

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

98'inci Birleşim 3 Haziran 2016 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	477
II.- GELEN KÂĞITLAR	481
III.- YOKLAMALAR	522,546,547,583,584, 596,605,631,679
IV.- AÇIKLAMALAR	492,555
1.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, istihdamın artabilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi için gerekli olan yapısal reformların acilen hayata geçirilmesi gerektiğini Hükûmete tekrar hatırlatmak istediğine ilişkin açıklaması	492
2.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın, 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	492
3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, muhtarların sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ne zaman ödenmeye başlayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması	493
	471

- 4.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından, elektrik enerjisinde teknik kaybı azaltacak projelerinin olup olmadığını, maden ruhsatlarının devri konusundaki görüşlerini ve elektrikte kaçak oranlarının ne olduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 493
- 5.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması 493:494
- 6.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Amerika Birleşik Devletlerinin Menbic bölgesini YPG veya diğer Kürt gruplara terk etmesi durumunda Hükûmetin tavrının ne olacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 494
- 7.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması 494
- 8.- Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ve tüm vatandaşların ramazanını kutladığına ilişkin açıklaması 495
- 9.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, Isparta'da bulunan Davraz Kayak Merkezi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması 495
- 10.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Adıyaman'da intihar girişimlerinin artmasının sebeplerinin araştırılması için bir komisyon kurulmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması 495
- 11.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının, Giresun'un enerji altyapısını güçlendirmek için 2016 yılında hangi projeleri yapmayı düşündüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 496
- 12.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ve 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması 496
- 13.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Başbakan Binali Yıldırım'dan, insanların bilgisi dışında AKP'ye üye yapılmasının sahtekârlık olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 496
- 14.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması 497
- 15.- İstanbul Milletvekili Hasan Turan'ın, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması 497

16.- İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar'ın, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını “Ermeni soykırımı” olarak nitelendiren tasarımı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması

497

17.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Almanya Federal Meclisinde Türkiye'yle ilgili önemli bir karar alınırken Cumhurbaşkanı ile Başbakanın ne kadar kayıtsız kaldıklarının ortaya çıktığına, bu tablonun Türkiye'nin dış politikasının iflası anlamına geldiğine ve 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

498

18.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, 4/6/1994 tarihinde kaçırıldıktan sonra katledilen Meclis Başkan Vekili Pervin Buldan'ın eşi Savaş Buldan ile Hacı Karay ve Adnan Yıldırım'ı rahmetle andığına, sekiz gün önce gözaltına alındıktan sonra kendisinden haber alınamayan Demokratik Bölgeler Partisi Şırnak il yöneticisi Hurşit Kültür'in akıbetini öğrenmek istediğine ve Ahmed Arif ile Nazım Hikmet'in ölüm yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

498:499

19.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Almanya Federal Meclisinin aldığı sözde soykırım kararına karşı 3 siyasi parti grubunun yaptığı ortak açıklamanın millî bir duruş olduğuna, bu tür konuların siyasi partilerin kendi aralarındaki gündelik rekabetin ötesinde ele alınması gerektiğine, Türkiye'de Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle birlikte siyaseten fiili bir durumun ortaya çıktığına ve 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

500

20.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Almanya Federal Meclisinin aldığı karardan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 3 siyasi parti grubunun Hükûmeti bu konuda gerekli karar ve tedbirleri almaya davet ettiğine ve Hükûmetin çok net bir tepki ortaya koyması gerektiğine ilişkin açıklaması

501

21.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın, Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

555:556

22.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın, Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

556

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

501

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

501:506

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/223)

501:503

2.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 20 milletvekilinin, turizm sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/224)

503:505

3.- Isparta Milletvekili Nuri Okutan ve 20 milletvekilinin, yetiştirme yurdunda yetişip yurttan ayrılan çocuklar için alınacak tedbirlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/225)

505:506

VI.- ÖNERİLER

507,518,523,726

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

507:514,518:521,523

1.- HDP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Türkiye’deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/191) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Haziran 2016 Cuma günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

507:514,518:521,523

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

726:727

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 7 Haziran 2016 Salı günü ve daha önce alınan karar gereğince çalışmasına karar verilen 4 Haziran 2016 Cumartesi ve 5 Haziran 2016 Pazar günleri toplanmamasına ilişkin önerisi

726:727

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

514,522,523,535,600,

1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan’ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

663,722

514:515

2.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

515:517

3.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak’ın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

517:518

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, İzmir Milletvekili Hamza Dağ’ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

522

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

523:524

6.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İstanbul Milletvekili Hasan Sert'in 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

535

7.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

600:601

8.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

663:664

9.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

722

10.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

722:723

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **525,535,547,556,584,596, 601,605,632,665,680,723, 727,728,729**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

525:535,535:546,547:555,

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu

556:583,584:596,596:600, 601:605,605:631,632:662, 665:679,680:722,723:726, 727,728,729:746

Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312)

525:535,535:546,547:555,
556:583,584:596,596:600,
601:605,605:631,632:662,
665:679,680:722,723:726,
727,729:746

2.- Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/505) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 238)

728

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

728

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, ramazan ayının hayırlar getirmesini dilediğine ilişkin konuşması

728

X.- OYLAMALAR

729

1.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin oylaması

729:746

2.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin oylaması

729:746

3.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin oylaması

729:746

4.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin oylaması

729:746

5.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinin oylaması

729:746

6.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümünün oylaması

729:746

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00’te açılarak altı oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, milletvekillerini temiz bir dil kullanmaya davet ettiğine ve temiz bir dil içermeyen beyanların Meclisin, milletvekillerinin ve genel olarak siyaset kurumunun halk nezdindeki itibarını zedeleyeceğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Almanya Federal Meclisinde hak etmediğimiz bir karar alındığına ve Meclis tarafından Hükûmeti göreve çağıran bir deklarasyon hazırlanması için Başkanlığın inisiyatif kullanarak işlem yapmasını istihdam ettiğine,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Almanya Federal Meclisinin sözde Ermeni soykırımı iddialarını kabul eden önergesini kendilerine iade ettiklerine, Parlamento olarak Türk milletinin vicdanını ifade eden iradeyi bütün siyasi partilerle birlikte imzalamaya davet ettiğine, geri kabul anlaşmasının ivedilikle askıya alınması için Parlamentoda adım atılması gerektiğine ve bu konuyu kınayan bir bildiriye destek vermeye hazır olduklarına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Halkların Demokratik Partisi olarak, kendi tarihimize yüzleşmeyi gerçekleştirdikten sonra ileriye dönük bir sayfa açılabileceğine, Alman Parlamentosunun kendi iradesiyle ortaya koyduğu karar süreciyle ilgili açıklama yapması gereken kurumun Dışişleri Bakanlığı ya da Hükûmet olduğuna ve Parlamentonun ortaya koyduğu deklarasyon metnine katılmadıklarına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını soykırım olarak nitelendiren tasarırı kabul etmesini şiddetle kınadıklarına ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak ortak deklarasyona imza atacaklarına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Almanya Federal Meclisinin sözde soykırımla ilgili almış olduğu kararı şiddetle telin ve yok hükmünde kabul ettiğine, bunun siyasi bir karar olduğuna ve diğer partilerle birlikte ortak bir deklarasyonun çalışmasını muhakkak yapacaklarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Başkanlık Divanı olarak, Almanya Federal Meclisinde 1915 olaylarını “Ermeni soykırımı” olarak niteleyen tasarının kabul edilmesini kınadıklarına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, ramazan ayına,

Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan, gözaltı ve tutuklamalara,

İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan, Federal Alman Meclisinin almış olduğu karar çerçevesinde Türkiye-Ermenistan ilişkilerine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan’ın gündem dışı yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, politikacıların görevinin günceli değerlendirmek, geleceği kurmak olduğuna ve soykırım iddialarının Türkiye-Ermenistan ilişkilerine katkı sağlamadığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Hükûmetin bu tasarıların kabul edilmesinden kendisine bir ders çıkarması gerektiğine ve vatandaşların, AKP Hükûmetinin Türkiye’yi dış politikada nasıl yalnızlaştırdığını görmesini ümit ettiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Türkiye'nin tanıma kararlarını engellemek için yaptırım uygulayamadığına ve bunun da aleyhimize karar alacak devletleri cesaretlendirdiğine,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, Hükûmetten, Cumhuriyet Halk Partisinin şehitler, malul ve muharip gaziler ve yakınlarına yönelik önerilerini gündeme alıp desteklemesini beklediklerine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Orta Doğu ve Arap ülkeleriyle ikili sosyal güvenlik anlaşmalarının yapılmasını talep ettiğine,

Isparta Milletvekili İrfan Bakır, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından, gül çiçeğine kilo başına destek verilmesini düşünüp düşünmediklerini öğrenmek istediğine,

Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer, Amasya'nın Taşova ilçesindeki Atatürk Bulvarı'nın asfalt sorununa ne zaman çözüm bulunacağını öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı, AKP'nin işe alımlardaki ahlaksız uygulamalarını şiddetle kınadığına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler, Almanya Federal Meclisini 1915 olaylarını Ermeni soykırımı olarak niteleyen tasarımı kabul etmesi nedeniyle şiddetle kınadıklarına ve Cumhurbaşkanının böylesi bir oylama günü öncesi Uganda'da olmasının konunun ne kadar önemsendiğinin yansıması olduğuna,

Adıyaman Milletvekili Adnan Boyrukara, terör örgütünün, seçilmiş Cumhurbaşkanının düşürülmesi için darbe girişimini hızlandırma görevini üstlendiğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, belediye şehir tiyatrolarının çalışanlarının ve sanatçıların teşvik ikramiyesi ve ek göstergeyle ilgili mağduriyetlerinin giderilmesini talep ettiğine,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak, Sosyal Güvenlik Kurumunun oluşturduğu hastane faturalarını denetleme komisyonlarının merkezî komisyonlar olarak değil mevcut hâliyle bölgesel olarak devam etmesi gerektiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Almanya Federal Meclisinin ulusal ve uluslararası hukuk açısından hiçbir anlamı olmayan kararını reddettiklerine,

Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç, Almanya Federal Meclisinin Ermeni soykırımı iddialarını onaylayan kararını tanımadıklarına,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından, fındığı devlet koruması altına almayı düşünüp düşünmediklerini öğrenmek istediğine,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, tarihimizin hiçbir döneminde yer almayan soykırım kelimesiyle milletimizin yan yana getirilmesine asla müsaade edilmeyeceğine,

Adana Milletvekili Tamer Dağı, Almanya Federal Meclisinin Ermenilerin 1915 olaylarıyla ilgili iddialarını soykırım olarak tanımlayan karar tasarısını kabul etmesini kınadığına ve Adana'nın Kozan ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 96'ncı yıl dönümünü kutladığına,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Gezi olaylarının 3'üncü yıl dönümüne,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, Almanya Federal Meclisinin Ermenilerin 1915 olaylarıyla ilgili iddialarını soykırım olarak tanımlayan karar tasarısını kabul etmesini kınadığına ve Denizli-Muğla, Denizli-Çameli ve Denizli-Çivril kara yollarının ne zaman bitirileceğini öğrenmek istediğine,

Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu, Kırklareli'de ne kadar tarım ürünü alımının planlandığını ve tarımsal destek primlerinin kapsamının artırılıp artırılmayacağını öğrenmek istediğine,

Ankara Milletvekili Erkan Haberal, Türk milletinin dünya kurulduğundan beri soykırım yapmadığına ve soykırımsal davranışlar içinde bulunmadığına,

Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım, AKP il başkanı gibi çalışan, çocukları IŞİD’e katılan ailelerin feryadını ve kamuoyunun uyarılarını göz ardı eden Adıyaman Valisinin Adana’ya atanmasıyla âdeta ödüllendirildiğine,

Aydın Milletvekili Deniz Depboylu, Almanya Federal Meclisinin Ermeni soykırımı iddialarıyla ilgili kararını kınadığına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Almanya Federal Meclisinin Ermeni soykırımı iddialarıyla ilgili kararını protesto ettiğine ve kınadığına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Kütahya’da çok ciddi bir provokasyonun tekrar devreye konulmak istendiğine, bu konuda gerekli tedbirlerin alınmasını rica ettiğine, yedi gündür gözaltında olan Demokratik Bölgeler Partisi Şırnak il yöneticisi Hurşit Kültür’le ilgili bilgi almak istediğine ve sokağa çıkma yasağı kaldırılan Hakkâri’nin Yüksekova ilçesinde tam bir yıkım ve talan tablosu olduğuna,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Almanya Federal Meclisinde gerçekleşen oylamanın Türk dış politikasının çöküşü olduğuna, esas kınanması gerekenin Türk dış politikası olduğuna ve AKP’nin bu konuda kendisini sorgulaması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Almanya Federal Meclisinin Ermeni soykırımı iddialarıyla ilgili kararını kınadığına ve AK PARTİ’nin insanı önceleyen bir politika felsefesi olduğuna,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Cumhurbaşkanının, dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla ilgili Anayasa değişikliğini bekletmesini doğru bulmadıklarına ve Hükûmeti, ABD’nin YPG’yle yaptığı operasyon karşısında tepki koymaya ve diğer devletlerin güçleriyle birlikte hareket etmeye davet ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İzmir Milletvekili Zeynep Altıok ve 25 milletvekilinin, faili meçhul siyasi cinayetlerin (10/220),

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir ve 23 milletvekilinin, mültecilerle ilgili sorunların (10/221),

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, Rusya Federasyonu’yla yaşanan siyasi ve ekonomik krizin ülkemize ekonomik etkilerinin (10/222),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

MHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu ve arkadaşları tarafından, esnaf ve sanatkarların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/142) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin görüşmelerinin Genel Kurulun 2 Haziran 2016 Perşembe günü (bugün) birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin görüşmelerinden sonra oylanması sırasında istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Samsun Milletvekili Fuat Köktaş, Samsun Milletvekili Kemal Zeybek’in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Almanya Federal Meclisinde 1915 olaylarını “Ermeni soykırımı” olarak niteleyen tasarının kabul edilmesiyle ilgili 3 siyasi parti grubunun ortak bildirisinin Başkanlığa verildiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,
Manisa Milletvekili Özgür Özel,
Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı,

Almanya Federal Meclisinde 1915 olaylarını Ermeni soykırımı olarak niteleyen tasarının kabul edilmesiyle ilgili 3 siyasi parti grubunun ortak bildirisine ilişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Başkanlık Divanı olarak, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını “Ermeni soykırımı” olarak niteleyen tasarının kabul edilmesiyle ilgili kararını şiddetle kınadıklarına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunmadığından, alınan karar gereğince, 3 Haziran 2016 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere 18.37’de birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 127

3 Haziran 2016 Cuma

Teklifler

1.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1180) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2016)

2.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in; 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1181) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.05.2016)

3.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın; Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1182) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.05.2016)

4.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın; Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması (Muz İhtisas Gümrüğü Kurulması) Hakkında Kanun Teklifi (2/1183) (Tarım, Orman ve Köyişleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2016)

5.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in; Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1184) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2016)

6.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın; 10/07/2004 Tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1185) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2016)

7.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın; 03/05/1985 Tarih ve 3194 Sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1186) (İçişleri ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2016)

8.- Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu ve Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile 129 Milletvekilinin; 12.04.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1187) (İçişleri; Milli Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2016)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, kamu çalışanları hakkındaki ihbar ve soruşturmalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4737)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bir imam ile ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4738)

3.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, çözüm sürecine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4739)

4.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, Ankara'daki Marmara Köşkünün yıkıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4740)

5.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, hakkında cinsel istismar davası bulunan bir kişinin görevine devam ettirildiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4741)

6.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'ın, binda çıkan bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4742)

7.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, bir ilaç firmasının rüşvet dağıttığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4743)

8.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Suriyeli sığınmacılar için Manisa Akhisar'a sığınmacı kampı kurulacağı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4744)

9.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, Ankara Valiliği tarafından ilçe il milli eğitim müdürlüklerine gönderildiği iddia edilen bir yazıya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4745)

10.- Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın, Hakkari'de bir protesto yürüyüşüne yapılan müdahaleye ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4746)

11.- Gaziantep Milletvekili Akif Ekici'nin, Geri Kabul Anlaşması kapsamında iade edilen kişiler ile ilgili sürece ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4747)

12.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, Gümüşhane'de yaşanan bir olay ile ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4748)

13.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, Diyarbakır'ın Suriçi Mahallesi'nde yapılması planlanan restorasyon çalışmalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4749)

14.- Gaziantep Milletvekili Akif Ekici'nin, ülkemizde kaçak veya sahte içki satışına yönelik yapılan denetimlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4750)

15.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, ülkemizde 70 ilde IŞİD terör örgütüne ait hücre evi bulunduğu iddiasına ve alınan önlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4751)

16.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Haymana ilçesine bağlı çeşitli mahallelerin sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4752)

17.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Haymana ilçesine bağlı çeşitli mahallelerin içme suyu sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4753)

18.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Haymana ilçesine bağlı çeşitli mahallelerin yol ve ulaşım sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4754)

19.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Haymana ilçesine bağlı çeşitli mahallelerin elektrik hizmeti ile ilgili sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4755)

20.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Haymana ilçesine bağlı çeşitli mahallelerin kanalizasyon hizmeti ile ilgili sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4756)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'de rüşvet ve Devlet sırlarından yararlanma suçlarından tutuklanan kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4757)

22.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'da yaşanan terör eylemlerine ve Ankara Valisi ile ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4758)

23.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, terör örgütlerinin finansman kaynaklarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4759)

24.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, trafik kazalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4760)

25.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, kamu kurum ve kuruluşları ile KİT'ler tarafından 2002 yılından itibaren verilen ilanlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4761)

26.- Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün, Antalya Büyükşehir Belediyesi Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından Manavgat'ta yürütülen çeşitli projelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4762)

27.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, bazı devlet hastanelerinde din psikoloğu olarak atanan kişilerden oluşan manevi destek birimlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4763)

28.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Kazdağları'nda maden arama çalışmalarına ve HES projelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4764)

29.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'da muhtarlara radyo dağıtıldığı iddiasına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Yalçın Akdoğan) yazılı soru önergesi (7/4765)

30.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, bir dava ile ilgili açıklamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4766)

31.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, bir belediye başkanının görevden uzaklaştırılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4767)

32.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, bir sağlık çalışanının tutuklanmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4768)

33.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Cumhurbaşkanı'na hakaret suçlamasıyla açılan soruşturmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4769)

34.- Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde dört kişinin gözaltına alınmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4770)

35.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Adana Bölge İdare Mahkemesi'nin ve Adana Bölge Adliye Mahkemesi'nin kapatılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4771)

36.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli D Tipi Kocabaş Ceza İnfaz Kurumu'nda kapasite fazlası mahkum bulunduğu iddiasına ve alınacak önlemlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4772)

37.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, kurumsal olarak gerçekleştirilen eğitim, kurs ve seminerlere ve maliyetlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4773)

38.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2003-2015 yılları arasında İzmir'de gerçekleştirilen proje ve yatırımlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4774)

39.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Ceza infaz kurumlarında bulundurulabilecek eşyalar ve maddelere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4775)

40.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, Adana Kürkçüler E Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu çocuklara işkence ve kötü muamelede bulunulduğuna dair iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4776)

41.- Kahramanmaraş Milletvekili Fahrettin Oğuz Tor'un, Sivas Yetiştirme Yurdu'nda öğrenciler arasında yaşanan tecavüz iddialarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4777)

42.- Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın, 2015 yılında Adıyaman'da sosyal dayanışma vakfı aracılığıyla dağıtılan yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4778)

43.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Bakanlığın İzmir'e yapmış olduğu kamu yatırımlarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4779)

44.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Bakanlığın düzenlediği kurs ve eğitim seminerlerine ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4780)

45.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Bakanlığın düzenlediği kurs ve eğitim seminerlerine ilişkin Avrupa Birliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4781)

46.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, işsiz sayısında yaşanan artışa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4782)

47.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, ülkemizdeki yabancılara gayrimenkul satışı uygulamasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4783)

48.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Yarışlı Gölü'nün korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4784)

49.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, kurumsal olarak gerçekleştirilen eğitim, kurs ve seminerlere ve çeşitli iddialara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4785)

50.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir'de başlatılan proje ve yatırımlara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4786)

51.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Ege Denizi'ndeki bazı adaların Yunanistan tarafından işgal edildiği iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4787)

52.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mardin'in ilçe ve köylerinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4788)

53.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, bir Genel Müdür hakkındaki iddiaya ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4789)

54.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Türk vatandaşlarına ait kişisel verilerin internet ortamında paylaşılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4790)

55.- Hakkari Milletvekili Abdullah Zeydan'ın, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde çekilen ve sosyal medyada paylaşılan bazı görüntülere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4791)

56.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, operasyonlarda hayatını kaybeden TSK ve emniyet mensupları ile görev değişikliği talebinde bulunan personele ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4792)

57.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, bir belediye başkanının görevden uzaklaştırılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4793)

58.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, terör örgütü PKK'ya yönelik olarak Mardin'de yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4794)

59.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı bir şirkette çalışan personelin iş akdinin feshedilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4795)

60.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, biber gazı kullanımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4796)

61.- İstanbul Milletvekili Dursun Çiçek'in, Türk vatandaşlarının kimlik bilgilerinin internet ortamında paylaşılmasına ve alınacak önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4797)

62.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Balıkesir'de ve Türkiye genelinde altyapı sorunu olan köylere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4798)

63.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, Ankara ilindeki itfaiye istasyonları ve personeline ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4799)

64.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, terör eylemlerini önlemeye yönelik çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4800)

65.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Taksim'de yaşanan terör saldırısına ve bazı iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4801)

66.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, ülkemizde 70 ilde IŞİD terör örgütüne ait hücre evi bulunduğu iddiasına ve alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4802)

67.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankaraspor Kulübü'nün Ankara'nın çeşitli bölgelerinde olduğu iddia edilen taşınmazlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4803)

68.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in, İzmir'de yapılan bir operasyonda gözaltına alınan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4804)

69.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, bazı vakıf ve cemiyetlere satılan veya tahsis edilen kamu arazilerine ve binalarına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4805)

70.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, kamuda yerli ürün kullanılmasının teşvikine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4806)

71.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, trafik sigorta primlerinden güvence bedeli adı altında yapılan kesintilere ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4807)

72.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Bakanlık Müsteşarının bir konferansa katılımına dair iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4808)

73.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, üst düzey bürokratlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4809)

74.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, Talim ve Terbiye Kurulunun tarih dersleri için hazırladığı taslağa dair çeşitli iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4810)

75.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ortaöğretimde okutulacak tarih dersi öğretim planı taslak programına ve çeşitli iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4811)

76.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, ortaöğretimde okutulacak tarih dersi öğretim planı taslak programına ve çeşitli iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4812)

77.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, çeşitli protesto eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle haklarında işlem başlatılan öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4813)

78.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Müftülüğünün ortak bir projesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4814)

79.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale Biga İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün düzenlediği bir konferansa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4815)

80.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, öğretmenlere ve diğer personele açılan soruşturmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4816)

81.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, Gazi Üniversitesi'nin bazı uygulamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4817)

82.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, bazı okullarda öğrencilere din dersi seçiminde yönlendirme yapıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4818)

83.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nde bazı üst düzey görevlilerin yayınevleri ile ilişkili olduğu yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4819)

84.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, öğretmenlere yıpranma hakkı tanınmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4820)

85.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya'da okulların depreme dayanıklılığının tespitine yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4821)

86.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, İzmir'de bir doktorun ve bir sendikanın işyeri temsilcisi olan personelin görevlerinden uzaklaştırılmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4822)

87.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, sokağa çıkma yasaklarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4823)

88.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, hepatit C tedavisinde kullanılan bir ilacın SGK'nın ödeme listesine alınmamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4824)

89.- Gaziantep Milletvekili Akif Ekici'nin, ülkemizde satılan deniz ürünlerindeki ağır metal riskine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4825)

90.- Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy'un, meslek hastalığı tanısı konan çalışanlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4826)

91.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, vatandaşların kimlik bilgilerinin çalındığı iddialarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4827)

92.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, kimlik verilerinin çalındığı iddiasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4828)

93.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Marmaray'da yaşanan teknik bir arızaya ve çeşitli hususlara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4829)

94.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Ordu-Giresun Havaalanı'nda bazı teknik eksikliklerin bulunduğu iddiasına ve iptal edilen uçuşlara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4830)

95.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın bazı ilçelerinde bulunan yollarda yaşanan toprak kaymalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4831)

96.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Muğla'nın Marmaris ilçesinde bulunan eski bir havaalanına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4832)

97.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Milas Üçyol Kavşağı'nın yapımına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4833)

98.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, vatandaşların kimlik bilgilerinin çalınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4834)

99.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, Sivas'ta yapılması planlanan sığınmacı kampına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4835)

100.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 2002 yılından itibaren yapılan özelleştirmelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4836)

101.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, bazı üniversitelerde kişiye özel kadro açıldığı yönündeki iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4837)

102.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kahramanmaraş'ın bazı ilçelerinde görevli öğretmenlerin görev yerlerinin değiştirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4838)

103.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, Gümüşhane'de yaşanan bir tecavüz olayına ve çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4839)

104.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, bir açıklamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4840)

105.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'na ve 2016 Yılı Yatırım Programı'na ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4841)

106.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İranlı bazı iş adamlarının Türkiye'de yaptığı işlemlerle ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4842)

107.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Başbakanlık tarafından yayımlanan bir genelgeye ve genelge kapsamında yapılan işlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4843)

108.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, İranlı bir kişinin Türkiye'de bazı yetkililere rüşvet verdiğine dair iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4844)

109.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, astsubayların görev ve makam tazminatlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4845)

110.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, tutuklanan siyasi parti yöneticisi ve üyelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4846)

111.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, bazı eğitim ve sağlık kurumlarına kolluk kuvvetlerinin yerleştirildiğine dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4847)

112.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, bir öğretmenin görevden uzaklaştırılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4848)

113.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Kars'ta bulunan özel güvenlik bölgelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4849)

114.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, İran asıllı bir işadamlarının Türkiye'de bazı kişilere rüşvet verdiği iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4851)

115.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, memurların zorunlu rotasyonuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4852)

116.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da gerçekleşen terör olayının faillerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4853)

117.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, terör örgütlerinin faaliyetlerinin izlenmesi için ayrılan istihbarat kapasitesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4854)

118.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Karaman'da Valilik veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından yardım yapılan vakıf ve derneklere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4855)

119.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, otistik çocukların eğitimi için devlet tarafından karşılanan aylık saat miktarının artırılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4856)

120.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir vakfa ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4857)

121.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'da yaşanan metrobüs arızalarına ve yangınlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4858)

122.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, LYS'ye süresi içinde başvuramayan adaylara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4859)

123.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, İncirlik Üssü'nde bulunduğu iddia edilen bir ABD uçağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4860)

124.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, otuz bin TL faizsiz kredi desteği ödemesinden yararlanan esnaf sayısına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4861)

125.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, vakıflara ait yurtlara ve bu yurtlarda kalan öğrencilerin öğrenim düzeylerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4862)

126.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2002'den beri terör olayları nedeniyle şehit olan güvenlik güçlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4863)

127.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Kızılırmak'tan Ankara'ya su getirilmesi amacıyla yapılan inşaatların ihalelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4864)

128.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2009 yılından itibaren iflas eden şirketlere ve iflas erteleme taleplerine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Mehmet Şimşek) yazılı soru önergesi (7/4865)

129.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, 1 Kasım 2015 tarihi itibarıyla gözaltına alınan, haklarında soruşturma açılan, tutuklu yargılanan veya ceza alan siyasetçilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4866)

130.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, hasta tutuklu ve hükümlülere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4867)

131.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, infaz koruma memurlarının özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4868)

132.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, Alevi vatandaşların personel alım süreçlerinde ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4869)

133.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çocuk cezaevlerinin durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4870)

134.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'de bulunan bir yetiştirme yurdunda yaşadığı iddia edilen olaya ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4871)

135.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karaman'da çocuklara yönelik cinsel istismar vakasına ve bir açıklamasına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4872)

136.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'un Adalar ilçesinde kadın sığınma evi ihtiyacına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4873)

137.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Bakanlığın İzmir'e yapmış olduğu yatırımlara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4874)

138.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2003-2016 arasında Bakanlığın yapmış olduğu kurs ve eğitim seminerlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4875)

139.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, şeker pancarı üretimine ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4876)

140.- Hakkari Milletvekili Abdullah Zeydan'ın, Hakkari'nin Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinde yaşanan ekonomik sıkıntıların giderilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4877)

141.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Rusya ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilere ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4878)

142.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, elektrik faturalarında yer alan dağıtım bedeline ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4879)

143.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Manisa'da elektrik dağıtım şirketinin bazı hizmet bürolarını kapatmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4880)

144.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, şeker pancarı üretimine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4881)

145.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4882)

146.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, mera fonu kapsamında toplanan paralara ve fon gelirlerinin harcanmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4883)

147.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, kırsal alanda yaşayan nüfusa, çiftçi sayısına ve tarım arazilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4884)

148.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in Ahlat ilçesindeki çiftçilerin sorunlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4885)

149.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, IŞİD terör örgütü bağlantılı olduğu ve silah satışı yaptığı iddiasıyla kapatılan bir derneğe ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4886)

150.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'da Bakırköy-Beylikdüzü Taksim-Beylikdüzü otobüs hattı duraklarındaki bankların yetersiz olduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4887)

151.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'da Bakırköy-Beylikdüzü Taksim-Beylikdüzü otobüs hattındaki otobüslerin yetersiz olduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4888)

152.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'da Silivri Cezaevi'ne toplu taşıma yapan otobüs sayısının yetersiz olduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4889)

153.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, İGDAŞ'ta çalışan bir kişinin sosyal medya paylaşımları nedeniyle işten çıkarılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4890)

154.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından kiralanan otomobil ve iş makinelerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4891)

155.- Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde kullanılan silah ve askeri mühimmata ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4892)

156.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 1925-1930 yılları arasında Erzurum'dan Türkiye'nin çeşitli bölgelerine sürgüne gönderilen kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4893)

157.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 1925-1930 yılları arasında Diyarbakır'dan Türkiye'nin çeşitli bölgelerine sürgüne gönderilen kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4894)

158.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, İstanbul'da Gülhane Parkı'nda bir çay bahçesinin duvarının yıkılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4895)

159.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'ın, Diyarbakır'da görevden alınan yerel yöneticilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4896)

160.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'ın, Diyarbakır'da yargılanmakta olan siyasetçilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4897)

161.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, IŞİD terör örgütü soruşturmalarında gözaltına alınan kişilerin siyasi parti üyeliklerine dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4898)

162.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, Bursa'nın Yıldırım ilçesi Belediye Başkanlığı tarafından 2015 yılında açılan ihalelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4899)

163.- Kahramanmaraş Milletvekili Fahrettin Oğuz Tor'un, 2015 yılında Mardin'de terör örgütüne operasyon yapılmasına vali tarafından izin verilmediği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4900)

164.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, İstanbul'da çeşitli vakıflara tahsis edilen taşınmazlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4901)

165.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'un Adalar ilçesindeki okulların fiziki kapasitelerinin yetersiz olduğu iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4902)

166.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'un Adalar ilçesindeki teknik meslek liselerinin ve anadolu meslek liselerinin yetersiz olduğu iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4903)

167.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, anadilde eğitime ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4904)

168.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, üç öğrencinin TEOG kursuna katılma talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4905)

169.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Manisa Demirci'de bir okulun kapatılacağı iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4906)

170.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, Ankara Yenimahalle İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından yapılan taşıma ihalesiyle ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4907)

171.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Ankara Yenimahalle ve Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde son beş yıl içinde yapılan ihalelere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4908)

172.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Bakanlık ile protokol imzalayan dernek ve vakıflara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4909)

173.- Balıkesir Milletvekili Namık Havutça'nın, Balıkesir Altıeylül Öğretmenevinin yapım ihalesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4910)

174.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in Ahlat ilçesinde bir doktorun görevden uzaklaştırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4911)

175.- Hakkari Milletvekili Abdullah Zeydan'ın, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde yapılan bir çekime ve görüntülerin bir ulusal kanalın ana haber bülteninde yayınlanmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4912)

176.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Diyarbakır-Mardin yolunun basım ve asfaltlama çalışmalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4913)

177.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Mardin Kızıltepe çevre yolu çalışmalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4914)

178.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, bölünmüş yollarla ilgili çeşitli hususlara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/4915)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 Milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/223) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

2.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 20 Milletvekilinin, turizm sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/224) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

3.- Isparta Milletvekili Nuri Okutan ve 20 Milletvekilinin, yetiştirme yurdunda yetişip yurttan ayrılan çocukların karşılaşılabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/225) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

3 Haziran 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sisteme giren sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Sayın Didem Engin, buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Didem Engin’in, istihdamın artabilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi için gerekli olan yapısal reformların acilen hayata geçirilmesi gerektiğini Hükûmete tekrar hatırlatmak istediğine ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemize yatırım yapan doğrudan yabancı yatırımcılar her geçen gün azalıyor. Ekonomi Bakanlığı verilerine göre ülkemize doğrudan yabancı yatırım girişi 2015 yılının ilk üç ayında 4,24 milyar dolar iken 2016 yılının aynı döneminde 2 milyar dolara geriledi yani yüzde 52,6 azaldı. Yatırımcılar, yatırım yaptıkları ülkenin geleceğine yatırım yaparlar; o ülkenin vizyonunun ve hedeflerinin ne kadar tutarlı ve gerçekçi olduğuna, demokratik ve hukuki yapısına, yargı bağımsızlığına, iş yapma kolaylığına, güven ortamına bakarlar ve öngörülebilirlik ararlar. Yatırım olmazsa yeni istihdam olanakları da olmaz yani işsizlik artar. İstihdamın artabilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi için gerekli olan yapısal reformların, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü ve yeni bir kalkınma vizyonu için gerekli reformların acilen hayata geçirilmesi gerektiğini Hükûmete tekrar hatırlatmak istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

2.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın, 3 Haziran Nazım Hikmet’in ölümünün 53’üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bugün Nazım Hikmet’in ölüm yıl dönümü. Nazım Hikmet’e yakışır bir ülke olabildik mi acaba diye herkesi düşünmeye davet ediyorum. Bugün, yolsuzlukların, hırsızlıkların, rüşvetin, ayrımcılığın, mezhep kavgasının merkezi olarak görünen bir Türkiye’de yaşamaktan ben memnun değilim, birçok insanın da memnun olmadığını biliyorum.

Nazım Hikmet’e yakışır bir ülkede hep birlikte yaşamak, özgürce yaşamak üzere herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

3.- *İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, muhtarların sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ne zaman ödenmeye başlayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, muhtarlar aynen belediye başkanı gibi, milletvekilleri gibi, bakanlar gibi, Başbakan gibi, Cumhurbaşkanı gibi seçilmişlerdir. Seçilmişlerin hepsinin sosyal güvenlik primleri devlet tarafından ödendiği hâlde muhtarların sosyal güvenlik primleri devlet tarafından ödenmeyerek kaçak işçi statüsünde çalıştırılmaya devam edilmektedir. Muhtarların sosyal güvenlik primleri devlet tarafından ne zaman ödenmeye başlanacak, muhtarların bu mağduriyetleri ne zaman giderilecek? Muhtarların gözleri kulakları Mecliste, bu konuda sizden haber bekliyor sayın bakanlar. Bu konuda doyurucu bir bilgi verir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

4.- *Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından, elektrik enerjisinde teknik kaybı azaltacak projelerinin olup olmadığını, maden ruhsatlarının devri konusundaki görüşlerini ve elektrikte kaçak oranlarının ne olduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, ölümsüz şairimiz Nazım Hikmet'in vefatının yıl dönümünde kendisini saygıyla, minnetle anıyorum.

Enerji Bakanımıza sorularımı yöneltiyorum:

Ülkemiz, elektrik enerjisi teknik kayıp oranında Avrupa ortalamasının üzerindeyken Bakanlığınızın teknik kaybı azaltacak projeleri var mıdır? Bu sorunu aşma konusunda hangi somut verileri elde ettiniz?

İki: Yerli yazılımları ve altyapı yatırımlarını dağıtım şirketlerine zorunlu tutarak teknik kaybı düşürecek bir proje çalışmanız var mıdır, varsa Bakanlığınız bu çalışma işine ne kadar ödenek ayırmıştır?

Üç: Maden ruhsatlarına yönelik izinlerin Başbakanlık uhdesinden alınarak Maden İşleri Genel Müdürlüğüne devri konusunda Bakanlığınızın görüşü nedir?

Dört: Elektrikte kaçak oranları, yıllar ve dağıtım şirketlerinin ölçeğine göre nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

5.- *Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Yürümek;

Yürümeyenleri,

Arkanda boş sokaklar gibi bırakarak,

Havaları boydan boya yarıp ikiye,

Bir mavzer gözü gibi,

Karanlığın gözüne bakarak yürümek!

Yürümek;

Dost omuz başlarını

Omuzlarının yanında duyup,

Kelleni orta yere,

Yüreğini yumruklarının içine koyup yürümek!

Yürümek;

Yolunda pusuya yattıklarını,

Arkadan çelme attıklarını

Bilerek yürümek!

Yürümek;

Yürekten,

Gülerekten yürümek!”

Memleket hasretiyle 3 Haziran 1963’te yaşamını kaybeden Türk edebiyatının büyük şairi Nazım Hikmet’i saygıyla anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Üstündağ...

6.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ’ın, Amerika Birleşik Devletlerinin Menbic bölgesini YPG veya diğer Kürt gruplara terk etmesi durumunda Hükümetin tavrının ne olacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Bakan, ABD destekli Menbic operasyonu öncesinde Türkiye’nin 2 güvenceyle ikna edildiği belirtilmektedir. Bunlardan birincisi, operasyona katılanların beşte 1’inin YPG’li olacağı ve Menbic IŞİD’in elinden alındıktan sonra YPG’lilerin bölgeden çekileceğinin garantisidir.

ABD’nin bu bölgeyi, daha önce olduğu gibi, YPG veya diğer Kürt gruplara terk etmesi durumunda Hükümetinizin tavrı ne olacaktır? Bölgenin IŞİD’ten alınması hâlinde Türkiye’nin bölgedeki çıkarlarının durumu ne olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Benli...

7.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli’nin, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını “Ermeni soykırımı” olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün alınan Alman Federal Meclisi kararını kınıyoruz.

Bu hareketle neyin amaçlandığını anlamak kolay değil ancak tarihî verilerle açıklığa kavuşturulması mümkün bir olayın parlamento kararıyla kabul edilmesi başlı başına abesle iştigal teşkil etmektedir.

Sonuçta, dünya tarihi Batı’nın yaptığı soykırımların tarihidir. Bunu görmek, örneğin Nazi Almanyası tarafından Yahudilerin katledildiğini hatırlamak zor değildir. Türkiye ise tarihi boyunca zayıf ve güçsüzlerin yanında yer almış, Almanlar tarafından yapılan soykırım sırasında Yahudilere kucak açtığı gibi, Bosna savaşında Bosnalı mazlumlara, Halepçe’de Kürtlere, Suriye savaşında Suriyelilere kapılarını açmıştır; tarihî hakikat de budur. Tarihî verilerle açıklığa kavuşturulmamış olan Alman Federal Meclisi kararı, siyasi çıkarlarla ülke halklarının arasını açmaya yönelik her türlü hareket gibi, tarih önünde reddedilmeye mahkûm bir hareketin geçici sonucu olacaktır.

Türkiye, milyonlarca insanın hayatını kaybettiği Birinci Dünya Savaşı’nda yaşananları ve tehcirin bilimsel bir şekilde incelenmesi için ortak tarih komisyonu kurulması çağrısını zaten devam ettirmektedir.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz Tezcan...

8.- Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarımı kabul etmesini kınadığına ve tüm vatandaşların ramazanını kutladığına ilişkin açıklaması

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, ben de aynı şekilde, aynı duygularla 1915 sözde soykırım iddialarıyla ilgili yasa tasarısını onaylayan Alman Meclisini kınıyorum. Anadolu'dan Almanya'ya göç etmiş yüz binlerce vatandaşımızın kültürüyle ekonomisine katkı sağladığını, Alman ekonomisine çok ciddi destekler verdiğini hepimiz biliyoruz. Bu manada bu tasarımı kınadığımı tekrar ifade etmek istiyorum.

Pazar günü ilk teravih kılınacak, pazartesi ramazana başlayacağız inşallah. Bu vesileyle de özellikle tüm milletvekili arkadaşlarımın, Mersinli hemşehrilerimin, Türkiye'deki tüm vatandaşlarımızın ve İslam âleminin ramazanışerifini kutluyor, ülkemize ve bütün dünyada barışa, kardeşliğe vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakır...

9.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, Isparta'da bulunan Davraz Kayak Merkezi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

İRFAN BAKIR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Isparta ilimizde bulunan ve Eğirdir Gölü'nün harika manzarasıyla kayak yapılabilen Davraz Kayak Merkezi, pistleri, doğal güzelliği ve ağırladığı ziyaretçi sayısı ile kısa sürede Akdeniz'in parlayan yıldızı hâline gelmiştir. Ancak Türkiye'nin dört bir yanından kayak ve doğa tutkunlarını ağırlayan Davraz Kayak Merkezi'nin çözülmeyi bekleyen sorunları vardır. Yağışların yeterli seviyede olmaması sonucu sezon kısa sürmekte, ayrıca ikinci telesiyeyin yapılmamış olması da kayak yapmak için saatlerce beklemek zorunda kalan misafirlerimizi çileden çıkarmaktadır. Bu sorun Davraz Kayak Merkezi'nin geleceği açısından hayati öneme sahiptir. Bu konuya ilişkin Sayın Bakana sorularım şunlardır: Kısa vadede çözüm üretilmesi gereken en önemli konu ikinci telesiyeyi konusudur. Saatte 1.500 kişi taşıma kapasiteli bu telesiyeyi bir an önce ihale edilebilmesi için gerekli olan yaklaşık 15 milyon TL ödeneği ne zaman çıkarmayı düşünüyorsunuz? Ayrıca, Davraz Kayak Merkezi'mizin tanıtımı için Bakanlığınız bünyesinde ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

BAŞKAN – Sayın Behçet Yıldırım...

10.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Adıyaman'da intihar girişimlerinin artmasının sebeplerinin araştırılması için bir komisyon kurulmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Adıyaman'da özellikle son aylarda artan intihar olaylarının tüm boyutlarıyla araştırılması ve alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurulması için 29/4/2016 tarihinde araştırma önergesi verdik. Sorunun giderek artış gösterdiğini ve ileriye dönük bir tehlikenin söz konusu olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Son bir hafta içerisinde bildiğimiz 3 kişi intihar girişiminde bulunmuştur. Bu önemli sosyolojik sorun için çok ciddi, planlı çalışmaların uygulamaya konulması gerekmektedir. Bu kapsamda, Adıyaman'da özellikle son aylarda intihar girişimlerinin bu denli artışına etken olan sebeplerin belirlenip bunları ortadan kaldırmaya yönelik önlemler almalı, yaptırımlar hayata geçirilmelidir. Bu sorunun çözümü için Meclisin araştırma komisyonu kurmasını ve bir an önce çalışmalarına başlamasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

11.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının, Giresun'un enerji altyapısını güçlendirmek için 2016 yılında hangi projeleri yapmayı düşündüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Enerji Bakanımıza. Defalarca gündeme getirdiğim hâlde sorun olduğu gibi duruyor. Çoruh Aksa şirketi Giresun'da kesintisiz elektrik hizmetini yerine getirememektedir. Çünkü bu şirketin tek yaptığı fatura tahsilatıdır. Özelleştirme sözleşmesinde, enerji nakil ve iletim hatlarının projeli yatırımlarla yenilenme yükümlülüğü olmasına rağmen bunu maalesef yapmamaktadır. Dolayısıyla, Giresun'un pek çok yerinde otuz beş kırk yıllık, miadı dolmuş sistemle enerji verilmekte ve bu nedenle, kent merkezi başta olmak üzere ilçe ve kırsal yerleşimlerde sık sık, bazen günlerce halkımız karanlıkta kalmaktadır. Arızaya anında müdahale ekibi... Ancak imkân ve kabiliyeti yetersizdir. Köylülerimiz arızayı kendisi gideriyor maalesef. Örneğin, vatandaşlara bildirdik, kuruma binlerce imzalı dilekçe verdiler, şu an dilekçeler elimde. Tirebolu'nun Kovanpınar, Yukarıortacami, Belen gibi 15'e yakın köyünde enerji kesintisi maalesef devam etmektedir. Bu sorunun kökten giderilmesi için, Giresun'un enerji altyapısını güçlendirmek için 2016 yılında hangi projeleri, ödenekli yatırımları yapmayı düşünmektesiniz? Merakla bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

12.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını “Ermeni soykırımı” olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ve 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sayın Başkanım, Almanya Parlamentosunun sözde Ermeni soykırımı konusunda almış olduğu karar bizim açımızdan hukuksuz ve geçersizdir. Bir kere daha alınan bu kararı kınıyorum.

Aynı zamanda, bugün ünlü üstat Nazım Hikmet'in ölüm yıl dönümü. Onu bir kez daha buradan saygıyla, sevgiyle anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

13.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Başbakan Binali Yıldırım'dan, insanların bilgisi dışında AKP'ye üye yapılmasının sahtekârlık olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 9 Kasım 2012 tarihinde gönderdiği yazıyla, dönemin Cumhuriyet Halk Partisi Kayseri İl Disiplin Kurulu Başkanı Sayın Yılmaz Karaca dâhil birçok parti yöneticimiz, üyemiz ve siyasi partilere üye olmaları kanunen yasak olan kamu görevlilerinin, bilgileri dışında AKP'ye üye yapıldığı ortaya çıktı. Konuyu yargıya taşıyan İl Disiplin Kurulu Başkanımız Sayın Yılmaz Karaca'nın Kayseri 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararını onaylayan Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, AKP yöneticilerinin yaptığı usulsüzlüğü tescillemiş oldu. Başbakan ve AKP Genel Başkanı Sayın Binali Yıldırım'a sormak istiyorum: İnsanların bilgisi dışında AKP'ye üye yapılması sahtekârlık değil midir? Bu usulsüzlüğe imza atan yöneticilerden hesap sorarak bizleri şaşırtacak mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

14.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Alman Parlamentosunun aldığı soykırım kararını bütün Çankırlı hemşehrilerim ve aziz milletim adına kınıyorum. Batılılar, gerçekleri ters yüz ederek kendi suçlarını bizim üstümüze atmak, tarihin en şerefli, adil ve merhametli milletini ayak oyunlarıyla dize getirmek, mahkûm ettirmek istiyor. Allah'ın izniyle, ne yapsalar boş.

Aziz milletimiz tarihten silinmek istenirken, tarih yapan misyonunu tekrar tüm dünyaya ilan ediyor. Vakit, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, yeniden büyük Türkiye'nin öncülüğünde, adil ve merhametli bir dünyayı tekrar insanlığa hediye etme vaktidir. Batı, bu hakikati gördüğü için içeriden ve dışarıdan üzerimize üzerimize geliyor. Nihayetinde, siyonizm ve emperyalizmin dediği değil, hak ve hakikatin dediği olacak, bundan hiç şüphemiz yok.

BAŞKAN – Sayın Turan...

15.- İstanbul Milletvekili Hasan Turan'ın, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben, 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" diye nitelendiren ve bu anlamda Parlamentosunda yasa teklifini kabul eden Almanya'yı ve bu teklife "evet" oyu veren bütün milletvekillerini kınıyorum. Bu bağlamda, Türk kökenli bazı milletvekillerinin de "evet" verdikleri nitelendiriliyor. Bu bağlamda, bu milletvekillerini de, özellikle bizim memleketimizden gidip orada siyaset yapan milletvekillerini de, kendi milletinin aleyhine karar verdikleri ve imza attıkları için onları da kınıyorum. Bu Meclisin, milletimizin, Hükûmetimizin... Bu bağlamda, bu milletvekillerinin, eğer Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı da taşıyorlarsa vatandaşlıktan çıkarılmaları gerektiğini düşünüyorum.

Bu bağlamda, dün Millet Meclisimizde partilerimizin ortak kararıyla yayınlanan bildiriye imza koyan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çonkar...

16.- İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar'ın, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını "Ermeni soykırımı" olarak nitelendiren tasarıyı kabul etmesini kınadığına ilişkin açıklaması

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1915 olaylarına ilişkin olarak Alman Federal Meclisinde kabul edilen, tarihî olgular ve hukukla asla bağdaşmayan, iftiralarla dolu karar tasarısını şiddetle kınıyorum. Türkiye'ye karşı derin bir ön yargı, taassup ve kibirle kaleme alınan bu tasarıyı öne sürenler, meselenin özüyle ilgilendiklerinden veya Türkiye-Ermenistan ilişkilerine katkı vermek istediklerinden bu işe el atmış değillerdir. Almanya'nın özel tarihî sorumluluğunu üstlenmesi veya Türkler ile Ermenilerin barışının desteklenmesi gibi gerekçelerin arkasına sığınmaları inandırıcılıktan uzak ve gülünç izahatlardır.

Bu tasarıyı destekleyenler, kendi siyasi gündemleri için Federal Meclisi tarihî ve stratejik bir hataya sürüklemişlerdir. Hakkında hukuki, akademik ve bilimsel bir uzlaş bulunmayan 1915 olayları konusundaki bu ön yargılı, keyfi ve hukuksuz girişime karşı Federal Meclis aklıselimle davranmamıştır. Bu girişimin Türkiye için hiçbir anlamı yoktur ve yok hükmündedir.

Ne var ki böyle bir haksızlığı 79 milyon Türk vatandaşı ile Almanya'nın ve dünyanın her yerinde yaşayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden sayın grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Levent Gök...

17.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Almanya Federal Meclisinde Türkiye'yle ilgili önemli bir karar alınırken Cumhurbaşkanı ile Başbakanın ne kadar kayıtsız kaldıklarının ortaya çıktığına, bu tablonun Türkiye'nin dış politikasının iflası anlamına geldiğine ve 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, dün Almanya Parlamentosunda Türkiye'yle ilgili önemli bir karar alınırken gerek Cumhurbaşkanının gerekse Başbakanın perşembenin gelişi çarşambadan belli olacak bu karar karşısında ne kadar kayıtsız kaldıkları ve Türkiye'nin dostu olmakla övünen Almanya Hükûmetiyle doğru düzgün hiçbir istişare yapmadıkları ve bu kararı neredeyse önceden görüldüğü hâlde önleyemedikleri ortaya çıktı.

Bu arada, Başbakan yaptığı açıklamada “Berlin Büyükelçimizi geri çevirdik.” derken, öğreniyorum ki Berlin Büyükelçisi Türkiye'ye gelmiş. Yine, Başbakan konuşmasında “Anayasa ne söylerse söylesin...” diyerek bir Cumhurbaşkanının başkanlık sevdasını hayata geçirecek düzenlemeler içerisinde olacaklarını ifade ederken dünyadan ne kadar kopuk, Türkiye'den ne kadar kopuk olduklarının altını bir kez daha çiziyorlar.

Sayın Başkan, bu karşılaştığımız tablo, Türkiye'nin dış politikasının iflasıdır, bir utanç vesikasıdır. Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve Türk dış politikasını yönlendirenlerin çok ağır sorumluluğu vardır. Eğer, dost ülke olan Almanya'da böyle bir karar alınabiliyorsa, varın artık, siz, diğer ülkelerdeki alınacak kararlara...

Hükûmetin, Cumhurbaşkanının ve Türk dış politikasını yönlendirenlerin halkımıza hesap vereceği bir kararla karşı karşıyayız.

Sayın Başkan, bunları elbette ayrıntılarıyla tartışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bugün sadece Türkiye'nin değil, bütün dünya halklarının ozanı Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümü. Dünyanın her yerinde adaletsizliğe, eşitsizliğe, haksızlıklara, ötekileştirmelere karşı mahpusluğu, sürgünlüğü göğüsleyerek hayatının son anına kadar büyük mücadele veren Nazım Hikmet'in sözleri, mısraları, dünyayı mısra mısra dolaşarak barış, eşitlik ve adalet arayan tüm dünya halklarına sönmeyen bir meşale olmuştur. Dünyanın bütün savaş karşıtlarının ve barışseverlerinin en çok etkilendikleri şairlerin başında Nazım Hikmet gelir.

Büyük ustayı, ölümünün 53'üncü yıl dönümünde saygıyla ve rahmetle anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Baluken...

18.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, 4/6/1994 tarihinde kaçırıldıktan sonra katledilen Meclis Başkan Vekili Pervin Buldan'ın eşi Savaş Buldan ile Hacı Karay ve Adnan Yıldırım'ı rahmetle andığına, sekiz gün önce gözaltına alındıktan sonra kendisinden haber alınamayan Demokratik Bölgeler Partisi Şırnak il yöneticisi Hurşit Külter'in akıbetini öğrenmek istediğine ve Ahmed Arif ile Nazım Hikmet'in ölüm yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 4 Haziran 1994 tarihinde, dönemin Hükûmeti ve Başbakanı tarafından çıkarılan infaz listeleri neticesinde kaçırılan ve sonra da, iki gün sonra katledildikleri için cenazeleri bulunan Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Pervin Buldan'ın eşi Savaş Buldan, Hacı Karay ve Adnan Yıldırım arkadaşlarımızı buradan rahmetle ve minnetle anmak istiyorum. Meclis Başkan Vekilimize, ailesine ve bütün halkımıza da başsağlığı dileklerimi, buradan bir kez daha yinelemek istiyorum.

Savaş Buldanları andığımız böylesi bir günde tam sekiz gündür DBP Şırnak İl Yöneticimiz Hurşit Kültür'in akıbetini soruyoruz Sayın Başkan ve bugüne kadar Başbakan'dan ve Hükümet yetkililerinden yapılan tek bir cümlelik açıklama bile yok. Sekiz gündür gözaltına alındığı belli olan, görgü tanıklarının ifadesinde nereye götürüldüğü ifade edilen, JÖH, PÖH hesaplarında hangi saatte alınıp hangi saatte nerede dolaştırıldığı açık bir şekilde belirtilen il yöneticimiz tıpkı Savaş Buldanlar gibi zorla kaybettirilmek isteniyor. Sayın Bakan da burada. Başbakanın burada olduğu oturumda sordum. Bütün bu sitemlerimize, endişelerimize rağmen neden bu sorunun cevabı yok? Hurşit Kültür nerede? Neden sekiz gündür cevap alamıyoruz? Bütün Meclisi bu konuda duyarlılığa davet ediyorum ve Hükümetten, İçişleri Bakanından, Başbakan'dan da bir an önce bir açıklama beklediğimizi belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, 2 Haziran 1991'de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – 2 Haziran 1991'de Ahmed Arif'i, 3 Haziran 1963'te Nazım Hikmet'i kaybettik. Ömrü mücadeleyle, bedel ödemekle geçen iki usta şair yaşamları boyunca barıştan, kardeşlikten, özgürlükten ve eşitlikten söz ettiler. Bu dünya, "Hasretinden prangalar eskittim." diyen Ahmed Arif'i hapseden, yine, "Ölürsem Anadolu'da bir köy mezarlığına gömün beni." diyen Nazım Hikmet'i memleketinden ayıran zalimlere kalmayacak. Onların miraslarını taşımanın gereği olarak Adiloş bebeklere ninnileri söylemeye devam edeceğiz.

"Bunlar, engerekler ve çıyanlardır./Bunlar, aşımıza ekmeğimize göz koyanlardır./Tanı bunları, tanı da büyü." diyeceğiz ve bizler Ahmed Arif'in dizelerinde beliren iyiye dair olan her şeyi halkımıza yine onun dizeleriyle birlikte iletmeye devam edeceğiz.

"Ne alnımızda bir ayıp..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

"Ne alnımızda bir ayıp

Ne koltuk altında

Saklı haçımız

Biz bu halkı sevdik

Ve bu ülkeyi.

İşte bağışlanmaz

Korkunç suçumuz..."

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Baluken.

Sayın Bostancı...

19.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Almanya Federal Meclisinin aldığı sözde soykırım kararına karşı 3 siyasi parti grubunun yaptığı ortak açıklamanın millî bir duruş olduğuna, bu tür konuların siyasi partilerin kendi aralarındaki gündelik rekabetin ötesinde ele alınması gerektiğine, Türkiye'de Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle birlikte siyaseten fiilî bir durumun ortaya çıktığına ve 3 Haziran Nazım Hikmet'in ölümünün 53'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Alman Parlamentosunun almış olduğu sözde soykırım kararına ilişkin dün burada 3 partinin grup başkan vekilleri olarak ortak bir açıklama yaptık. Bu millî bir duruştur. Bu tür konular siyasi partilerin kendi aralarındaki gündelik rekabetin ötesinde ele alınması gereken bir önem taşırlar.

Diğer taraftan, böyle gelişmeler yaşandığında iktidara buradan bir yükümlülük çıkartma tarzındaki eleştirel yaklaşımı bir yere kadar anlayabilirim ancak bunu yaparken tarihi hakikatleri ıskalayan, konunun nasıl geliştiğini anlamaksızın “Ben buradan AK PARTİ'ye nasıl bir sonuç çıkartabilirim?” motivasyonu ve aklıyla davranan eleştirileri reddederim.

Ermeni soykırımına ilişkin iddiaların, sözde iddiaların gelişme tarihselliği esasen 1920'lere kadar dayanır. Bütün bu, 1920'lerden sonra yavaş yavaş müzelerin oluşması, birtakım belgelerin teşekkülü, uluslararası girişimler, bunlar karşısında uzun yıllar boyunca Türkiye Cumhuriyeti'nde iktidar olanların yaklaşımı görmezlikten gelme biçimindedir. Verdiğim tarihe de dikkatinizi çekmek isterim. Polemiklere girmemek için aklı ve tarihi bilen herkesin bu yakın dönemde, doksan küsur yıllık bu hikâyeyi, hangi süreçlerden geçerek, Türkiye'de kimler iktidardı, bütün bunları düşüneceklerini takdir ederim.

Dolayısıyla, 1920'lerde başlamış, uluslararası bağlantılar kurmaya çalışmışlar, bir yığınak yapmışlar, zaman içerisinde bu sözde soykırım hikâyesine ilişkin belli bir Ermeni kesimin, ırkçı kesimin iddialarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – ...uluslararası hâle getirmeye çalışmış. Bu girişimler karşısında gelip bugün AK PARTİ'ye bunları ihale etmeye kalkışmak, doğrusu, konuyu eleştirmekten ziyade “Ben buradan AK PARTİ'ye ne çıkartabilirim?” yaklaşımının bir neticesidir.

Diğer taraftan, Sayın Başbakanımızın ifade ettiği “Anayasa ne derse desin...” cümlesini alıp buradan bir eleştiri çıkartmaya çalışıyorlar. Bu çok yersiz bir eleştiridir. Hepimiz Anayasa'ya uyarız. Anayasaların, yasaların nasıl değiştiğini de hepimiz biliriz. Bir ülkede teknik, hukuki, siyasi şartlar değişir, yasalar da değişir. Ne Anayasa değişmezdir ne yasalar değişmezdir. Önce maddi şartlar değişir, sonra da yasalar değişir; kastedilen budur. Türkiye'de Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle birlikte siyaseten fiilî bir durum ortaya çıkmıştır. Hukukun da buna uygun bir şekilde yapılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - ...gerektiğine ilişkin bir vurgudur. Yoksa kimseyi Anayasa'ya karşı olmaya çağıran bir yaklaşım değildir.

Nazım Hikmet uzun yıllar hapiste kaldı. Allah rahmet eylesin, romantik bir şairdi. Kültürümüzün bir parçasıdır, uluslararası üne sahiptir. Hangi dönemde yargılandı, kimler içeriye attı, bunu da milletimizin takdirine sunuyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Sayın Vural...

20.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Almanya Federal Meclisinin aldığı karardan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 3 siyasi parti grubunun Hükûmeti bu konuda gerekli karar ve tedbirleri almaya davet ettiğine ve Hükûmetin çok net bir tepki ortaya koyması gerektiğine ilişkin açıklaması

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün burada sözde Ermeni soykırımı gibi asılsız, mesnetsiz iddialar konusunda Almanya Federal Meclisinin aldığı karara yönelik olarak 3 siyasi parti grubunun tepkisini ortaya koymuştuk. Aslında, şüphesiz, gerçekten, Türk milletinin tarihine, Türkiye Cumhuriyeti devletine ve milletine hasmane tutum içeren bütün bu kararlar kimi zaman birçok kere alınmış olmakla birlikte, geldiğimiz bu safhada bir muhasebe yapmak durumundayız. Bütün bu kararlar alınırken buralarda bildiriler açıklandıktan sonra, büyükelçiler geri çekildikten sonraki süre içerisinde, işte “Türklerin tepkileri geçicidir. Bir süre yaptıktan sonra unutulur.” diyenlere ibretlik bir mesaj verme vakti gelmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki üç grup da bu konuda Hükûmeti gerekli karar ve tedbirleri almaya davet etmiştir.

Bu durumda bizim yapmamız gereken husus şudur: Bu konuda bir algı hatasına düşmesinler. Türkiye Cumhuriyeti devletine ve milletine hasmane tutum besleyen bu mihraklar hak ettiği cevabı almalıdır. Dolayısıyla, dün Sayın Başbakanın ve Sayın Cumhurbaşkanının ortaya koyduğu tepkiden sonra bugün Sayın Başbakanın, işte “Kötüleşmesi beklenmemelidir.” demek suretiyle, “250 tane milletvekili verdi.” falan diyerek bu işi hafifletmeye gerek yok. Dolayısıyla, çok net bir tepkiyi koymamız gerekir. Geri kabul anlaşması başta olmak üzere, İncirlik Üssü'nde Almanya'nın talep ettiği hususlarla ilgili muhakkak hem Hükûmet hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi adım atmalıdır. Bu, Sevr'i hortlatmak isteyen, bize bu coğrafyayı dar etmek isteyenlerin yeniden, yüz yıl sonra bu kirli amaçlarına ulaşmak için ortaya koyduğu bir husustur. Bunları biz Lozan'da da boğduk, uluslararası alanda da bu reddedilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Dolayısıyla, bugün yapılması gereken şey, Sayın Hükûmetin getireceği tedbirler ve kararlar doğrultusunda da çok kararlı eylem ve yaptırımlar koyması gerektiği açıktır. Bu geçirilemez. Merkel “Dost ve müttefikiz.” diyor, Sayın Başbakan “Dost ve müttefikiz.” diyor. Bu dostluğa sığar mı? Nasıl bir müttefiklik bu? O bakımından, bu konuda Hükûmetten talebimiz, münhasıran bununla ilgili -artık bardağı taşırmıştır- haklı olarak bu konunun maliyetini Almanya görmelidir. Bu maliyeti Türk milleti adına kendilerine verdirmek hepimizin de namus ve şeref borcu olmalıdır. Bu hususları arz etmek istedim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vural.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/223)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dünyanın hemen her ülkesinde bulunan ve içerisinde kadın, çocuk işçilerin bulunduğu ve Türk çalışma hayatının bir gerçeği olan mevsimlik tarım işçilerinin karşılaştıkları temel sorunların yakından incelenmesi, yaşadıkları bölgelerde geçimlerini sağlayamayan ve bu sebeple ailecek farklı illere giden mevsimlik tarım işçilerinin barınmayla alakalı büyük sıkıntılar çekmesi, göç ettikleri yerlerde çalışma

koşullarıyla alakalı yaşadıkları sıkıntılar, iş güvenliği, eğitim sorunu, gittikleri yöre halkıyla yaşadıkları sorunlar ve çocuk işçiliği gibi farklı daha birçok sorunla karşı karşıya kalmaları ve bu sorunların kapsamlı bir biçimde araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1) Bakı Şimşek	(Mersin)
2) Oktay Vural	(İzmir)
3) İsmail Ok	(Balıkesir)
4) Mustafa Mit	(Ankara)
5) Ümit Özdağ	(Gaziantep)
6) Deniz Depboylu	(Aydın)
7) Erkan Haberal	(Ankara)
8) Nuri Okutan	(Isparta)
9) Kamil Aydın	(Erzurum)
10) Seyfettin Yılmaz	(Adana)
11) Ahmet Selim Yurdakul	(Antalya)
12) Mehmet Günal	(Antalya)
13) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)
14) Kadir Koçdemir	(Bursa)
15) Ahmet Kenan Tanrıkulu	(İzmir)
16) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
17) Edip Semih Yalçın	(İstanbul)
18) Oktay Öztürk	(Mersin)
19) İsmail Faruk Aksu	(İstanbul)
20) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
21) Arzu Erdem	(İstanbul)

Gerekeçe:

Tarımsal üretim için bir bölgeden farklı bir bölgeye göç eden, sezonun bitmesiyle birlikte bulundukları illere geri dönen işçiler için “mevsimlik tarım işçileri” tanımı kullanılmaktadır. TÜİK'in 2015 Eylül istatistiklerine göre, 27 milyon 156 bin olarak tanımlanan iş gücünün 5 milyon 825 bini yani yüzde 21,5'ini tarım iş gücü oluşturmaktadır. Tarım işçilerinin yarısı da mevsimlik tarım işçileridir. Bu istatistiki rakamlara göre ülkemizde yaklaşık olarak 3 milyona yakın mevsimlik tarım işçisi bulunmaktadır. Mevsimlik tarım işçilerinin genel itibarıyla tarımsal üretim yapacak arazileri yetersizdir veya hiç bulunmamaktadır. Bu da mevsimlik işçilerimizi zorunlu göçe yöneltmektedir. Çalıştıkları işler süresiz iş olup biten işten hemen sonra başka bir yöreye iş aramak üzere tekrar göç etmektedirler, bu da beraberinde çok farklı sorunlar meydana getirmektedir. Bu göçler esnasında vatandaşlarımızın karşılaştıkları en büyük sorun belki de ulaşım ile alakalı sorunlardır. Ulaşım masraflarını düşürmek için kullandıkları araçlara çok sayıda vatandaşımızın binmesi yaz aylarında ekranlara facia haberiyle yansımaktadır. Özellikle Çukurova bölgesinde bu işçilerin taşınması traktör, kamyon gibi ulaşım elverişli olmayan araçlarla yapılmaktadır.

Mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı bir başka sorun ise barınma ve yaşam koşullarından kaynaklanan sorunlardır. Bu işçilerin barınmak için seçtiği yerler genellikle yerleşim yerlerinden uzakta olmakta, barınmak için inşa ettikleri yapıların büyük çoğunluğu da kolay taşınabilir, ucuz, naylon, kumaş gibi sağlıksız malzemelerden yapılmaktadır. Ayrıca, barınacakları bölgelerde içme suyunun bulunmaması ve tuvaletlerin kaldıkları yere yakın yerlerde olması sağlık açısından da sıkıntılar yaratmaktadır.

Ulaşım, barınma gibi sıkıntıların yanında mevsimlik tarım işçilerinin karşılaştıkları bir başka sorun ise kuşkusuz çocuk işçilerdir. TÜİK tarafından yapılan Çocuk İş Gücü Araştırması 2012 Ekim-Kasım-Aralık verilerine göre, Türkiye’de 6-17 yaş grubunda çalışan çocuk sayısı 614 bini erkek 279 bini kız çocuğu olmak üzere 893 bindir. Çalışan çocukların istihdam oranı yüzde 5,9’dur. Bu çocukların 399 bini, yüzde 44,7’si tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Çalışan çocuklar içerisinde eğitime devam edenlerin oranı yüzde 49,8, eğitime devam etmeyenlerin oranı yüzde 50,2’dir. Çalışan çocukların yüzde 55,2’si kırsal kesimde istihdam edilmektedir

Yukarıda bahsettiğimiz sorunlar mevsimlik tarım işçilerinin karşılaştıkları sorunlarından sadece küçük bir kısımdır. Yukarıda bahsettiğimiz sebeplerden ötürü mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarını kapsamlı bir biçimde araştırmak, onların yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasında fayda vardır.

2.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 20 milletvekilinin, turizm sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/224)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son yıllarda ülkemiz ile içinde bulunduğumuz coğrafyadaki belirsizlikler ve siyasi istikrarsızlıklar artarak devam etmektedir. Bu bağlamda turizm sektörünün içine düştüğü krizin sebeplerinin araştırılması, turizm sektörünün sorunlarının tespit edilmesi, tespit edilen sorunların giderilerek yaşanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi, yapılacak olan yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınması gereken önlemlerin araştırılması için, Anayasa’mızın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz, talep ederiz.

1) Mehmet Erdoğan	(Muğla)
2) Oktay Vural	(İzmir)
3) Kamil Aydın	(Erzurum)
4) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
5) Kadir Koçdemir	(Bursa)
6) Oktay Öztürk	(Mersin)
7) Edip Semih Yalçın	(İstanbul)
8) Arzu Erdem	(İstanbul)
9) Ahmet Kenan Tanrıku	(İzmir)
10) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
11) İsmail Faruk Aksu	(İstanbul)
12) Erkan Haberal	(Ankara)
13) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)

14) Deniz Depboylu	(Aydın)
15) Ahmet Selim Yurdakul	(Antalya)
16) Mustafa Mit	(Ankara)
17) Yusuf Halaçoğlu	(Kayseri)
18) Şefkat Çetin	(Ankara)
19) Zihni Açıba	(Sakarya)
20) Zühal Topcu	(Ankara)
21) Mehmet Günal	(Antalya)

Gerekçe:

Muğla ilimiz ülkemizdeki turizm sektörünün belirleyici illerinden birisidir. Bulunduğu coğrafi konum ve doğal güzellikleriyle dünyanın dört bir yanından turistin ilgisini çeken Muğla’da turizm sektörü çok sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. Maalesef, coğrafyamızdaki yaşanan siyasi belirsizliklerin gün geçtikçe derinleşmesi ve 24/11/2015 tarihinde bir Rus uçağının uyarılara rağmen sınır ihlali yapmakta ısrar etmesi sonucunda haklı olarak düşürülmesinin ardından ortaya çıkan tablo özellikle de turizm sektörünün geleceği açısından büyük riskler doğurmuştur. Dolayısıyla ek önlemler alınması kaçınılmaz bir hâl almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak ekonomimizde çok önemli bir yer tutan turizm sektörü zaten son yıllarda âdeta hayal kırıklıklarıyla dolu sezonlar geçirmiştir. Ancak 2016 yılında yaşanması muhtemel olan kriz çok farklı ve çok daha ağır sonuçlara gebe dir. 2014 yılında Rusya’nın Ukrayna’yla yaşadığı kriz ve Kırım’ı ilhak etmesi 2015 yılında Rusya’dan gelen turist sayısında ciddi bir azalmaya sebep olmuşt u. Öyle ki; Rusya ve Rusça konuşan ülkelerden gelen hava yolu şirketlerine yakıt desteği sağlanmasına rağmen 2014 yılında 4,5 milyon olan turist sayısı 2015 yılında 3,2 milyona kadar düşmüştür. Bu rakamın, en iyimser tahminlerle, 2016 yılında 1 milyona düşeceği öngörüsü de göz ardı edilmemelidir. Diğer yandan; 7 Haziran seçimlerinden hemen sonra şiddetini arttıran terör olaylarının yurt dışından gelen turist sayısında yüzde 30’a varan bir daralmaya sebep olduğu tespit edilmiştir. Düşürülen Rus uçağını ve ülkemizde “çözüm” adlı sürecin zemin hazırladığı hain terör saldırılarının arttığını da göz önüne alırsak turist için vazgeçilmez olan “güvenlik” unsurunun büyük bir yara aldığı ortadadır.

Son aylarda terör olaylarının coğrafyamızda yaygınlaşması, sınırimızda bir Rus uçağının haklı gerekçelerle dahi olsa düşürülmesi, güvenlik riskinin büyümesi, buna bağlı olarak ülkemizde güvenlik riskinin yüksek olduğu imajının oluşması, ülkemizin ve içinde bulunduğu coğrafyadaki istikrarsızlığın sebep olduğu mülteci sorunu da turizm sektörünü olumsuz etkilemeye devam edecektir. Bu sebeplerden dolayı, Türkiye’ye turist olarak gelme ihtimali yüksek olan insanların yaşadığı Kuzey Avrupa, Orta ve Batı Avrupa ülkelerinden gelen turist sayısının artırılması için tur operatörlerine ve hava yolu şirketlerine yakıt desteği verilerek seferlerinin artırılması, reklam organizasyonlarına daha fazla ağırlık verilmesi, sanal basın ve sosyal medyanın etkin bir şekilde kullanılarak bu insanlara ulaşılması gibi ek önlemler derhâl alınmalıdır. Diğer yandan, turizmcilerimize de mali yüklerini azaltacak destekler verilmelidir. Özellikle istihdamda sürekliliğin sağlanması için vergi ve personel sigorta yükünün hafifletilmesi, yüksek ecrimisil bedellerinin makul seviyelere indirilmesi, özel tüketim vergilerinin düşürülmesi gibi rahatlatıcı önlemler, erken rezervasyonlar da göz önüne alınarak, geç kalınmadan alınmalıdır. Ayrıca, iç turizmin canlandırılması için yerli turistlere de kolaylıklar sağlanmalıdır. Bu sıkıntılı süreçte, yapısal sorunlar araştırılırken turizmin sadece beton yığınlarından ibaret olmadığına yönelik turizm politikalarının geliştirilmesi de elzemdir.

Söz konusu ek önlemlerin alınmaması durumunda ortaya çıkacak sorunların büyük sorunlara kapı aralayacağı ortadadır. Özellikle turizm konusunda dünyaca ünlü yatırımcılara ev sahipliği yapan ülkemizde yaşatacağı mağduriyetlerin yabancı yatırımcıları da etkileyeceği muhakkaktır.

Bu bağlamda, turizm sektörünün özellikle Rusya'yla yaşanan gerilimle birlikte ortaya çıkan sorunlarının tespit edilmesi, tespit edilen sorunların giderilerek yaşanan ve yaşanması muhtemel mağduriyetlerin önüne geçilmesi, yapılacak olan yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınması gereken önlemlerin araştırılması için yüce Meclisimize büyük görevler düşmektedir.

Yüce Meclisimizin bu görevi yerine getirmesi için Anayasa' mızın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

3.- Isparta Milletvekili Nuri Okutan ve 20 milletvekilinin, yetiştirme yurdunda yetişip yurttan ayrılan çocuklar için alınacak tedbirlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/225)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Yetiştirme yurdunda yetişip ve yurttan ayrılan çocuklar için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması hususunda gereğini arz ederiz.

1) Nuri Okutan	(Isparta)
2) Oktay Vural	(İzmir)
3) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
4) Ahmet Selim Yurdakul	(Antalya)
5) Arzu Erdem	(İstanbul)
6) Deniz Depboylu	(Aydın)
7) Baki Şimşek	(Mersin)
8) Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	(Hatay)
9) Oktay Öztürk	(Mersin)
10) Edip Semih Yalçın	(İstanbul)
11) Celal Adan	(İstanbul)
12) Erhan Usta	(Samsun)
13) Mustafa Mit	(Ankara)
14) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)
15) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
16) Fahrettin Oğuz Tor	(Kahramanmaraş)
17) Mehmet Günal	(Antalya)
18) Kadir Koçdemir	(Bursa)
19) Kamil Aydın	(Erzurum)
20) Ahmet Kenan Tanrıkulu	(İzmir)
21) İsmail Faruk Aksu	(İstanbul)

Gerekçe:

Korunmaya ihtiyacı olan; bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal ve istismar edilen ya da suç mağduru çocukların bakımlarının yapıldığı yerlerdir.

Yetiştirme yurtları veya yuvalar çocuk ve gençlerin yetiştirilmeleri ya da toplumsallaştırılmaları için hangi şartları sağlamaktadır? Yurtlar toplumsallaşma süreci açısından gençlere ne tür somut fırsatlar sunmaktadır?

Belirli toplumsal çevreden gelen ve belirli nedenlerle yurtlarda kalan gençlerin, geldikleri toplumsal çevre ile ya da aileleri ile yurt yaşamı içinde ve yurdun toplumsal çevresiyle ilişkilerin niteliği nelerdir?

Çocukların toplumsallaşma süreci içinde belirginleşen gelecek beklentileri, umutları, toplumsal değerleri ve kişilik eğilimleri ne yönde oluşmalıdır?

Aile yapısı ve aileyle ilişkiler, akraba ve komşuluk ilişkileri, yurt yaşamında arkadaşlık ilişkileri, yurt yaşamında kitle iletişim araçlarından yararlanma imkânları, yetiştirme yurdunun toplumsal çevresiyle ilişkileri ve gençlerin okulla ilişkileri olarak ele alınmalıdır. Yetiştirme yurdu, toplumsal işlevleriyle bu düzeylerdeki ilişkileri belirleyici niteliktedir. Yetiştirme yurdunda yetişen gençlerin toplumsallaşmasında bu etmenlerin yeri belirlenmeli ve geliştirilmelidir. Çünkü gençlerin gelecek beklentileri, değerleri ve kişilik eğilimleri bu süreç içinde gelişir.

Reşit olarak ayrıldıktan sonraki toplumsal yaşam niteliği yetiştirme düzeninin somut bir göstergesidir. Dolayısıyla reşit olarak ayrılan bireyin yaşam niteliği incelenerek bakım sisteminin verimliliğinin irdelenmesi ve eksikliklerin tespit edilmesi gerek.

Bakım hizmetlerinin nitelik sorunlarının tespiti, reşit olarak yurttan ayrılan bireyin niteliği ve kavuştuğu yaşamın niteliği ele alınmalıdır.

Amaç: Çocukların toplumsal ilişkiler sistemi içindeki konumları, çocukların yurt sürecinde bireysel olarak gelişme düzeyi, etkin olarak toplumsal yaşama katılma eğilimleri ve bu bütünlük içinde toplumun korunmaya ihtiyacı olan gençlere yaklaşımının boyutları belirlenmelidir.

Aile yaşantısına sahip olmamak, kurum sonrasında varlığını sürdüren en önemli sorunlardan biridir. Gerçekten kimsesiz kalan ve yurt sonrasında da evlenerek bir aile kuramayanlar yaşantılarını tek başına sürdürme güçlüğüyle karşı karşıyadır. Yurt yaşamından sonra gençlerin evlenmelerinin desteklenmesi önemli bir ihtiyaç hâline gelmektedir.

Yurt sonrası yaşam, ailesiz yetişme koşullarından, ailesiz olarak yaşama atılma sürecine dönüşmekte, kurum bakımı gençlerin toplum içinde desteklenmesi, yönlendirilmesi ve denetimini gerçekleştirilerek topluma kazandırılmalıdır.

Yukarıdaki nedenlerden dolayı, yurtlarda yetişen çocuklarımızın olumsuz durumlarını tespit ederek bu konuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırılmasını arz ve teklif ederim.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- HDP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Türkiye’deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/191) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Haziran 2016 Cuma günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3/6/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/6/2016 Cuma günü (Bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İdris Baluken

Diyarbakır

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan (10/191) numaralı, Türkiye’deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerenin görüşülmesinin, Genel Kurulun 3/6/2016 Cuma günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi lehinde ilk konuşmacı İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun vermiş olduğu yolsuzluklarla ilgili araştırma önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Herhâlde bu önerenin ne kadar önemli olduğunu burada en iyi olarak 17-25 Aralık dosyaları üzerinden ifade edebiliriz diye düşünüyoruz. Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluk iddialarının yansıdığı dosyaları 17-25 Aralık süreciyle birlikte bütün Türkiye kamuoyu ve dünya kamuoyu öğrendi. Bugünlerde terör örgütü olarak ifade ettiğiniz cemaat yapılanmasıyla uzun süreler bir iktidar ortaklığınız vardı. Ancak, ne zaman ki devlet içerisinde bir iktidar savaşı, devleti bütün kurumlarıyla birlikte bir ele geçirme çekişmesi aranızda yaşandı, ilk defa Türkiye kamuoyu, bizzat AKP içerisinde ve devlet içerisinde çıkan bilgilerle Türkiye siyasi tarihinin en büyük yolsuzluk dosyalarının, en büyük yolsuzluk olaylarının nasıl son on iki yıl içerisinde, on üç yıl içerisinde gündemleştğini öğrenmiş oldu. Kanıtlamaya gerek yok yani sesli görüntüler, kayıtlar, faturalar, ortaya çıkan bilgiler, kamuoyundaki tartışmalar bütün bu yolsuzluklarla ilgili çok net ifadeler, çok net bir kanıya varmamızı sağlıyor. Özellikle AKP’li bakanların dâhil olduğu birtakım hadiseler, yine, devlet içerisinde kurulmuş olan birtakım yapılanmalar aslında bizzat AKP eliyle bugüne kadar araştırılması, açığa kavuşturulması ve topluma bu konuda gerekli bütün süreçlerin işletilmesi gereken dosyalardı. Ama, maalesef, o süreçlerin

tamamını siz gereği şekilde araştırmak yerine daha çok üstünü örtme, daha çok bir aklama çabası üzerine geçirdiğiniz için hâlâ Türkiye kamuoyu bu konuda mevcut soru işaretlerinin cevaplandırılmasını bekliyor ve bu konuda da iktidardan ve Hükümetten bir beklentisi olmadığı için de gözünü Meclise dikmiş durumda. Mecliste bir komisyonun oluşturularak, 17-25 Aralık başta olmak üzere, Türkiye siyaset tarihindeki önemli yolsuzluk dosyalarıyla ilgili bütün kamuoyunu tatmin edecek, bilgilendirecek bir raporun sunulmasını bekliyor.

Bakın, o dönem siz ortaya çıkan bu yolsuzlukları veya hırsızlık iddialarını araştırmamak için hemen o sürece “darbe” dediniz ve biz hemen ertesi gün, 17 Aralıktan bir ya da iki gün sonra HDP olarak Meclise iki araştırma önergesi verdik. Araştırma önergelerimizden birisi bu yolsuzluk iddialarının Meclis tarafından araştırılmasını öngörüyordu, diğeri de sizin bahsetmiş olduğunuz o darbeyle ilgili bir sürecin olup olmadığını Meclisin araştırmasını öngörüyordu. Eğer o dönem tavrınızda samimi olsaydınız her iki araştırma önergesine de onay verip hem darbeyle ilgili olası iddialarınızın doğrulanması hem de yolsuzluk ve hırsızlıklarla ilgili sizi özellikle zan altında bırakan o iddiaların sizin açınızdan çürütülmesi şansını yakalardınız. Ama kendinize güvenmediğiniz için, o dosyalarla ilgili söyleyecek sözünüz olmadığı için, maalesef o tarihten sonra bizzat hukuka siz darbe yaptınız. Dikkat edin, o tarihten itibaren AKP’nin bütün uygulamaları aslında hukuk devletine bir darbe şeklinde gelişti ve bütün o ağır, ciddi iddialarla ilgili de bugüne kadar çıkıp kamuoyunu net bilgilendiren açıklamalar yapmadınız.

Uluslararası ambargoyu delme iddiası var. Birleşmiş Milletler kararlarını tanımama iddiası var. Kara para aklama, kaçakçılık, rüşvet, ihaleye fesat karıştırma gibi yüz kızartıcı birçok suçun olduğu dosyalardan bahsediyoruz ki AKP’nin siyasi İslam geleneğinden geldiğini iddia eden bir siyasi parti olduğunu ortaya koyarsak bütün bu süreçlerin aslında kul hakkı yemeyle ilgili en ağır iddiaları taşıyan dosyalar olduğunu bir kez daha hatırlatmak durumundayız. O dosyalar içerisinde uluslararası boyutu olan bir suç yapılanmasının nasıl teşekkül edildiğini görüyoruz. Altın kaçakçılığı, petrol kaçakçılığı, IŞİD’le birtakım ilişkiler ve Birleşmiş Milletler kararlarını hiçe sayarak ambargoyu delmeyle ilgili süreçleri görüyoruz.

Bakın, siz, bütün bunları halı altına süpürerek kurtulacağınızı sanıyorsunuz ama siz üstüne gitmediğiniz için şu anda uluslararası kamuoyunda bu dosyalar yeniden ele alınmaya, yeniden soruşturulmaya başlandı. O dönem, hatırlayın, yani bu bahsettiğim suçlarla ilgili meblağlar o kadar dehşet verici ki, ortaya konan iddialar o kadar büyük ki ve gelişen süreçler o kadar vahim ki, hani bununla ilgili çıkıp ne söyleyeceksiniz, doğrusu merak ediyoruz. Bakan çocukları gözaltına alındı, kamu bankalarını yöneten genel müdürler gözaltına alındı, bakan oğlunun evinde milyon dolarlık miktarda nakit paralar, para sayma makinaları, para kasaları ele geçirildi, bir bankanın genel müdürünün evinde 4-5 milyon dolarlık para bulundu. Yani, bütün bunlar bu şekilde üstünü örtebileceğiniz konular değil; tam tersine, bizzat sizin bir an önce netleştirmeniz gereken hususlar.

Bakın, İran’ın kara parasının aklanmasıyla ilgili iddialar var. 87 milyar doların bu şekilde aklandığı söyleniyor ve bu aklanma faaliyetleri içinde sizin döneminizdeki bir bakana -Emniyet fezlekesinden okuyorum- 28 kez 52 milyon dolar rüşvet verildiği söyleniyor, bir diğer bakana 10 kez 10 milyon dolar, bir diğer bakana 3 kez 3 milyon dolar rüşvet verildiği söyleniyor. İran’da açılan Zencani dosyasında İran’ın 12 milyar dolarlık bir parasının da bu aklama faaliyetinde kaybolduğu söyleniyor. Zencani bu yüzden idam cezası aldı. Bu kadar ağır iddialarla ilgili, Türkiye’de yargı önüne, adalet önüne çıkan maalesef hiçbir yetkili olmadı. Dürüst olmak gerekir.

Şimdi, bütün bu yaşanan süreçlerle ilgili öyle bir adaletsizlik ortaya koydunuz ki bütün Türkiye kamuoyu ve Türkiye halkı gözünü okyanus ötesinden gelecek olan adaletle dikti. Bir savcının Amerika'da Reza Zarrab'la ilgili başlatmış olduğu dosyadan sonra sosyal medyadaki takipçi sayısı 8 binden 300 bine çıktı. Bu bile Türkiye kamuoyunun bu dosyalarla ilgili nasıl büyük bir adalet beklentisi içerisinde olduğunu ortaya koyması açısından önemlidir. Bakın, Amerika'daki savcılık dosyasında şu anda 91 devlet yetkilisinin ismi geçiyor, 6 kamu bankasının bu kirli trafikte ismi geçiyor ve daha vahim iddialar var; Beyaz Saray'da devlet ve Hükümet yetkilileriyle yapılan görüşmede, birkaç yıl önce yapılan görüşmede Obama'nın bizzat bunu devlet ve Hükümet yetkililerine söylediği ve "Gereğini yapmazsanız karşınıza mutlaka çıkar." dediği belirtiliyor. Dolayısıyla, bütün bunları araştırmak zorundayız.

Bakın, şu anda, Amerika'daki dosyaya baktığımızda dehşet verici şeylerle karşılaşılıyor. Reza Zerrab Türkiye cezaevlerinden rüşvetle çıktığını söylüyor. Bundan rahatsız değil misiniz? Bunu araştırmayacak mısınız? Ne kadar rüşvet vermiş, kime rüşvet vermiş, nasıl cezaevinden çıkmış; bütün bunları açığa çıkarmamız gerekmiyor mu? "Ben Türkiye'deki cari açığın yüzde 25'ini kapattım." diyen birisiyle karşı karşıyayız. Bütün bunların tamamını aslında sizin incelemeniz gerekiyor, bırakın Meclisi, sizin bu sorulara cevap vermeniz gerekiyordu. Ama siz o süreçte bunları yapmak yerine bizzat bakanların eliyle ismi geçen bu kişiye plaketler verdiniz, ödülleri verdiniz. Bu devletin başındaki kişi onun için "Hayırsever bir iş adamıdır." dedi. Bu hayırsever iş adamının hangi vakıflara ne kadar para verdiği, ne kadar rüşvet verildiği bu dosyalarda yazıyor. Sadece TOGEM'le ilgili miktarın 2 milyon 400 bin dolar olduğu belirtiliyor ve TOGEM kayıtlarında da ne bu kişinin ismi ne de bu paranın akıbetiyle ilgili tek bir cümle yok.

Yani kısacası -daha fazla detaylandırabiliriz- son derece vahim iddialar ve son derece vahim bir durumla karşı karşıyayız. Bu Meclis önerimizi de Türkiye kamuoyunun bu dosyalarla ilgili adaletten olan beklentisi üzerine Meclise getirdik.

Hepinizden destek beklediğimizi ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde birinci konuşmacı Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HDP Grubunun verdiği araştırma önergesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

Elbette ki yolsuzluklarla ilgili söylenecek çok şeyler var, bugüne kadar mütemadiyen söyledik, hatta Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz 17-25 Aralığı yolsuzlukla mücadele haftası ilan etmiştik. Ama şu anda Türkiye gündeminde gerçekten bundan daha vahim, daha ciddi bir mesele var; o konuda bir iki şey söylemek için huzurlarınızdayım, tekrar saygılarımı iletiyorum.

Efendim, atasözleri hakikaten çok güzel şeyler söyler, kıssadan hisselerdir, "Bir müsibet bin belayı defeder." Şimdi, Avrupa'nın ve dünyanın çeşitli parlamentolarında sürekli alınan bu kararlara baktığınız zaman sanki bizim en büyük zaafımız, en büyük eksikliğimiz, kusurumuz, sıkıntımız "1915'teki yaşanan olaylar tehcir mi, soykırım mı?" ve hangi parlamentoda gündeme gelirse gelsin hemen bir savunma mekanizması oluşturuyoruz bir yenilmişlik psikolojisiyle, bir ezilmişlik psikolojisiyle. Niye? Çünkü, tarihimizi bilmiyoruz maalesef. Her şeyde olduğu gibi tarihî meselelerde de günü kurtaran, palyatif birtakım üretimlerde bulunuyoruz ve o gün geçiyor ama uzun vadeye, bilime, teknolojiye, bilgiye dayalı programlarımız yok.

Yıl 2003. Yaşadığım bir örnekten hareketle bir şey söyleyeceğim, bir şeyleri paylaşacağım sizlerle. Ben bir akademisyenim aynı zamanda. Niye bunları söylüyorum? Çünkü, Platon'un çok güzel bir lafı var, diyor ki: "Siyasetten uzak duran aydınların kaçınılmaz sonu cahiller tarafından idare edilmektir." 2003'te akademik bir amaçla Amerika'ya gittik. New Mexico eyaletinde bir insan hakları, soykırım müzesi gezdirdiler. Gittik, küçük bir yer. Başında yaşlı bir adam "Efendim, burası soykırım müzesi." Fakat, dolaşırken dikkatimi çekti, 1915'e atıfta bulunan küçük bir masa da var. Yetkili şahsa dedim ki: "Siz burayı kurumsal olarak mı açtınız?" Dedi ki: "Hayır, ben Holokost 'tan, Yahudi soykırımından mağdur olmuş, Amerika'ya göç etmiş bir ailenin mensubuyum. Bütün maddi varlığımı da burada, soyuma, ceddime yapılanları göstermek için adadım." Dedim ki: "Peki, tamamen Yahudi eksenli, Holokost eksenli bir müzede şu köşede de..." Baktım o envantere, kitaplara, malum kurumlar tarafından yazılmış inanın, birkaç tane böyle propaganda şeyleri, Mavi Kitap'tan alınmış şeyler. Malum, İngilizlerin Sykes-Picot'dan önce ortaya attıkları, bu coğrafya ile ilgili bir kitaptır. Daha sonra itiraf ettiler "Siyasi bir propaganda kitabı." diye. Şimdi, dedi ki: "Siz nerelisiniz?" Dedim: "Türk'üm." Dedi ki: "Ben, 16'ncı Yüzyıl'da mezhep kavgaları yapılırken İspanya'da, ecdadım sınır dışı edildiğinde Osmanlı'nın bize kucak açtığını çok iyi biliyorum, 500'üncü Yıl Vakfının da üyesiyim. Ama bir şeyi üzülerken itiraf edeyim ki ben sizleri çok sevmeme rağmen, böyle bir şeye inanmamama rağmen sizlerden bir sürü talepte bulundum, bana yetkili hiçbir ağızdan bir destek gelmedi; 1915'le ilgili bu iddiaları çürütecek materyal, kitap, belge ulaştırılmadı." Ben de o notumu aldım, Türkiye'ye döndüğümde Tarih Kurumuna uğradım, bu bilgiyi verdim. Daha sonra, Erzurum Atatürk Üniversitesindeki Ermeni Araştırmaları Merkezine de aynı bilgiyi verdim ve maalesef, bakın, buradan nereye geleceğim. Kanuni Sultan Süleyman, biliyorsunuz, Muhteşem Süleyman. Muhteşem, ihtişamlı dönemlerin Sultanı olmasına rağmen bir gün Beşiktaş Tekkesi'nin Şeyhi Yahya Efendi'yle sohbet eder, der ki: "Şeyh Hazretleri, Osmanlı da bir gün yok olur mu?" Yahya Efendi'nin cevabı çok ilginçtir, der ki: "Sultanım, olur." "Nasıl olur, hangi şartta olur?" diye Kanuni Sultan Süleyman biraz heyecanlanınca, Yahya Efendi "Efendim, bu ülkede neme lazımcılık başladığı anda Osmanlı da bunun karşısında duramaz, çöker." der.

Şimdi, bu sözden hareketle, Almanya'nın, Alman Parlamentosunun dün almış olduğu karar "yok" hükmündedir, bunu hepimiz dün söyledik çok büyük bir çoğunlukla Allah'a şükür; aynen Millî Mücadele yıllarında olduğu gibi "hattı müdafaa" demedik, "sathı müdafaa" dedik, burada kararımızı aldık. Fransız Parlamentosunununki de bağlayıcı değil, Amerika'nınki de bağlayıcı değil, uluslararası geçerliliği de çok yok ama doğuracağı sonuçlara, travmalara dikkatinizi çekmek istiyorum. Bakın, Almanya'da 3 milyon nüfusumuz var. Çocuklarımız var, üçüncü kuşak, dördüncü kuşak geliyor. Bu çocukların ders kitaplarında dedelerinin, büyükbabalarının katil olduğu yazılacak ve bu çocuklar bu travmayla eve gidip diyecekler ki: "Baba, dedelerimiz gerçekten katil mi, Ermenileri mi kesmiş, katletmiş?" Ama maalesef, içeriye döndüğümüz zaman aynı sorgulamaya içeride de zaman zaman tabi oluyoruz.

Şimdi, burada siyaseti bir tarafa bırakıp gerçekten dün yaptığımız gibi, o kararlılığımızı biraz da uygulamalara aktarsak güzel şeyler olacak. Hemen ilk tepkiler ne oldu? "Efendim, Alman mallarını boykot edelim." Artık yeter, hamaset bitsin; günü kurtarma, palyatif çözümlerden uzak duralım, yarın tekrar olacak. "Mercedes'e binmeyelim." Neyi çözeceğiz? Mercedes yapıyor musun Mercedes'e binmeyeceksin, önce Mercedes yapacağız ki Mercedes'e binelim. Önce, o zihinsel olgunluğu göstereceğiz.

Şimdi, ne yapabiliriz? "Efendim, işi tarihçilere bırakalım." Ya, bu da hakikaten maksadını çok aşan bir kelime, tarihçilere hakarettir.

Değerli milletvekilleri, tarihçiler işini yaptı dün, bugün de yapıyor ama tarihçilerin önünü açmıyoruz ki. Bakın, şimdi eksiklerimizi söyleyeceğim: Tarih Kurumunda Süryani masası da vardı, Ermeni masası da vardı, Rum Pontus masası da vardı ama maalesef, Tarih Kurumundaki bu masalar üç beş gönüllü, idealist akademisyenin sırtında. Bunlar, Almanyalara gittiler, dünyanın her tarafına gidip konferanslar verdiler uçak biletlerini zaman zaman ceplerinden alarak büyük araştırmalar yaptılar. Efendim, Tarih Kurumuna küçük bir kaynak aktarıldığı zaman, bu Ermeni belgelerinin yoğunlukta olduğu ama açılmadığı, yasaklandığı yerlerden gerekirse o belgelere paralar ödendi, alındı ve gerçekten Türkiye’de yeni bir ufuk açıldı. Ama, maalesef bu masalar kapatıldı değerli milletvekilleri, bundan haberinizi var mı bilmiyorum.

Bu ülkede “Salkım Hanımın Taneleri” diye filmler vizyonda kaldı. Lütfen, dikkatinizi çekiyorum, o filmi seyredenler hatırlar, benim kanım donmuştu çünkü orada 2 ana karakter var; birisi Türk, her türlü rezaleti işleyen, sahtekâr, üçkâğıtçı, dolambaz, ırz düşmanı bir karakter; karşısında masum, mazlum, çok ezilmiş, kakılmış, dürüst bir Ermeni karakter. Bunu yazan hesabını versin indallahta. Ama, yazmasıyla senaryo arasında öyle bir fark var ki inceledim, medyaya da ilgi duyuyorum ara sıra; incelediğimde baktım ki senaryoya aktaran o kadar çok ilave şeyler yapmış ki. Yani, şimdi eğri oturup doğru konuşacağız, Almanya’ya hesap sormadan önce kendimize hesap soracağız. Biz, tarihçilere hangi desteği verdik? Nerelerin önünü açtık? Atatürk Üniversitesinde Türk-Ermeni İlişkileri Araştırmaları Merkezi var, inanın Edebiyat Fakültesinin üçü bir köşesinde, küçük köhne bir oda. Dünyanın her yerinde araştırma merkezleri böyle mi olur? Mademki bizim ecdadımıza atılan bir iftira ile ilgili sıkıntımız var, o zaman gereğini yapacağız. Bir an önce, efendim, şaşaalı açılışlar yapmaktansa... Sayın Başbakanımız ve Maliye Bakanımız söylemedi mi, “Para sorunumuz yok.” Allah aşkına para sorunumuz yoksa AR-GE’yi 0,5’ten 1’e çıkarmak değil maksat, araştırma merkezlerine destek olmak. Türkiye’nin geleceğini siyaseten tıkayacak birtakım yolların açılması lazım. Bunlar nedir? Araştırma merkezleridir, kültürel anlamda yapılacak filmlerdir. Yani, bazı kavramlarımızı itibarsızlaştırmayalım. Osmanlı’yla ilgili film yapıyoruz, 10 tane karakter arasında geçiyor, bir pembe dizi gibi, bunu yapmaktansa İstanbul’u 60 milyon TL’ye yeniden kurtarmaktansa, bu 60 milyon TL’yle... İstanbul ayağımızın altından kayıyor değerli milletvekilleri, bunu bilelim, bunu yapacağımıza bu 60 milyon TL’yi aktaralım bu araştırma enstitülerine, filmler yaptıralım profesyonelce, amacına uygun, danışmanlıkları düzgün alalım. Ama bunları yapmadık bugüne kadar. Dolayısıyla, bundan sonra tek vücut olup hep beraber bunu yapmak için azim ve kararlılık göstereceğiz.

Bugün, Erivan’da, Avrupa’nın çeşitli başkentlerinde soykırım müzelerini gezenlere söylüyorum, Iğdır’daki müzeyi gezdiler mi hiç? Pespaye, şu anda bakıma muhtaç.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) – Bakü’dekini gezdiler mi? Hayır, gezmediler, biz de teşvik etmedik, biz de sahip çıkmadık o müzelere. Dolayısıyla, önce kendi içimizdeki algıyı düzeltmemiz için gerçekten buna hem tarihî hem kültürel hem de siyasi anlamda sahip çıkıp Alman Parlamentosundaki Cem Özdemirlere de cevap verecek duruma geelim. Ama ben buradan -özür dileyerek, vaktinizi alıyorum ama- bir şey söylemek istiyorum o Cem Özdemir’e. Uzantıları, ataları Osmanlı Meclis-i Mebusanında da vardı onların, Ali Kemal’in torunudur o. Çünkü Ali Kemal o dönemde İngiliz mandasını savunmuş...

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ederim.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Özür diliyorum. Cümlemi bitiriyorum.

...İngiliz mandasını savunmuş ve gerçekten İngiliz mandacı olduğu da torununun İngiltere’de Londra Belediye Başkanı olmasıyla tescillenmiştir.

Ey Cem Özdemir, senin Ali Kemal’den farkın yok, diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi lehinde ikinci konuşmacı Aykut Erdoğan, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin kanayan yarası, belki en büyük yarasıyla ilgili verilmiş bir araştırma önergesi, yolsuzlukların araştırılmasıyla ilgili verilmiş bir araştırma önergesi üzerine grubum adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kürsüden konuşuyoruz, Türkiye niye güçlü bir ülke değil, niye bölgesinde bir güç değil, niye kendimizle barışık değiliz? İşte bu sebeplerden, bu konuştuğumuz konular bu ülkede olduğu için, çözülmediği için, çözülmediği gibi artırıldığı için bizim ülkemiz güçsüz bir ülke, itiliyor, halkımız yoksul.

Şimdi, yolsuzlukla alakalı saatlerce konuşulabilir. Ben bugünün anlam ve önemine ilişkin olarak enerjiyle ilgili konuşayım çünkü bugün bir enerji yasasını görüşeceğiz. Köküyle bir yolsuzluk yasası, halkı fakirleştirecek bir yasa, halkın kaynaklarını alıp birtakım şirketlere aktaracak bir yasa. Şimdi, biz “yolsuzluk” dediğimizde iktidar partisi doğrudan “paralel” ve “darbe” diyor. Şimdi, size enerjide neler döndüğünü anlatacağım, paralelle falan hiç alakası yok, tamamıyla Sayıştay tespiti ve Cumhuriyet Halk Partisinin çalışmalarıyla ilgili.

Bakın, enerjinin en önemli kaynağı nedir? Kömür madenlerimizdir. Bu kömür madenlerimiz 2002 yılında verimsiz diye kapatıldı, külü yüksek dendi, nemi yüksek dendi, isli dendi, kömür madenleri kapatıldı. Kamunun elindeki kömür madenleri kapatıldıktan sonra ne oldu? Yandaş şirketlere -yandaş dediğim şu- her fırsatta AKP’ye finansal, siyasal destek veren şirketlere yolsuzlukla devredildi. Mesela bir örnek vereyim: Şırnak’ta bir madenimiz var, asfaltit madenimiz, çok kıymetli. Normalde devletin bir madeni kiralınınca ne olması lazım? İhale yapılması lazım. Yapıldı mı? Hayır. Şeytani bir plan yapıldı. Şöyle yapıldı: Önce Türkiye Kömür İşletmelerinin madeni Şırnak Valiliğine devredildi, “Bir taraf devlet, diğer taraf devlet, ihaleye gerek yok.” dendi. Sonra Şırnak Valiliği bir şirket kurdu, Dicle Madencilik, bu maden Dicle Madencilik’e devredildi. Bir taraf devlet, diğer taraf devlet, ihale yok. Dicle Madencilik de bunu Veysi Geliş’e, Geliş Madencilik’e devretti. İhale var mı? Yok. Sonuçta kim aldı? AKP’ye yakın bir iş adamı aldı. İhale var mı? Yok. Aynı, bu madeni alan, sadece bir kısmını da o dönem Global Madencilik’e satarken yakalandı 60 milyon dolara. Aynı şey Çorum madeninde oldu, aynı şey Soma madenlerinde oldu.

Bütün bu madenler yandaşlara devredildikten sonra ne oldu? Sihirli bir proje geliştirildi; fakirlere kömür dağıtımı. Ya, fakire dağıtacaksan para dağıt, kömür nereden aklına geldi? Çünkü yandaşlara verilen madenlerin, yandaşlara peşkeş çekilen madenlerin pazarlama sorunu var. Bu sefer ne oldu? Fakire ücretsiz, bedava kömür dağıtımı projesi geliştirildi. Bu, fakire bedava. Oysa, parasını kim ödüyor, hazine ödüyor; kime ödüyor, yandaş iş adamlarına; hangi fiyatlardan, fahiş fiyatlardan. Ben söylemiyorum, Sayıştay raporları var; fahiş fiyatlardan. Yani, ton başına üretim ve nakliye maliyetinin çok üstünde kârlarla yandaş şirketlere peşkeş çekildi. Şimdi, bir devlet nasıl kömür alır? İhaleyle alır. Devlet, alacağı şeylere ihale yapmak zorundadır. Peki, devlet bunları alırken ihale yaptı mı? Hayır. “Redevans” diye bir sözleşme buldular. Uyduruk bir sözleşme. Redevans sözleşmesinin mantığı şu: İhale açarak vermesi gereken madeni ihalesiz veriyor, ihalesiz verdiği madenlerden de fahiş fiyatla devlet adına kömür alınıyor. Bunun adına “reddevans sözleşmesi” dendi. Bir de sözleşmeye şöyle bir hüküm koymuşlar: “Devletin her hâl ve şartta rüçhan hakkı vardır, öncelikli hakkı vardır.” Ya, zaten devleti kazıklıyor, başkasına satamaz ki. Sadece fakir ailelere kömür dağıtımında değil, termik santrallere kömür dağıtımında da aynı şeyi yaptılar. Bu yandaşlar kömür madeni işletmesini bilmediği için de taşı, toprağı, dinamiti bile “kömür” diye soktular, bu sefer termik santrallerin kazanları patladı, kamuya ait elektrik üreten termik santraller mahvoldu.

Ya, kömürü anlatmaya devam etsem, şu Soma'da yaşanan o iğrençlikleri, o vicdan kanatan işleri bilerseniz, yüreğiniz sızlar. Soma'daki şirket bunlardan biri. Soma'da 300 kişiyi öldürdü, katletti bu şirket, ailelerin alacağı var, şirket de devletten para alacak. O arada, millet cenazesini gömerken, tuttular, Soma şirketinin sahibine 300 milyon liralık temlik verdiler. İşte, AKP grup başkan vekilleri burada, 300 milyon liralık temlikli bir katil şirkete nasıl verirsiniz ya? Veremezsiniz. Plan ve Bütçe Komisyonunda anlattım, burada üye arkadaşlar var, hüznle dinlediler, hiçbir şey olmadı. Çaresiz bırakılmış durumdayız. Bu Türkiye Kömür İşletmelerinin Hükûmetin üstünde bir gücü var. Hiç kimse dokunamıyor, kömür madenlerimiz yağmalanıp duruyor.

İş sadece kömürle sınırlı değil, bir de doğal gaz meselesi var. Şimdi, doğal gaz bizim ülkemizde yok, başka ülkelerden ithal ediyoruz. Doğal gaz ithal ederken de uzun vadeli uluslararası anlaşma yapıyoruz. İki mesele var: Yirmi yıllık anlaşma yapacaksınız. Yirmi yıl boyunca fiyat ne olacak, ne kadar alacaksınız? En önemli başlık bu. 2003 yılında iktidara geldiler, bir sürü araştırma komisyonu kurdular, kendinden önceki hükûmetleri vatana ihanetle suçladılar. Ya, öyle bir anlaşma yapmışsınız ki, vatan hainleri, “Burada Türkiye soyuluyor.” dediler. Hilmi Güler 2003 yılında gitti, Ruslarla yapılan Mavi Akım anlaşmasını değiştirdi. Bir geldi -Sayıştay raporundan söylüyorum- anlaşma değiştiği için bir yıllığına ödediğimiz ek fatura 560 milyon dolar. Açın, 2005 yılı BOTAŞ raporuna bakın, yazıyor, ben söylemiyorum, 500 milyon dolar. Bu anlaşma yirmi yıllık. Toplam zarar 10 milyar dolara çıkıyor.

Fiyatta yediğimiz kazık bununla sınırlı değil. Azerbaycan'la bir anlaşma var, fiyat maddesi şunu diyor: “70 doların altına inmeyecek, 120 doların üstüne çıkmayacak.” Buna “fiyat bandı” diyorlar bu şekilde yani 70 doların altına inerse Türkiye katlanacak, 50 dolarsa da 70 ödeyecek, 120 doların üzerine çıkarsa Azerbaycan katlanacak, Türkiye, 300 dolar olsa dahi fiyat 120 dolar ödeyecek. Ya, bundan önceki Bakan Taner Yıldız gitti, bu anlaşmanın bu maddesini kaldırdı. Doğal gazın fiyatı ne kadardı, biliyor musunuz? 400 dolar. 120 dolar ödeyebileceğimiz doğal gaza 400 dolar ödedik. 2010 yılında yapılan bu anlaşma dolayısıyla -yine Sayıştay raporundan söylüyorum- bir buçuk yıl için ödediğimiz fatura 1,4 milyar dolar; toplamda zarar 15 milyar dolar.

Şimdi, doğal gaz anlaşması yapmışlar, mesela, örneğin diyor ki: “Rusya, ben senden 10 milyar metreküplük gaz almayı taahhüt ediyorum, almasam dahi parasını ödeyeceğim.” Buna “al ya da öde” diyorlar. Öyle anlaşmalar yapılmış ki Türkiye alamadığı gaza milyarlarca dolar para ödüyor ama kışın doğal gaz sıkıntısı çekiyoruz. Bunu önlemek için ne yapmak gerekiyor? Doğal gaz depolama tesisleri yapmak gerekiyor. Yandaşlarına ihaleyi veremedikleri için 2005 yılından beri Tuz Gölü'nde doğal gaz depolama tesislerini yapamıyoruz biz. 1 milyar dolar proje aldılar Dünya Bankasından, bu yolsuzluk yüzünden kullanamadılar, kullanamadıkları krediye 10 milyon dolar faiz ve taahhüt ücreti ödeditiler; Sayıştay raporlarından söylüyorum. Şimdi, “Bütün şehirlere doğal gaz götürdük.” diyorlar. Hepsinde yolsuzluk var, gırtlığa kadar yolsuzluk; teslim alamıyorlar Güneydoğu'da yine Batman'da bir şirket yüzünden.

Şimdi, şehre götüremiyorsun, doğal gazı depolayamıyorsun; ne yapıyorsun? Alamadığın doğal gazın parasını sürekli ödüyorsun. Senede 2-3 milyar dolara geldi bu iş. Bu sefer ne yaptılar? Bu sefer elektriği doğal gazdan üretmeye başladılar çünkü doğal gaz alamıyorlar ya, bu sefer doğal gazdan elektrik üretmeye başladılar. Sorun ne? Ya, 3-4 kuruşa sudan üretiyorsun, 11-12 kuruşa yerli kömürden üretiyorsun; 20 kuruşun üstünde doğal gazdan ürettiğin elektrik çünkü ithal kaynaktan üretiyorsun. Bunun sonucunda ne oluyor? Doğal gaz ve elektrik faturalarımız olması gerekenin 2 katına çıkıyor. Bütün samimiyetimle, bilgimle, tecrübemle, devlette çalışmış, halkın vergisiyle yurt dışında okumuş biri olarak söylüyorum: Bugünkü doğal gaz ve elektrik faturamız yarısı olabilirdi, tam yarısı olabilirdi. Daha nükleere, elektrik dağıtımına, TETAŞ'ta yapılan yolsuzluklara, yap-işlet-devretlere, elektrik özelleştirmesi yolsuzluklarına giremedim bile.

Ya, öyle bir elektrik özelleştirmesi yapmışlar ki şirketin kasasında 40 milyon lira unutmuşlar. Özel sektöre devrediyor, şirketin kasasında 40 milyon lira unutmuş. Hani bu dağıtımı özelleştirirken kayıp kaçak düşecekti, hayat bayram olacaktı? Kamunun kaynaklarını peşkeş çekerken bunu söylüyordunuz. Şu yasa ne? Ayıp değil mi bu ya? Halka faturasını kesebilir misiniz kaybın, kaçığımı? Yatırım yapsaydı bu şirketler. Böyle satmadınız mı siz; alırken yatırım yapacaksın, kayıp kaçığı azaltacaksın diye? 33 milyar lirayı halktan nasıl alırsınız?

Şimdi, niye fakiriz? Niye bu ülkede ciddiyetimiz yok? Dünyada niye itibarımız sarsıldı? 80 milyon yalnız ve mazlum insan dünyada bu hâle nasıl geldi? İşte, bunlar yüzünden geldi. Paralel var mı anlattığımda, darbe var mı anlattığımda? Hep sizin yaptığınız işleri anlattım. Yazık, günah değil mi? Bu sizin paranız değil, bütün hepimizin parası. Ben buna vergi ödüyorum. Benim de kul hakkım sizin üzerinizde milyonlarca insan gibi ve bunu “paralel”, “darbe” diyerek geçiştirmeyin. Gelin, bir an önce bunu durduralım yoksa bu ülkenin birliği, bütünlüğü, varlığı tehdit altında. Ah altındasınız. Sadece namaz kılarak, oruç tutarak cennete gidilmez. Dinin içinden ahlaki çıkarmayın. Bunun üzerine beraber gitmek zorundayız.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum, hoşça kalın. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, konuşmacı biraz önceki konuşmalarında “Peşkeş çektiniz.”, “Bu anlattıklarım, bütün yolsuzluklar sizin iktidarınız döneminde yapıldı.” diye ifade etti. AK PARTİ Grubunu ilzam altında bıraktı. İzin vererseniz...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, Türkiye’ye doğal gaz girişi 2000 yıllarına gelirken oldu, 1996-1997 yılında başladı. O zaman meşhur bir Mavi Akım Projesi vardı. Mavi Akım Projesi’nde ortaya konulan, yapılan sözleşmelerle birlikte Türkiye’nin yirmi yıla yakın bir süredeki elde edeceği, tüketeceği doğal gaz fiyatları, doğal gaz miktarları belli olmuştu ve doğal gaz miktarları belli olduğu süreçte -örnek veriyorum, 1995 yılında şu kadar milyon metreküp, 2000 yılında şu kadar milyar metreküp- milyar metreküplere çıkmış, daha sonraki süreçlerde de farklı noktalara doğru gittiği planlama doğrultusunda yapılmış, ya al ya öde sistemiyle ortaya konulmuş bir durumdu. O süre içerisinde, Türkiye’nin doğal gaz ihtiyacını karşılayabilmek için 2000 yılından önce olağanüstü derecede doğal gaz elektrik santralleri üretilmekle ilgili teşvikler verildi. Bu teşvikler, yapılan işler belki zamanın ruhuna göre doğru olabilir çünkü Türkiye’nin olağanüstü derecede enerji açığı vardı, bu enerji açığını da sağlamak için bunlar gerekiyordu ama tüketimi tam olarak yapamadıklarından dolayı, ya al ya öde sisteminden dolayı maalesef Türkiye 2000 yılından önce, AK PARTİ iktidarlarından önce haksız ve fazladan doğal gaz faturasını ödeme mecburiyetinde kalmıştı. Ama 2002 yılından itibaren Türkiye’de sadece 9 ilde doğal gaz tüketimi, sarfiyatı, kullanımı mevcutken bugün 60’ın üzerindeki ilde doğal gaz sarfiyatı mevcut hâle geldi. Ya al ya öde sistemiyle şu anda Türkiye ekstra bir para ödemiyor.

İkinci konuya gelince, faturalarla ilgili konu: Değerli arkadaşlar, bunlar var olan bir şey. Var olan bir şeyi, 2012 yılında faturanın farklı bir şekilde düzenlenmesinden kaynaklanan bir durumu, yargının farklı sonuçlar doğurabilecek bir sonuç vermesinden dolayı düzeltme anlamında yapılmış, 2012 yılı öncesine dönmüş bir sistemi, tekrar burada bu kanuni düzenlemeyi getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Hiç kimsenin cebinden bir para alınıp da kimseye peşkeş çekilmiyor.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Elitaş bir satışmada bulunmadı ama bana ait olmayan fikirleri açıklarken bana aitmiş gibi gösterdi.

BAŞKAN – Hangisini?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Örneğin, mesela doğal gaz alım anlaşmalarıyla ilgili yaptığı açıklamalar doğru değil, ben de böyle bir şey söylemedim, buna müsaadenizle açıklık getirmek istiyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tutanaklara geçti zaten.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım, görüşler farklı olabilir Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Erdoğan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, satışmadan almıyor sözü.

BAŞKAN – Hayır, şöyle: Biliyorsunuz ki şahsına satılan veya ileri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, ben kendi görüşlerimi söyledim.

BAŞKAN – Dinleyelim efendim.

Buyurun Sayın Erdoğan.

2.- *İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması*

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Belki süreme ek yaparsınız ama ben onu nezaket olsun diye söyledim; bana ait olmayan fikirleri bana ait etmek madde 69'dur, siz de bunu biliyorsunuz.

Şimdi, Sayın Elitaş çıktı dedi ki: “Bizden önce yapılan anlaşmalar...” Haklılar. Kendilerinin yaptığı anlaşmalardan bahsetmiyorlar.

Şimdi, “60 tane ile doğal gaz götürdük.” diyor, zaten götürmeniz gerekiyor. 60 ilin 40'ında soruşturma var. Teslim alınamıyor mesela, bunları anlatmıyor Sayın Elitaş bize, bunları anlatmıyor.

Kayıp kaçak meselesine gelince: Arkadaşlar, doğal tekeldir bu elektrik dağıtım şirketleri. Doğal tekelleri özelleştiremez çünkü özelleştirme rekabet olmasını gerektiriyor. “Özelleştirilirken rekabet olacak.” dediler. Bugün hanginiz diyebiliyorsunuz ki mesela Ankara'da oturuyoruz, hepimizin evi var: “Ben BAŞKENTGAZ dışında, elektrik dışında, elektriği başka şirketten alacağım.” diyebiliyor musunuz? Hayır, diyemiyorsunuz; limitler var, serbest tüketici...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dağıtım başka, iletim başka.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Şimdi bakın, serbest tüketici limitleri var.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Fabrikalar alıyor, fabrikalar, organize bölgeler alıyor.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Ya, Osman Aşkın Bak, sürekli bağıırıyorsun, yüksek mühendissin, bir fikrin de yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Doğru söylüyorum, hep senin dediklerin doğru değil ki ya!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Dün de doğru söylüyordun, dün de doğru söylüyordun!

Sayın Başkan, böyle bir usul var mı ama ya?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, siz devam ediniz.

Sayın Bak, sayın milletvekilleri, lütfen efendim...

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Rica ederim ya, yani bir tane adamı kürsüde konuşturmamak üzere oturmuş bir milletvekiliniz var.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, lütfen!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bu doğru bir şey değil, biz de aynı şeyi yaparız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sizde 30 tane var. Bizde 1 tane sizde 30 tane.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Ya, bırakın, rica ediyorum ya, önemli bir şeyi anlatmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, devam edin efendim.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – 33 milyar lira para üzerine konuşuyoruz. Demin anlattım. Demin anlattığım toplam yolsuzluk değeri on beş yılda 150 milyar dolar. Ya, ciddiyle cevap verecek biriniz yok mu? Eğer yoksa oturup bunu araştıralım çünkü bu bizim paramız. Böyle bir demokrasi yok yani biz yüzde 50 aldık, sizi istediğimiz gibi soyarız diye bir demokrasi yok. Böyle bir şey yapamazsınız, demokrasi size bu hakkı vermiyor. Yani biz her yolsuzluğu yaparız, sizi soyarız, sonra da “darbe” der bu işin içinden çıkarız. Böyle bir demokrasi anlayışı yok, yüzde 99 alsanız da yok. Bunu anlamak durumundasınız, bunu böyle yapmak zorundayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Konuşmacının “Yüzde 99 da alsanız, yüzde 50 de alsanız yolsuzluk hakkınız yok.” ifadesini kendisine iade ediyorum. Bu millet her seçim döneminde kimin yolsuzluk yaptığını, kimin bu millete hizmet ettiğini sandıklarda gösterdi.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Yapma ya!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, yolsuzluklar mahkemede aklanır, sandıkta aklanmaz. Böyle bir demokrasi anlayışı olmaz, rica ederim ya.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım, şahsımın, oturduğum yerden konuşarak konuşmacıyı rahatsız ettiğimi söyledi. Doğru bir şey değil efendim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, eğer böyle bir şeye söz verirsiniz bu kural olur.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Yok canım, size ait bir şey kullanmadı orada. Alakası yok, alakası yok.

BAŞKAN – Sayın Bak, hangi cümleyle sataştı?

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Alakası yok, alakası yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, şunu söyledi: “Oturduğunuz yerden konuşmacıya laf atıyorsunuz.” dedi.

LEVENT GÖK (Ankara) – Osman, doğru söylüyor ama.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, bunu ödüllendirmeyin.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Osman Aşkın Bak, yanlış söylüyorsun. Hayır, söylediğin her şey yanlış Osman Aşkın Bak.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen efendim...

3.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yanlış söylüyorsun. Hayır, hayır, hayır, sürekli yanlış söylüyorsun.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Lütfen sataşma.

Sayın Başkanım, böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen, rica ediyorum... Böyle bir usul yok efendim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Söylediğin her şey yanlış.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, rica ediyorum,

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, bir kere, kendisini bilsin diye yaptım, bir kere kendisini görsün diye yaptım.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, kürsüden konuşurken de yerimdeyken de, bu bir sanattır, laf atmak bir sanattır.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ya, yok öyle bir sanat. Sanata hakaret etme ya, yapma ya.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bunu iyi yapıyorum ben. Bu sanat güzel bir sanat, ben yapıyorum, herkes de bu konuda bizi hoşgörüyü karşılıyor.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sen güreşçi değil miydin?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ben asla hakaret etmem, sadece lafımı söylerim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Laf atmak saygısızlıktır.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Osman, gaza gelme, doğal gaz konuşuluyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, Aykut Erdoğan Bey konuşuyor, ifadelerini, görüşlerini aktarıyor.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Gaza gelme, gaza gelme, doğal gaz konuşuluyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Burada beş yıldır dinliyoruz. Anlatıyor, şöyle söylüyor, böyle söylüyor ama millet projelere bakıyor. Anlattığınız şeyler bir şeye dayanmıyor.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Buraya getirmedığınız Sayıştay raporlarını anlat.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Varsa belgeniz savcılar orada, mahkemeler orada, buyurun gidin, bu kadar basit. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Nerede mahkemeler? Sarayda...

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Öyle tablolar çiziyorsun ki Türkiye’yi kötülüyorsun. Diyorsun ki ülkemiz şöyle, ülkemiz böyle. Vallahi billahi şunu söyleyeyim: Biz dışarıya gidiyoruz, ülkemiz büyüyor, geliyor, ihracatımız artıyor, itibarımız artıyor.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Dün de Almanya’dan yedik tokadı.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ülkemiz geliyor arkadaşlar, bunu unutmayın. Ülkeni kötüleme, ülkeni sahip çık. Sandığa gittiğin zaman da vatandaşa gittiğin zaman da projeler anlat, güzel şeyler anlat ki oy versinler. Çalışmayı öğrenin.

Dolayısıyla, burada gelip “Şu yolsuzluk yaptı, bu böyle oldu.” Hiçbir şey mi doğru değil ya, hiçbir şey doğru değil mi? Ya, üçüncü köprüyü tamamlıyoruz, buradan söylüyorsunuz: “Ağaçları kestiniz.” Ya, köprü bitti, kaynakları bitti, kaynak işlemleri tamamlandı.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Osman, ne alakası var şimdi bununla?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Osman Gazi Köprüsü açılıyor. Marmaray tamamlandı, 130 milyon kişi geçti. İstanbullu memnun, vatandaşımız hizmetlerden memnun, AK PARTİ’nin hizmetlerinden memnun; bunu ifade ediyorum. Dolayısıyla, durmak yok, yola devam; AK PARTİ’yle devam. Sandıkta görüşmek üzere 2019’da.

Selam ve saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bak.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Söz istemiyorum, yanlış anlaşılmasın. Biraz önce, sadece kendisinin ne yaptığını görsün diye bir on beş yirmi saniye... Yoksa, benim üslubum bu değil. Bu amaçla yapmıştım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Sayın Bak güzel bir cümle kullandı, “Laf atmak bir sanattır.” Bu sanatın örneklerini bekliyorum ben bütün milletvekillerinden.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Türkiye’deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/191) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Haziran 2016 Cuma günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin aleyhinde ikinci konuşmacı Hamza Dağ, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Dağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde söz aldım. Hepinizi sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Konuşmamın hemen başında, Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Sarıkamış köyü Dürümlü mezrasında 15 ton patlayıcıyla katledilen, öldürülen, şehit edilen 16 vatandaşımızı rahmetle, minnetle anıyorum. Eğer bu 15 ton patlayıcı orada infilak etmemiş olsaydı, o yüreği cesur insanlar tarafından, Seyithan ve arkadaşları tarafından orada engel olunmamış olsaydı, o 15 ton patlayıcı herhâlde bir garnizon binasında veya bir askeriyede patlayacaktı. O olayda kısaca ve bir yarım ağızla kınama yapanlar, herhâlde askerî tesise veya güvenlik kuvvetlerimizden birine böyle bir hadise olmuş olsaydı bu kınamayı da yapmayacaklardı.

Yine, PKK terör örgütü tarafından rögar kapağına tuzaklanan mayınla katledilen 4 sivil vatandaşımızı da burada rahmetle ve minnetle anıyorum.

Temmuz ayından bu yana bir mücadele yapıyoruz, terörle mücadele yapıyoruz. Bu mücadelede sivilleri öldürmeye, katletmeye ağırlık veren ve geçmiş alışkanlıkları çerçevesinde vicdan yoksunu, insanlık dışı eylemlerle sivillere her türlü muameleyi reva görenleri de burada şiddetle ve esefle kınıyorum.

Fırat Sampil Diyarbakır'da Silvan ilçesinde 13 yaşında bir gençti, babası da bir korucuydu ve Fırat Sampil ekme almaya giderken yolda mayınlanan tuzakta mayına basarak vefat etti.

Yine, Abdullah Büroğul bir doktordu ve bu doktor Kulp'tan Lice'ye giderken yolda PKK terör örgütü mensupları tarafından bir engelleme yapıldığını görmesi üzerine arabasını geri çevirip kaçarken terör örgütü mensupları tarafından katledildi. Ne bu doktor hakkında ne de Fırat Sampil hakkında birtakım akademisyenler, tabip odaları hiçbir açıklama yapmadılar.

Şeyhmus Sanır, 22 yaşında, çorbacıda çalışan, ekmeğini kazanmaya çalışan bir gençti, 3 polis o çorbacıda çorba içerken terör örgütü mensupları tarafından Diyarbakır merkezinde yapılan eylem neticesinde o polisler yaralandı, Şeyhmus Sanır ise orada vefat etti ve bir Kürt vatandaşıydı.

Erzincan-Kemah kara yolunu kapatan terör örgütü mensupları tarafından 64 yaşındaki Makbule Vural vefat etti. Ayten Günhan Tunceli'de teröristlerin karakolu basarak rastgele ateş etmesi sonucu katledildi.

Yine, Şırnak merkezde garajda, otogarda bir uzman çavuşu alan taksici, HDP'li olduğu, HDP'ye oy verdiği bilinen taksici Lokman Bayar o uzman çavuşu taksisine aldığı düşüncesiyle hayatını kaybetti.

Cizre, Nur Mahallesi'nde Bahattin Sevinik yaralandı yine PKK terör örgütü YDG-H unsurları tarafından yapılan ateş neticesinde. Hastaneye götürülürken aracı bir daha bombalandı ve burada Bahattin Sevinik ve komşusu Suphi Sarak vefat etti.

Hakkâri Şemdinli'de partilimiz Muhsin Kaya, Cizre Nur Mahallesi'nde Sahip Akıl yine bu şekilde katledildi. Bu şekilde birçok olay anlatabiliriz, terör örgütü tarafından yapılan birçok eylem anlatabiliriz.

Şimdi “Yolsuzlukla ilgili önerge verdik, öneri verdik, bunun ne âlemi var; şimdi bununla ilgili ne diye bir konuşma yapılıyor?” gibi birtakım sorular bazı arkadaşların aklına gelebilir. Biz, burada şuna şahitlik ediyoruz -ki 2011'den bu yana milletvekiliyim- burada Enerji Kanunu görüşülürken sivil katliamlar iddialarında bulunuldu veya başkaca kanunlar görüşülürken, grup önerileri konuşulurken hiç alakası olmayan konularda sözler söylendiğini biliyoruz ve burada, bu gruba dönerek birçok söz söyleyenlerin, olur ki vicdanları bir şekilde bundan bir eser alır, bir şey alır, şuraya söylediklerinin onda 1'ini çıkar Kandil'e söylerler, terör örgütüne söylerler diye ümit ettiğim için, bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, İzmir'in bir milletvekili olarak, bu ülkenin bir milletvekili olarak bunlara değinmekte fayda mülahaza ettim.

Şimdi, bu grup önerisine gelecek olursak değerli arkadaşlar, grup önerisinde aslında 17-25 Aralık süreciyle alakalı sadece bir paragrafta değinilmiş. Aslında ben de tahmin ettim ki 17-25 Aralık konusu çok gündeme gelmeyecek ama HDP adına konuşan konuşmacı konuşmasının tamamını 17-25 Aralık sürecine attetti. Bir önceki, buradaki, bu süreçle alakalı konuşmamda çok net bir şekilde bir şey söylemişim ve buradan, 5 defa “17-25 Aralık bir darbe girişimidir.” demişim. Bakın, 17-25 Aralıkla ilgili, bu kürsüde, grup toplantı salonlarında, meydanlarda, hemen her yerde, bu süreçle alakalı, artık, şu gök kubbe altında söylenmedik söz, konuşulmadık mevzu kalmadı, her şey konuşuldu. Hukuki anlamda da takipsizlik kararı verildi. 17-25 Aralıktan sonra, hemen sonra yapılan seçimde... Ki 17-25 Aralığı, ne MİT tırlarının durdurulmasından ayrı ne de Dışişleri Bakanlığında yapılan toplantının basına sızdırılması ayrı ne de o dönemde sürekli olarak basına pompalanan o ses kayıtlarını ayrı düşünmeniz mümkün değil. Tarih de yarın öbür gün yazarken bunları bir süreç içinde yazacaktır. 17-25 Aralıkla ilgili, hemen ertesinde yapılan seçim, sonrasında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimi, 7 Haziran seçimi, 1 Kasım seçimi, hem yargıdan takipsizlik kararı çıktı hem de millet çok net bir şekilde AK PARTİ’ye desteğini vererek bunun kendi nezdinde bir karşılığının olmadığını söyledi.

Bu kadar Türkçe söyledik. Bari bunu bir iki yabancı dilde söyleyelim de belki bazı milletvekili arkadaşlarımız bundan bir şeyler edinirler. Biraz İngilizce söyleyeyim: “...”(x) Ya da 17-25 Aralık bir darbe girişimidir.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – İngiltere Parlamentosu mu söylüyor?

HAMZA DAĞ (Devamla) - Bir de Arapça söyleyeyim, şimdi de Suudi Arabistan dersiniz: “...”(x) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Arapça da söylüyoruz İngilizce de söylüyoruz. Artık herhâlde bir şekilde anlaşılır ve bu 17-25 Aralık konusu bundan sonra gündemden düşer, artık önümüze bakarız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Reza’yı nereye koyacağız Reza’yı?

HAMZA DAĞ (Devamla) - “Dün dün de kaldı cancağızım, yeni şeyler söylemek lazım.” demiş Mevlâna. Bizim de artık, bundan sonra yeni şeyler söylememiz gerekir diye düşünüyorum.

Aslında belediyelerde yapılan birçok şeye de bu anlamda değinecektim ancak sürem de kısaldı. Biraz benden önceki konuşmacılarla ilgili birkaç konuya kısaca değinmek istiyorum.

“Uluslararası kamuoyu bununla ilgileniyor.” deniliyor. “Uluslararası mekanizma, Türkiye’de yargılama yapılmadığı için uluslararası birtakım mihraklar bu konuda eyleme geçti.” deniliyor. İşte, bizim söylediğimizi aslında teyit ediyor. Biz diyoruz ki: Bu olay uluslararası bir komplodur. Amerika’dan veya başka yerden emir ve talimat alan paralel yapı bu konuda bir operasyon içine girmiştir. İşte bizim söylediğimizi söylüyor ve bazı miktarlar burada telaffuz ediliyor, 12 milyar dolar. En son -sataşma için demiyorum- Sayın Erdoğan -ayrıldı- “150 milyar dolar.” dedi. Yani açıkçası 150 milyar doları duyunca -sadece enerjide ve sadece doğal gaz enerjide 150 milyar dolardan bahsetti- Nasrettin Hoca’nın fıkrası aklıma geldi. Hani eve geliyor ve kıyma almış, evde kıymayı soruyor. Hanımı diyor ki: “Kıymayı kedi yedi.” Kedi yakalıyor, getiriyor, tartıyor; kıyma 2 kilo, kedi de 2 kilo geliyor. Diyor ki: “Eğer kıymayı yediye kedi nerede, kedi buradaysa kıyma nerede?” 150 milyar dolar uçup gittiye bu ülkeden; bu yollar, hastaneler, 3’üncü havalimanları, 3’üncü köprü, bunlar nasıl yapıldı, bunlar ne şekilde yapıldı?

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Parası ödenmedi ki daha, hiç birisinin parası ödenmedi daha.

HAMZA DAĞ (Devamla) – İşte, millet bunu soruyor esasında, sizin buna ilişkin şeyler söylemeniz lazım.

Değerli arkadaşlar, kendi belediyelerinde İller Bankasından gelen, oradaki, vatandaşın ödemiş olduğu harçlardan gelen meblağların, gelirlerin terör örgütüne gittiği bilinen, terör örgütü mensubu üyelerine, teröristlere, ailelerine “tazminat” adı altında kaynaklar tahsis edilen, hendekler için araç ve ekipman seferber edenlere, açıkçası yolsuzluk ve usulsüzlük hakkında bir şeyler söylemek düşmez diye düşünüyorum.

Yine, kuvvetler ayrılığından bahsedilmiş grup önerisinde, kısaca ona da değinmek istiyorum. Kuvvetler ayrılığı olmadığı için ülkede yolsuzluk olduğu söylenmiş. Açıkçası terör örgütü sözde sorumlularına seçilmiş belediye başkanlarını mahkûm edenlerin kuvvetler ayrılığından bahsetmesi veya buna ilişkin şeyler söylemesi mümkün değil, önce seçilmiş belediye başkanlarına sahip çıkması gerekir diyorum.

Grup önerisi aleyhinde olduğumu ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dağ.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı konuşmasında ismimi de vererek -bu 150 milyar doları- bir kedi benzetmesiyle şahsıma sataşmıştır. Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, yani o cümlede ben bir sataşma görmedim, sadece kendi görüşlerini ifade etti sizin görüşlerinize karşılık, o da kendi görüşlerini ifade etti Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şöyle söyleyeyim Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi açısından: Yolsuzluk mürekkeple su ilişkisidir. Mürekkep yolsuzluk, su da temiz iştir. Karıştığında mürekkeple suyu açıklayamazsınız. Konuştuğu -Hazine Müsteşarlığında uzun yıllar tecrübesi olan biri olarak söylüyorum- bu 150 milyar dolar... İsterse şurada kitabım var, kendisine imzalayıp veririm, oradan bakar, okur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan, tutanaklara geçmiştir.

Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın konuşmacının bütün konuşması önergeden bağımsız olarak grubumuza sataşmalarla doludur.

BAŞKAN – Hangi cümleler Sayın Baluken?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yarım ağızla, işte, yapılan katliamları kınadığımızdan tutun da terör örgütünü desteklemeye kadar...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Baluken.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğrusu konuşmaya hiç şaşırmadım. Zaten 17-25 Aralıkla ilgili söyleyecek herhangi bir cümleminiz olmadığı için, her zaman yaptığınız gibi, ilgisiz konularda “Terörle mücadele ediyoruz, devletin bekası tehlikededir.” kılıfıyla yeniden dikkatleri farklı bir yöne çekip bu işin içerisinden sıyrılabileceğinizi düşünüyorsunuz.

Bakın, sizin bahsettiğiniz tabloların hepsinin araştırılması için biz buraya defalarca araştırma önergesi getirdik. Komisyon kuralım, bölgeye gidelim dedik; oluşturulacak komisyonda sizin sayısal olarak çoğunluğunuz olacak dedik; devlet mi yapmış, PKK mı yapmış, kim yapmışsa raporu tutalım, gelelim dedik. Niye siz onları reddettiniz? Madem bu kadar kendinizden eminsiniz neden bölgede yaşanan süreçle ilgili tek bir önergemize onay vermediniz?

SALİH CORA (Trabzon) – Eylemleri PKK yapıyor zaten.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bizim, katliamlarla ilgili duruşumuz nettir. Dürümlü katliamını da öyle yarım ağızla falan değil, grup toplantısında da, burada da çok net olarak kınadık.

SALİH CORA (Trabzon) – Tekrar kına.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Merasim Sokak'taki, Kızılay'daki katliamı da PKK mi yaptı, devlet mi yaptı bakmadan çok net olarak kınadık, kınamaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Taziye çadırlarına niye gittiniz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, hatibi dinleyin.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Ama siz bu kürsüye gelip Roboski katliamını kınayabiliyor musunuz? Bu kürsüye gelip Sur'da, Cizre'de, Silopi'de katledilen yüzlerce sivil yaralının durumunu kınayabiliyor musunuz? Aramızdaki fark burada.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Biz komisyonda kınadık hepsini.

İLKUNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Terörist bunlar, terörist!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Dolayısıyla, 17-25 Aralıkla ilgili tekrar bir topu taca atma arayışı var sizde ama Amerika'dan, uluslararası kamuoyundan bu dosyalar önünüze gelecek. Sadece o dosyada ne yazıyor biliyor musunuz? Bu cümlemin kendisi bile rencide edicidir: “Biz Reza Zarrab'ı kefaletle bırakamayız çünkü Türkiye'de siyasilere rüşvet vererek işini yürütüyor.” Eğer siz bu zan altından kurtulmak istiyorsanız buraya çıkıp bu Komisyona onay verirsiniz, hep birlikte bunu araştırırız diyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Öneriyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, önce yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Tarhan, Sayın Budak, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arık, Sayın Arslan, Sayın Tanal, Sayın Engin, Sayın Üstündağ, Sayın Karadeniz, Sayın Atıcı, Sayın Demirtaş, Sayın Erkek, Sayın Erdoğan, Sayın Bayraktutan, Sayın Gündoğdu, Sayın Yeşil, Sayın Kuşoğlu, Sayın Yılmaz, Sayın Bakır.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Türkiye’deki seçilmiş siyasetçilerin ve atanmışların içerisinde bulundukları veya bizzat organize ettikleri yolsuzlukların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/191) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Haziran 2016 Cuma günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Baluken konuşma yaparken 17-25 Aralık dosyaları, davaları dolayısıyla topu taca attığımız, zan altında olduğumuz şeklinde birtakım değerlendirmelerde bulundu.

Bunlar açık bir sataşmadır. Bu çerçevede söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 17-25 Aralık darbe girişimi, hukuk kılıfı altında planlandı, kotarıldı. Sonuçta, çeşitli aşamalardan geçti. 17-25 Aralık meselesi neticelenirken, yine hukuki süreçler yaşandı, hukukun dışına çıkmadı.

17-25 Aralık çerçevesinde kimi iddialarda bulunan arkadaşlar, bu işi Meclise de getirdiler. Hep beraber bir Komisyon kurduk, burada kurduk. Bu Komisyon çalıştı, ortaya bir rapor çıktı. Rapor istikametinde Genel Kurula sunuldu, Genel Kurul da nihai kararını verdi. Bütün bu süreçler hukuken yaşanmış.

Şimdi, sanıyorum, Sayın Baluken diyor ki: “Bizim hukuk anlayışımıza göre buradan başka bir hikâye çıkmalıydı, yolsuzluk çıkmalıydı.” Çıkıyor Sayın Baluken. Siz öyle düşünüyor olabilirsiniz. Hukuken çıkmıyor, siyaseten çıkmıyor, toplumsal algı olarak çıkmıyor. Siz, tabii, bu algıyı değiştirmek için sürekli girişimlerde bulunabilirsiniz ama bu, toplumun bu meseleye bakışını, hukukun bakışını ve siyasetin bakışını değiştirmiyor. Elbette elinizden geleni yapmaya devam edeceksiniz ama hukuki süreçlerin tekemmül yetlerini de lütfen unutmayınız.

Diğer taraftan, Amerika'daki dava... Bu kadar heyecana gerek yok. Bir kere, bir tekemmül etsin, bitsin bakalım. Rıza Bey niye gitmiş Amerika'ya, orada neler olmuş? Siz bu Amerika meselesi konusunda aslında daha şüpheli ve vesveseli olmalıydınız. Oradaki hukuka ve yargılamalara gösterdiğiniz itimat göz yaşırtıyor doğrusu.

Diğer taraftan, İran meselesi... İran kapalı bir sistem. Dünün kahramanları ile bugünün kahramanları, dün suçluları ile bugünün suçluları çok çabuk değişir. Burada da hukuka güvenmekte o kadar emin olmayınız.

Saygılarımla...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.41

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.00****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli

Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (x)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

1/6/2016 tarihli 96'ncı Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 14'üncü maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerindeki söz taleplerini sırasıyla karşılayacağım. Birinci bölüm üzerinde gruplar adına ilk konuşmacı, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Ahrazoğlu.

Süreniz on dakikadır Sayın Ahrazoğlu.

MHP GRUBU ADINA MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyada söz sahibi bir ülke olabilmenin öncelikli şartlarından bir tanesi de hiç şüphesiz ki yeterli enerji kaynaklarına sahip olabilmek ve bu kaynakları doğru kullanabilmektir. Türkiye'nin de bölgesel ve küresel bir güç hâline gelebilmesi, bir yandan kendi enerji kaynaklarının üretimde kullanılmasına, diğer yandan da bölgesindeki enerji koridoru konumunu ve fırsatını iyi kullanmasına bağlıdır. Ülkemizde son yıllarda AKP hükûmetleri tarafından uygulanan doğal gaz ve petrol ithalatına dayalı yanlış enerji politikaları sonucunda ne yazık ki enerjide dışa bağımlılık artmış, üretimin tüketimi karşılama oranı düşmüş, elektrik tüketimindeki yüksek kaçak ve kayıp oranları bir türlü kabul edilebilir seviyeye getirilememiştir. Bu kanun teklifi, genel olarak elektrik piyasasının eksiklerini gidermeyi amaçlamakla birlikte, bireylerin ve tüketicilerin haklarını koruyan, elektrik üretimini teşvik eden düzenlemelerden çok uzaktır.

Değerli milletvekilleri, OECD verilerine göre elektrik tüketimindeki kayıp kaçak oranının dünya ortalaması 6,4'tür. Bizdeyse bu oran yüzde 14-15 civarlarındadır. Ülkemizde 21 elektrik dağıtım bölgesinin 3'ünde meydana gelen yüksek kayıp kaçak bedeli tüm vatandaşlarımıza yüklenmekte ve böylelikle, haksızlık ve adaletsiz bir durum ortaya çıkmaktadır.

Elektrik Piyasası Kanunu'nda değişiklikle, Yargıtayın “Vatandaşın alınmaz.” dediği elektrik kayıp kaçak bedellerini bu kez yasa yoluyla vatandaşa yüklemenin yolu açılmaktadır. Elektrik dağıtım şirketlerinin bedeli vatandaşa yüklemesi üzerine davalar açılmış, sonuçta Yargıtay “Kayıp kaçak bedeli vatandaşa yüklenemez.” kararıyla son noktayı koymuştu. Ancak, Yargıtayın kararına rağmen, dağıtım şirketleri, 1 Ocak 2016'dan itibaren faturalardaki kayıp kaçak bedellerini görünmez hâle getirmişlerdir. Yani, yeni kanunla “teknik” ve “teknik olmayan kayıplar” olarak vatandaşa yeni yükler getirilmektedir. Kayıp kaçak bedeli “teknik olmayan kayıp” adı altında vatandaşı yanıltarak alınmaya devam edilecek ve Yargıtayın vatandaşı kurtardığı kayıp kaçak bedelinin bu kez yasa yoluyla yeniden vatandaşa yüklenmesinin önü açılacaktır.

(x) 312 S. Sayılı Basmayazı 1/6/2016 tarihli 96'ncı Birleşim Tutanağı'na ektidir.

Teklifle, mahkemeler ve tüketici hakem heyetlerinin yetkisi üzerinde kısıtlayıcı bir düzenleme de getirilmektedir. Ayrıca, kayıp kaçak bedellerinin tümüyle hukuksuz olduğu iddiasıyla dava açma yolu imkânsızlaştırılmaktadır. Komisyon toplantılarında AK PARTİ milletvekilleri tarafından Yargıtay kararlarının Meclisin üzerinde olamayacağı yönündeki beyanlarını kabul etmek mümkün değildir. Her çıkarılan kanun millet adına Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkarılmaktadır. Yargıtayın verdiği kararı beğenmezseniz kanunu değiştirirsiniz, şu an yaptığınız gibi. Ancak, kanun bu hâliyle yasalaştığında Anayasa Mahkemesi tarafından da uygun görülmeceğini bilmeniz lazım.

Değerli milletvekilleri, perşembe günü yaptığımız toplantıda da, Komisyon görüşmelerinde de muhalefet olarak görüş ve önerilerimiz AKP tarafından dikkate alınmamıştır. Bu kanun teklifinin görüşmeleri esnasında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak vereceğimiz önergelerin Genel Kurulda AKP Grubu tarafından dikkate alınacağını umuyoruz.

Değerli milletvekilleri, tarife yasalarla sağlanarak kurulun istediği şekilde yeni kalemlerin faturaya eklenmesine imkân tanıyan bu kanun teklifi vatandaşa eziyet eden bir düzenleme olmuştur. EPDK Başkanının “Tüketici memnuniyetini birinci plana alırken gerçekten şirketleri de koruduk. Hem makul getiri oranında hem şirketlerin bazı sıkıntılarının olduğu dönemlerde kayıp kaçak meselesinde şirketleri mağdur etmemek için kendimizi ortaya koyduk.” ifadesinde de yer alan tüketici memnuniyetini burada görmemiz mümkün değildir. Ancak, ifade edildiği gibi, dağıtım şirketlerini mağdur etmemek için yaptıkları işler de bu teklifle alenen ortadadır.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak vermiş olduğumuz önergeyle, vatandaşın sırtına yüklenecek olan bugüne kadar dava sonucu iade edilen bedellerin yeniden faturaya yansıtılması işlemi iptal edilmiştir. Vatandaşın sırtına AKP tarafından yeniden yüklenmeye çalışılan bu yük bir nebze olsun önergemizle engellenmiştir.

Teklif, Hükûmetin alışkanlık hâline getirdiği acele kamulaştırma kararlarını genişletmekte, yurttaşların mağduriyetini artırmaktadır. Buna göre, özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi hâlinde, söz konusu alanlar üzerinde acele kamulaştırma yapılabilecektir. Daha önce Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olmasına rağmen özelleştirilen kömür santralleri başta olmak üzere, özelleştirilecek olan santrallerin -çevreye ne kadar zarar verirlerse versinler- faaliyetleri 2019 yılı sonuna kadar durdurulamayacak ve hatta idari para cezası dahi uygulanamayacaktır.

Teklifle, nükleer enerji için çevre talanına imza atılmakta, kıyı imar ve çevre mevzuatına aykırı hareket edilerek istisnalar getirilmektedir. Bu düzenleme, Anayasa’nızın 56’ncı maddesine aykırıdır, çevrenin korunmasıyla ilgili hükümlere aykırıdır. Hükûmet, mevzuatlara uymayarak, çevre hakkını gözetmeyerek özelleştirmelere devam edecektir.

Ayrıca, daha önceden, coğrafi konum ve yer tespiti yapılırken Genelkurmay Başkanlığının askerî gerekler yönünden olumlu görüşünün alınması kaydıyla sınırlayıcı hükümler uygulanmaz iken şimdi, bu konuda olumlu görüş alınmadan, ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanacaktır. Özel kanunlarla belirlenen her türlü sınırlayıcı hüküm iptal edilerek, özellikle güvenliğimiz için önemli olan arazilerin kullanımında, Genelkurmay Başkanlığından, izin gerekliliğiyle inşaat durdurma yetkisi elinden alınmış olacaktır.

Teklifle, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü’nün yurt dışı faaliyetleri, bu faaliyetlerin kontrol ve denetimi ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamından dışarı çıkarılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, akaryakıt konusunda millî stok kontrolü, ithalatçı firmanın beyanı esas alınarak yapılmakta, bununla ilgili kontrollerin yeterli olmadığı bilinmektedir.

Bu teklifle, doğal gaz yer altı depolama oranı yüzde 10'dan yüzde 20'ye çıkarılmakta ancak doğal gazın depolanması ve yer tespitiyle ilgili, kontrolle ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer değişiklik, illerde doğal gaz dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamıyla da ilgilidir. Teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşamayacak şekilde, kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenmesine veya genişletilmesine imkân verilmekte. Dağıtım şirketlerine neden ihale edilmeden iş veriliyor, bunu da anlamak mümkün olmamıştır.

Teklifte, yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik tesisi kurulması amacıyla özelleştirme talep edilmesi hâlinde “özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların ve hisselerin değer tespiti yapılamaz.” ifadesi yer almaktadır. Millî menfaatleri göz ardı eden bir yaklaşım olup bunun tarafımızca kabulü mümkün değildir. Yargı önünde hak arama özgürlüğüne, kazanılmış haklara açıkça aykırı bir uygulama olan teklife yönelik Milliyetçi Hareket Partisi olarak Komisyonumuzun toplantılarında vatandaşımızın hakkını korumak, daha fazla zarar görmesini engellemek amacıyla değişiklik önerileri verdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Devamla) – AKP milletvekillerinin oylarıyla önergelerimizin 2 tanesi kabul edildi, diğer önerilerimiz ise reddedildi. Bugüne kadar mahkeme kararıyla tüketiciye ödenen ücretler, tüketiciye verilenler tekrar faturalara yüklenmek isteniyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ahrazoğlu.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Devamla) – Kabul edilen önergemizle bu önlenmiştir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ahrazoğlu.

Gruplar adına ikinci konuşmacı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Didem Engin, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Engin, süreniz on dakikadır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün üzerinde konuştuğumuz Elektrik Piyasası Kanunu yeni Enerji Bakanımız tarafından Meclise sunulan ilk kanun teklifi. Bu nedenle ülkemizin geleceği için son derece önemli olan enerji konusunda dışa bağımlılığımızı azaltacak, kaynak çeşitliliğini sağlayacak vizyoner adımlar aradım bu ilk teklifte ancak bulamadım. Örneğin enerji alanında teknoloji yatırımlarına, AR-GE'ye, inovasyona öncelik verilir sanmıştım ama ne yazık ki bu konuların Hükûmetin öncelik alanları içinde olmadığını görüyoruz.

Ülkelerin AR-GE yatırımları içinde enerji teknolojilerine ne kadar pay ayırdığını inceleyen Uluslararası Enerji Ajansının enerji teknolojilerindeki trendlerle ilgili araştırması ülkemizin bu alandaki durumunu gösteren önemli bir örnek. Buna göre Japonya toplam AR-GE harcamalarının yüzde 12'sini enerji sektörüne harcayarak ilk sırada yer alıyor, Finlandiya yüzde 9 ile 2'nci sırada, Kanada yüzde 7,5 ile 3'üncü sırada. Toplam AR-GE harcamalarında enerjiye 0,5'in altında pay ayıran ülkelere ise sıralamada yer verilmemiş ve Türkiye ne yazık ki sıralamada yer alamayan ülkeler içinde.

Teknoloji o kadar hızla ilerliyor ki her alanda -enerji dâhil- çok hızlı bir değişim ve dönüşüm süreci yaşıyoruz. Örneğin, Amerika kaya gazı ve petrolü teknolojilerine yatırım yaparak kırk yıl sonra sivilleştirilmiş doğal gaz ve petrol ihraç edebilen bir ülke konumuna geldi. Bizim Hükümetimiz ise bu gelişmeleri seyretmekle yetiniyor, sonra da teknoloji ve bilgi birikimini başka ülkelerden ithal etmek mecburiyetinde kalıyor, yenilenebilir enerji ve nükleer alanında olduğu gibi. Örneğin, ülkemizin nükleer enerji teknolojisi yeterli seviyede olmadığı için, Hükümet, nükleer santralleri ithal ettiği teknolojilerle yabancı şirketlere kurduruyor. Mersin Akkuyu’da Ruslar, Sinop’ta ise Fransız ve Japon ortaklığı bu projeleri yürütüyor. Hâlbuki, Sayın Bakanın da her zaman örnek verdiği Amerika, Fransa, Japonya, Çin, Rusya kendi teknolojileriyle, başka hiçbir ülkeye bağımlı olmadan bu santralleri kurabiliyorlar.

Diğer taraftan, gelen teklifte enerji verimliliğiyle ilgili adımlar vardır diye düşünmüştüm çünkü, enerjiyi üretmek kadar verimli tüketmek de önemli ama, maalesef bu konuda da hiçbir düzenleme yok teklifte. Avrupa Birliği bile 2015 Yılı Türkiye İlerleme Raporu’nda bizi uyarıyor ve enerji verimliliğiyle ilgili ülkemizde hiçbir ilerleme kaydedilmediğini belirtiyor. Dünya Bankası tarafından yayınlanan “Türkiye Cumhuriyeti: Enerji Verimliliği Kurumsal İncelemesi Raporu” da şunu söylüyor: “Enerji verimliliği Türkiye’nin ekonomik büyüme sürecini sürdürülebilir bir şekilde devam ettirmesinde kritik bir öneme sahip olacaktır.” Bunu söyleyerek ülkemizin kalkınmasında enerji verimliliğinin önemine dikkat çekiyor Dünya Bankası. Üzülerek görüyoruz ki başka ülkeler AKP Hükümetine enerji verimliliğine önem vermeyi öğütüyor. Hâlbuki, inşaat sektörü odaklı bir kalkınma planı uygulayan AKP son on dört senede sadece yeni yapılan binalarda bile enerji verimliliğine önem veren bir vizyon geliştirebilmiş olsaydı ülkemiz bugün enerji tüketiminde çok farklı bir noktada olurdu. Büyümeyi doğru yönlendirebilmek ve yönetebilmek çok önemli. İşte, vizyon farkı ya da vizyonsuzluk da burada ortaya çıkıyor. Tüm bu bahsettiğim konular, teknoloji, inovasyon, AR-GE, verimlilik, bu kanun teklifinde yok. Peki, neler var? Elektrik faturalarındaki kaçak bedellerin vatandaşlarımıza iadesini engellemek, mahkemede kazanılan hakları yasa çıkararak yok saymak için AKP’nin getirdiği düzenlemeler var. Hükümetin vatandaşlarımızın haklarını hiçe sayan bu teklifini ilgili maddeler görüşülürken tüm detaylarıyla sizlerle paylaşacağım.

Kanun teklifindeki bir diğer konu da yerli kömürden elektrik üretimi yatırımlarına öncelik verilmesi ve alım garantisi verilmesiyle ilgili. Hani “Herkes gider Mersin’e, biz gideriz tersine.” diye bir söz vardır ya işte aynen o durum. Dünyadaki neredeyse tüm ülkeler elektrik üretim portföylerinde kömürün payını azaltmak için planlar yaparken bizim Hükümetimiz, tam tersine, portföyünde kömürün payını artıracak adımlar atıyor. Yerli kömürün kalitesinin düşük olduğunu, bu nedenle daha fazla yatırım gerektirdiğini, diğer kaliteli kömür türlerine göre insan sağlığına, doğaya, tarıma daha fazla zarar verdiğini bile bile bu kararlar alınıyor. Uluslararası sözleşmeler ve bu konudaki küresel duyarlılık sebebiyle, zaten artık ihracat kredi kuruluşları ve Eximbank’lar bile bu tür kömür yatırımlarını ve projeleri desteklemiyorlar, finanse etmiyorlar. Hükümet bu projeler için sanıyorum Çin’den finansman isteyecek. Kömür yatırımları nedeniyle Çin şehirlerinin ne hâle geldiği, hava kirliliği nedeniyle Çin’de ortaya çıkan sağlık sorunları herkesin malumu.

Gelişmiş ülkelerde hükümetler kendi vatandaşlarına daha kaliteli bir yaşam sunma arayışı ve yarışı içinde. Hava kirliliğini azaltmaya, yaşam kalitesini artırmaya, vatandaşlarına daha rahat bir yaşam imkânı sunmaya çalışıyorlar. Biz de insan hayatının değeri ne yazık ki yok.

22 Nisanda önceki Çevre ve Şehircilik Bakanı, Paris İklim Değişikliği Sözleşmesi’ni imzalarken “Bugün tarihî bir gün.” demişti ve dünyaya sera gazı emisyonlarını azaltma sözü vermişti. Demek ki Sayın Bakan ya imzaladığı metni okumamış ya da Enerji Bakanlığının çalışmalarından, planlarından bihaberdi.

Bizim Hükûmetimiz özel sektörü kömüre yatırım yapmaya teşvik ederken diğer ülkeler neler yapıyorlar, kısaca bilgi vermek isterim. 2015 yılında küresel yenilenebilir enerji yatırımları 286 milyar dolara ulaştı. 2004 yılına kıyasla yatırımlar 6 kat arttı ve yine 2015 yılında küresel anlamda elektrik üretimindeki yeni kapasite artışının yarısından fazlasını yenilenebilir enerjiler oluşturdu. Yenilenebilir enerji alanında teknolojik gelişmeler o kadar hızlı ilerliyor ki bu teknolojik ilerlemeler sayesinde maliyetler de hızla düşüyor. Uluslararası danışmanlık şirketlerinin küresel enerji trendlerine yönelik raporlarında rüzgâr enerjisi maliyetlerinin yüzde 32, güneş enerjisi maliyetlerinin de yüzde 48 azalacağı öngörülüyor. Yenilenebilir enerjilerle ilgili patentlere bakıldığında; Amerika, Japonya, Almanya, Kore ve Tayvan kıyasıya bir rekabet içinde. Almanya, 2050 yılında elektrik enerjisinin yüzde 80'ini güneş ve rüzgârdan elde etmeyi hedefliyor ve temiz enerjiye büyük yatırımlar yapıyorlar. Özellikle, yenilenebilir kaynaklardan ürettiği enerjiyi depolamak için yeni teknolojilere teşvik veriyor. Bizim Hükûmetimizse bu gelişmeleri seyrettiği için birkaç sene sonra muhtemelen bu sefer de yenilenebilir enerjiyi depolama teknolojisini Almanya'dan ithal etmek durumunda kalacağız.

Kanun teklifinde başka neler var? Nükleer santraller bahane gösterilerek askerî bölgelerin, kıyıların, sahillerin, zeytinlik alanlarının imara ve yapılaşmaya açılması var. Sözde, Mersin Akkuyu için getirildiği söylenen bir düzenleme ama maddenin içeriği o kadar geniş ki herhangi bir kıyı ya da askerî bölge için de bu karar alınabilir. Ayrıca "Nükleer santral için gerekli olup üretim tesisiyle doğrudan ilgili olmayan yapıların inşaatına üretim lisansı alınmadan önce başlanabilir." deniyor. Yani, izin, onay, ruhsat, lisans ve benzeri belgeye gerek olmadan bu yapıların inşası başlayabilecek.

Diğer taraftan, yenilenebilir enerjiler bahane edilerek acele kamulaştırmayı yaygınlaştırmaya yönelik bir madde var. Bu da, AKP'nin rant odaklı yaklaşımının bariz göstergelerinden biri daha.

Bütün vatandaşlarımızı ilgilendiren ve ülkemizin geleceği için böylesine önemli konuların olduğu bir kanun teklifini biz ne yazık ki komisyonda detaylı bir şekilde konuşamadık. Bilgilendirme toplantısı sonrasında yirmi dört saat bile geçmeden, hemen ertesi gün komisyon toplandı, inceleme için ek süre talebinde bulunduk, AKP tarafından reddedildi; Çevre Komisyonunun görüşünün istenmesini talep ettim, yine kabul görmedi. Kanun teklifi alelacele komisyondan geçirilmeye çalışıldı, -komisyon tutanaklarında da görülebilir- bir milletvekili olarak toplantı sırasında bu kanunun komisyonda görüşülme şeklini içler acısı olarak nitelendirmek mecburiyetinde kaldım. Ben Milletvekili olarak halkıma karşı sorumluyum ve bu sorumluluk bilinciyle çalışıyorum, Hükûmetten ve iktidar partisinden de aynı sorumluluk bilinciyle çalışmasını bekliyorum.

Bu arada, Enerji Bakanı Komisyon görüşmelerine katılma gereği duymadı, toplantının başında açılış konuşması yaptı ve toplantıdan ayrıldı. Hâlbuki Sayın Bakan açılış konuşmasında "Akıllı insan aklını kullanan insandır, daha akıllı insan başkalarının aklını da kullanan insandır; bizim herkesin aklına ihtiyacı var." demişti fakat Komisyon görüşmelerine katılmayarak Sayın Bakan kendi sözleriyle çelişen bir tutum izledi. Hâlbuki kendine ve aldığı kararlara güvenen birinin fikir tartışmasından kaçınmaması gerekir.

Sayın Bakanın hazırladığı bu ilk kanun teklifi bundan sonra de neler hazırlanabileceğinin bir göstergesidir. Bu kanun teklifi alelacele Meclisten AKP oylarıyla geçebilir ama toplum vicdanında silinemez bir iz bırakacaktır. Vatandaşlarımız size güvenip oy verdi diye, ülkemizi tek başına yönetme gücünü verdi diye bu gücü kötüye kullanmaya, bu güveni suistimal etmeye hakkınız yok. Unutmayınız ki, milletimiz size iktidarı nasıl emanet ettiyse o emaneti geri almasını da çok iyi bilir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Engin.

Gruplar adına üçüncü konuşmacı, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Berdan Öztürk, Ağrı Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı’nın birinci bölümü için grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hepinizin de bildiği gibi, son zamanlarda gerek Anayasa’ya gerekse hukukun temel ilkelerine aykırı tasarılar ve teklifler Meclise getirilmekte. Bu tasarı da aynı şekilde Anayasa’nın birçok hükmüne açık aykırılık teşkil etmektedir. Bu açık aykırılıklara iki tane örnek vermek istiyorum Anayasa’mızdan: Özellikle 40 ve 56’ncı maddeler. 40’inci maddede düzenlenen temel hak ve hürriyetlerin korunmasıyla, 56’ncı maddede düzenlenen herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı bu getirilen tasarıyla yerle bir edilmektedir. Bu tasarının -bize söylenen gerekçelerinden, amacından ziyade- asıl amacının ne olduğunu dile getirme zorunluluğu icap etmektedir.

Yargı kararı sonucunda dağıtım şirketleri tarafından iade edilmek zorunda kalınan kayıp ve kaçak bedellerinin tüm elektrik abonelerinden yeniden tahsil edilmesi için bu yasa çıkarılıyor. Bu yasanın asıl amaçlarından biri bu. Elektrik kullanıcılarından tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin bugüne kadar açılan davalar nedeniyle iade edilen bölümü faturalara tekrar yansıtılarak tüm abonelerden tahsil edilecek; böylece kayıp ve kaçak bedelini ödemiş olan yurttaşlar, hiçbir kusur ya da sorumlulukları olmamasına karşın, dava sonucu iade edilen tutarları da mükerrer olarak yeniden ödemek zorunda kalacaklardır. Yani bugüne kadar dava sonucu iade edilen bedellerin yeniden faturalara yansıtılması sağlanmakta. Bundan sonra açılacak davalar da, hukuksuz olduğu gerekçesiyle, reddedilecektir.

Kayıp ve kaçak bedellerinin tahsil edilmesi yasal hâle getirilmekle kalmamakta, EPDK’nın, keyfiyet içerisinde, hedef kayıp ve kaçak oranlarında yapacağı değişiklikler doğrultusunda faturalarda tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin artırılmasına da olanak sağlanmaktadır. Bu da hukukun temel prensiplerinden olan kazanılmış hakkın ihhalidir, ayrıca Anayasa’mızın -az önce yukarıda belirttiğim gibi- 40’inci maddesine de açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Hazırlanan yasa teklifi aslında AKP’nin neoliberal kalkınmacı retoriğinin cisimleştiği ve “Bırakınız yapınlar, bırakınız geçsinler.” düsturunun geldiği son aşamayı ifade etmektedir. Kraldan daha kralcı, ülkenin geleceğini hiçe sayan, dizginlenemez kâr hırsının her türlü yasal kılıfa büründürüldüğü bir teklif olarak önümüzde durmaktadır.

Nükleer santraller için yapı denetimini ve İmar Kanunu’nu devre dışı bırakarak ortak geleceğimiz şimdiden ipotek altına alınmaktadır. Yandaş şirketlerin çalıştırdığı kömür santralleri için alım garantisi ve teşvikler getirilerek ihya kültürü kurumsallaştırılıyor.

AKP Hükûmetinin bitmek tükenmek bilmeyen nükleer enerji sevdasıyla bizi nasıl bir felakete sürükleyeceğini dünya örneklerinden bilmekteyiz. 2015 Eylül ayında Kanada batı kıyılarında radyoaktif belirtilere rastlandığı haberleriyle ayağa kalkmıştı. Kanada’nın British Columbia kıyıları açıklarında tehlikeli sezyum 134 maddesi tespit edilmiş ve Kanada kamuoyu buna büyük bir tepki göstermişti. Yine 2011 yılında yaşanan Fukuşima felaketinin etkileri, alınan tüm önlemlere rağmen, dört yıl sonra kendini göstermeye devam etmektedir. 2011’in Mart ayında Tokyo’nun 209 kilometre kuzeydoğusunda yaşanan felaket 160 bin kişiyi evlerinden etmiş, Çernobil’den bu yana yaşanan en büyük nükleer felaket olarak tarihe geçmiştir. Yetkililer Fukuşima felaketinin zararlarının ne boyutta olacağını tam olarak kestirebilmek için birkaç yıla daha ihtiyaçları olduğunu belirtmektedirler.

AKP Hükûmeti ve ihya edilmeye hazır yandaşları unutmüş olabilirler ama biz unutmadık, Hükûmete olanları tane tane anlatalım: Fukuşima felaketinin temel nedenlerinden biri de elektrik kesintisiydi. Ülkeyi sarsan 8,9 şiddetindeki deprem elektrik kesintisine sebep olmuştu. Nükleer santrallerin elektrik kesintisine en az toleransı olan tesis olduğunu buradan bir kez daha üzerine basa basa hatırlatmakta fayda var. Konunun uzmanlarından aldığımız bilgilere göre bir nükleer tesiste bulunan her reaktör içerisinde yüksek miktarda radyoaktif madde bulunur. Her elektrik kesintisinde ya da basit trafo arızalarında nükleer santral şebekeden elektrik alamadığından çalışmayı durdurur. Reaktör içerisinde bulunan radyoaktif maddeler ise santralin çalışması dursa bile çok yüksek derecede ısı üretmeye devam eder. Santralin durmasıyla beraber reaktörleri soğutan sistemler de durur ve santral saatli bir bombaya dönüşür. Sürekli olarak ısı üreten reaktör kısa süre sonra erimeye ve nükleer sızıntı yapmaya başlar. Bu sızıntıyı engellemenin tek yolu, reaktörü sürekli olarak soğutmaktır. Bu da her bir reaktöre dakikada binlerce litre su sağlayan pompalar vasıtasıyla yapılır. Olası bir elektrik kesintisinde bu pompalara enerji sağlayan tek şey dizel jeneratörlerdir. Bu jeneratörlerin devreye girmemesi ya da yetersiz kalması durumunda nükleer sızıntıyı engellemenin hiçbir yolu yoktur.

Şimdi, sayın Hükûmet yetkililerine sormak lazım: Elektrik kesintilerinin saatlere varan bir rutine dönüştüğü bir ülkede bunun önlemini nasıl alacaksınız? Eminim ki bu yasayı hazırlayan ve burada bunu destekleyen Hükûmet ve kâr ortakları bunu hiç düşünmemişlerdir çünkü sizin düşündüğünüz tek şey dizginlenemez para hırsınız. Para gelsin de ayakkabı kutularında mı gelsin, nükleer bir felaketle mi gelsin hiç önemli değil sizin için.

Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, bütün bu olumsuzluklara rağmen bize 3 tane nükleer santral müjdesi verdi. Bu santrallerden ilki olan Akkuyu, 3 nükleer santralimizden 1’idir. Peki, ihale kime verildi dersiniz? 25 Aralık “tape”lerinde bu millete galiz küfürler eden ve Artvin Cerattepe’deki maden işletmesinin sahibi Mehmet Cengiz’in Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptığı Cengiz Holdinge verildi. Akkuyu’ya yapılacak santralin maliyeti ise 20 milyar dolarcık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ileri teknolojiye sahip Japonya, İsveç gibi ülkelerin bile yönetemediği krizleri hangi teknolojiyle, hangi donanımla önleyeceksiniz? Tüm dünya nükleeri terk ederken nükleer enerjiye geçiş yapma girişimimizin bedelini yine ne yazık ki bu halk ödeyecek. Peki, kim mutlu olacak bundan? Bu projelerden rant elde eden bir avuç sermayedar ve onların taşeronları mutlu olacak.

Yine, hazırlamış olduğunuz bu tasarıda yenilenebilir enerji kaynaklarının yenilenebilir enerji kaynak belgesinden yararlanmasına sınırlamalar getirilirken buna karşılık kamuya ait santrallerin de değer tespiti yapılmaksızın haraç mezat satışını öngörüyorsunuz.

Yapılmak istenen düzenlemeyle, askerî yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya TSK’ya tahsisli ve fiilen kullanımda olan yerler ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında Kıyı Kanunu ile Zeytinliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun’un sınırlayıcı hükümlerinin uygulanmaması öngörülmektedir.

AKP iktidarı çok büyük riskler ve maliyetler taşıyan nükleer santraller için yalnızca ülkenin geleceğini değil, çocuklarımızdan emanet aldığımız kıyıları ve zeytinlikleri de gözden çıkarmış durumdadır. Türkiye, temiz, yenilenebilir, güvenilir, çevre dostu enerji kaynakları açısından son derece elverişli bir ülke olmasına rağmen, AKP iktidarının tüm risk ve tehditlerine karşın nükleer enerjideki ısrarı herkesin malumudur zaten.

Bu yasa teklifinden de açıkça anlaşıldığı üzere, dünyanın 5'ten büyük olduğunu iddia edenler, 5 büyüğün kurduğu kapitalist sisteme eklenmek için hızla doğamızı, geleceğimizi ipotek altına alıp bu ülkeyi bir yağma ve talan alanına dönüştürmeye devam etmektedirler.

Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Gruplar adına konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi şahsı adına söz isteyen sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Şahsı adına ilk konuşmacı Hasan Sert, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Sert. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Sert, süreniz beş dakikadır.

HASAN SERT (İstanbul) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in birinci bölümü üzerine konuşma yapmak için söz almış bulunuyorum.

Kanun teklifi biliyorsunuz 29 madde olup 12 kanunda değişiklik yapılmış ve 2 yeni madde eklenmiştir. Ben de Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyesi olarak, bu kanunun hazırlık safhasında uzun süre çalışmalar yaptık. Diğer Cumhuriyet Halk Partili ve Milliyetçi Hareket Partili arkadaşlarımızla birlikte bu kanunu olgunlaştırmak için elimizden geleni yaptık ve ciddi bir performans gösterdik.

Bu kanunun hazırlanması sırasında elektrik piyasası üzerinde yapılan bu düzenlemeler incelendiğinde, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu, Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Maden Kanunu, Doğal Gaz Piyasası Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası ve Elektrik Piyasası Kanunu, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun, Elektrik Piyasası Kanunu ve Türk Petrol Kanunu üzerinde düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemelerde daha çok yerli ve daha çok yenilenebilir enerji kullanmak, piyasa yapısına yönelik yeni düzenlemeler yapmak, doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılmasına ve arz güvenliğine ilişkin düzenlemeler yapmak, madencilikte sıçramayı gerçekleştirmek, bürokratik süreçlerin iyileştirilmesini gerçekleştirmek, yer altı kaynaklarını ekonomiye kazandırmak, MTA'yı yurt dışına açmak, kömür ruhsat sahalarını bölmek, grizu patlamalarını ve maden kazalarını önlemek, ham madde tedarik güvenliğini sağlamak, kaynak çeşitliliğini artırmak, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak, yatırım süreçlerini kolaylaştırmak, ÇED ve emisyon problemlerini azaltmak, yerli kömür kullanımını artırmak gibi amaçlar olduğunu görmekteyiz.

Enerjiyle ilgili bazı rakamları da inceleyecek olursak, 2015 yılında enerji ithalatımız 38 milyar dolar olup toplam ithalatın yüzde 18'ini enerji ithalatı oluşturmaktadır. Enerji ithalatının ise yüzde 43'ü doğal gaz, yüzde 32'si petrol, yüzde 21'i kömürden oluşmaktadır. Yine, enerji ithalatının yüzde 55'inin Rusya'dan, yüzde 18'inin İran'dan, yüzde 12'sinin Azerbaycan'dan, yüzde 8'inin de Cezayir'den alındığını görmekteyiz. Bununla birlikte, 2015 itibarıyla ithal ürünlerin elektrik kullanımındaki payının yüzde 35'i doğal gazdan, yüzde 16'sı ithal kömürden, yüzde 12'si de sıvı yakıtlardan oluşmaktadır.

Türkiye, elektrik alanında 670 üretim şirketi, 1 iletim şirketi, 21 dağıtım şirketi ve 21 adet görevli tedarik şirketiyle Avrupa'daki 2'nci ülkeyi teşkil etmektedir. Yine kayıp kaçak konusunda -kaldı ki burada muhalefet, mütemadiyen, bu kanunun kayıp kaçakla ilgili olduğunu söylemekte- en çok kayıp kaçak oranının olduğu bölge Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak'tır. Burada da ortalama, şehir merkezlerinde yüzde 62, köylerde yüzde 87 kayıp kaçak var. O bölgede dolaşan milletvekili arkadaşlarımız, gidip oradaki halka "TC'ye para ödemeyin, elektrik parası ödemeyin, devlete para ödemeyin." diyeceğine, kayıp kaçak oranlarını düşürecek bu yasayı suçlamaktan vazgeçerek, "Arkadaşlar, burada haksız hukuksuz durum var, paramızı ödemek zorundayız." demek durumundadırlar.

Değerli arkadaşlarım, konuşmama son verirken Almanya Federal Meclisinin almış olduğu kararı kınıyorum. Almanya Hükûmetinin Türk-Alman dostluğuna zarar verecek olan tavırlardan kaçınmasını temenni ediyorum.

Mecliste bazı arkadaşların kullanmış olduğu tahrik edici dili eleştiriyorum. İç Tüzük'ün derhâl gözden geçirilmesini talep ediyorum. Grupların birbirlerini aşağılayıcı dille suçlamalarını kınıyorum. Her çıkacak kanunda "Birilerine peşkeş çekiliyor, birilerine bu kanun faydalar sağlayacak." diyen şüpheli tavırlardan kaçınılmasını temenni ediyorum.

Ülkeler ekonomi ve ticaretle büyür. İş dünyasını suçlu olarak gören, yatırımcıyı suçlu olarak gören, girişimciyi suçlu olarak gören bir anlayışı reddediyorum. Tansu Çiller'in 1 liraya Karabük Demir Çelik Fabrikasını verdiğini hepiniz biliyorsunuz. Dünyanın birçok ülkesinde çalışmalar yaptık, 50'den fazla ülkede ben de çalışma yaptım ve daha çok iş dünyası temsilcisi olarak bulundum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN SERT (Devamla) – Bütün dünyadaki ülkelerin iş adamına özel önem verdiğini ve teşvikler verdiğini biliyorum. Ülkemizde de iş adamına gerekli yol açıcı tedbirler uygulanmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sert.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın hatip dedi ki: "Şanlıurfa'da şehirde yüzde 62, köylerde yüzde 87 kayıp kaçak var." Yani ben bir Urfalı olarak... Tüm şehirde, Urfa merkezde yaşayan her 100 insandan 62'sini hırsızlıkla suçladı; köyde yaşayan her 100 kişiden 87'sini hırsızlıkla suçladı. Bu konuda sataşma nedeniyle söz istiyorum.

BAŞKAN – Sözleriniz tutanaklara geçmiştir Sayın Tanal. Sayın hatibin bu konuşmalarında doğrudan size yönelik bir sataşma yoktur efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama, benim, toprağında can aldığım, hayat bulduğum şehrimi bu kadar hırsızlıkla itham etmeye hakkı yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, ben konuşmayı şöyle anladım: Yani, o şehirdeki kayıp kaçak oranından söz etti; şahıs olarak her 100 kişinin 62'si kaçak elektrik kullanıyor veya hırsızlık yapıyor anlamında bir cümle kullanmadı.

HASAN SERT (İstanbul) – Hiç kimseyi hırsızlıkla suçlamadım. Demagoji yapma Mahmut Bey.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması sırasında Diyarbakır ilini de zikrederek “Oraya giden milletvekilleri ‘TC’ye para ödemeyin, kaçak elektrik kullanın.’ şeklinde telkinlerde bulunuyor.” dedi. Bir Diyarbakır Milletvekili olarak, sürekli Diyarbakır’a giden bir milletvekili olarak buna cevap vermek durumundayım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, İstanbul Milletvekili Hasan Sert’in 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın milletvekili keşke o bahsettiği cümleleri kullanan vekillerin isimlerini buradan zikretseydi, herhâlde daha rahat kendisiyle tartışma olanağı olurdu. Ancak, hiçbir milletvekili, bahsettiği şekilde cümleler kullanarak farklı şekilde bir arayış içerisine girmez.

Halkların Demokratik Partisi olarak biz seçim bildirgemizde de savunmuş olduğumuz bir durumu burada da ifade ediyoruz. Biz, sosyal devlet olma gereği, barınma hakkının, enerji hakkının ve su hakkının sosyal devlet tarafından karşılanması gerektiğini söylüyoruz. Özellikle gelir dağılımının adaletsiz olduğu, bölgesel eşitsizliğin hepimizin gözünün önünde bulunduğu, işsizliğin, yoksulluğun, açlığın bilinçli bir şekilde ileri olduğu bölgelerde de belli bir kilovatsaate kadar enerjinin devlet tarafından ücretsiz olarak verilmesi gerektiğini savunuyoruz. Yani, kastettiğiniz buysa bunu tartışabiliriz ama onun dışında ortaya çıkıp farklı söylemlerde bulunmanızı kabul etmek mümkün değil.

Diğer taraftan, bütün illerin isimlerini sayarak, işte, orada en büyük kaçak enerji kalemleri ortaya çıkıyor demenizi de doğrusu çok yadırgadım. Bu, ayrımcı bir dildir. Yani, kaçakçılıkla ilgili, kayıp kaçakla ilgili şeyleri merak ediyorsanız, milyon dolarlık sarayların maliyetlerine önce bir bakmanızı tavsiye ederim.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne alakası var?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Amerika’daki dosyalarda ortaya çıkan kaçak altın ticaretindeki havada uçan milyar dolarlara bir göz atın, tavsiye ederim.

HASAN SERT (İstanbul) – Sürekli aynı söylemler.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Ve yine aynı şekilde, bu ülkenin bütün kaynaklarının birileri tarafından nasıl hortumlandığına ve bu nükleer enerji santrallerini de peşkeş çektiğiniz şirketlerin milyon dolarlık vergi borçlarının nasıl bir kalemde çizildiğine bakın diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin

Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Şahsi adına ikinci konuşmacı Tahsin Tarhan, Kocaeli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde şahsım adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu Genel Kurul, düşüncelerin, eleştirilerin ve önerilerin özgürce ifade edileceği bir ortam. Oysa, Sayın Bakan tasarının geneli üzerinde yaptığı konuşmada gerçekten kürsüye gelip “Sayın milletvekilleri, lütfen beni dinleyin.” diye söze başlayarak on beş dakika sanki Hükûmet programını açıklıyor gibi konuşma yaptı. Arkadaşlarımdan rica ettim: “Lütfen laf atmayın. Böyle genç, eğitilmiş siyasetçilere ihtiyacımız var.” On beş dakika dinledik, on beş dakika Türkiye'nin enerji politikalarını anlattı; ithalatta ne durumdayız, on yıl sonra ne kadar enerjiye ihtiyacımız var. On beş dakikayı anladık ama on beş dakikadan sonra muhalefet partilerinin önerilerini hiç dinlemeyerek, muhalefet partilerinin konuşmalarından hiçbir şey çıkarmadan muhalefet partilerini suçlamaya başladı. Soru-cevaplara geldiğimiz zaman hiçbir arkadaşımızın sorusunu cevaplamadı.

Sayın Bakan, iyi bir eğitim almışsınız, yüksek lisansınızı enerji üzerine yapmışsınız ama nükleer santral üzerine değil, yenilenebilir enerjiler üzerine. Gençsiniz, arkadaşlarımız size soruyorlar nükleer enerjiyle ilgili, siz tepki koyuyorsunuz, diyorsunuz ki: “Siz Menderes dönemine de karşı geldiniz, köprüye de karşı geldiniz.”

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Özal dönemine...

TAHSİN TARHAN (Devamlı) – Sayın Bakan, biz sosyal demokrat bir partiyiz. Biz, yoksulun, işsiz, emeklinin yanında siyaset yapıyoruz. Biz çevreciyiz, biz öncelikli olarak denizlerimizden bir balık dahi ölmesin diyoruz, bir tane çiçek, bir tane böcek, bir tane ağaç dahi zarar görmesin diyoruz. Onun için, şunu söylüyorum size: Biz de üretimden gelmiş biriyiz. Burası bir holding değil, siz Türkiye Cumhuriyeti'nin Bakanısınız, arkadaşlarımızın bütün sorularına tek tek cevap vereceksiniz. Bu yasada eğer topluma faydalı, emekliye faydalı, yoksula faydalı maddeler yoksa itiraz ederiz.

Biz yasanın geliş şekline karşıyız. 8 milletvekili arkadaşınız bunu Komisyona getiriyor, bakanların imzası yok. Benim aklıma şu geliyor: Dönemin Başbakanı demek ki bu yasaya karşı geldi; karşı geldiği için siz milletvekili imzalarıyla önerdiniz. Benim aklıma bu geliyor. Ne aceleniz vardı?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, bir milletvekili kanun teklifi vermez mi? Veriyor ya.

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Komisyonla tartışalım. Eğer millete faydalı, milletin bütçesine faydalı bir yasaysa biz her zaman buna destek vereceğiz.

Sevgili milletvekilleri, konuşmama son verirken şunu istiyorum: Ön yargıyla yaklaşılması gerekiyor. Türkiye’nin bugün birlik ve beraberliğe ihtiyacı olduğu bir dönem. Bu birlik, beraberlik içerisinde, siyasi bir alan olmayan elektrik yasası geliyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN TARHAN (Devamla) – ...burada dahi muhalefet partileri suçlanıyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tarhan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir düzeltme yapmama tutanaklara geçmesi açısından izin verirseniz, bir iki cümle bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Dinliyorum Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın milletvekilimiz biraz önce ifade ederken 8 milletvekili arkadaşımızın imza vererek kanun tekliflerini verdiğini söyledi. Aslında, burada diğer milletvekili arkadaşlarımızın imzaları da var komisyon raporuna girmiş veya girmemiş.

Fakat, İç Tüzük’ümüzün 74’üncü maddesinde kanun teklifi verme hakkının Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ait olduğu mevcut, Anayasa’da da var. Eğer, sayın milletvekili komisyon raporunu incelemiş olsaydı, 18/4/2016 tarihinde, Ahmet Davutoğlu’nun Başbakan olduğu dönemde, İç Tüzük’ün 77’nci maddesine göre -24’üncü Dönemde, 25’inci Dönemde gelmiş olan bir kanun tasarısının İç Tüzük’ün 77’nci maddesine göre- ihya edildiğini görürdü ki, orada da bu 2014 yılında 18 maddeydi, 2 maddelik kısmını bir torba yasa içerisinde ilave ettiğimizden dolayı 16 madde olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine gelmiştir. Yani, bundan önceki hükümetler de, 63’üncü Hükümet de 64’üncü Hükümet de bunun arkasındadır.

Saygıyla arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş, tutanaklara geçmiştir.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök...

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, ben de tutanaklara geçmesi açısından bir değerlendirmede bulunacağım.

Böylesine önemli bir konuda, iktidar partisinin tasarısı şeklinde değil de teklif şeklinde getirmesine karşıdır arkadaşımız ve Cumhuriyet Halk Partisi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Levent Bey, söyledim onu, söyledim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Tasarısı şeklinde geldiği zaman, hepimizin bildiği gibi -Sayın Elitaş da herkesten iyi bilecek bir pozisyonudadır AKP içerisinde- bütün herkesten görüş alınması, tüm bakanlıklardan, ilgili bakanlıklardan, kuruluşlardan bilgi alınması ve onların hukuki ve fiili desteğinin istenmesi zorunluydu ama iktidar partisi Türkiye’yi, 79 milyonu ilgilendiren böylesi bir kanunda bunu tasarısı olarak getirme cüretini gösterememiştir; arkadaşımızın değinmek istediği nokta budur.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tasarının içerisinde sizin itiraz ettiğiniz kısımlar var Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yani, kanun tekliflerinin arkasına sığınmasın Hükûmet; getirecekse, cesareti varsa kanun tasarısı şeklinde getirsin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Gök, sizin itirazlarınızın tamamı tasarının içinde var.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gök, sizin sözleriniz de tutanaklara geçmiştir.

Şimdi, birinci bölüm üzerinde on beş dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz. On beş dakikalık sürenin birinci yedi buçuk dakikası sorular için, ikinci yedi buçuk dakikası da cevap olarak Hükûmet tarafından, Sayın Bakan tarafından kullanılacaktır.

Şimdi, soru işlemini başlatıyorum.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakana soruyorum.

1) Dağıtım şirketleri ve bölgeler ölçeğinde tahsil edilemeyen kaçak ne kadardır?

2) Kayıp kaçak bedelinin usulsüzlüğü nedeniyle açılan davalar ve tüketici hakem heyeti başvurularından çıkan kararlara göre bugüne kadar ödenmesi gereken tutar toplamda ne kadardır, yapılmış bir ödeme var mıdır?

3) Bakanlık verilerine göre, satın alma gücü paritesine göre aktif enerji bedeli bakımından ülkemiz, OECD ve Avrupa ülkeleri arasında kaçınıcı sıradadır?

4) Ülkemiz, dağıtım bedeli bakımından OECD ve Avrupa ülkeleri arasında kaçınıcı sıradadır?

5) Ülkemiz, perakende satış hizmet bedeli bakımından OECD ve Avrupa ülkeleri arasında kaçınıcı sıradadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Basında yer alan bilgilere göre, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun yönetmelik değişikliğiyle, ayın ilk yirmi günü veya ellinci gününde faturalandırma dönemi bitecek, sayaçlar yirmi beş ya da otuz beş gün arasında okunup faturalandırılacak. Acaba bu konuyla elimizdeki tasarının herhangi bir bağlantısı var mıdır? Bu rastlantılar ya da bu düzenlemeler esas olarak neye hizmet edecektir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Bakanlığınıza bağlı Türkiye Taşkömürü Kurumunun 14.500 norm kadrosu olmasına rağmen kurumda bugün itibarıyla 8.500 işçi kalmıştır. Yani, Türkiye Taşkömürü Kurumunda 5.500 üretim işçisi açığı vardır. TTK Genel Müdürlüğü, 2012’den itibaren Bakanlığınızdan üretim işçisi açığının giderilmesi için kadro talep etmektedir. Sayın Bakan, Zonguldak için son derece önemli olan bu işçi alımını ihtiyaç olduğu hâlde neden yerine getirmiyorsunuz? TTK’ya 5.500 işçiyi alacak mısınız? Size yazılı olarak da bunu defalarca sorduk, bu sorumuza neden cevap vermiyorsunuz?

Son günlerde TTK’nın özelleştirileceği Zonguldak kamuoyunda konuşulmaktadır. TTK’yı özelleştirecek misiniz Sayın Bakan?

TTK’nın redevans usulü vermiş olduğu bir ocakta 245 işçi işten çıkarıldığı ve yasal haklarını alamadıkları için açlık grevi yaparak ölüme yattılar. Eylem bitti ancak işçilerin sorunları henüz çözülmedi. 245 işçiyi alacak mısınız?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kanunların halkın yararına ve çıkarına uygun çıkarılması gerekir, olması gereken amaç bu. Bu mevcut olan, önümüzdeki, elimizdeki teklifte, elektrikle ilgili çıkarılan bu yasa şirketlerin lehine midir, yoksa halkın lehine midir?

İkinci bir soru: Sizin kurumunuzda engellilere ilişkin binde 3 kontenjan vardır. Engelliler kadrosunda yeteri kadar personel çalışıyor mu? Boş kadro var mıdır?

Üçüncü soru: Dağıtım şirketlerinin elektrikliğini çalan hırsızların peşine düşmesi gerekirken, dağıtım şirketleri bu düzenlemeyle bu takipten vazgeçmeyecek mi?

Bir başka soru: Elektrik şirketleri, bu şirketler, kayıpların önlenmesi için elektrik hatlarına yatırım yapmaktan kaçınmayacak mı bu düzenlemeyle?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Mersin Akkuyu Nükleer Santrali'nin Ecemiş fay hattı üzerine yapıldığını biliyor musunuz?

İkinci sorum: Almanya'da çok ciddi bir dergide yayımlanan bir araştırmaya göre Almanya'daki nükleer santrallerin çevresinde yaşayan çocuklarda kan kanseri oranının 2,2 kat daha yüksek olduğunu biliyor musunuz? Kaldı ki, burada hiçbir sızıntı olmadığını ifade ediyor araştırmacılar, tamamen normal çalışan bir nükleer santralden bahsediyoruz.

Üçüncü sorum: Fukuşima'da olduğu gibi, Çernobil'de olduğu gibi -Allah korusun- Akkuyu'da bir patlama olduğunda bunun hangi boyutlarda ülkemize ve insanlığa zarar vereceğini biliyor musunuz ve oluşacak kanserlerin nesilden nesile aktarılacağını da biliyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Yılmaz Tezcan...

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Mersin son zamanlarda, özellikle son on-on beş yılda doğudan önemli oranda göç almış bir şehrimiz, ekonomik olarak da inanılmaz derecede büyüyor. Bu manada enerji ihtiyacının da had safhada olduğunu biliyoruz. Bu noktada Akkuyu Nükleer Santrali'ni önemsiyoruz. Bir radyasyon onkolojisi doçenti olarak Akkuyu Nükleer Santrali'nin gerçekten gerekliliği konusunda vurgu yapmak istiyorum. Yaklaşık 20 milyar dolara mal olacağını, 10 bin civarında işimizin orada istihdam edileceğini söylediniz. Bu noktada tabii çift korumasıyla beraber etrafında çok fazla radyasyon sızıntısının olmayacağını, bunun takipçisi olacağımızı da ayrıca ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Behçet Yıldırım...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Sorum Bakana: Geçen ay Adıyaman Havalimanı'nda özel bir uçak vardı, sordum, Cengiz Holdinge ait olduğu söylendi. Niçin geldiğini sordum, hiçbir cevap alamadım. Acaba TOKİ için mi geldi, yer altı madenleri için mi geldi yoksa Adıyaman'a mülteciler için konteyner kent yapmak için mi geldi? Bunu Bakanın ağzından bire bir öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, elektrik faturalarındaki TRT payı 2002 tarihinden günümüze kadar her yıl ne kadar tahsil edilmektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Akkuyu Nükleer Santrali'yle ilgili hisselerin yüzde 49'unun Ruslar tarafından Cengiz İnşaat'a satılacağı doğru mudur? Eğer bu doğruysa bunun nelere mal olacağını hesaplayabildiniz mi?

İki: Eğer Mersin halkı otuz beş yıldır Mersin'de bir nükleer santral yapılmasına karşı çıkmamış olsaydı ve şu anda nükleer santral çalışıyor olsaydı Rusya'yla yaşadığımız bu gerginlik nedeniyle Mersin'in bağrındaki bu atom bombasının rolü ne olacaktı? Çünkü bu nükleer santrali işletme yetkisinin sadece Ruslarda olduğunu anlaşılmaya siz koymuşsunuz ve bizim oraya girme ihtimalimizin olmadığını bizler de biliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, işlenmemiş altından KDV alınmıyor ancak elektrikten yüzde 18 KDV alınıyor. Aslında elektrik yaşam hakkı açısından aranan bir unsur. Bundan vazgeçilemez mi? Bundan vazgeçilirse ülkemiz batacak mı veya bu maliyeti kaldıramayacak mı? Bu açıdan, lüks maddelerin, mesela bir pırlantanın vergilerinin artırılması gerekirken bunların vergileri düşüyor, vatandaşın zaruri ihtiyacı olan elektriğin KDV'si yüzde 18'e çıkıyor. Bu, adalet duygusuyla bağdaşır mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ilıcalı...

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Değerli Bakanımın bu Erzurum ve bölgesi için jeotermal enerji ve termik santral kurulması yönünde verdiği desteğe önce teşekkür ediyorum. Burada, bölgemizde bulunan kömür rezervlerinin değerlendirilmesi, jeotermal enerjinin hayata geçirilmesi ve bazı ilçelerimizde de nüfus azlığından buradaki doğal gaz taleplerinde fizibilitede olumsuzluklar çıkıyor. Bu konularda acaba -bu bölgenin de kalkınması manasında çok önemli- ne düşünür?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ilıcalı.

Sorular sona ermiştir.

Şimdi cevaplar için Hükûmete söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, bayağı soru var; bu kadar süre içerisinde hepsine cevap veremezsem yazılı olarak dönelim.

Şöyle: EPDK'nın yirmi ila otuz beş gün arasında faturalara dönme konusunun bu yasa teklifiyle hiçbir alakası yok, o tamamen tüketicilerin elektrik faturasını kendi periyodları içerisinde düzenli ödemesiyle alakalı bir husus. Tabii, yirmi beş gün gelen, yirmi gün gelen ile otuz beş gün gelen arasındaki fatura farkı doğal bir süreç. Bu paketin içerisinde bununla ilgili bir düzenleme yok.

TTK'yla ilgili bir soru geldi. "TTK 14.500 kapasitesinin 5.500'ünü kullanmıyor." yönünde bir bilgi geldi. Tabii, Bakanlığımız, dünden bugüne, bugünden yarına, madencilik sektörüyle ilgili çok önemli adımlar attı. Yeni dönemde, özellikle TTK noktasında çok ciddi bir çalışma yapıyoruz. Nedir bu çalışma? TTK'ya bağlı madenlerimiz ve kurumlarımızda, sadece ve sadece istihdama yönelik değil o madenler ve kurumlar özelinde de makul faaliyet giderlerini de karşılayabilir, devlete ve kamuya yük olmayacak bir çerçevede bir yapılanma çalışması yapıyoruz. Bu çerçevede, hem kurumlarımızın zarar etmemesi, kâr etmesi hem de istihdamın artması yönünde bir süreç olacak ve bununla alakalı olarak da bu yıl içerisinde, inşallah, yeni bir sürece gideceğiz, bu sayı daha da artacak.

Şimdi, gelelim bu bahsedilen 245 maden işçisi konusuna. Bu konu, özel sektörün işlettiği ve işleten firmanın yaşadığı mali sıkıntılar vesilesiyle atanan kayyum ve mahkemelik olması sebebiyle maaşlarını ödeyemediği çalışanlarının oluşturduğu bir protesto eylemiydi. Biz buna destek vererek de bu çalışanların, bu firma özelinde, özel sektör firması özelinde haklarını alması için gerekli çalışmaları yaptık ve bu madendeki çalışan arkadaşlar hem alamadıkları maaşlarını aldılar ve bunun yanında da biz, bu arkadaşların madencilik sektöründe, kamu veya özel, mağdur olmamaları için önümüzdeki dönemde, inşallah, yeni bir iş ve istihdam oluşturma noktasında da çalışmalarımızı yürütüyoruz.

"Bu yasa teklifi kimin lehine?" diye bir soru vardı. Kamunun mu, özel şirketlerin mi? Bu, tabii, kapsamlı bir paket. Ben buradan kayıp kaçak iması olduğunu düşünerek bu özelde cevap vermek istiyorum.

Burada en önemli konu, yine söylediğim gibi, 2002 yılından beri iktidarda olduğumuz süreçte -ki burada belge arıyorsak belge de var, işte elimde 1999 yılının TETAŞ belgeleri, 1998 yılının, 2000 yılının- bu hesaplamaların hepsinde, eski dönem iktidarlarımız döneminde de kayıp kaçak bedellerinin tüm bu hesaplanan bedellerin içerisinde yer aldığı tüm kamu evraklarında var. Yani, 2001 yılında, hesaplama noktasında toplam tüketim rakamının içerisinde çıkarılıp ayrıştırılması; ince nokta bu.

Dolayısıyla, aslında evvelsi gün de dediğim gibi, kayıp kaçak bedeli hep vardı, toplam tüketiciden de alınıyordu. Halkımız bir daha bilsin diye burada, işte, birçok evrak ve bilgi olarak anlatabiliriz bunu. Peki, "Ne yaptık, ne yapacağız bu düzenlemelerle?" diyorsanız, Hakeza "Yatırımlara devam edilecek mi?" sorusuna da cevap vermek için birleştirerek bu ikisini anlatayım istiyorum. Kesinlikle ve kesinlikle, bugüne kadarki performansımızla, kayıp ve kaçak, teknik olan ve olmayan kayıpla birlikte, bölgesel olarak sayaca bağlanmamış olan, yetersizliği olan, gelir düzeyi noktasında yeterli olmayan, çalıntı veya kaçak çerçevesi içerisinde sistemde görünmeyen bu bedelleri yüzde 20'lerden 14'lere indirdik. Bu düzenlemelerle, yeni dönemde, şahsımın Bakanlığı noktasında, iki tane önemli adım atıyoruz: Bir, bölgesel araştırma dağıtım bölgeleri. İki, direkt Bakanlığa bağlı bir denetim ekibinin oluşturularak sadece ve sadece... Özelleştirilmiş olan bir piyasadan bahsediyoruz, 21 dağıtım bölgesinden bahsediyoruz, bu bölgelerde yapılan yatırımlarla, kayıp kaçak takip noktasında bu rakamın özellikle kaçak kısmını ki teknik kayıp kısmını OECD ortalamalarının yüzde 7 ila 8,5 aralığına kadar indirdik. Yeni yapacağımız yatırımlarla ki 2019, 2020 yılına kadarki süreçte 18 katrilyonluk yeni teknik altyapı yatırımlarıyla bunu çok daha alt düzeye indireceğiz inşallah. Bunun yanında, kaçak hususuyla ilgili tarımsal sulamadan tutun, -ki evvelki ay 3 bakanımızda birlikte Urfa'yı ziyaret ettik- Güneydoğu Bölgesi'ndeki hakikaten elektrik sorununun da bir parçası olan -makul düzeye inmesi- ciddi anlamda tarımsal sulamadaki kayıp ve kaçak olan, elektrik altyapısının düzenlenmesinden tutun, tüm Türkiye'nin etrafında, tüm 21 bölgedeki kaçak oranının da düşürülmesiyle ilgili çalışmaları Bakanlığa bağlı denetim ekibiyle de yakından devam ettireceğiz.

Burada şunun da altını bir çizmek lazım: Burada sayısız uluslararası raporlar var, bilgiler var, evraklar var. Bütün dünyada -İngiltere, Amerika- birçok rapordan bahsediyoruz. İşte, geçtiğimiz gün Amerika'yla ilgili bir raporda Amerika'daki illegal kullanılan yıllık elektrik rakamı için bahsedilen rakam 6 milyar dolar yani kaçak olarak elektrik kullanımı 6 milyar dolar ve bu tüm sistemdeki faturadır. İngiltere'de milyar poundlardan bahsediliyor. Avrupa'nın birçok ülkesinde de var bu rakam. Kimi ülkede biraz daha çok, kiminde biraz daha az ama bu rakam tamamıyla ve tamamıyla tüm sistem içerisinde devam ediyor.

Nükleer noktasına gelelim. Bir soru vardı, “Elektrik kesintisi olduğu için, elektrik sisteminde yaşanan problemden dolayı soğutma sistemi bozuldu ve onun için bu nükleer kaza oldu Fukuşima'da.” diye bir soru geldi. Burada teknik bir detayı anlatmakta fayda var. Kesinlikle bundan dolayı değil. Malum, tsunamiden kaynaklı büyük, dev dalgaların 100 metreden daha büyük soğutma kulelerinin üzerini bile aşarak tüm bu santralin içine girmesiyle birlikte tüm elektrik sistemi “down” oldu ve bundan dolayı sistem devreye giremediği için Fukuşima'daki kaza teknik olmayan, doğal afet sebebiyle gerçekleşti ve cereyan etti.

Doğal afet her zaman var. İki gün önceki toplantıda söylediğim gibi, programda söylediğim gibi, birçok ortamda da söylediğim gibi, dünyada 442 tane nükleer santral var. İşte, radyasyon oranından bahsediyoruz, tüm bu radyasyona dayalı olarak insanların etkilenmesinden bahsediyoruz. Dünyada tıp merkezleri, sağlık örgütleri bunlarla ilgili birçok çalışma yapıyorlar ama biz bilimsel olarak, birçok ülkede yer alan bu nükleer santrallerin bireysel ve çevresel etkileriyle alakalı olarak çok ciddi yayınları takip ediyoruz. Ha, bu çerçevede resmî olarak baktığımızda birçok rasyolar var. Geçen de bahsettim, günde 1 paket tüketen birisinin yılda aldığı radyasyon yaklaşık, neredeyse 11 katı; bir bilgisayarlı tomografi, MR çektiğinizde onlarca katı, bir nükleer santralin etrafında yaşayan bir insanın etkilendiği radyasyon miktarına göre. Dolayısıyla, radyasyon özelinde de doğal afet noktasında da enerjinin çeşitlendirilebilirliği, enerjinin dünyadaki benzer örnekleriyle, gelişmiş ülkelerde ne şekilde kullanıldığıyla ilgili en son teknikleri, mevzuatları, teknolojileri takip etmekle mükellefiz, yükümlüyüz. Onun içindir ki işte, bahsediyoruz, birinci nükleer santral, üç artı nesil dediğimiz dünyadaki en son gelişmiş, Rusya'yla ilişki.

İkinci: Japonya'yla birlikte yürüttüğümüz, yine üç artı nesil dediğimiz, güvenlik noktasında uçak çarpmasına karşı, depreme dayalı, 9,5-10'a dayalı sismik deprem etkisiyle birlikte zedelenmesine dayalı birçok etkiyi beraberinde, savunma anlamında, güvenlik anlamında ihtiva etmesi açısından tüm bu altyapıyı, müzakereleri bağımsız otoritemiz TAEK'le birlikte yürütüyoruz.

Onun dışında, başka bir soru daha geldi; Akkuyu Nükleer Santrali, Cengiz İnşaat veya “Cengiz İnşaatın uçağı oraya inmiş...” Vallahi, Cengiz İnşaatı biz takip etmiyoruz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – O sizi takip ediyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Ben açıkçası ne zaman, nereye gitmiş, kiminle uçağa binmiş, onunla ilgili şahsen bir bilgi veremeyeceğim.

“Akkuyu Santrali'yle ilgili böyle bir gelişme var mı?” Resmî olarak bize gelmiş bir şey yok. Nitekim Rusya'yla yaşadığımız bu gerginlik noktasında, 24 Kasımdan bugüne kadar olan gelişmelerle ilgili medyada birçok şey yazılıyor, çiziliyor, bununla ilgili birçok şey söyleniyor; işte, doğal gazla alakalı olsun, yatırımlarla ilgili olsun falan. Ama, devlet üslubu gereği, devlet ciddiyeti gereği biz her çıkana, her söylenene göre değil resmî makamlarla iletişimimiz ve diyalogumuzu resmî prosedür ve çerçeve içerisinde yürütmeye devam ediyoruz.

Dolayısıyla, Mersin özelinde veya Sinop özelinde nükleer santrallerle alakalı çok ince ve detaylı, güvenlik başta olmak üzere, insan sağlığı ve bölge güvenliği başta olmak üzere tüm dünyada uygulanan güvenlik prosedürlerinin hepsinden daha fazla güvenlik tedbirleriyle bu süreci yürütüyoruz. Vatandaşlarımız müsterih olsun. Siz vekillerimiz, sizlerin de haklı kaygılarla sorularınız muhakkak bu çerçevede yürüyordur; Mersin vekillerimiz de hakeza öyle, bu şekilde yürüyordur.

Onun dışında, Mahmut Tanal Bey KDV noktasında sordu. Bu, tabii Maliyeyle ilgili bir konu ama bununla ilgili kurumlarımızın bütçesine dayalı KDV indirimleri hususu Bakanlığımız ötesinde, tüm Bakanlar Kurulu ve Hükümetimizin ana bütçesi özelinde; tabii ki bütçemizin fazla verdiği noktada, gelirlerimizin, ekonomimizin büyüdüğü, katma değerli birçok bağımsız, özel sektöre dayalı, ekonominin büyümesine dayalı, gelirlerin artmasına dayalı. Tabii ki vergilerimizi birçok alanda düşürmek hedeflerimizin başında. Bu çerçevede bakmak lazım.

Erzurum kömür mevzuu geçti. Sadece Erzurum'a dayalı değil, kömür hususu, bahsettiğimiz gibi, Bakanlığa geldiğim günden beri, Hükümetimizin ve iktidarımızın bugüne kadar uyguladığı politikalarda yerli enerji, yerli kaynaklar noktasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Bakan.

Buyurunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Tamam bağlıyorum, son bir cümle, bağlıyorum.

Dolayısıyla, iktidarımızın ve Hükümetimizin ana politikalarından biri olacağı için, sadece Erzurum değil, Eskişehir, Konya, Afyon, Trakya, Afşin, Çayırhan, Soma, Türkiye'nin birçok yerindeki doğal kömür rezervlerimizi ve kaynaklarımızı maksimum kullanmak için bu dönemde buna daha fazla eğileceğiz.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Böylece, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 2804 sayılı Kanun'da değişiklik öngören ek 1'inci maddede yer alan “11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile;” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını ve “çalışma büroları” ibaresinin “temsilcilik” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Kadim Durmaz

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Tokat

Kocaeli

Samsun

Ömer Fethi Gürer	Ahmet Akın	Didem Engin
Niğde	Balıkesir	İstanbul
Bülent Yener Bektaşoğlu	Erkan Aydın	Çetin Arık
Giresun	Bursa	Kayseri
	Özkan Yalım	
	Uşak	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin ikinci fıkrasının "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri, bu faaliyetlerin kontrol ve denetimi ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalar ve bunların mali kontrol esaslarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Fahrettin Oğuz Tor	Ruhi Ersoy	Baki Şimşek
Kahramanmaraş	Osmaniye	Mersin
Ahmet Selim Yurdakul	Mehmet Erdoğan	Erkan Haberal
Antalya	Muğla	Ankara

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Mahmut Celadet Gaydalı	Alican Önlü	Erol Dora
Bitlis	Tunceli	Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, nükleer santraller için yapı denetimini ve İmar Kanunu'nu neredeyse devre dışı bırakan, kömür santralleri için alım garantisi ve teşvikler getiren, buna karşılık yenilenebilir enerji kaynaklarına sınırlamalar içeren bu yasa teklifi, kamuya ait santrallerin de değer tespiti yapılmaksızın peşkeş çekilerek satışının önünü açıyor. AKP hükûmetlerinin rant yaratmak adına doğa talanını mübah gören politikalarının bir devamı niteliğinde olan bu kanun teklifinde yer alan birçok düzenlemenin hukukla, kamu yararıyla bağdaşır yanı bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, elektrik piyasası üzerinde bir kanun teklifi üzerinde görüşürken, seçim bölgem olan Mardin ve çevre illerde yaşanan elektrik sorunlarına özellikle değinmek istiyorum. Ana geçim kaynağı tarım olan Mardin Ovası genelinde neredeyse her sulama sezonunda elektrik kesintileri yaşanmaktadır. Bu nedenle, çiftçiler ve elektrik kurumu karşı karşıya gelmekle kalmamakta, bu sorun gittikçe kronik bir hâle gelmektedir. Vatandaşlarımızın şikâyetleri doğrultusunda geçtiğimiz yıllarda Enerji Bakanlığıyla görüşmelerimize rağmen, diğer taraftan ilgili sivil toplum örgütlerinin sorunun çözümü için defalarca girişimde bulunmalarına rağmen, halkın defalarca demokratik tepkilerini ortaya koymasına rağmen, çözüm noktasında olumlu sayılabilecek bir gelişme olmamıştır.

Değerli milletvekilleri, kamusal bir hizmet ve temel bir insan hakkı olması gereken elektrik, serbest piyasada kâr edilen bir mal konumuna getirilerek halkın aleyhine bir piyasa ürünü hâline getirilmiştir. Dolayısıyla, bölgede elektrik dağıtımı yetkisini alan DEDAŞ da meseleye tüccar mantığıyla yaklaşmaktadır oysa ortada kamusal servet olan tarımın kaybı söz konusudur. Çiftçiden talep edilen elektrik bedeli, çiftçilerin ödeyebileceği rakamlar değildir. Çünkü, Mardin Ovası'nda çiftçilerimizin kendi imkânlarıyla açtırdıkları 400 ila 600 metre arası derinliği olan sondaj kuyuları çok fazla elektrik tüketmektedir. Buna benzer yerlerde, örnek vermek gerekirse Konya, Karaman, Aksaray, Niğde gibi illerin bazı bölgelerinde devlet sondaj kuyuları kazıp çiftçilerden makul bir fiyatla su bedeli tahsil etmektedir. Aynı uygulamanın Güneydoğu Anadolu'da uygulanmıyor olması manidardır.

Değerli milletvekilleri, tarım ve diğer birçok yatırımda geçmiş yıllarda bölgeye âdeta negatif ayrımcılık yapıldığı ortadadır. Bugün GAP kapsamında yer alan Mardin, Şırnak, Siirt, Batman ve Urfa aynı zamanda Türkiye'de işsizlik oranının en yüksek olduğu illerdir. 1975 yılında temeli atılan GAP, üzerinden kırk bir yıl geçmesine rağmen, hâlâ bölge çiftçimizin hakkı olan suyu tarım alanlarına ulaştırmamıştır. GAP'ın tamamlanmaması nedeniyle, halkın önemli bir kesimi arazilerini sondaj yöntemiyle kuyulardan su çekerek sulamakta, büyük bir kördüğümüne dönüşen bu çelişki, sulama zamanlarında sağlıklı ve kesintili enerji aldıkları için üretim kaybı yaşayan çiftçilerimizi her sene isyan etme noktasına getirmektedir. Bu sıkıntıların giderilmesi için yürütülen çabalar yetersiz kalmış, çiftçinin mağduriyeti giderilememiştir. Bununla birlikte, bölgenin en önemli geçim kaynağını binbir türlü eziyetlerle işleten çiftçilerimize altından kalkamayacakları elektrik bedelini ödemediği takdirde elektriğin kesileceği tehdidinde bulunmak ne hukukidir ne de vicdanidir.

DEDAŞ'ın, sulama döneminin çok kritik olduğu bugünlerde bilinçli olarak elektrik kesintisi tehdidinde bulunması kabul edilemezdir. Bu sorun iyi niyet ve hakkaniyet çerçevesinde mutlaka çözümlenmelidir. Enerji Bakanlığı bu konuda DEDAŞ ile bölge çiftçisini karşı karşıya bırakan politikalardan vazgeçmelidir. Bölgenin tarımsal sulama nedeniyle mağdur edilmesinin baş sorumlusu devlettir çünkü GAP projesini başlatan ve bitirmeyen devlettir.

Geçtiğimiz günlerde, 63 bileşenli bir sivil toplum örgütü olan Mardin Tarım Dernekleri Federasyonu da sorunun çözümüne ilişkin yeni girişimlerde bulunmuş ve 2014 Ağustos ayında yaşanan protestolara benzer tepkilerin yaşanabileceği uyarılarında bulunmuşlardır.

Bu çerçevede, çiftçilerimizin elektrik sorunlarının bir an önce giderilmesi konusunda Hükûmete bir kere daha çağrıda bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP ve HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, onu gerçekleştireceğim.

Şimdi yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini ismen tespit edeceğim: Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Tarhan, Sayın Bayraktutan, Sayın Bakır, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arslan, Sayın Sarıhan, Sayın Engin, Sayın Demirtaş, Sayın Atıcı, Sayın Torun, Sayın Yılmaz, Sayın Gündoğdu, Sayın Erdoğan, Sayın Erkek, Sayın Gökdağ, Sayın Yeşil, Sayın Emir, Sayın Toğrul.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde Mardin Milletvekili Erol Dora ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin ikinci fıkrasının "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri, bu faaliyetlerin kontrol ve denetimi ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalar ve bunların mali kontrol esaslarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Haberal (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Erkan Haberal, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Haberal. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKAN HABERAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sizi ve değerli bürokratlarınızı da saygıyla selamlıyorum.

Enerji ve elektrikte kayıp kaçağı konusurken kayıp ve kaçağın başkenti Zonguldak'tan hepinize selam olsun diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Zonguldak kaybolmuş hayatların başkenti, Zonguldak terk edip gitmek zorunda kalanların başkenti. Kaybolmuş hayatlar diyorum çünkü 5 binin üzerinde madenci şehidi vardır; her birini saygıyla, minnetle, şükranla anıyorum.

"Kaçak" diyorum çünkü 2002 yılında 670 bin olan nüfusu, ülkemizdeki nüfus artış hızına rağmen bugün 597 bin olan Zonguldak; 2002 yılında Türkiye Taşkömüründe çalışan işçi sayısı 15.774, üretilen kömür 2 milyon 245 bin ton iken 2015 yılında çalışan işçi sayısının 8.952'ye düştüğü, üretilen kömür miktarının 1 milyon tonun altına indiği Zonguldak. Ülkemiz yılda 30 milyon ton taş kömürü tüketiyor ve bunun yüzde 10'unu bile üretemiyoruz. Her yıl yaklaşık 4 milyar dolar yurt dışına gidiyor ve Zonguldak kömür havzasında hâlen 1 milyar 300 milyon ton kömür rezervi var fakat işçi sayısı ısrarla düşüyor, 2002'de, 2007'de, 2011'de, 2015 seçimlerinde AK PARTİ hükûmetleri "İşçi alacağız." diye söz verdikleri hâlde işçi sayısı ısrarla düşüyor. Bakanınızın Zonguldak'a gelip söz verdiği, Sayın Zonguldak Milletvekili Sevgili Kardeşim Özcan Ulupınar "3 bin kişi alınacak." diye Zonguldak'a müjde verdiği hâlde Zonguldak'ta işçi sayısı ısrarla azalıyor.

"Zonguldak'ta kayıp ve kaçak" dedim, "kömür" dedim, sebebi ÇATES elektrik santralleri. Zonguldak'ta elektrik santrallerinin kurulmasının sebebi kömür olması ama kömür yurt dışından getiriliyor. Bir zamanlar, kömür üretiminde, bedel ödeyerek dünyada belli bir yer eden Zonguldak şu anda ithal kömürün merkezi hâline geldi.

BAŞKAN – Sayın Haberal, bir saniye efendim.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu vardır, hatibin sözleri yeterince sağlıklı işitilmiyor. Lütfen efendim...

Buyurunuz Sayın Haberal.

ERKAN HABERAL (Devamla) – Teşekkür ederim efendim.

Dünya Sağlık Örgütünün hava kirliliğinde güvenlik limitinin 3 katında Zonguldak'ta çevre kirliliği. Buna rağmen yeni santraller yapılıyor, buna rağmen Zonguldak'ta maden kömürü üretilmiyor, işçi alınmıyor. Norm kadro 14 bin olmasına rağmen, Sayın Bakan, sizden önceki bakanların gelip söz vermesine rağmen, sizin milletvekillerinizin “Zonguldak'a işçi alınacak.” sözü vermesine rağmen Zonguldak'a ısrarla yeni santraller yapılıyor, ısrarla üretim artırılmıyor.

Zonguldaklılar zehir soluduklarının farkında; bu hava kirliliğinde hiç olmazsa kendi zehirlerini solumak istiyorlar, Ukrayna'dan gelen kömürün zehrini solumak istemiyorlar. Sayın Bakan, size sordum siz de lütfettiniz, cevap verdiniz. “Zonguldak'ta 3 tane termik santral var. Yeni termik santralleri -ÇED raporları görüşülüyor- ne yapmayı düşünüyorsunuz; Zonguldak'a yeni personel, TTK'ya yeni işçi alacak mısınız?” dedim ve bana cevap verdiniz, şu anda Zonguldak'ta 7 tane santral olduğunu, elektrik üretim tesisi olduğunu, Zonguldak'ta 3.200 işçiye ihtiyaç duyulduğunu ve Hazine Müsteşarlığının, zarar ettiği gerekçesiyle buna müsaade etmediğini söylediniz. Tamam, çok güzel ama 30 milyon ton yurt dışından ithalat yapılıyor, Ukrayna'dan kömür alıyoruz. Kömür üreten Zonguldak en fazla kömür alan memleket hâline geldi, Ukrayna kömürü. Kurulu kapasitemiz 5 milyon ton ve Zonguldak'ta 1 milyar 300 milyon ton rezerv var ama çalışan sayısı ısrarla düşürülüyor, ısrarla yeni eleman alamıyor. Acaba TTK özelleşecek mi Sayın Bakan?

Türkiye, enerji açığını kapatmak için eğer yeni santralleri ısrarla yapıyorsa ve yer olarak Zonguldak'ı tercih ediyorsa tercih etmesinin sebebi, orada kömür yataklarının olması, dünyanın en zengin maden ocaklarının olması. Ama bütün bunlara rağmen, ısrarla, hâlâ Ukrayna'dan ithal kömür getirilip yeni ÇED raporları veriliyorsa bunda bir soru işareti var Sayın Bakan. Dünyada hiçbir ülkede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Haberal, sözlerinize Genel Kuruldaki uğultuyu kesmek amacıyla müdahale etmek zorunda kaldığımdan dolayı, zaman kaybını önlemek amacıyla size ilave bir dakika süre veriyorum.

ERKAN HABERAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Kayıp ve kaçağın başkenti Zonguldak.” dedim. Zonguldak'ın kayıp ve kaçağın başkenti olmasının en büyük sebebi, burada kömür üretiminin yapılamaması ve ısrarla kömüre bağlı termik santrallerin buraya yapılmak istenmesi ve yapılıyor. Dünyada hiçbir ülkede 78 kilometrelik bir çizgi içinde 13 tane santral yok; Zonguldak'ta şu anda 7 tane Sayın Bakanın bana verdiği bilgiye göre ve üstüne, yeni yapılanlarla beraber 13'e çıkacak. Şu anda ÇED raporları var bu anlamda çalışan.

Sayın Çevre ve Şehircilik Bakanına sordum, “Hayır, 4 tane.” dedi. Sayın Bakana sordum, lütfettiler, cevap verdiler Sayın Bakan, “7 tane.” dedi. Bakanlıklar arasında da o zaman bir uyum yok, bakanlıklar arasında da bir haber yok.

Sayın Bakan, Zonguldak'a olan özel ilginizi biliyorum efendim, onun için söylüyorum: Sizden önce Zonguldak'a giden bakanlar sizin milletvekillerinize doğruyu söylemediler. Kandırdılar demek istemiyorum, dilim varmıyor. Sizin milletvekilleriniz sizin Bakanlığınızın verdiği sözleri orada beyan ettiler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN HABERAL (Ankara) – ...Zonguldak ayağa kalktı. Zonguldak umutlandı ama Zonguldak yalnız bırakıldı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Haberal.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 2804 sayılı Kanun'da değişiklik öngören ek 1'inci maddede yer alan "11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile;" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını ve "çalışma büroları" ibaresinin "temsilcilik" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İrfan Bakır (Isparta) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İrfan Bakır, Isparta Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bakır. (CHP sıralarından alkışlar)

İRFAN BAKIR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarım; herkesi selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifine katkı koyan, gerek Komisyon çalışmalarıyla gerekse şahsi çalışmalarıyla emeği geçmiş tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Tarihi, cumhuriyetiyle özdeşleşen kuruluşlardan 3'ü Etibank, Sümerbank ve MTA Enstitüsüdür. Bu kurumlardan 2 tanesi maalesef adını da kaybederek kuruluş, amaç ve hedefinden uzaklaştırılmıştır. MTA ise kuruluş amacı doğrultusunda görevini yapma gayreti içerisinde.

MTA, 1935 yılında 2804 sayılı Kanun'la kurulmuş ve görevi kuruluş kanununun 2'nci maddesinde, ülkede işletmeye elverişli maden ve taş ocağı sahalarının bulunup bulunmadığını, işletilen maden ve taş ocaklarının daha faydalı şekilde işletilme koşullarını araştırmak ve buna yönelik arama işlemleri, bilimsel, jeolojik ve teknolojik tetkikleri yapmak; harita, plan ve kesitler hazırlamak; proje, fen raporları ve kârlılık hesapları yapmak ve madencilik sektörüne kalifiye eleman yetiştirmek olarak belirlenmiştir. Anlaşılacağı gibi, MTA, işletmeci bir kuruluş değildir. MTA gibi jeoloji kurumları topluma kaynak yaratmak ve bu kaynakların korunması görevini üstlenmişlerdir. Jeoloji kurumları öncelikle bilimi günü gününe izlemeli ve bilimin gelişmesine bizzat katkıda bulunmalıdır. Bu nedenle, MTA gibi kurumlar bilim yapan kuruluşlar olmalı, bilimleri yapan üniversite ve devlet araştırma kurumları gibi kuruluşlarla yakın temasta bulunmalıdır.

Dünyadaki tüm jeoloji araştırma kurumlarının örgütlenmesinde merkeziyet esas alınmıştır. Bunda, araştırma kurumlarının laboratuvar, kütüphane ve uzman bakımından her zaman kısıtlı ekonomik, bilimsel ve teknik olanaklara sahip olması ve aynı zamanda, eldeki olanakların merkezî örgütlenmelerde ekonomik olarak kullanılabilmesi temel rol oynamıştır.

MTA Genel Müdürlüğünün çalışma sisteminde arazideki etütler ilk veriler ve araştırma materyallerinin elde edilmesini sağlamakta, daha sonra bu materyaller laboratuvarlarda analiz edilmektedir. Özellikle bilinmesi gereken MTA'nın, şirket gibi maden arama yerine, maden bulunması için araştırma yaparak bilgi üretip hizmete sunması gerektiğidir, tüm dünyadaki jeoloji kurumlarının da işlevi böyledir. Bu kapsamda, MTA'nın işlevini layıkıyla yerine getirebilmesi için desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerekir. Ancak, bu, MTA'nın yurt dışında şirket kurması, ticarete ortaklık oluşturması veya temsilcilikler açmasıyla olmaz. Bu, hem işlevine hem ara görevine hem de gelişimine aykırı bir durumdur. MTA'nın yurt dışında yapacağı proje ve çalışmaların önünü açmak ve yine maden arama projeleri ve iş birliği imkânı sağlamak amacıyla 4309 sayılı MTA Kanununa Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun çıkarılarak MTA'ya yurt dışında her türlü jeolojik araştırma ve maden arama projesini planlama, yürütme, iş birliği yapma veya herhangi bir kuruluşa danışmanlık hizmeti verme imkânı sağlanmıştır. Merak ediyorum, MTA yurt dışında hangi projeleri veya çalışmayı planladı ki mevcut yasa ve mevzuatlar bu çalışmaya engel oldu? Şu an MTA'nın yurt dışında herhangi bir proje gerçekleştirmesine dair engel var mıdır? MTA geçmişte yurt dışında uzun süreli maden arama projesi gerçekleştirdiğinde mevcut yasalar herhangi bir engel oluşturuyor muydu?

Mevcut madde, MTA ve geleceği açısından oldukça sakıncalıdır. Dünyada hiçbir jeoloji kurumunun yurt dışında bir temsilciliği bulunmaz; bunun tek bir örneği yoktur, çünkü jeoloji kurumlarının çalışmaları merkezidir. Bu kurumlar asıl çalışmalarını merkezde yaparlar, araziye sadece gözlem ve veri toplamak için giderler. Sahaya çıkmadan önce merkezde çalışırlar, arazide gözlemlerini yapıp verilerini topladıktan sonra tekrar merkeze dönerek araziden sağladıkları verileri laboratuvarlarda inceleyip kütüphane arşivleri kullanarak, çalışmalarını rapor ederek projelerini sonlandırırlar.

MTA bir araştırma kurumudur. Kanun teklifi, MTA'ya yurt dışında faaliyet gösterme imkânı sağlamak yerine, ticari hüviyete bürünme imkânı sağlayacaktır. Bu da MTA'yı ana işlevinden uzaklaştırıp hantallaştıracaktır. Dünyanın hiçbir ülkesinde bu kurumlar doğrudan ticari amaçla çalışmazlar. Yaptıkları araştırmalar ve ürettikleri bilgilerle madencilğin ve büyük mühendislik projelerinin altyapı hizmetlerini verirler.

Gelişmiş ülkelerin MTA karşılığı kurumları olan jeoloji kuruluşları, Türkiye de dâhil olmak üzere, tüm dünyada faaliyet gösterirler ancak hiçbirinin herhangi bir ülkede açılmış bir temsilciliği yoktur. Çünkü çalışma sistemleri, yaptıkları bilimin gereği buna ihtiyaç duymazlar. Bu tür teşkilatlandırmalar kurumların çalışma prensibine zarar verir.

Sonuç olarak MTA'nın yurt dışında ticari bir ihaleye girmesi, temsilcilik açması ve şirket kurması, işlevine ve kuruluş amacına aykırıdır. Bu maddenin amacının bizlere sunulan gerekçesinden uzak olduğunu ve MTA için ciddi sorunlar yaratacağını düşünüyorum.

MTA'nın güçlendirilmesi ve desteklenmesi için atılacak her adıma destek vermeye hazır olduğumuz belirtiyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere toplam üç önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde "hükümleri" ifadesinden sonra gelen "ve nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 26/1/1939 tarihli ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanunun sınırlayıcı hükümleri" ifadesinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

İsmail Faruk Aksu

Denizli

Hatay

İstanbul

Baki Şimşek

Erkan Haberal

Fahrettin Oğuz Tor

Mersin

Ankara

Kahramanmaraş

Arzu Erdem

İstanbul

BAŞKAN – Şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önermeleri birlikte işleme alacağım, talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki önermeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Toğrul

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Gaziantep

Bitlis

Tunceli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Kadim Durmaz

Balıkesir

Kocaeli

Tokat

Kemal Zeybek

Didem Engin

Özkan Yalın

Samsun

İstanbul

Uşak

Çetin Arık

Bülent Yener Bektaşoğlu

Ömer Fethi Gürer

Kayseri

Giresun

Niğde

Aytuğ Atıcı

Erkan Aydın

Mersin

Bursa

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelerle ilgili söz isteyen Sayın Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu bu vesileyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Hükümet sözcüleri, AKP hatipleri bu kürsüye çıktıklarında hep israfın haram olduğunu söylerler. Bildiğiniz üzere, bu teklifin tümüyle ilgili görüşmeler sırasında, grup başkan vekilleri tarafından bu kanun teklifinin Anayasa’ya aykırılığı konusunda bir tartışma yürütüldü ve Sayın Başkan on dakika ara verdi, grup başkan vekilleri bir toplantıya çağrıldı ve daha sonra her gruptan bir milletvekilinin katılacağı bir toplantı yapılması kararı alındı. Sayın Bakan toplantıya katılacaktı ama katılmadı. Orada Komisyon Başkanıyla, samimiyetle, bu teklifin hukuka aykırı olması nedeniyle ciddi bir tartışma yürüttük. Ama tartışmadan sonra “Burada oluşan fikirleri Sayın Bakana aktaracağız.” diyen Sayın Komisyon Başkanı şu dakika itibarıyla o toplantının niye yapıldığını hâlâ bize açıklamış, bir kelime sunmuş değil.

Değerli arkadaşlar, söz konusu maddeyle aslında paralel bir Bakanlar Kurulu oluşturuluyor, paralel bir Başbakanlık oluşturuluyor çünkü bir bakanlığa öyle çok yetki veriliyor ki bunların anlaşılması mümkün değil. Bakın, Bakanlığa tanınan haklar: Askerî alanlara ya da özel güvenlik bölgelerine ya da zeytinlik alanlara ya da kıyı alanlarına Bakanlık “Burayı petrokimya, rafineri ya da nükleer santral yapacağız.” diye tek kalemde bu mülklere el koyabilmektedir; gerek askerî mülklere gerekse şahıslara ait, özel-tüzel kişilere ait bu mülklere el koyabiliyor.

Değerli arkadaşlar, başka bir bakanlık var mıdır bu kadar yetkili, bir mülkiyete tek kalemde müdahale edebilecek? Evet, Sayın Bakan gerçekten paralel bir Bakanlar Kurulu olarak yetkilendirilmiş durumdadır.

Değerli arkadaşlar, bu teklifle mevcut zeytinlik alanlara ya da Yabancıların Aşılattırılması gibi kanunlara, Kıyı Kanunu’na istisnalar getiriliyor. Bu istisnalarla -biraz önce anlattığım gibi- Bakanlık buralara el koyuyor.

Bugün, biliyoruz ki Kürt coğrafyasında her ilde onlarca özel güvenlik bölgesi var. Bu özel güvenlik bölgelerine her an el konulabilir ve daha da ötesi, Bakanlık kaç tane rafineri, kaç tane petrokimya tesisi, kaç tane nükleer santral tasarladıklarını da hiçbir şekilde belirtmemiş. Bu sayıyı istediği kadar artırma şansına sahip.

Bu alanların imarını kime yaptıracak değerli arkadaşlar? Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun yapı ve imar denetimini yapacağı ilk uygulama da bu olacaktır. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, bir yapı ve imar denetimi kurumu olarak buraya yerleştiriliyor. Hâlbuki nükleer tesislerin yapı denetiminin dışına çıkarılmasını, İmar Kanunu’nun dışına çıkarılmasını bırakın, nükleer öyle tehlikeli bir şeydir ki ekstra güvenlik önlemleri almak durumundasınız, ekstra hazırlığınız, ekstra çalışmanız olacak.

Peki, ne yapılıyor? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı diskalifiye ediliyor, sadece görüş alınacak bir makam düzeyine düşürülüyor. Yani gerçekten, burada, bir Hükümet olarak Sayın Bakanı kutlamak gerekiyor çünkü Sayın Bakana, tek başına bir Hükümet, tek başına bir Bakanlar Kurulu, hatta, Başbakan gibi söylemek herhâlde yanıltıcı olmayacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu maddenin, bu şekilde geçmesi kesinlikle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’na aykırıdır. Bakın, 56’ncı madde açık bir şekilde “Herkes, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.” demektedir. Nükleerin çevre üzerindeki etkilerini hepimiz biliyoruz.

Dolayısıyla, bu metnin tekliften çekilmesini, bu metnin, bu maddenin tekliften çıkarılmasını teklif ediyoruz. Tüm grupları, özellikle bu yetkiler konusunda bir kez daha düşünmeye davet ediyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında konuşmak isteyen Aytuğ Atıcı, Mersin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Atıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili olarak verdiğimiz önerge üzerine söz almış bulunuyorum. İnsan sağlığını önceleyen, halka yalan söylemeyen, ülke kaynaklarını hiçbir şahıs ve ülkeye peşkeş çekmeyen milletvekillerini saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, 2'nci maddeyle, özetle, “Deniz kıyısı, sahil şeridi dinlemem, kutsal kitabımız olan Kur'an-ı Kerim dâhil birçok kutsal kitapta yer verilen zeytin ve zeytinlik dinlemem; yeter ki para gelsin, hepsini yok ederim.” demektesiniz. Biz ise size, gelin bunu yapmayın, bu maddeyi metinden çıkarın diyoruz. Niye yapmayın diyoruz?

Şimdi, bu aşamadan sonra yapacağım birkaç konuşmada madde madde, Sayın Bakan...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bakan meşgul.

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Efendim, Sayın Bakan çok meşgulse biz başka bir zaman konuşalım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Genel Kurula hitap edin efendim. Biz dinliyoruz, faydalanmak istiyoruz.

METİN AKGÜN (Tekirdağ) – Genel Kurul burada.

BAŞKAN – Sayın Bakanı meşgul etmeyelim sayın milletvekilleri.

Devam edin Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biz size bugün ülkemizin neden nükleer enerjiye ihtiyacı olmadığını madde madde anlatacağız, anlamazsanız bir daha anlatacağız, anlamamakta ısrar ederseniz bir daha anlatacağız.

NECİP KALKAN (İzmir) – Ya, Genel Kurula dön yüzünü.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Size, aynı zamanda, büyüyen ve gelişen ülkemizin enerji ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağımızı da önerilerimiz dâhilinde anlatmaya çalışacağız ki umarım ortak bir yol bulunur ve ülkemiz bu belaya hiç bulaşmamış olur.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin nükleer enerjiye ihtiyacı yoktur...

NECİP KALKAN (İzmir) – 10 tane santrale ihtiyacı var, 10!

AYTUĞ ATICI (Devamla) – ...çünkü birazdan size vereceğim rakamlarla yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarıyla bütün senaryolara göre enerji ihtiyacımızı nasıl karşıladığımızı tek tek göreceksiniz. Bu nükleer enerjiye ihtiyacımız yok. Peki, ne olur yani, olsa ne olur, bir zararı olur mu? Evet Sayın Bakan, sizin de kendi yazdığımız tezde belirttiğiniz gibi, çok ağır zararları olabilir. O zamanlar siz bir doktora tezi yazdınız ve dediniz ki: “Yenilenebilir enerjiler iyidir.” ve nükleer enerjinin, nükleer atıkların ne kadar zararlı olduğu üzerine tezinizde yorum yaptınız ama talihin cilvesine bakın ki bugün o koltukta oturuyorsunuz ve nükleer enerjiyi savunmak zorunda kalıyorsunuz diyeceğim ama canıgönlüden savunuyorsunuz, onu da oturduğum yerde gözlüyorum.

Sayın Bakan, sizin de tezinizde belirttiğiniz üzere, doktora tezinizde, bilimsel tezinizde belirttiğiniz üzere nükleer enerji temiz değildir. Nükleer enerji sonrasında -sizin de belirttiğiniz üzere- uranyumun sadece yüzde 1'inden enerji elde edilir, gerisi milyonlarca yıl, bakın, milyonlarca yıl evlatlarımızın başına bela olur. Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Avrupa ülkeleri dâhil olmak üzere hiçbir ülke nükleer atık sorununa çözüm bulamamıştır. Biz ise Mersin'i, o güzelim Mersin'i nükleer atık çöplüğüne çevirmeye çalışıyoruz, gelin bundan vazgeçin.

İki: Nükleer enerji sağlığa zararlıdır Sayın Bakan. Almanya'da yapılan bir çalışmada -demin soruma cevap vermediniz ama ben söyleyeyim- nükleer santral çevresinde yaşayan çocuklarda kan kanseri olasılığı, hiçbir sızıntı olmamasına rağmen, hiçbir kaza olmamasına rağmen tam 2,2 kat artmıştır. Bizim evlatlarımıza da kan kanserini bu şekilde yaymaya hakkımız yoktur Sayın Bakan.

Aynı zamanda, nükleer enerji çevreye de zararlıdır. Nükleer santralin soğutulması için kullanılacak olan deniz suyunun sıcaklığının en az 2, ortalama 2 ila 6 derece artacağını bilimsel veriler bize söylüyor. Bir an için vücut sıcaklığınızın 2 derece yükseldiğini düşünün, 36'dan 38'e çıktığını düşünün, orada oturamazsınız ve büyük sorun yaşarsınız. Bu nedenle, denizde yaşayan canlıların da öleceğini biliyoruz.

Bundan sonraki konuşmalarında zararlılara ve önerilere devam edeceğim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, 69'a göre çok kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın, Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın vekil, benim, doktora tezimde nükleer santrali kötülediğim, nükleer teknolojiyi kötülediğimle ilgili bazı şeylerden bahsetti; bu, doğru değildir, çok kısa yani uzatmama gerek yok, böyle bir şey yok. Tezim yenilenebilir enerji üzerinedir. Yenilebilir enerjideki alt kırılım, hidroelektrik, güneş ve rüzgârla ilgili detaylı bir şekilde incelenmiştir. O günün dünyasında üretim maliyetlerine göre güneş ve rüzgârın çok fazla rekabetçi olmadığından dolayı maliyet noktasında, ona kıyasla güneş ve rüzgârdansa hidroelektrik santrallerin, HES'lerin daha fizibil olduğu işlenmiştir o tezde. Ama ileriki dönemlerde maliyetler daha düşerse güneş ve rüzgârın da fizibil olacağını anlatılmıştır. Nükleer enerjiyle hiçbir alakası yoktur, bir altını çiziyim istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, kayıtlara girmesi açısından söylüyorum: Sayın Bakanın geçmişteki tezinin 19'uncu sayfasından bir alıntı yapıyorum, daha çok var ama belki unutmuştur yazdıklarını, 19'uncu sayfasından bir alıntı yapıyorum, diyor ki: “Bu enerji türünün -nükleer enerji türünün- en önemli dezavantajı ise reaktör ortamındaki tüm artık yakıtların yıllarca emniyetli bir şekilde saklanma zorunluluğudur. Reaktöre konulan yakıtın sadece yüzde 1'inin yakılmakta olduğu, geri kalan kısmının kül olduğu bu süreçte yüksek oranda radyoaktif olan bu atıkların uzun dönemde emniyetli bir şekilde saklanma sorunudur.” Kendi tezi.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

22.- *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın, Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Buradan, nükleere karşı çıktığımız, bunun, 442 tane nükleer santraldeki yakıtların hâlihazırda nasıl saklandığı ve bu enerjinin nasıl kullanıldığına karşı çıktığımız cümlesi çıkmaz; bu bir.

İkincisi: Nükleer santralin atıkları, bütün dünyada, eski metotlarla saklanan ülkelere rağmen... Ki ben geçtiğimiz toplantıda da, bütçe toplantısında da şunu söyledim, dedim ki Bütçe Komisyonunda: Nükleer atıklara bu kadar karşıysak eğer, buna tepki gösteren her bir bireyi, sınırimıza 16 kilometre yakınlıkta, mesafede olan Metsamor Santrali'ndeki her an patlamaya hazır ve dünyadaki tüm enerji kongrelerinde ve en önemlisi, mart ayının sonunda, nisan ayının başındaki nükleer zirvede, Washington'da üst düzeyde dillendirerek buranın kapatılması yönünde bir irade koymaktan bahsettim.

Bugün dünyadaki en son teknoloji ve saklama sistemlerini kullanacak bir ülke olarak Türkiye, Ermenistan, Bulgaristan, İran, bölgedeki dünyadaki diğer ülkelere kıyasla 70'lerin, 80'lerin teknolojisine göre en üst, en güvenli teknolojiyi kullanıyor. Dolayısıyla, tabii ki riskler vardır, her yerde bu risk vardır; kömür santralinde de risk vardır, HES'lerde de risk vardır, çevre riski vardır, güvenlik riski vardır. Risk olmayan bir şey var mı? Arabaya binemiyorsunuz. Arabaya bindiğinizde güvenli kullanmazsanız canınızdan oluyorsunuz. Burada nükleer enerjiye karşı olduğumuz manası çıkmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)*

BAŞKAN – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Önerge vardı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır efendim, önerge var, bir önerge daha var.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bir önerge vardı, MHP’nin bir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir önerge vardı Sayın Başkanım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim önergemiz...

BAŞKAN – Düzeltiyorum, iki önergeyi...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, önergeler aynı mahiyette.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Aynı mahiyetteydi diye...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı mahiyette oyladık, evet.

LEVENT GÖK (Ankara) – Maddeyi değil de aynı mahiyette iki önergeyi oylayacaksınız.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Üçüncü önerge vardı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim önerge vardı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aynı mahiyette iki önerge.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, Milliyetçi Hareket Partisinin...

BAŞKAN – Evet, iki önergeyi oylamaya sunmuştum; üçüncü önerge vardı, onu okutacaktım, bir yanlışlık oldu.

Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, çok uzatmak istemem, polemige de girmem ama burada herkesin aydınlanması için...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Kürsüye çıkar, konuşursun ya. Böyle bir usul yok ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim...

Çok kısaca Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – ...bilimsel verilerle konuşmamız gerekir ki burada herkes vicdanına göre oy kullansın. Sayın Bakan tezinin 20’nci sayfasında “Bu enerji türünde en korkulan unsur, olası bir kaza sonucunda çevreyi temizlenemez bir şekilde kirletme ihtimalidir.” diyor, bir.

İki: Devam ediyor, diyor ki: “Toplum bu nükleer enerjiye karşıdır çünkü hem üretimiyle ilgili sorunlar vardır hem de barışçıl amaçlı kullanılmayacağı olasılığı vardır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Sanıyorum bu, daha uzun bir tartışmanın konusu olacak olan bir konu.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Efendim, bir de...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tebrik ediyoruz, Sayın Bakanın tezini harika bulmuş.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakana söz verdiniz... Metsamor için de...

BAŞKAN - Bu kadar kısa zamanda bu konuyu burada sonuca bağlamak mümkün değil.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Metsamor için de bir şey söylemek mecburiyetindeyiz. Metsamor kurulduğu gün en yüksek teknolojiye sahipti tıpkı Akkuyu’da olacağı gibi.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, teşekkür ederim efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Otuz yıl sonra o da kesinlikle Metsamor gibi tehlike olacaktır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım, böyle bir usul yok efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Araba kazası yaparsanız siz ölürsünüz...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Böyle bir usul yok efendim ya, lütfen ya!

LEVENT GÖK (Ankara) – Osman, otur yerine!

AYTUĞ ATICI (Mersin) - ...ama nükleer santral yaparsanız bütün insanlar ölür ve nesilden nesile aktarılır bu kanser.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde "hükümleri" ifadesinden sonra gelen "ve nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 26/1/1939 tarihli ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanunun sınırlayıcı hükümleri" ifadesinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu (Hatay) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ahrazoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 2'nci maddesinde yapılan düzenlemeyle 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 27'nci maddesine ilave yapılmaktadır. Bu madde, askeri yasak bölgeler, ülke güvenliğiyle doğrudan ilgili olan kısımlar, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerler, rafineri, petrokimya tesis eklentileri ve nükleer santral gibi tesislerin kurulmasıyla ilgili yasal müsaadelerinin alınmadan yani Genelkurmay Başkanlığından izin alınmadan işlemlerin başlatılmasını öngörmekte, Kıyı Kanunu'na tabi olan hususlardan muafiyet getirmektedir.

Maddeyle ayrıca, yurt dışında yapılacak kamu ve özel sektöre ait hayati önemi haiz tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülenler hakkında, milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek amacıyla Kıyı Kanunu hükümlerine istisna getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, başta Akkuyu olmak üzere nükleer tesisleri kurmak için kıyı ve sahillere, askerî arazilere, yasak bölgelere, zeytinlik sahalara -farklı kanunlara istisna hükümler getirilerek- rahatlıkla girilmesinin önü açılacaktır. Bu amaçla Kıyı Kanunu ve Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'da istisna hükümler getiriliyor. Özellikle Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun'a yönelik hüküm kanun teklifine "oldubitti"yle eklenmek istenmiş ancak bu konuyla ilgili, Komisyon çalışmaları esnasında, talebimiz üzerine kısmi bir iyileştirme yapılmıştır.

Değerli milletvekilleri, istisnalar yeni istisnaların önünü açacak, kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümler uygulanmayacaktır.

Daha önceden coğrafi konum ve yer tespiti yapılırken Genelkurmay Başkanlığının askerî gerekler yönünden olumlu görüşünün alınması kaydıyla sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz iken şimdi bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanacaktır ve Genelkurmay Başkanlığının, izin gerekliliği ve inşaatı durdurma yetkisi de elinden alınmış olacaktır.

Hükûmet yasa teklifinin 2'nci maddesine yönelik değişiklik gerekçesini "Milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek." olarak tanımlamaktadır. Böylece de ülkeye değil, yabancı sermayeye hizmet edeceğini açıkça deklare etmekte, sakınca görmemektedir.

Daha önceden basında yer alan, yazlık inşaatı için gasbettikleri askerî yasak bölgeler, askerî güvenlik bölgeleri veya ülke güvenliğiyle doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler ile -Kıyı Kanunu'na- kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan araziler, kılıfına uydurularak kendi vakıfları, şirketleri için kullanıma açılacaktır.

Konunun önemi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi olarak hazırlamış olduğumuz değişiklik önergeleri, AKP milletvekilleri tarafından Komisyonunda kabul görmemiştir. Ancak, ülkemiz ve milletimiz için bir kere daha uyarıda bulunmak görevimizdir diyoruz. Kıyı Kanunu'na rağmen kıyılara dolgu yapılarak kurutma yoluyla araziler elde edilecek, doğal ortam yok edilecek, bunlara sebep olacak tesisler kurulurken bir tek kurumdan görüş alınmayacak. Bu kanunun genelinde olduğu gibi "Tüm bu yapılarda millet menfaati, ülke menfaati ön planda tutulacak." denilecek, enerji üretimi için bunlar yapılırken, maalesef, Türkiye'nin enerjisi de yok edilecektir diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ahrazoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde geçen "yapılacak" ifadesinden sonra gelmek üzere "enerji üretimi dışındaki" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Ruhi Ersoy

Arzu Erdem

Kahramanmaraş

Osmaniye

İstanbul

Baki Şimşek

Mersin

BAŞKAN – Şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım, talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Bitlis

Tunceli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Aytuğ Atıcı

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

Mersin

Denizli

İzmir

İrfan Bakır

Kadim Durmaz

Ahmet Akın

Isparta

Tokat

Balıkesir

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Didem Engin

Kocaeli

Samsun

İstanbul

Bülent Yener Bektaşoğlu

Özkan Yalım

Çetin Arık

Giresun

Uşak

Kayseri

Ömer Fethi Gürer

Erkan Aydın

Niğde

Bursa

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki iki önergeye Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Genel Kurulun sevgili emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biraz önce söylemişim, söz konusu düzenleme nükleer santral sahalarında yapılacak yapılar hakkında Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile İmar Kanunu'nun mesuliyetine ilişkin hükümlerin uygulanmasının Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna devrini öngörüyor. Yani, değerli arkadaşlar, biraz önce de söylemişim, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, nükleer santral alanındaki yapıların yapı denetimini ve imar denetimini kendisi ya yapacak ya da yaptıracaktır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere, nükleer atıkla ilgili kimsenin bir ön yargısı yok ama nükleer atıkla ilgili bilinen gerçekler var: Nükleer atık tehlikelidir. Nükleer atığın yaratacağı zarar tahmin edilemezdir, öngörülemezdir. Bu nedenle hiçbir sigorta kurumu nükleer santrali sigorta yapmaz çünkü Çernobil’de olduğu gibi ya da Fukushima’da olduğu gibi yarattığı felaket sadece o bölgeyle sınırlı kalmaz ya da yaratacağı zarar patlama olmadan, orada sıkıntı meydana gelmeden öngörülemez.

Değerli arkadaşlar, bu madde, bir önceki maddenin çıkmasını istediğim gibi, aslında tasarı metninden çıkarılması gereken bir metindir çünkü nükleerle ilgili, bırakın normal İmar Kanunu’nu, daha özel önlemlerin alınması gerektiği tüm dünya tarafından kabul görmektedir.

Normal ÇED kanununa, Kıyı Kanunu’na, zeytinlik alanlar, girilmeyecek alanlar konusuna istisna hükümlerin getirilmesi, aslında bu yasanın hoyratça kullanılması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla, biliyorsunuz, ÇED günümüzde artık neredeyse anlamsızlaşmıştır çünkü ülkemizde sorunlu birçok ÇED raporu vardır, uygulanmayan birçok ÇED raporu vardır, hatta normal uygulama başladıktan sonra alınan ÇED raporları vardır. İşin doğrusu, öyle bir noktadayız ki bugün artık ÇED yapıya göre uyandırılmaktadır, yapılacak yapılar ÇED’e uygun hâle getirilmek üzere uygulanmamaktadır.

Değerli arkadaşlar, biz, Türkiye’nin yenilenebilir enerji kaynaklarının kesinlikle yeterli olduğunu söylüyoruz çünkü nükleer tehlike sadece bugünümüzle ilgili değil, gelecek nesillerle ilgilidir. Siz bugün bir kaza yaptığınızda sorunu kendiniz yaşarsınız ama nükleerle yaşayacağınız sorunlar torunlarımızın, belki çok daha ötesinde nesillerimizin yaşayacağı sorunlardır. Daha da önemlisi, nükleer atıkları bugün normal prosedürle yok edebilen bir teknoloji henüz üretilmemiştir ve nükleerle kirlenmiş atıkların zararlı etkileri, maalesef, yıllar boyu -binlerce, milyonlarca yıl- nesilden nesle aktarılmaktadır. Değerli arkadaşlar, nükleer enerji yalnızca sanayi sektörünün değil, diğer alanların da -turizmin de, sağlığın da- etki alanındadır ve buraları da mahvedecektir.

Bizim şundan vazgeçmemiz lazım: “Aşırı enerji ihtiyacımız var.”, “Aşırı enerji üretmeliyiz.” tezleri asla doğru değildir. Enerjiyi uygun bir şekilde kullanma, doğru kullanma politikalarını geliştirmemiz daha önemlidir.

Değerli arkadaşlar, bugün biraz önce söylediğim gibi, bilimsel tabloda nükleer atıklar gözlemlenemez, denetlenemez riskler grubundadır. Onun için sadece ülkenin şu andaki hâlini tehlikeye atıyorsunuz, geleceğini tehlikeye atıyorsunuz. Sağlıklı enerjiden vazgeçmek, nükleere saplanmak, gerçekten, bu ülke için doludan kaçarken bataklığa saplanmaktır. Asla ve asla, enerji için, nükleer uygun bir çare değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) - Yol yakırken bundan vazgeçilmelidir, dünya da vazgeçiyor. Dünyada var olan santrallerin de artık ömürlerini tamamlaması bekleniyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında konuşmak isteyen Aytuğ Atıcı, Mersin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Atıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, nükleer santrallerin yapılmasının önünü açan bu kanun teklifinin 3’üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu maddeyle de yapı denetimi hakkındaki kanunu baypas ederek bunun dışına çıkarıyorsunuz nükleer santralleri.

Değerli arkadaşlar, nükleer santrallerin zararlarını bir önceki konuşmamda anlatmaya başlamıştım. Sağlığa olan zararlarını hep birlikte biliyoruz artık. Çocuklarımızın kanser olacağını biliyoruz, hem de 2,2 kat daha yüksek bir oranda ve DNA kırıklarının nesilden nesle aktararak kanserin kuşaklar boyu devam edeceğini, gebe olması muhtemel kadınlarda da sakat çocuk doğurma, ölü çocuk doğurma riskini artırdığını artık biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakın, Akkuyu çevresinde sadece CHP'liler yaşamıyor, AKP'ye oy verenler yaşıyor, MHP'ye oy verenler yaşıyor, HDP'ye oy verenler yaşıyor ve inanın bana, Sayın Bakan, nükleer bir sızıntı olması durumunda bunu koklayamayız, gözümüzle göremeyiz, kulağımızla işitemeyiz, tadamayız, bir yerimize çarparsa hissedemeyiz, hiçbir şeyi göremeyiz ve bütün çocuklar etkilenir. Bu çocuklar etkilenirken Alevi midir, Sünni midir diye ayrılmaz; Kürt müdür, Türk müdür, Arap mıdır, Çerkez midir diye ayrılmaz; babası AKP'ye mi oy verdi, CHP'ye mi oy verdi diye ayırmaz, hepsi kanser olur.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var, insanlarımız hepsi. Niye ayırıyorsunuz?

AYTUĞ ATICI (Devamla) - O yüzden, gelin, bu sevdadan vazgeçin. Bu nedenle, biz, bütün gücümüzle buna karşı çıkacağız. Bu yasa konuşulduğu sürece, benim gücüm ve sesim yettiği sürece bu yasaya karşı çıkmaya devam edeceğiz.

Siz demin dediniz ki “Ermenistan sınırında Metsamor var.” Evet var, keşke olmasaydı, keşke yapılmıyaydı. Yapıldığı dönemde âlâyıvalayla yapılmıştı, şimdi, eski, patlayacak diye ödümüz patlıyor. Şimdi, Akkuyu'ya yapacağınız... Dikkat edin, dünyada hiç denenmemiş bir teknoloji, hiç denenmemiş bir teknolojiyi Akkuyu'da kurmaya çalışıyorsunuz, yirmi sene sonra bu da eskiyecek. Sizin yaşınız müsait, Allah ömür versin, o günleri görürsünüz, o zaman da “Akkuyu ne zaman patlayacak?” diye tıpkı bugün Ermenistan Metsamor'unda olduğu gibi, aynı kaygıları yaşayacak Mersin halkı. Sadece Mersin halkı değil. Sayın Bakan, bulutların meteorolojik dağılımını inceledim, mesela, eğer nisan ayında bir sızıntı olursa Gaziantep'e doğru gidiyor, eğer temmuz ayında bir sızıntı olursa Ankara'ya doğru geliyor, eğer kışın bir sızıntı olursa bulutlarla beraber Kıbrıs'a doğru gidiyor yani sadece Mersin değil, bütün Türkiye ve çevresi tehlike altında olacak.

Ama siz kalktınız dediniz ki: “Ya, kömürde de risk var; araba da mı kullanmayacağız?” Kayınpederiniz de tüp gaza benzetmişti, “Tüp gaz da patlıyor, o zaman tüp gaz da mı kullanmayacağız.” demişti. O zamanın mizah çizerleri, o zaman Başbakan olduğu için serbestti çizmek, “tay gaz” diye bir şey yaptılar, bütün dünyaya rezil kepaze olduk. Bakın, tüp gaz patlayabilir, araba devrilebilir, evet, risktir ama sadece ve de sadece o anki kişiler ölür, konu kapanır yani nesilden nesle bir ölüm aktarımı söz konusu olmaz. Evet, linyiti de, kömürü de iyi yakmadığımız zaman akciğer kanseri oluruz, ölürüz, doğrudur ama bu da nesilden nesle hiçbir zaman aktarılmaz. O yüzden, gelin, biraz geçmişten ders alın.

Bakın -Sayın Bakan, çok uzak değil- Fukuşima olduğunda Japonya bütün nükleer santrallerini kapatma kararı aldı. Sonra, başaramayacağını anlayınca 1 tanesini, sonra 2 tanesini yeniden devreye koydu. Bizim buna ihtiyacımız yok. Size birazdan, bir sonraki konuşmamda rakamları vereceğim.

Bakın, Çernobil'den ders alın -yani çok uzağa gitmeye gerek yok- Çernobil'i biz yaşadık. Çernobil döneminde “Radyasyonlu çay daha lezzetliymiş.” diyen bakan kanserden öldü. Daha sonra, “Ben nükleer santralin yanında denize girerim.” diyen AKP'li bakan şu anda yok. Şu anda siz orada oturuyorsunuz, “Nükleer enerji çok iyi.” diyorsunuz, yarın siz de orada oturamayacaksınız ama Mersin halkı, Türkiye'de yaşayan bütün insanlar burada yaşamaya ve çocuklarını yaşatmaya devam edecekler. Bizi bu şekilde kahretmeye, yok etmeye hakkınız yok değerli arkadaşlar.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Sayın Atıcı, yirmi sene sonrası için “Sizin yaşınız müsait. Allah uzun ömür versin.” diyerek Sayın Bakana bir dilekte bulundunuz “O günleri görürsünüz.” anlamında.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Allah herkese uzun ömür versin.

BAŞKAN - Yani, sanki kendiniz için “Ben, o günleri görememem.” gibi bir anlam çıkıyor buradan. Allah size de uzun ömürler versin.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Allah herkese uzun ömür versin.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinde geçen “yapılacak” ifadesinden sonra gelmek üzere “enerji üretimi dışındaki” ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Arzu Erdem (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkanım, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Arzu Erdem, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinde verdiğimiz önerge üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Aziz Türk milletini ve yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu’na eklenen maddeyle, nükleer santral sahalarında yapılacak yapılar hakkında 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu’nun fenni mesuliyetine ilişkin hükümleri uygulanamaz. Ancak, bu yapıların yapı denetimi, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yetkilendirilen tüzel kişiliğe sahip yapı denetimi kuruluşları tarafından, denetim kuruluşu ile nükleer santralin lisans sahibi arasında akdedilen hizmet sözleşmesi hükümlerine göre yapılır. Yapı denetiminin bu kuruluşlar tarafından yapılması, nükleer santral sahibinin münhasır ve kusursuz sorumluluğunu kısmen veya tamamen ortadan kaldırmaz. Bu yapılara ilişkin olarak yapılacak yetkilendirme ve denetimlerle ilgili usul ve esaslarla yapı denetimi kuruluşu ile nükleer santral sahibi arasında akdedilecek olan hizmet sözleşmesinin kapsamına ilişkin hususlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Değerli milletvekilleri, eklenen bu maddeyle, nükleer santral sahalarında kurulacak yapılar için aranacak imar mevzuatı hükümleri de istisna kapsamına sokulmaktadır. Teklifin ilk hâlinde “Yapı ruhsatı ve denetimi”, nihai hâlinde “Yapı denetimi” başlığıyla anılan düzenlemede, 2690 sayılı Atom Enerjisi Kurumu Kanunu’na eklendiği maddeyle, nükleer santral sahalarında yapı denetimine ve İmar Kanunu kapsamındaki fenni mesuliyete ilişkin hükümler istisna tutulmaktadır. Teklif, nükleer sahasında yapılaşmayı bu denli mevzuattan bağışık tutarken yapı denetimi için yetkilendirilen firmalar ile nükleer lisans sahibi kuruluşun hizmet sözleşmesi imzalayacağı belirtilse de tanınan istisna bölgesi bir denetimi açıkça göstermemektedir. Yapı denetim sistemi, maalesef, gerek yapı denetim kuruluşları gerekse diğer kurumlardan istendiği gibi değildir. Çünkü yapı denetim kuruluşları müşteri-patron çalışma esasına dayanmaktadır. “Para veren emir verir.” kriteri doğrultusunda, yapı denetim firmaları da müteahhitlerden aldıkları para nedeniyle gerekli denetimi yapmamaktadırlar. İnşallah, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun da anlaşma yaptığı tüzel kişilikteki firmalar benzer firmalar gibi olmaz, daha kurumsal çalışan, daha kalifiye elemanlardan oluşan firmalar olup adalet ve hakkaniyet çerçevesinde görevlerini yerine getirirler.

Değerli milletvekilleri, iktidar partisinin görevleri, enerji politikalarını doğru belirlemek, kendi enerji kaynaklarını üretimde kullanmak, doğal gaz ve petrol ithalatına dayalı doğru enerji politikalarını izlemek ve enerji verimliliğini artırmaktır. Elektriği üreten, ileten ve dağıtan kuruluşların görevi ise toplumun ihtiyacı olan elektrik enerjisini kesintisiz ve kaliteli olarak tüketicilere sunmaktır. Ancak, ne yazık ki...

Başkanım, uğultuyu kesebilir miyiz lütfen.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim... Bir uğultu var gerçekten, lütfen...

ARZU ERDEM (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ancak, ne yazık ki bugün ülkemizde enerji verimliliği beklenen düzeyde artırılmamıştır. Elektrik enerjisi dağıtım ve kullanımında kayıp ve kaçakların önlenmesi ve kullanılan teknolojinin geliştirilmesi adına herhangi bir girişimde bulunulmamış, enerji tasarrufu konusunda tüketici bilinci oluşturulmamıştır.

Bu arada, özellikle, son dönemde gelen şikâyetlerden bahsetmek istiyorum. Elektrik kesintileri her geçen gün artmaktadır. Elektrik kesinti endeksi, nisan ayında elektrik kesintilerinin yüzde 21,78 oranında arttığını belirtmiştir. Seçim bölgem olan İstanbul ise en çok kesinti gerçekleşen üç ilden bir tanesi ve sık sık yaşanan bu kesintiler milletimizi mağdur etmektedir. İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım AŞ tarafından yapılan açıklamaların ardından henüz bu hafta İstanbul’da Ataşehir, Beykoz, Kadıköy, Kartal ve Pendik gibi 9 ilçede elektrik kesintisi gerçekleşmiştir. Bu konuya da çözüm bulunması zaruriyet arz etmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler aziz Türk milletimizin her türlü mağduriyetinde yanlarında olduğunu belirtir, saygılarımı sunarım.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdem.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde geçen "yönetmelikle" ifadesinin "yönetmelik hükümleri ile" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Baki Şimşek	Ruhi Ersoy	Deniz Depboylu
Mersin	Osmaniye	Aydın
Fahrettin Oğuz Tor	Nuri Okutan	
Kahramanmaraş	Isparta	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin j) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 4-

j) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri kamu olanakları ile yapmak"

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Alican Önlü	Mahmut Celadet Gaydalı	Bedia Özgökçe Ertan
Tunceli	Bitlis	Van

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesiyle 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasına eklenen j) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"j) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını görevlendirmek."

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Kadim Durmaz	Ahmet Akın	Tahsin Tarhan
Tokat	Balıkesir	Kocaeli
Didem Engin	Bülent Yener Bektaşoğlu	Erkan Aydın
İstanbul	Giresun	Bursa
Özkan Yalım	Çetin Arık	Ömer Fethi Gürer
Uşak	Kayseri	Niğde

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, katılmıyoruz.

Önerge hakkında konuşmak isteyen, Tacettin Bayır, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım a iki gün önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yaptığım konuşmada kullandığım 3 satırı aynen ifâdemden okuyorum arkadaşlar: “Bizler, tüketmekte olduğumuz enerjiye ne kadar ihtiyacımız olduğunun bilincindeyiz. Ancak, enerjide dışa bağımlı olmaktan kurtulmalıyız. Bizler ‘istememezükçü’ değiliz.” demiş idim ve Sayın Bakan aynı akşam bizleri “istememezükçü” olarak ilan etti medyada. Sayın Bakan, bizler enerji üretimine karşı değiliz, bizler enerjiyi en az sizler kadar tüketen insanlarız, aynı enerjiyi paylaşarak tüketiyoruz. Bizler, sadece yenilenebilir enerjiyi, riski olmayan gelecek nesillerimize... Allah bağışlasın, 2 çocuğunuz var, benim de 2 torunum var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – 3 oldu.

TACETTİN BAYIR (Devamla) - 3 mü oldu? Allah daha çok versin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Amin, inşallah.

TACETTİN BAYIR (Devamla) - “Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir ülke, daha risksiz bir ülke bırakabilir miyiz?” için burada bu konuyu tartışıyoruz.

Şimdi, az önce soru-cevaplarda da bir ifadede bulundunuz, dediniz ki: “Geçmişte kayıp kaçak faturalara ekleniyordu.” Sayın Bakanım, ya bürokratlarınız size yanlış bilgi veriyor ya da “kayıp kaçak” kelimesinin ne zaman faturalarda bir araya getirildiğinin farkında değilsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Maliyet içindeydi, maliyet.

TACETTİN BAYIR (Devamla) - Kayıp başka bir şeydir, kaçak başka bir şeydir. Kayıp dediğiniz şey, üretimden tüketime kadar elektriği taşıdığı süreçte kaybolan şeydir, bütün dünyada bu vardır ve bütün dünyada bu faturalara yansıtılmaktadır. Türkiye’de de eskiden beri bu yansıtılmaktadır, bu konuda haklısınız. Ancak, “kaçak” cümlesi “kayıp”ın yanına daha sonra getirilmiştir.

Şimdi, bu 2 kelime bir araya geldiğinde, “kayıp” ve “kaçak” diye faturalara eklendiğinde şu soru aklıma geliyor: Eğer eskiden de bu faturalarda kayıp kaçak vardiysa niye bu faturalar 2 kat arttı, niye arttı? Yani 2002’den bugüne kadar bu fiyatlar niye bu kadar arttı, niye ikiye katladı?

Tabii ki, yine ifâdenizde bir şey kullandınız, dediniz ki: “Arkadaşlar, doğal afet her yerde var.” Allah, ülkemizden uzak tutsun, evet, her yerde var doğal afet. Ama, bizim altını çizmek istediğimiz şey şu Sayın Bakan: Doğal afetin getireceği yeni bir nükleer afete dikkat çekmek istiyoruz. Bu, başka bir afet. Doğal afeti Allah Türkiye’den uzak tutsun ama bir nükleer afet doğal afet sonrasında geldiğinde işte o 3 çocuğunuz, benim 2 çocuğum, 2 torunum, 2 gelinim, evladım hepsi risk altında yaşayacaklar. Allah hepimizin çocuklarına uzun ömür versin. Ama gelin bunu bir kez daha düşünün.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinde içimizi belki en çok yaralayacak olan, bu nükleer tesislerin kurulmasında kıyı ve sahillere, zeytinlik sahalara girilmesinin önünü maalesef sonuna kadar açıyor bu yasa. Nükleer enerji tesislerinin yükseleceği bölgelerde haklı direnişi ve yerinde uyarıları hiç dikkate almıyorsunuz, tıpkı Çeşme Ovacık’ta RES’ler için kesilen ağaçlara ve köylülerin yaptıkları eylemlere

kulağınızı tıkadığınız gibi kulaklarınızı tıkıyorsunuz. Teknoloji olarak bizden çok daha ileride olan Amerika, Almanya, Fransa, İngiltere, Japonya gibi gelişmiş ülkeler nükleer enerjinin toplam enerji kaynakları içerisindeki payını son yirmi yıldır giderek düşürmüşlerdir. Japonya 2023 yılının sonuna kadar tüm nükleerlerini kapatmayı planlamaktadır. Biz ise dünyayı sanki yeniden keşfetmiş gibi nükleer enerjiyi bir popüler enerji kaynağı gibi topluma sunmaya çalışıyoruz.

Bir başka nokta ise: Kime yaptırıyoruz bu santrali? Daha önce bu konuda sabıkası olan Ruslara. Santral için gerekli nükleer yakıtı nereden alacağız? Rusya'dan. Kim işletecek santrali? Ruslar. Şu an Suriye politikamız nedeniyle Ruslarla zaten papaz durumdayız. Adamlar çekip gitti, ne olacak o santral? Kapatıp AVM mi yapacaksınız, TOKİ'ye mi devredeceksiniz? Şu anda santrallerin planlamalarından, projelendirilmesinden, inşasına kadar Rusya'ya bağımlıyız. Enerji politikamızın da yüzde 70'i Rusya'ya bağımlı hâle gelecektir bu nükleer santralle. Ama evvelallah kabadayılığı da elden bırakmıyoruz. Bu gidişle ne yazık ki, maalesef, nükleer santral projesi Türkiye'nin elinde patlayacaktır.

Bundan sonraki konuşmalarında da önerilerimi sıralayacağım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (j) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 4-

j) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri kamu olanakları ile yapmak”

Bedia Özgökçe Ertan (Van) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Sayın Başkan, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Bedia Özgökçe Ertan, Van Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Özgökçe Ertan. (HDP sıralarından alkışlar)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine söz aldım. Teklifin 4'üncü maddesi, elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerinin özel şirketlere devredilmesini amaçlıyor.

Değerli milletvekilleri, elektrik, su, doğalgaz gibi temel hizmetler esasen devletin sunmak ve denetlemekle yükümlü olduğu asli görevlerdendir ve yükümlülüklerdendir ve kamu yararını gözetmekle yükümlü sosyal devletin bu hizmetlerin kullanım sürecinde olmaması beklenemez. Bu nedenle, devletin süreçten dışlanarak elektriğin piyasaya, özel kuruluşlara devrilmesi değil, aksine kamunun bu işlemleri doğrudan kendi olanaklarıyla yürütmesi beklenir.

“Millî menfaat” gibi muğlak bir ifadenin ve “modern teknoloji” gibi somut karşılığı olmayan bir kavramın maddede yer almasını anlaşılmaz buluyoruz ancak AKP iktidarlarının, yasal dayanağı olmayan tüm tekliflerde bu şekilde manipülasyon yaptığını çok iyi bilmekteyiz. Meclise gelen ve kanunlaşan teklif ve tasarılarıdaki kurgunun, kamu yararından ziyade, belli çevrelerin, yandaşların mevcut hukuki engelleri aşmak adına kendi hukuksuz rant kapılarına yasal dayanak getirmek olduğunu görüyoruz. Bu teklif de aynı amaçla getirilmiş bir düzenlemedir.

Halkların Demokratik Partisinden milletvekili arkadaşlarımız komisyon toplantılarından itibaren bu kanuna neden karşı olduğumuzu defalarca ifade ettiler. Ben de farklı bir açıdan, doğayı ipotek altına alacak olan söz konusu teklifteki bazı hususlara dikkatinizi çekmek istiyorum.

On dört yıllık iktidarı boyunca çevre tahribatında sınır tanımayan AKP iktidarı, elindeki yasalar yetmemiş olacak ki, bu tasarıyla kendine yeni yağma alanları açmayı planlıyor. Çevre mevzuatına aykırı yapılaşmaların 2020 yılına kadar cezai müeyyidelerden muaf tutulmaları, önümüzdeki günlerde bizleri bekleyen talanın bir habercisidir. Son bir yıldır yürüttüğü güvenlik politikalarıyla yurttaşların yaşam hakkını gasbeden, binlerce insanı tutuklayarak özgürlüklerinden alıkoyan iktidar partisinin hedefinde şimdi de doğa ve çevre vardır. Bu teklif, dağlarımızı “terörle mücadele” adı altında bombalayarak ağaçtan ve canlı yaşamından temizleyen AKP iktidarına bu sefer de zeytinlikleri, kıyıları yok etme hakkı vermektedir ve bununla amaçlanan da artık, dünyanın terk ettiği nükleer enerji çalışmalarına alan yaratmaktır.

Değerli milletvekilleri, teklifteki bir düzenlemeyle, nükleer santraller başta olmak üzere, uluslararası anlaşmayla yapılan üretim tesislerinin inşaat için gerekli izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler olmaksızın üretim lisansı alabilmesine, lisans almadan üretim tesisleriyle ilgili olmayan yapıların inşaatına başlanmasına olanak tanımaktadır. Gerekli olan lisans, izin, onay gibi belgelerin alınamaması durumunda yapılan inşaatlar nedeniyle, özel ya da kamu mülkiyetinin ihlal edilmesiyle, doğaya geri dönüşü olmayan zararların verilmesi söz konusu olacaktır. Karşılanabilecek durumda olan zararları da kimin nasıl karşılayacağı sorunu doğacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yasa teklifi, neredeyse yüz yıldır devam eden yanlış enerji politikalarının çevreye ve tarihe verdiği tahribatı çok büyük boyutlara taşıyacaktır. Yıllarca “yüzyılın projesi” olarak sunulan GAP projesi ne bölge insanına ne de bölge ekonomisine bir katkı sağlamıştır. Beklenen verimin sağlanamadığı Ilısu Barajı, sadece, 12 bin yıllık bir geçmişe sahip olan Hasankeyf’i sular altında bırakmıştır. Bölgede hâlâ açıklanamayan elektrik kesintileri yaşanmakta, başta Urfa, Mardin gibi kentlerde son dönemde vekili de olduğum Van’da olmak üzere yurttaşlar mağdur edilmekte ve hatta cezalandırılmaktadır. Bugüne kadar uzun vadeli insan ve çevre endeksli olmayan politikalar nedeniyle canlıların yaşam alanları yok edildi, toplu hayvan ölümleri oldu.

Değerli milletvekilleri, doğayı tahrip eden, canlı yaşamını imkânsız hâle getiren barajların yanı sıra bir de zamanımız olsaydı, biraz da AKP’nin Kürt sorunun çözümsüzlüğü noktasında inşa ettiği barajlardan söz edecektim. Kısaca değineyim. Hakkâri ve Şırnak illerini kapsayan sınır bölgeleri boyunca sudan bir Çin Seddi şeklinde 7 tanesi Şırnak’ta, 4 tanesi Hakkâri’de olmak üzere 11 tane

sınır barajı yapılması çalışmaları devam etmektedir. Tamamen askeri ihtiyaçlarla yapımına başlanan bu barajlar literatüre Türkiye'nin armağan ettiği şekliyle sınır güvenlik barajları olarak girmiştir.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özgökçe Ertan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde geçen "yönetmelikle" ifadesinin "yönetmelik hükümleri ile" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Deniz Depboylu (Aydın) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Deniz Depboylu Aydın Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi kaçak elektrik kullanımını engelleyememiş, elektrik kullanımını ödemeyenlerin faturasını, kullandığı elektriğin bedelini ödeyen dürüst vatandaşın sırtına yüklemiştir. Hâl böyleyken teklifin 4'üncü maddesiyle tüzel kişiliklere yönelik daha bir dizi görevlendirme ve yetkilendirme yapılmaktadır. Çıkardığı mevzuatı ülkenin her yerinde tavizsiz uygulamak hukuk devleti olmanın bir gereğidir.

Elektrik faturalarındaki kayıp kaçak bedeli, TRT payı, dağıtım bedeli, iletim bedeli, sayaç okuma bedeli gibi her biri ayrı bir "Sorma, ver." ucubesi olan kalemler tüketiciye yüklenen faturanın birer ibret vesikası ve adaletsiz uygulamasıdır. Çalınan elektriğin ise bedelini çalmayanlara ödetmenin adaletle ve hukukla bağdaşır bir tarafı yoktur. Tüketicilerin haklı başvurusu üzerine yargıdan dönen kayıp kaçak bedeli skandalının yasal bir kılıfla örtülmeye çalışılması ise asla kabul edilemez.

Değerli milletvekilleri, maalesef, ülkemizde sadece "kayıp kaçak bedeli" adı altında elektriğin faturası ceplerden alınmamakta, Türk milleti bu elektrik üretiminin bedelini çok daha farklı da ödemektedir. Neyle ödemektedir? Sağlığıyla ödemektedir. Maalesef, çevreye verdiği zararlar, kaybettiği diğer kaynaklarla ödemektedir.

Seçim bölgesi olan Aydın'da son zamanlarda hızla artan hidroelektrik santrali sayısı nedeniyle daha önceden de bu kürsüde konuşmuş, sizlere bazı bilgileri iletmıştik. 2007 yılında çıkarılan Jeotermal Yasası sonrası ÇED Yasası'nda yapılan değişikliklerle jeotermal santraller 2007 öncesi 1'inci derece gayrisihhi müesseseler içinde yer alırken yani ÇED alınması gerekiyken, 2007 sonrası ÇED alınması gerekli olmayan 2'nci derece gayrisihhi müesseseler arasına alınmıştır. Bu düzenlemeler sonrası bugün tuğla fabrikası veya balık çiftliği açmak isteyen birinin ÇED raporu alması zorunluysen, hidroelektrik santrali açanların bu raporu alması ihtiyaç hâlinde çıkarılmıştır. Yasal düzenlemelerin kendi lehlerine göre düzenlenmesinden cesaret alan jeotermal işletmeler, günlük pratikte her gün çevre ve canlı yaşamına zarar vermektedir. Birinci sınıf tarım arazileri, incir ve zeytin bahçeleri, yerleşim yerlerinin yanına ve içine jeotermal santraller, kuyular yapılır hatta Aydın'da Magnesia adındaki tarihî bölgeye bile yapılmaya çalışılması endişe vericidir.

Size daha önceden de belirttik, şimdi bu kürsüden tekrar belirtiyorum; jeotermal santraller Aydın'a zarar vermektedir. Bakın, size fotoğraflarıyla bunu sunmaya geldim. Bu, Aydın'da jeotermal santral yapılmak üzere kazılmaya başlanmış, çalışmaya başlamış bir kuyudur ve bu kuyunun, gördüğünüz gibi, akışkanları doğaya bırakılmaktadır. Bunu daha önceden de söyledik ama ne yazık ki AKP sıralarında oturan Aydın vekili arkadaşlarımız bunları inkâr etti, "Yoktur böyle bir şey." dedi. Size bugün fotoğraflarıyla sunuyorum, bakın, doğanın içerisinde... Bu akışkanların içerisinde acaba ne gibi maddeler var? Bunların tahlilleri bile maalesef ADÜ tarafından yapıldı, biraz Ege Üniversitesi tarafından yapıldı ama yeterli olmadı. Bakın, buradaki bir dere yatağıdır ve burada dereden akan bu akışkanlar Büyük Menderes'e kadar gitmekte ve tarım arazilerini, halkın sağlığını tehlikeye atmaktadır.

Lütfen bazı sorularıma cevap istiyorum Sayın Bakandan: Acaba bu izin verilen jeotermal santralleri denetleyen kimdir, nasıl bir denetlemeye tabi olmaktadır? Yine, Aydın Valiliği İl Çevre Müdürlüğüne giden bunca belge, şikâyet dilekçesinin cevabı niye gelmemektedir? Bu konuyla ilgili neden bir şey yapılmamaktadır? Yine, bu denetlemelerin yapılması için bundan sonra neler yapılması gerekiyor? Bu sorularıma cevap arz ediyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Depboyu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde geçen "ibaresi" ifadesinin "ifadesi" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mustafa Kalaycı

Baki Şimşek

Denizli

Konya

Mersin

Ruhi Ersoy

Erkan Haberal

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Osmaniye

Ankara

Hatay

Fahrettin Oğuz Tor

İsmail Faruk Aksu

Kahramanmaraş

İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesindeki “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Tahsin Tarhan	Özkan Yalım	Kemal Zeybek
Kocaeli	Uşak	Samsun
Ahmet Akın	Çetin Arık	Bülent Yener Bektaşoğlu
Balıkesir	Kayseri	Giresun

Erkan Aydın

Ömer Fethi Gürer

Bursa

Niğde

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Alican Önlü	Mahmut Celadet Gaydalı	
Tunceli	Bitlis	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Behçet Yıldırım, Adıyaman Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 5'inci maddesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Yasa teklifine bakıldığında; nükleer santraller, kıyıların santraller nedeniyle imara açılmasına, zeytinlik alanların imara açılmasına, petrol boru hatlarına, transit geçişlere kadar; elektrik üretimi ve dağıtımı, maliyet kalemlerinin tüketicilere fatura edilmesine, çevre ve kıyı kanununa, imar kanununa kadar geniş bir alanı düzenlediği ve çevrede yaşayan insanların yaşamını bire bir etkileyeceği; havasından suyuna, ağacına ve elektrik bedellerinin kendilerine fatura edilmesine kadar geniş bir alanı düzenleyen bir yasa teklifiyle ilgili bir çalışma olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, bu yasa teklifi, milyonlarca vatandaş ilgilendiriyor olmasına rağmen, sanki sadece enerji yatırımı yapan sermaye şirketlerini ilgilendiriyormuş gibi ilgili yatırımcıların işini kolaylaştırmak, kıyıların ve zeytinlik alanların talanına yol açmak, yine elektrik bedellerinin yansıtılmasında bu maliyetlerin vatandaşlara fatura edilmesine çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Öncelikle, teklifin Çevre Komisyonunda ele alınmamış olması büyük bir eksiklik olmuştur. Nükleer santrallerin ve benzeri enerji sağlama işinin, projelerinin büyük bir kısmı yöre halkı tarafından yaşam alanlarında yaratacağı, çevre tahribatı noktasında yaratacağı olumsuzluklar nedeniyle haklı bir tepkiyle karşılanmaktadır. Ancak, Çevre Komisyonunun konuyla ilgili herhangi bir raporu mevcut değildir. Olsa bile bu Çevre Komisyonunca dikkate alınacağından emin değildir.

Yine kanun teklifi ilgili komisyonlarda görüşülürken bu konularla ilgili meslek odalarının, görüşünün alınmamış olması “Ben yaptım, oldu.” mantığının tezahüründen başka bir şey değildir.

Yasa maddeleri incelendiğinde vatandaşın lehine olan kıyıdaki yapılaşmaları, çevre tahribatını önleyecek kıyı kanunu gibi düzenlemeler baypas edilerek kanunla kanunsuz, hukuksuz bir durum yaratılmaktadır.

Enerji ihtiyacını doğaya, çevreye, insana zarar vermeden karşılanmasını sağlayacak güneş, jeotermal, rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamak yerine, artık dünyanın terk etmeye doğru gittiği nükleer santrallerle sağlamaya çalışmak, çevreye ve insana zararlı etkilerinin binlerce yıllık tahribatı doğuracağı bilinmektedir. Az önce konuşan sayın meslektaşım Profesör Doktor Aytuğ Atıcı’nın görüşlerine aynen katılıyorum. Ben bütün insanlara şunu söylüyorum: Allah düşmanıma bile engelli bir çocuk vermesin. Bu nükleer enerjiyle kromozom bozulmalarıyla, kan hastalıklarıyla, kanser hastalıklarıyla daha sık karşılaşacağız. Düşmanıma bile Allah böyle bir evlat vermesin diyorum. Bu olasılığı düşünmek bile başlı başına bir felakettir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, kayıp kaçak bedellerinin haksız ve adaletsiz olduğu Yargıtay kararlarında açıkça belirtilmiş olduğu hâlde yine, kayıp kaçak bedellerinin tüketicilerden alınmasının adaletsiz olduğu herkesçe belirtilmesine rağmen bu haksız kazanç ve adaletsiz yükümlülüğü açıkça yasal koruma altına alınarak, kanuna dercedilerek sorun çözülmeye çalışılmıştır. Bir durumun kanunda yer alıyor olması o durumun adaletsiz olduğu savını çürütmüyor ve vatandaşın belirttiği sıkıntıyı da gidermiyor. Şu an burada kimin sıkıntısı gideriliyor? Elektrik dağıtım şirketlerinin sıkıntısı gideriliyor. Vatandaştan alınan kayıp kaçak bedelleri kaldırılmıyor. Yani, elektrik dağıtım şirketlerinin haksız ve adaletsiz kazancı kanun maddesi hâline getirilerek yasallık kazandırılıyor. Yani, haksız kazancı vatandaştan kesebilirsiniz ve bu haksız kazancı sağlamaya devam edebilirsiniz demektir bu. Peki, bu haksız kazançları yasal hâle getirdiğinizde vatandaşın sırtına yüklenen bu maliyeti meşrulaştırmış mı oluyoruz? Hayır. Halk, bunun haksız kazanç olduğunu ve kendisine haksız bir maliyet fatura edildiğini biliyor ancak bunu kanun maddesine eklediğiniz için bu haksızlığa ses çıkarmayacak, mahkemelerde hakkını aramayacak. İşte, bunun adı “yasal irtikâp”tır, haksız bir parayı yasa eliyle vatandaştan zorla almaktır. Kimin için? Elektrik dağıtım şirketleri için vatandaştan zorla para alınmaktadır. Buna burada “yasama faaliyeti” adını mı vereceğiz? Hayır. Bu yasama faaliyeti, açıkça, elektrik dağıtım şirketlerine haksız kazanç sağlama faaliyetidir.

Yine, TRT payı, elektrik faturalarına yansıtılmaya devam edecektir. Kanun teklifi komisyonda görüşüldüğü sırada TRT payının kaldırılması teklif edildiği hâlde, vatandaşın çıkarı değil, birkaç elektrik dağıtım şirketinin çıkarı düşünülerek reddedilmiştir.

Bu yasayla beraber, kıyıların nükleer santral bahanesiyle talan edileceği, zeytinlik alanın talan edileceği, çevre düzenlemeleri içeren yasaların baypas...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEHÇET YILDIRIM (Devamla) – ...edileceği, sermaye şirketlerine rant sağlamak adına maliyetlerin vatandaşa fatura edileceği bir durumun olacağı aşikârdır. Genelin yararı ile şirketlerin çıkarı karşılaştığında, genelin yani kamunun çıkarı değil, rant alanı yaratmak adına şirketlerin çıkarı gözetildiği anlaşılmaktadır.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Tacetin Bayır (İzmir) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak isteyen Tacettin Bayır, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öylesine önemli bir kanun teklifini konuşuyoruz ki zihinlerinizde yer bırakması için, kayıtlara geçmesi için toplam 15 maddede madde madde bunları sıralamak istiyorum:

Eğer bu teklif yasalarsa -elektrik piyasası kanunu teklifi- AKP, nükleer tesis kurmak için kıyı ve sahillere, zeytinlik sahalara girilmesinin önünü açacak.

Bu kanun teklifiyle AKP, mahkeme kararının önünü tıkamak için yasa çıkarma telaşına girmiştir, kayıp kaçaklar geri ödenmeyecektir.

Bu kanun teklifiyle AKP, kayıp kaçağa dava açmanın önüne geçecek, 33 milyar liralık kayıp kaçak, vatandaşa geri ödenmeyecektir.

Bu kanun teklifiyle AKP, çevre mevzuatına tümüyle aykırı büyük yapılaşmalara 2019 yılına kadar cezadan muafiyet getirecek.

Bu kanun teklifiyle AKP, dağıtım şirketlerinin yatırım harcamalarını, tüm kayıp kaçak bedellerini faturalarımıza yükleyecek.

Bu kanun teklifiyle AKP, faturalardaki TRT katılım payının kaldırılmasına karşı çıktı ve vatandaşın 800 milyon TL'sini aldı.

Bu kanun teklifiyle AKP, kayıp kaçak bedellerinin iadesi için açılan davalarda sonuç alma yolunu yasayla kapatıyor.

Bu kanun teklifiyle AKP, nükleer enerji için çevre talanına imza atıyor, kıyı ve imar ve çevre mevzuatına istisna getiriyor.

Bu kanun teklifiyle AKP, nükleer tesis kurma uğruna, yapı denetimi kurallarına aykırı biçimde istisnalar getiriyor.

Yine, bu kanun teklifiyle AKP, yerli ve yenilenebilir enerji için olanak var iken hukuksuz bir nükleer enerjiye yöneliyor.

Bu kanun teklifiyle AKP, alışkanlık hâline getirdiği acele kamulaştırma kararlarını genişletiyor, mağduriyeti katlıyor.

Bu kanun teklifiyle AKP, bizim, yani 36 milyon abonenin, elektrik faturalarındaki yükleri katlamanın yolunu arıyor.

Bu kanun teklifiyle AKP, “Kayıp kaçağın kendisine değil, tarifenin yüksekliğine dava açabilirsin.” diyerek yargı yolunun önünü kapatıyor.

AKP, kayıp kaçağın alınmaması, TRT payının kalkması, üretim elektriğinde KDV’nin sıfırlanması önerimizi ne yazık ki komisyonlarda reddetmiştir.

Bu teklifiyle AKP, halkın yararına sonuçlanan mahkeme kararlarını uygulamamak için, hukuksuz yasalarla adalete âdeta duvar örüyor.

Sadece bu nedenler bile, sade bir vatandaşın ya da bir milletvekilinin ya da bir parti grubunun, bu kanun teklifini Anayasa Mahkemesine taşımaması aslında zorunlu hâle getiriyor. Geçmiş dönemlerde yasalara aykırı alınmış olan kararların, 2004’te alınan kararların daha sonra Yargıtay tarafından bozulduğunu biliyoruz. Hiç kimse düşünmesin ki, burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin aldığı kararlar yargının önündedir. Yasama, yargının önünde değildir arkadaşlar; yürütme hiç değildir. Yürütme, teklifini getirir, bizler burada tartışırız, birbirimizi ikna ederiz, makul ve mantıklıysa, bu ülke çıkarları doğrultusunda “evet” deriz. Ancak, ülke çıkarı, yurttaş çıkarı görmediğimiz, emeklinin, işçinin, esnafın, köylünün ödemekte zorlandığı, 2 kata çıkan bu elektrik faturalarında bunu o halka reva görmenin tek sebebi AKP’nin ta kendisidir, yürütmenin ta kendisidir. Bunu, sokakta halka, bıkmadan usanmadan, tek tek, köy köy gezerek, kent kent gezerek, dükkân dükkân gezerek, esnaf ziyaretleriyle anlatacağımızdan hepiniz emin olunuz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinde geçen “ibaresi” ifadesinin “ifadesi” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, İsmail Faruk Aksu, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesine ilişkin olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, Alman Parlamentosunun tarihî ve hukuki gerçekleri ayaklar altına alarak 1915 olaylarını “soykırım” olarak nitelendiren kararını telin ediyorum. Tarihî gerçeklerin parlamentoların kararıyla değiştirilmesi elbette ki mümkün değildir. Türk milletinin şanlı tarihini lekelemeye yönelik böyleleri hasmane kararların kimseye bir faydası yoktur. Ermenilerin yüz yıllık yalanına sarılarak Türkiye gibi bir ülkenin dostluğunu kaybetmenin hiçbir mantıklı izahı da bulunmamaktadır.

Maalesef her gün şehit haberleri gelmeye devam ediyor. Asker ve polisimiz bütün gücüyle terörle mücadele ederken ülke yönetiminde bulunanların yaptıkları bazı açıklamalardan yeni bir yıkım masasının kurulmasına ilişkin girişimlere yeşil ışık yakıldığı anlaşılmaktadır. Devletin ve milletin birlik ve bütünlüğüne kasteden bölücü terörün kökü kazınmadan yeniden müzakere masalarının kurulması, kuşku yok ki şehitlerimizin aziz hatıralarına yapılacak en büyük ihanet olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin yakın doğu bölgesinde süregiden enerji ve ticaret oyununa güçlü bir biçimde dâhil olabilmesi, jeostratejik avantajını ve endüstriyel kapasitesini kendi lehine kullanabilmesi bütünlük, çok yönlü bir yaklaşımla mümkün hâle gelebilecektir. Türkiye, ancak bu şekilde bir transit taşıma alanı olmakla yetinmeyerek bölge odaklı enerji ve ticaret oyununa güçlü bir biçimde dâhil olabilecektir. Hükûmetin enerji politikasıysa bu amaca hizmet etmemekte, millî olmayan sermayenin tahakkümüne açık, denetimden uzak ve verimsiz bir çizgide bulunmaktadır. Enerji piyasası, tam rekabete dayalı, şeffaf, katılımcı, denetlenebilir ve millî bir enerji politikasının oluşturabilmesine imkân verecek şekilde düzenlenmemiştir. Enerji üretiminin geleceğini doğal gazı bağlayan AKP, yaptığı uygulamalarla kaynak güvenliği açısından enerjinin geleceğini riske etmiş, dışa bağımlılığı artırarak da arz güvenliğini tehlikeye düşürmüştür.

Enerji tüketiminin gelişmiş ülkeler seviyesine yükseltilebilmesi, iç kaynakların kullanılması ve yüksek teknolojiyle üretim potansiyelinin artırılmasından geçmektedir. Oysa Hükûmetin iç kaynak kullanımından anladığının, öz kaynak kullanımı yerine vergilendirme ve özelleştirme yöntemi olduğu anlaşılmaktadır. Enerjinin vergilendirilmesinde adalet sağlanamamakta, kaçakla yeterli mücadele yapılamamakta, enerjinin üretimi, dağıtımı ve kullanımında verimlilik sağlanamamaktadır. Uzun vadeli yanlış alım taahhütleriyle hazine zarara uğratılmaktadır.

Elektrik dağıtımında ortaya çıkan kayıp ve kaçak oranı yüksek düzeydedir. Kullanıcıya ulaşmadan elektrikte kayıplar oluşmaktadır. Uygun olmayan vergi politikaları, kaçakçılığa sebep olmaktadır. Ülkemizde enerji arz güvenliğinin sağlanabilmesi için rüzgâr, güneş, jeotermal gibi yerli kaynaklara dayanan enerji üretimine öncelik verilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Kayıp ve kaçakları önleyecek tedbirlerin süratle hayata geçirilmesi gerekirken bunların, elektrik faturasını düzenli ödeyen dürüst vatandaşların üzerine yüklenmesi insafla bağdaşmayacak bir cezalandırma olacaktır. Kanun teklifiyle, dağıtım şirketlerinin yatırım harcamaları ve tüm kayıp kaçak bedelleri kanun zoruyla tüketicilerden alınacaktır. Yine “teknik ve teknik olmayan kayıp kaçak” tanımıyla kayıp kaçak elektrik kavramı gizlenmek suretiyle, yüksek oranda kullanılan kaçak elektriğin bedelinin emeklinin, işçinin, memurun, garip gurebanın, kısacası, sorumlu tüm vatandaşların faturasına eklenmesine yasal kılıf oluşturulacaktır.

Değerli milletvekilleri, sistemdeki mevcut yanlışları onaracak, vatandaşlarımızın mağduriyetini giderecek yerde, bu çarpıklıkları yasal hâle getiren, yargıda hak arama imkânını da fiilen ortadan kaldıran bu düzenlemelerin kabul edilemez olduğunu ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde üç önerge vardır. Aynı mahiyetteki bu önermeleri okutacağım ve birlikte işleme alacağım. Talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki önermeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Kahramanmaraş

Mersin

Osmaniye

Ahmet Selim Yurdakul

Arzu Erdem

Antalya

İstanbul

Aynı mahiyetteki önergenin imza sahipleri:

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Bitlis

Tunceli

Yine aynı mahiyetteki önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Didem Engin

Balıkesir

Kocaeli

İstanbul

Kemal Zeybek

Özkan Yalın

Erkan Aydın

Samsun

Uşak

Bursa

Çetin Arık

Bülent Yener Bektaşoğlu

Ömer Fethi Gürer

Kayseri

Giresun

Niğde

Bülent Kuşoğlu

Aytuğ Atıcı

Ankara

Mersin

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki üç önergeye Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelerle ilgili konuşmak isteyen, Bülent Kuşoğlu, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde söz aldım.

6'ncı madde: 3213 sayılı Kanun'a ek bir madde getiriyor, 12'nci maddeyi ilave ediyor. 12'nci madde de bu kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup ve (b) bendine giren madenlere -ki bunlar kömür, linyit, taş kömürü gibi madenler- ilişkin ruhsatların, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere ayrıca ruhsatlandırılmasını öngörüyor. Aslında doğru bir düzenleme, makul bir düzenleme. Alternatif olarak bu düzenlemenin, bu ruhsatlandırmanın geçici bir şekilde yapılması da söz konusu olabilir yani geçici bir ruhsatla, daha sonra rezervler tükendiğinde, maden alanının ağaçlandırılması, orman alanı yapılması -gerektiğinde geçici ruhsatlandırmayla çok daha kolaylıkla, sorun çıkmadan nihai işlemler yapılabilirdi ama- bu da makul bir düzenleme olarak görülüyor.

Değerli arkadaşlarım, enerji konusu, Türkiye için çok önemli, hepimizin hassasiyetle üzerinde durması gereken bir konu. Ben, müsaadenizle, 6'ncı maddenin dışında da konuyla ilgili bazı önemli gördüğüm hususları dikkatinize sunmak istiyorum.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda, henüz göreve başladığında, güzel de bir konuşma yaptı, ülkemiz için enerjinin önemini anlattıktan sonra "Bu kapsamda temel strateji ve politikalarımızı sıralamak gerekirse" dedi ve tek tek kendi yapacağı, yapması gereken işleri aşağı yukarı saydı. Bunlar gayet güzel, retorik olarak gayet güzel sıralanmış konulardı ama bugün benim arkadaşlarımla muhalefet şerhinden, onların yorumlarından, muhalefetteki diğer milletvekili arkadaşlarımızdan da anladığım kadarıyla... Çünkü iktidara mensup milletvekilleri konuşmuyor yani bunlarla ilgili bütünü üzerindeki, tümü üzerindeki görüşmeler sonrasında ayrıntılı olarak maddeler üzerinde görüş belirtmediler. Anladığım kadarıyla Sayın Bakanın daha önceki mülahazaları tam olarak yerine gelmiyor. Çok önemli bir düzenleme yapıyoruz. Bu önemli düzenlemelerle... Aslında ilk düzenlemesi Sayın Bakanın, enerji alanındaki ilk temelli düzenlemesi. Daha kapsamlı, bu hedefleri daha fazla tutturana bir düzenleme olması gerekirdi.

Değerli arkadaşlarım, geçen yıl madenlerle ilgili benim bir gensorum vardı, Enerji Bakanımızla ilgili bir gensorum söz konusu oldu. Orada konu, sadece daha fazla kâr edebilmek için, kâr hırsıyla, daha fazla üretim hırsıyla, para kazanma hırsıyla, özellikle Soma'da, bu iki yıl önce yaşadığımız elim facianın doğmasına sebep olan, maalesef o kâr hırsına sebebiyet veren olaya Bakanlık ve Sayın Bakanın konuyu bilerek, detaylarını bilerek izin vermesiydi. Bundan sonra bu tür olayların yaşanmamasını ümit ediyorum. Bu kadar büyük bir kâr hırsının birilerinin çalıştırılarak, birilerinin istismar edilerek, birilerinin hayatı pahasına bu noktalara getirilmemesini temenni ediyorum. İnşallah öyle olur.

Ama onun haricinde de enerji politikamızla ilgili olarak şunu söyleyeyim: Enerji politikaları ile dış politika atbaşı gider. Çok önemli, Türkiye için çok daha önemli, diğer ülkelerle kıyaslandığında çok daha önemli. Dolayısıyla, bizim -Kıbrıs da dâhil olmak üzere, Kıbrıs çevresindeki doğal gaz da dâhil olmak üzere- dış politikamızda Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılayacak politikaların mümkün olduğunca uygulanması gerekiyor. Ama, maalesef, dış politikamız, yeterli olmadığı için enerji politikalarımızla ilgili olarak da sorunları çözebilecek bir anlayışa ve yapıya sahip değiliz, sıkıntılar had safhada. Yalnız, Kıbrıs'taki doğal gazla ilgili olarak Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda çok önemli bir rezerv olmadığını belirtmişti. Sonra ben onu tekrar araştırdım, gördüğüm kadarıyla çok önemli. Kendisinden bu konuyu tekrar araştırmasını, bunun önemli olduğunun bilinmesini rica ediyorum.

Bu vesileyle herkese saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında konuşmak isteyen, İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 312 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerinde söz aldım.

Arkadaşlarımız, bu kanun teklifiyle ilgili gerek AKP'nin uyguladığı enerji politikalarının gerekse de mevcut kanun teklifinin Anayasa'ya ve hukuka aykırılığını gerekse de rantı kayıran yönleriyle ilgili itirazlarımızı buradan ifade ediyorlar. Tabii, verdiğimiz önergelerin hiçbir tanesi, her zaman olduğu gibi, iktidar partisi tarafından dikkate alınmıyor. Sadece bizim değil, bütün muhalefetin verdiği önergelerden hiçbir tanesi dikkate alınmıyor. Bu da parlamenter demokrasiye duymuş olduğunuz saygının ya da parlamenter demokrasiye vermiş olduğunuz önemin aslında bir göstergesi. O nedenle, ben o konuda birkaç şeyi vurgulamak istiyorum. Hani burada bir önergenin dikkate alınıp alınmamasından çok, aslında Türkiye'de demokratik siyaseti yapma koşullarının AKP eliyle nasıl tüketildiğini Meclis Genel Kurulunun ve Türkiye kamuoyunun bilgisine sunmak istiyorum.

Bakın, biz Parlamentoda en fazla sayıda milletvekili bulunan 3'üncü grubuz. Parlamentonun 3'üncü büyük milletvekili grubu, burada geçirilen bir anayasa değişiklik teklifiyle Parlamentodan atılmak isteniyor. Bu karar süreciyle ilgili itirazlarımızı defalarca buradan ifade ettik. Ancak, bu teklif geçtikten sonra bu süreci halkımıza anlatma, dolayısıyla buna karşı halkımızın siyasi bir tutumunu geliştirme noktasında bazı çalışmalar planladık. "Demokratik siyasetin halkla buluşması" dediğimiz bu çalışmalarda, bugüne kadar yaptığımız bütün siyasi çalışmalara engelleme çıkarıldı, saldırılar yapıldı.

Ben geçen hafta Siirt-Kurtalan-Batman hattındaki bölge gezilerine katıldım. Adım attığımız her yerde gaz bombalarıyla, tazyikli sularla, TOMA'larla karşılandım. Şimdi, bu halk buluşmalarının bir üst aşaması olan bütün Türkiye'de miting yapma çalışmalarını bu hafta sonundan itibaren hayata geçirmek istiyoruz. 4 önemli kentte 4 büyük miting planladık ve bir haftadır arkadaşlarımız çalışıyor. Diyarbakır, İzmir, Adana ve İstanbul'daki 4 mitingimize yönelik de sizin partili valileriniz tarafından yasaklar getirildi. Yani bir siyasi parti Türkiye'de miting yapamayacak bir durumda sıkıştırılmak isteniyor. Gerekçe ne? Güvenlik. Saldırı olabilirmiş de... "Biz, güvenlik için belli riskleri göz önünde bulundurmak zorundayız." E, peki, güvenlik gerekçesiyle bir siyasi partinin miting yapacağı koşulları sağlayamıyorsan senin devletliğin nerede kaldı, Hükümetliğin nerede kaldı? Senin "kamu düzeni" safsafasıyla aylardır bu kenti, bu ülkeyi kan deryasına çevirdiğin savaş politikaların nerede kaldı?

Güvenliği sağlamak tabii ki devletin görevi, güvenlik güçlerinin görevi. Bunun inandırıcılığı var mı, samimiyeti var mı? Her gün Cumhurbaşkanı teğet geçtiği kentlerde bile havaalanlarında miting yapıyor. Her gün AKP'li yetkililer, hangi şehre adım atarlarsa orada açık alanda halk toplantıları, mitingler yapıyorlar. Onunla ilgili güvenlik kaygın yok, onu sağlıyorsun, yakın dönemde İstanbul'da fetih şöleninde mini bir orduyu görevlendirdin. Ama, konu HDP'ye gelince sadece baskıcı, yasakçı, otoriter uygulamaya bir kılıf aramak için, bir gerekçe yaratmak için bu tarz şeyler önümüze getiriliyor.

Bakın, 7 Haziran öncesi bu partinin seçim çalışmaları 140 yerde saldırıya uğradı, lince uğradı; 7 Haziran sonrası, 1 Kasım öncesi 400 yerde saldırıya uğradı. Bingöl'de 7 Haziran seçiminden önce çalışma yürüttüğümüz HDP'li arkadaşım, partinin aracını kullanan şoför arkadaşım Hamdullah Öge 40 kurşunla infaz edildi, 40 kurşunla ve bugün itibarıyla katili yok ortada, kim öldürdü bilinmiyor. Tek suçu, HDP'nin seçim çalışmalarında seçim aracını kullanmaktı. Yine, Mehmet Yavuzel'in, Seve Demir'in Silopi'de, Cizre'de katledildiği bilgisini burada defalarca paylaştık.

Şimdi, medyada ağır bir sansür altındayız. Bizi çıkaran medya kuruluşuna ya kapatma veriliyor ya ağır para cezaları. Peki, bize ne öneriyorsunuz? Yani, bir siyasi parti medya üzerinden çalışma yürütemeyecekse, halkla buluşamayacaksa, miting yapamayacaksa öneriniz nedir?

Bakın, Cumhurbaşkanı sürekli kullandığı sert söylemi geçen bir tık aşağı indirdi, PKK'ye çağrı yaptı, "Silahları bırakın, Meclise siyaset yapmaya gelin." dedi. E, peki, Meclisteki durum ne? Meclisten dışarı atmaya çalışıyorsun ya da Mecliste olan siyasi partinin sokağa çıkmasını engelliyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) - PKK'nın devamı mısınız siz?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Yani, böyle bir durum, böyle bir çelişki ortadayken siz bu söylediklerinize herhangi bir şekilde inanıyor musunuz?

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) - PKK'nın temsilcisi misiniz, Meclisteki temsilcisi misiniz?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Ben, Cumhurbaşkanının söylemi üzerine...

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – PKK'nın temsilcisi misiniz?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Cumhurbaşkanının söylemini değerlendiriyorum.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Siz, temsilcisi misiniz?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Cumhurbaşkanının söylemini değerlendiriyorum.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Temsilcisi misiniz?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bakın, bu ülkede silahların bırakılmasını, demokratik siyasete gelinmesini hepimiz istiyoruz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Bunları çok dinledik, çok.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Ama bunun yol ve yöntemleri için biraz rasyonel akıl, biraz mantık, biraz da demokratik siyasete...

HÜSEYİN KOCABİYİK (İzmir) – 11 Temmuz KCK bildirisinde ne diyor?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...alan açmak gerekir diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında söz isteyen, Arzu Erdem İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Aziz Türk milletini ve yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 6'ncı madde ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait turba, linyit, taş kömürü, kömüre bağlı metan gazı ve buna benzer maddelere ilişkin ruhsatların rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlandırılabilceği düzenlenmektedir. Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlamak, enerji üretimi yapmayı amaçlayan bu madde, sınırlı enerji kaynaklarının bir an önce tüketilmesine sebep olacaktır. Bu da gelecek nesillerimize vereceğimiz en büyük cezadır.

Ülkemizin enerji ihtiyacı hızla artarken ilgili bakanlık, bu hıza ayak uyduramamakta ve çareyi bu tip günübirlik düzenlemelerde bulmaktadır, bunu rakamlardan da açıkça görmekteyiz. 2015 yılı elektrik üretiminde doğal gaz payı 2014 sonu itibarıyla yüzde 47,9 iken, bu oran geçen yıl sonunda yüzde 37,9'a düşmüştür. Toplam elektrik üretiminin yüzde 25,8'i hidroelektrik santralleri, yüzde 12'si linyit, yüzde 15,2'si ithal kömür, yüzde 4,4'ü rüzgâr ve yüzde 1,3'ü de jeotermal kaynaklardan sağlanmıştır. Ülkemiz, 2015'te elektrik üretiminin yüzde 21,3'ünü kamu santrallerinden, kalan kısmını ise özel sektöre ait santrallerden karşılamayı uygun bulmuştur ve geçen yıl kullanılan elektriğin yüzde 2,8'i komşu ülkelerden ithal edilmiştir. Durum böyle olunca da yerli üretimin enerji ihtiyacını karşılama oranının on dört yılda yüzde 32'lerden yüzde 26'lara gerilemesine sebep olunmuştur.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir kalkınmada çeşitli, güvenilir, dengeli, çevresel olarak kabul edilebilir enerji kaynaklarının kullanımı büyük önem taşımaktadır. Bir yandan artan enerji talebini karşılarken diğer yandan küresel iklim değişikliği riskini en aza indirmek günümüzün en önemli konularından biridir. Ülkemizde uygulanan söz konusu politikalar yüzünden, geçtiğimiz aralık ayında, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'nda sera gazı emisyonlarında net bir azaltım hedefi yerine, artıştan azaltım hedefi taahhüt edilmek zorunda kalınmıştır. İktidarın hiç önemsemediği uluslararası göstergelerden olan ve iki yılda bir yayımlanan Dünya Çevre Performansı 2016 Endeksi'nde, Türkiye, 180 ülke arasında ne yazık ki 99'uncu ülke olmuştur.

Rakamlardan da görülebileceği gibi, son on dört yıldır, ülkemizin elindeki kömür rezervlerini, çevre boyutu da dâhil, pek çok bakımdan doğru kullanmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. İktidarın, gerek eylem planında gerekse strateji belgesinde linyit potansiyelinin değerlendirilmesi için önerdiği politika, Afşin-Elbistan, Konya-Karapınar gibi büyük havzaların termik santral kurulmak üzere, talep garantisi, hasılat paylaşımı şeklinde veya belirli bir süre alım garantisinin sağlandığı yap-işlet veya yap-işlet-devret modeliyle ihaleye çıkarılmasıdır yani kömür sahalarının uluslararası şirketlere altın tepsi içerisinde sunulmasıdır bu.

Son olarak, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun elektrik faturalarında yapmış olduğu son düzenlemelere göre ise daha önce faturalarda ayrıntılı bir şekilde yer alan “iletim bedeli” ve “sayaç okuma bedeli” gibi kalemler kaldırılmış, yerine “dağıtım bedeli” adı altında bir bedel eklenmiştir. Tüketicilere gönderilen faturalarda yer alan dağıtım bedeli, enerji bedelinin tümünün yüzde 50'sinden daha fazladır. Bunu hepimiz biliyoruz, hepimizin elektrik faturalarına da yansıyor.

13 Nisan 2016 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına yazılı olarak sordum, dün ise Bakana yine, sözlü olarak sordum, tekrar huzurunuzda sormak istiyorum: “Dağıtım bedeli” adı altında faturalara yansıtılan bu tutara hangi kalemler dâhildir? Yapılan bu düzenlemeler sonucunda “dağıtım bedeli” adı altında abonelerden alınan bu tutar ile düzenleme öncesinde alınan tutar arasında fark var mıdır? Enerji Piyasası Kanunu'nun amaçları arasında düşük maliyetli enerji sağlanması yer almaktadır. “Dağıtım bedeli” adı altında milletimizden toplanan bu tutarın, söz konusu amacın bir ihlali olduğunu düşünüyor musunuz? Son olarak, vergiler vasıtasıyla beli bükülmüş olan milletimize “dağıtım bedeli” adı altında ödetilen bu tutarları adaletli buluyor musunuz?

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdem.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

Birleşime saat 20.20'ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.29

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

7’nci madde üzerinde dört adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 7’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Ramazan Can	Halil Eldemir
Kayseri	Kırıkkale	Bilecik
Osman Aşkın Bak	Fatma Benli	Özcan Ulupınar
Rize	İstanbul	Zonguldak

MADDE 7- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresi “yedi” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurul, ilgili piyasa Kanunlarında tanımlanan önlisans, lisans ve sertifikaların verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması ve iptali ile ön araştırma ve soruşturma işlemlerinin yürütülmesi hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını Başkanlığa ve/veya ilgili hizmet birimine devredebilir.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinde geçen “bir” ifadesinin “uygun gördüğü” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Fahrettin Oğuz Tor	Baki Şimşek	Mehmet Erdoğan
Kahramanmaraş	Mersin	Muğla
Ahmet Selim Yurdakul	Ruhi Ersoy	
Antalya	Osmaniye	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 20/02/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 5’inci maddesinin 1’inci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresinin “on bir” olarak ve 2’nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Mahmut Celadet Gaydalı	Alican Önlü	
Bitlis	Tunceli	

“Kurul üyelerinin dokuzu; hukuk, siyasi bilgiler, idari bilimler, kamu yönetimi, iktisat, mühendislik, işletme ya da maliye dallarında eğitim veren en az dört yıllık yükseköğrenim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Bakanlar Kurulunca atanır. İkisi ise üyeleri arasından Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetiminin teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır.”

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Kemal Zeybek	Ahmet Akın	Tahsin Tarhan
Samsun	Balıkesir	Kocaeli
Didem Engin	Bülent Yener Bektaşoğlu	Erkan Aydın
İstanbul	Giresun	Bursa
Özkan Yalım	Çetin Arık	Ömer Fethi Gürer
Uşak	Kayseri	Niğde

Madde 7- 20/02/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresi “yedi” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Kazım Arslan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinde verdiğimiz değişiklik önergesi üzerinde söz aldım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bu madde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun yetisindeki çok kritik izinleri alt hizmet birimlerine vererek denetim ve sorumluluk açısından son derece sorunlu bir çerçeveye doğru bu durumu götürmektedir. “Kurul, lisans ve sertifikaların; verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması, iptali ve ön araştırma yapılması gibi konularda bir başka hizmet birimine görevi devredebilir.” denmektedir ama bu hizmet biriminin ne olduğu maalesef ortada yoktur.

Biz bu yasanın, özellikle Anayasa'ya aykırılığı konusunda itirazda bulunmuştuk. Bu itirazla ilgili, dar bir komisyonda, bu konularla ilgili arkadaşlarımızla, Başkanla birlikte bu konuyu tartıştık; bu yasanın Anayasa'ya aykırı biçimde, İç Tüzük'e aykırı biçimde çıkmaması, iptal edildikten sonra tekrar Meclise gelmemesi için yapılması gereken konularda düşüncelerimizi söyledik ama maalesef, bu yasanın tamamına baktığımızda, Anayasa'nın 2'nci maddesine, 10'uncu maddesine, 11, 36, 43, 56 ve 168'inci maddelerine açıkça aykırı olmasına rağmen, bu konuda herhangi bir gelişme sağlayamadık, kaldığımız yerden aynen devam ediyoruz.

Şimdi, bu yasa yürürlüğe girdiği zaman bir kere hukuk devleti ilkesinin zedeleneyeceği, çevre hakkının ortadan kalkacağı, mülkiyet hakkının zedeleneyeceği, sosyal devlet ilkesinin yok olacağı, kuvvetler ayrılığı prensibinin yok olacağı, doğal kaynakların aranması ve işletilmesi kurallarının da yok olacağı açıklıkla ortadadır. Yargı yetkisini, her şekilde bu yasayla vatandaşın yargıda hak arama özgürlüğünü ortadan kaldırdığı gibi, çok açık bir şekilde anayasal hükümleri de rafa kaldırdığı ve işleme almadığı, dikkate almadığı da görülmektedir. Teklifin içerdiği ayrıcalık ve istisnalarla Anayasa'nın 10'uncu maddesinin açıklıkla ihlal edildiğini, "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınamaz." dendiği hâlde bu hükme aykırı biçimde bu yasanın geçirilmeye çalışıldığını görmekteyiz.

Bu yasa teklifinin gerçek gerekçesi 17 ve 25 Aralık "tape"lerinde de görülmekte ve o günkü bu yolsuzlukların bu yasanın içine de yansıdığı açıkça görülmektedir. Ayrıca elektrik fiyatının ham fiyatı ile üzerine konulan vergilerle birlikte ve birçok tarifenin içinde anlamsız kalemlerin konulmasıyla birlikte yüzde 110'a çıktığı, 50 liralık bir faturanın ham elektrik ücretinin 105 lira civarında ödendiğini de görmekteyiz. Onun için, bu yükün azaltılması için gerçekten hem tarifenin oluşması açısından hem Enerji Piyasası Kurulunun düzenlemesi açısından bazı konulara dikkat etmesi ve ona göre fiyatların belirlenmesi ve gereksiz kalemlerin de bu tarifeden kaldırılması gerekmektedir. Ayrıca, TRT katılım payının kaldırılması da bizim önerimizdir; mutlak surette, özellikle işletmelerde, fabrikalarda bunun kaldırılmasında fayda olacaktır.

Teşekkür ediyorum, hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP ve HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, yoklama işlemini önce gerçekleştireceğim.

Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Tarhan, Sayın Erol, Sayın Sarıhan, Sayın Arslan, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Demirtaş, Sayın Engin, Sayın Torun, Sayın Gökdağ, Sayın Yeşil, Sayın Erkek, Sayın Bayraktutan, Sayın Kuşoğlu, Sayın Tanal, Sayın Arık, Sayın Erdoğdu, Sayın Gaydalı, Sayın Toğrul.

BAŞKAN – Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.34

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.45****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesi üzerindeki Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Şimdi, pusulayla oy kullanan arkadaşların Genel Kurulda mevcut olup olmadığını tespit edeceğim.

Önce, liste ile pusulaları karşılaştıracamız.

Sayın Uslu? Burada.

Sayın Bakan? Burada.

Sayın Karaburun? Burada.

Evet, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 20/02/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresinin “on bir” olarak ve ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Kurul üyelerinin dokuzu; hukuk, siyasal bilgiler, idari bilimler, kamu yönetimi, iktisat, mühendislik, işletme ya da maliye dallarında eğitim veren en az dört yıllık yükseköğrenim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Bakanlar Kurulunca atanır. İkisi ise üyeleri arasından Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetiminin teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır.”

Mahmut Celadet Gaydalı (Bitlis) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi ve grubum adına, görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 7'nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, AKP, birçok alanda olduğu gibi, kurulların oluşumunda da merkeziyetçi bir yaklaşım sergilemekte ve kendi etkinliğini artırmayı esas almaktadır. Türkiye’de devlet eliyle oluşan birçok kurum ve kurul çoğulcu bir yaklaşım ve alanında uzman olan, o alanda faaliyet yürüten sendika, dernek ve vakıflarla çalışması gerekirken iktidarın kendi arzu ve isteklerinin şekilleneceği alanlar hâline getirilmiştir.

Kurum ve kuruluş oluşturulurken veya yeniden şekillendirilirken iki temel dinamığe dayanılmalıdır. Bunlardan birincisi, her alanda olması gereken demokrasi; diğeri ise ilgili alanda uzman, deneyimli, kendini yetiştirmiş bireylerin yer almasıdır. Kurul ve kurumlarda her zaman eleştirel bakış açısına sahip her türlü dernek, sendika ve kuruluşlar yer almalıdır. Eleştiri yalın boyutuyla, yıkıcı ve yapılacak olan bir şeyi yavaşlatmak amacıyla değil, aynı zamanda hayata geçirilecek olan şeyin daha sağlıklı, daha doğru, daha yapıcı kanallarla hayata geçirilmesi anlamına da gelir. Bu tarz eleştirileri yapabilecek mekanizmaların bu kanuna dâhil edilmesi gerekmektedir. Vermiş olduğumuz değişiklik önergesinde de maksat tam olarak budur.

Vermiş olduğumuz değişiklik önergesinde “Kurul ve üyelerinin dokuzu hukuk, siyasal bilgiler, idari ilimler, kamu yönetimi, iktisat, mühendislik, işletme veya maliye dallarında eğitim veren en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Bakanlar Kurulunca atanır. İkisi ise üyeleri arasından Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yönetiminin teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır.” diyerek bir yandan kurulun yeterliliğinin artırılmasını hedeflerken diğer yandan da sadece Bakanlar Kurulunun hegemonyası altında oluşacak bir yapının önüne geçmek, mühendis ve mimar odalarının daha etkin görevler almasının da altyapısı hazırlanmak istenmiştir. Yani, düşük profile sahip bir kurul yerine, hayatın birçok safhasında olduğu gibi bu alanın da donanımlı, daha çoğulcu, daha üretici bir alan hâline dönüştürülmesi için bu öneriyi sunmuş bulunmaktayız. Tabii ki iktidarın işine gelmeyecek çünkü amaç, iktidarın değil aklın etkin olabileceği oluşumlar kurabilmek.

Değerli milletvekilleri, genel hatlarıyla iktidar partisinin sunmuş olduğu kanun tasarısı incelendiği zaman, kayıp kaçak idarelerinden nükleer santraller ve kömür santrallerine teşvike ve imtiyaza, kamunun asli görevlerinin özel şirketlere devredilmesinden enerji şirketleri için acele kamulaştırmaya kadar birçok değişikliği içermektedir. Tabii, bunları ayrı ayrı araştırıp değerlendireceğiz fakat özellikle bir hususu vurgulamakta fayda var, o da kayıp ve kaçakla ilgili olan kısımıdır.

Değerli milletvekilleri, hepimizin ve her vekilin asli görevi, burada halkın haklarını ve çıkarlarını gözetmektir. İktidar partisi, bugün burada bırakın halkın haklarını gözetmeyi, sermayenin zararını kapatmak üzere bütün maliyeti ve faturayı hak etmediği hâlde halka çıkarmaktadır. Bunu kabul etmek mümkün değildir. İktidar öyle bir çalışmanın içine girmiştir ki halkın hukuksal yollarla geri aldığı kazanımları, çıkaracağı kanunlarla birlikte engellemeye çalışmaktadır. Bakınız, 2006 yılı ile 2014 yılları arasında “kayıp kaçak bedeli” adı altında halktan tahsil edilen 33 milyar TL’nin kanunsuz olduğu kabul edilmektedir. Fakat, şimdi buradan geçirmeyi düşündüğünüz tasarıyla bu, vatandaşın sırtına yüklenecektir.

Bir konuya daha değinmek istiyorum. Enerji Bakanı konuşmasında 2002 ve 2016 elektrik faturası mukayesesi yapmıştır. Gerçi hiçbir endeks değildir bu ama 4 kişilik bir ailenin kullanım ihtiyacı 200 değil, 250 kilovattır ve bu rakamları asgari ücretle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – ...mukayese ettiğiniz zaman, 2002’de yüzde 20,3 değil, yüzde 15; 2016’da ise yüzde 6,3 değil, yüzde 8,5 bandındadır.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinde geçen “bir” ifadesinin “uygun gördüğü” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Emin Haluk Ayhan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ayhan. (MHP sıralarından alkışlar)

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; teklifin 7’nci maddesi üzerindeki değişiklik önergesi için söz aldım. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

7’den 9’a çıkarken burada ne oluyordu, neyi bahane ettiniz? Yığılmaları bahane ettiniz. Amacınız yeni iş bulmaktır. Bunu neden yapıyorsunuz şimdi 9’dan 7’ye indiriyorsunuz? Bunun üzerine bir görüşme mi oldu, ihtiyaçtan mı kaynaklandı; bu yeterince açık değil.

Aslında, bizim bu önergemiz, Hükûmet ve Komisyon katılsa size hiçbir sıkıntı vermeyecek bir önerge. Aslında, bu, işin nezaketinde karşılıklı ilişkilerin gelişmesi açısından da fevkalade önemli. Size bir sıkıntı vermeyecek bir şey ama görüyorum ki ben gerek Hükûmette gerekse de Komisyon Başkanı arkadaşımızda bir tereddüt hasıl oluyor. Yani biz bunları verirken burada görüşmeyi istiyoruz, gerektiğinde önergemizi çekiyoruz, gerektiğinde önergemizi değiştiriyoruz. Bize bazen önergelerimizde hata olduğu ifade ediliyor, onlar üzerinde de görüşlerimizi beyan ediyoruz.

Şimdi, bu diyalogdan, gördüğüm kadarıyla, biraz yoksunuz. Dün biz davet edildik; sağ olsun, Sayın Başkan davet etti ama hakikaten ikna olmaya davet edilmişiz yani bizim orada dinlendiğimiz bir şey olmadı, karşılıklı iyi niyet ifadelerinden sonra böyle gitti. Bu önerge, maddenin daha anlaşılabilir hâle gelmesi açısından Hükûmetin de karşılıklı ilişkilerde hem yumuşamaya hem de karşılıklı ilişkilerin gelişmesi açısından olaya nasıl bakıyor diye verdiğimiz bir şey. Nasıl daha iyi anlaşılır diye de oraya yazdık gerekçeye, bunun için verdik.

Sayın Bakan, gerçekten hukuk önemli. Siz buradaki konuşmanızda kiminin İç Tüzük’e kiminin de Anayasa’ya vesaireye takıldığını ifade ettiniz veya benzer bir ifade kullandınız, bire bir, motamot değil. Şimdi, bu gerçekten önemli: Ben İç Tüzük’e aykırı bir görüşme yapmış olmamıza rağmen engelleyici olmayacağımızı ifade, beyan da ettim orada. Emin olun, daha sonra AKP’nin deneyimli, bu işleri bilen komisyon başkanlarına açtım sordum: Ya burada nerede hata yapıyoruz, niye bunu biz İç Tüzük’e aykırı yapıyoruz, birbirimizi itekliyoruz, bunun bir çözümü yok mu diye sordum ve hakikaten de öğrendim sonra, bana da bir katkısı oldu. Ben bunu Komisyon Başkanımızla paylaşacağım. Bu işi iyi bilen grup başkan vekili arkadaşlar da var.

Bu problemler nereden kaynaklanıyor? Bidayetinde acil olan ihtiyaçlar ortaya çıkıyor. Acil olan ihtiyaçların çözümü için de çok acil bir hukuki düzenleme ve alanda pratik bir yatırım gerekiyor veya düzenleme gerekiyor. Bunu yaparken de mutlaka hukuki aksamalar oluyor; karşılıklı, özel sektörle, yatırımlarda vesairede veya diğer hususlarda problemler ortaya çıkıyor. Problem hukuk boyutuna taşındığı zaman içinden çıkılmaz bir hâl alıyor; doğru ama bu, gerçekten iyi düşünülmendiğinden, iyi organize edilmediğinden, aceleden, muhalefetin ikazlarının dikkate alınmamasından kaynaklanan bir olay.

Şimdi, burada bu teklifin yarısı, geçmişte ortaya çıkan alandaki kirliliği temizlemek için yapılan bir olay, öyle değil mi? Baktığımız zaman, onları gidermeye çalışan bir şey ve siz bu düzenlemeleri yapıyorsunuz, yarın muhalefet bunu hukuki açıdan tekrar ilgili mercilere, yargıya götürdüğünde hepten içinden çıkılmaz bir hâl alacak. Dolayısıyla bunun...

Siz “Daha önce de bunlar gelmişti.” diyorsunuz, “İlk defa gelmedi.” diyorsunuz; doğrudur ama daha önce de muhalefet aynı şerhleri, aynı şekilde, o gelen tasarılarla ilgili de koydu. Bu, aslında, muhalefetten ziyade, bu kadar acil bir işe Hükûmetin o kadar süre içinde çözüm getirmemesinden, çözmemesinden kaynaklanan bir problem. Siz getirdiniz, bizim bütün engellemelerimize rağmen bunu geçirdiniz; biz buna problem mi çıkardık? Hukuken uygunsa geçer, gider, dedik ama bunların ileride sizin başınıza bela olmaması için, gelin, hep birlikte tekrar tekrar gözden geçirelim.

Ben yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 7’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Özcan Ulupınar (Zonguldak) ve arkadaşları

MADDE 7- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresi “yedi” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurul, ilgili piyasa Kanunlarında tanımlanan önlisans, lisans ve sertifikaların verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması ve iptali ile ön araştırma ve soruşturma işlemlerinin yürütülmesi hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını Başkanlığa ve/veya ilgili hizmet birimine devredebilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Özcan Ulupınar, Zonguldak Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ulupınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 7’nci maddesi üzerine verdiğimiz önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, iki gün önce şehit olan hemşerim Okan Korkut kardeşime ve bütün şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum. Kederli yakınlarına başsağlığı diliyorum; Allah sabırlar versin, Allah onlara hayırlı ömür nasip etsin. İnşallah, son olur ve bu vesileyle de terörü, teröre destek verenleri kınıyorum, lanetliyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyle bürokratik işlemlerin kısaltılarak hızlandırılması amaçlanmıştır. Her hususun Kurula gelmesi uzun zaman alabilmektedir. Olumsuzlukların kısa sürede giderilmesi ve sektörde denetimlerin, ön araştırma ve soruşturmaların uzamaması için hızlı bir yapı öngörülmektedir. Aynı şekilde Kurul, lisans ve sertifikaların verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması, iptali ve ön araştırma yapılması hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını ilgili hizmet birimine devredebilecektir. Ayrıca, piyasada faaliyet gösterecek şirketlerin lisans işlemleri de bu maddeyle daha hızlandırılarak pratik bir yöntem öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar, buraya çıkınca, Zonguldak Milletvekili olarak enerji üssü Zonguldak'tan da bahsetmek istiyorum. Malumunuz, Türkiye elektrik üretiminin yüzde 7'si Zonguldak'tan karşılanmaktadır. Çatalağzı'ndaki termik santraller -2 tane termik santrali var- Türkiye enerjisinin yüzde 7'sini üretmektedir.

Yine burada söylendi, Türkiye Taşkömürü Kurumu yüz elli yıldır kömür üretimi gerçekleştirmektedir. 1,3 milyar ton kömür rezervine sahip bir şehirdir. Cumhuriyetin ilk yıllarından bugüne kadar sanayinin lokomotif Zonguldak olmuştur. İnşallah, bu kömür üretimi artırıldığı takdirde, Türkiye'nin ihtiyacı olan kömür Zonguldak'tan karşılanabilecektir. Bu kömür, kalori değeri yüksek, koklaşabilir özelliği olan taş kömürüdür ve Türkiye'de Zonguldak'tan başka bir yerde bulunmamaktadır.

Hükümetlerimiz döneminde, Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanken Zonguldak'ta madene inmiştir. Eski Enerji Bakanımız -aramızda- defalarca Zonguldak'a gelmiştir, madene inmiştir; hatta ramazan ayında -bir gelenek hâline gelmiştir- ilk iftarını hep Zonguldak'ta yerin eksi 560 kotunda işçilerimizle beraber gerçekleştirmiştir; kendisine teşekkür ediyoruz. Şimdiki Bakanımız da yeni yılın ilk gününü, yılbaşını Zonguldak'ta madenci kardeşlerimizle beraber geçirmiştir.

5 bin işçi ve personel alınmıştır; yeterli değil, norm kadro 14 bin -evet, söylendi- şu anda çalışan sayısı da 9 binlerdedir. Türkiye'nin bu kömüre ihtiyacı vardır. Her şeyden önce, orada faaliyet gösteren ERDEMİR gibi, KARDEMİR gibi fabrikaların ve termik santrallerin buna ihtiyacı vardır. Bunlar kömürün bir kısmını Zonguldak'tan karşılamaktadır, bir kısmını da yurt dışından getirmektedirler. İnşallah, yerli kömür teşvik edildiği takdirde bu tüketilecek kömür Zonguldak'tan karşılanabilir.

Sadece TTK'ya, Zonguldak'a indirmek de doğru olmaz. Dönemimizde Zonguldak'ımıza 7 katrilyon civarında kamu yatırımı yapılmıştır. İki tane beldemiz, Kozlu ve Kilimli ilçe olmuştur. Filyos Projesi geçen yılın 19 Martunda ihale edilmiştir. 200 milyon civarında bir ödeneği vardır, yine 200 milyon civarında bir kamulaştırma bedeli de oradaki vatandaşlarımıza ödenmiştir. Havaalanı, dönemimizde açılmıştır. İnşallah önümüzdeki günlerde Zonguldak'ımıza kamu yatırımları sürecektir. İlçelerimizdeki kamu yatırımları tamamlanma noktasına gelmiştir. Zonguldak merkezde stadyumla ilgili çalışmalar, hastaneyle ilgili çalışmalar, TOKİ çalışmaları devam etmektedir.

5 bin şehidi olan Zonguldak'ımızda inşallah bundan sonra maden kazaları yaşanmaz ve bu kömür yer altından çıkartılarak katma değer oluşturulur, istihdama katkı verilir. Sayın Bakanımız da biraz önce söyledi, "Kurumun kâr etmesi için ve istihdamın artması için de önümüzdeki günlerde çalışmalar yapılacak." dedi.

Ben bu duygu, düşüncelerle bu kanunun ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ulupınar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi biraz önce kabul edilen önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyle ilgili üç önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen “veya” ibaresinin “ya da” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Ahmet Akın	Tahsin Tarhan	Kemal Zeybek
Balıkesir	Kocaeli	Samsun
Çetin Arık	Özkan Yalım	Erkan Aydın
Kayseri	Uşak	Bursa
Seyit Torun	Bülent Yener Bektaşoğlu	Ömer Fethi Gürer
Ordu	Giresun	Niğde

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen “alanlar bütünü” ifadesinin “alanların tamamını” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Fahrettin Oğuz Tor	Baki Şimşek	Ruhi Ersoy
Kahramanmaraş	Mersin	Osmaniye
Ahmet Selim Yurdakul	İsmail Faruk Aksu	
Antalya	İstanbul	

BAŞKAN - Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan (13) numaralı bendin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Mahmut Celadet Gaydalı	Alican Önlü	Ayhan Bilgen
Bitlis	Tunceli	Kars

“MADDE 8-

13) Şehir: Belde, ilçe veya il belediyesi ile büyükşehir belediyesine ait belediye sınırlarıyla mücavir alanların bütünü,”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ayhan Bilgen, Kars Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; galiba bu paketin içerisindeki en sorunsuz maddelerden bir tanesi 8’inci madde. Doğal Gaz Piyasası Kanunu’ndaki “şehir” tanımının büyükşehirlerle ilgili düzenlemesini, mücavir alanı kapsamasını ifade ediyor. Dolayısıyla, ben madde üzerinden çok, aslında, genel enerji politikası ve bugün bu teklifin gündeme gelmesine sebebiyet veren tüketici hakem heyetlerinden ve mahkemelerinden kaynaklı sıkıntıların aşılmasıyla ilgili beklenti nedir ve bu beklenti yerelde, özellikle tüketiciler nezdinde ne ifade ediyor, buna dair birkaç noktaya değineceğim.

Değerli milletvekilleri, enerji politikaları sadece enerjiyle ilgili sorunları değil, aslında dış politikayla ilgili ilişkileri de kapsar. Çünkü, Türkiye’nin enerjiyle ilgili politikasının üzerine oturduğu temel strateji bulunduğu coğrafyadan kaynaklanıyor ve bulunduğu coğrafi konumun enerji açısından da bir avantaja çevrilebilmesi için enerji koridoru ve enerji terminali stratejisi üzerine kurulu. Türkiye’nin çevresindeki enerji kaynakları ve bu enerji kaynaklarının arz konusundaki güvenliğiyle ilgili çok net bir fotoğraf var önümüzde aslında. Hem güneyimizdeki Irak’ta ve Suriye’de hem doğumuzdaki İran’da hem de kuzeydoğumuzdaki Rusya’da var olan kaynakların batıya aktarılması yani enerji nakliyle ilgili politikanın bir stratejik hedef olarak somut sonuç doğurabilmesi için, bir kere, bölgede barışın ve iyi ilişkilerin olması gerekiyor. Bu saydığım ülkelerden, evet, İran’la yeniden farklı bir süreç yaşanıyor küresel gelişmeler dolayısıyla ama onun dışında, hem güneyimizde çok yoğun bir çatışma var ve Türkiye her iki ülkenin merkezî yönetimleriyle ciddi sorunlar yaşıyor hem de Rusya’yla ilgili çok büyük törenlerle, kutlamalarla, şölenlerle, bir biçimde duyurulmuş projelerin neredeyse tamamına yakını fiilen askıya alınmış durumda. Şimdi, bu durumda, böyle bir dış politika krizinde bir ülkenin enerji stratejisini tümüyle, kökten, yeniden masaya yatırması ve ciddi, radikal planlamalar yapması gerekiyor ama ne yazık ki sadece durumu kurtarma boyutunda tartışmalar yürütüyoruz.

Konunun gündeme alınmasına sebebiyet oluşturan tüketicilerle ilgili duruma gelince sadece Kars’tan size iki hatırlatmada bulunmak istiyorum yani mahkemelere, tüketici heyetlerine, hakem heyetlerine yansımış iki vaka aktaracağım. Biri çok yaygın, neredeyse Kars’ın merkezde suyu olmayan köylerinin hepsinde yaşanan bir vaka; diğeri ise daha özel, daha spesifik bir durum.

Bu köylerde su sorunları doğrudan doğruya elektrik sorunuyla ilişkili yani köyün suyu olmadığı için -bildiğiniz o geleneksel fotoğraf- kadınlar sırtlarında kovalarla içme suyu taşıyorlar ama özellikle hayvancılıkla uğraşan bu merkez köylerde tabii taşıma suyla hayvanların su ihtiyacı karşılanmıyor, artezyenler yoluyla bu su karşılanıyor. Ama artezyenlerin elektrik faturaları o kadar yüksek geliyor ki köyden birkaç aile bile faturasının kendisine düşen payını ödeyemediğinde köyün elektriği kesiliyor ve köyün elektriği kesildiğinde de köylünün tek geçim kaynağı olan hayvanlarıyla ilgili sulama, su ihtiyacını karşılama imkânı da ortadan kalkıyor. Her seferinde yeniden yapılandırılıyor ve ne yazık ki zaten son derece sıkıntılı olan hayvancılar sonrasında yine benzer bir kriz yaşıyorlar. Şimdi, bu durumda çıkarları gözetilmesi, korunması gereken acaba firmalar mı yoksa bu mağduriyeti yaşayan ve suya olan bağımlılığı, aynı zamanda enerjiye, elektriğe bağımlılık pozisyonunda bulunan yani bu ilkel şartlarda yaşayan köylüler mi, çiftçiler mi?

Bir başka vaka, trafolarla ilgili. Şeker pancarı üretimi Kars için özellikle önemli çünkü Kars'ta 1 tane fabrika var, o da şeker pancarı işlemesi yapan fabrika, ve ne yazık ki bu fabrika açık kalsın diye fabrikanın işçileri şeker pancarı üretimini kendileri destekliyorlar. Ama, ne yazık ki elektrik dağıtımı yapan şirketler pancar üretimi yapan köylülere trafosu kendilerinin kurmasını, bunun ötesinde birtakım elektronik malzemeyi de kendilerinin almasını istiyorlar. Bir senelik pancar üretiminin o trafonun maliyetini karşılama imkânı yok. Şimdi, bu ihtilaflar sizce köylü lehine mi sonuçlanmalı yoksa firmalar lehine mi?

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen "alanlar bütünü" ifadesinin "alanların tamamını" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı, Hükûmetin katıldığı önerge hakkında konuşmak isteyen?

OKTAY VURAL (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu düzenlemeyle maddenin daha anlaşılır olması sağlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen "veya" ibaresinin "ya da" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İrfan Bakır (Isparta) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı, Hükûmetin takdire bıraktığı önerge hakkında Seyit Torun, Ordu Milletvekili konuşacaklardır.

Buyurunuz Sayın Torun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEYİT TORUN (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunu belirtmek istiyorum ki: Siyasi iktidarın ne yazık ki enerji üretimi ve tüketimi ile enerji yatırımları ve enerji maliyetleri, enerji arz güvenliği ve yerli yenilenebilir enerji üretim olanakları bakımından başarılı bir enerji politikası bulunmamaktadır. Dünyanın 18'inci, Avrupa'nın ise 7'nci büyük ekonomisi olan ülkemiz konu enerji olduğunda sınıfta kalmıştır. Geçtiğimiz on üç yıllık AKP iktidarı döneminde enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülkelerden biri konumundadır. Ancak özellikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarında henüz gerekli yasal hazırlığı ve kapsamlı yatırımlarla teşvik modellerini tamamlayabilmiş değildir. Hukuk altyapısının bozuk olduğu adalet mekanizmasının güvenden yoksun oluşu enerjide de yerli ve yabancı yatırımların sürekliliğini belirleyen olumsuz bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir bir enerji arzı güvenliği kalkınma süreçlerinde büyük önem taşımaktadır. Elektrik üretiminde ithal kaynak bağımlılığı, esas itibarıyla, AKP iktidarları döneminde sürekli artış göstermiştir. 2014 yılında gerçekleşen elektrik üretiminde ithal kaynak payı yüzde 62,6 oranına tırmanarak pik yapmıştır. Bu kadar dış bağımlılığı olan Türkiye'nin, yakıtı dışarıdan getireceği ve işletmeciliğini de yabancılara bırakacağı yapılanmalarla nükleer santral kurma hevesini de anlamak mümkün değildir. Bu, dışa bağımlılığı daha da artıracak bir adımdır. Rusya'yla yaşanan gelişmeler Türkiye'yi enerjide dışa bağımlılığı açısından olumsuz etkilemiştir.

Bu kanun teklifiyle yenilenebilir enerji kaynaklarına kısıtlama, nükleer ve kömür santrallerine muafiyetler de getirilmektedir; yenilenebilir enerjiye olan yönelim tersine çevrilecektir; tüketicilere yeni yükler getirecek, kayıp kaçak bedelinin gizlenerek tahsil edilmesini sağlayan bir düzenleme olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özelleştirmelerin ardından kayıp ve kaçak sorunu yanında, halkın büyük bir sorunu da elektriğin pahalılaşmasıdır. 2008 yılından itibaren elektriğe yapılan zam, 230 kilovatsaatlık asgari bir tüketim gerçekleştiren 4 kişilik bir aile için yüzde 150'ye ulaşmıştır. Böylece, 2007 yılında aylık 36,4 lira olan elektrik harcaması, Ekim 2015 itibarıyla 90 lirayı aşmıştır. Fatura içinde en dikkati çeken kalem perakende satış hizmet bedelidir, bu kalemden yüzde 545 artış gerçekleştirilmiştir. Özelleştirmelerin kaçak elektrik kullanımını sonlandıracağı iddiası çökmüş, amacın kaçak elektrik kullanımını sonlandırmak değil, özelleştirmeye gerekçe ve birtakım şirketlere kaynak aktarımının argümanı olarak geliştiği ortaya çıkmıştır.

Gelelim Türkiye'nin doğal gaz, arz güvenliğindeki asıl temel zayıflığına. Doğal gazda ithalat bağımlılığı yüksek olan ülkelerde arz güvenliğini sağlamak için, gerekli olan unsurların başında yıllık tüketimin yüzde 20-30'u kadar depolama kapasitesine sahip olmak gerekiyor ancak Avrupa ülkeleri içerisinde doğal gaz depolama kapasitesi tüketim büyüklüğüne göre en yetersiz olan ülke Türkiye. Talebin düşük olduğu zamanlarda doğal gaz alımı yapıp depolamak, talebin yüksek ve de arzın sorunlu olduğu dönemlerde kesintisiz doğal gaz iletimine devam edebilmek için kritik önem taşımaktadır. Türkiye'deki doğal gaz piyasasının mevcut yapısı, özel sektörün doğal gaz depolama tesisi yatırımı yapması için elverişli değildir. Bu teklifle her sene ithal edilecek doğal gazın beş yıl süreyle depolanması, belediye ve mücavir alanlarda ciddi sıkıntılara yol açacaktır. İktidar tarafından ÇED raporları dikkate alınmazken bu konuda bilimsel araştırmalar da yapılmış mıdır acaba emin olamayacağız. Bu depolamalarla vatandaşımızın yaşadığı yerlerde beş yıl boyunca yaşamları tehdit altında olacaktır.

Ayrıca, iktidarın, derhâl, yaşanan süreçlerden ders alması ve nükleer santral projelerinden vazgeçmesi gerekmektedir. Ne yazık ki yeni kurulan Hükûmetin programı da, atanan Bakan da enerji alanındaki politikalar ve sorunların çözümü için umut vadetmemektedir.

Bu düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Torun.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi biraz önce kabul edilmiş olan önerge doğrultusunda yapılan değişiklik çerçevesinde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde üç adet önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesiyle 4646 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin (4)’üncü fıkrasının (g) bendine eklenen (6) numaralı alt bendinde yer alan “veya mevcut dağıtım bölgeleri birden fazla lisans sahasına bölünebilir” ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Kemal Zeybek
Kocaeli	Balıkesir	Samsun
Çetin Arık	Didem Engin	Özkan Yalın
Kayseri	İstanbul	Uşak
Ömer Fethi Gürer	Erkan Aydın	Bülent Yener Bektaşoğlu
Niğde	Bursa	Giresun

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin (3) numaralı alt bendinin “doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. Kurul depolama kapasitesinin denetim usul ve esaslarını bir Yönetmelik ile düzenler.” şeklinde, (5) numaralı alt bendinin ise “Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilerek yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir.” şeklinde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Fahrettin Oğuz Tor	Baki Şimşek	Ruhi Ersoy
Kahramanmaraş	Mersin	Osmaniye

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Bedia Özgökçe Ertan

Tunceli

Bitlis

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Bedia Özgökçe Ertan, Van Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Özgökçe Ertan.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 9'uncu maddesi Enerji Piyasaları Düzenleme Kuruluna çok geniş yetkiler vermektedir. Örneğin, “Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir.” denilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yolsuzluk konusunda artık rakipsiz olan AKP hükümetleri kamu maliyesini yandaşlarına peşkeş çekmeye doymamış olacak ki şimdi de elektrik dağıtımında Elektrik Piyasası Düzenleme Kuruluna çok geniş yetkiler vermektedir. Bildiğiniz gibi, TEDAŞ'ın 11 şirketinin özelleştirilmesi sürecinde yaşanan yolsuzluklar Sayıştay raporlarına da yansımış, ihaleleri alan 6 şirketin kasasına 1 milyar doların üzerinde kaynak aktarımı yapıldığı ortaya çıkmıştı.

AKP'nin enerji sektöründeki özelleştirmeleri, beraberinde yolsuzlukları da getirmiştir. Mevzuatta yapılan değişikliklerle sektörün merkezî planlamayı gerektiren bütünlüklü yapısı bozularak sonuçları bugün karşımıza yolsuzluk ve kaos olarak çıkan dönemin kapısını aralamıştır. Özel şirketlere devretmenin kolaylaştırıldığı ancak denetimin neredeyse imkânsız olduğu düzenlemeler getirilmiştir. Örneğin, Bakanlık adına TEİAŞ ile özel şirketler arasında bağitlanan sözleşmelerin tümüne gizlilik hükmü konulmuştur. Böylece, kamu aleyhine yapılan düzenlemelerin ilgili kurum ve kuruluşlar ile kamuoyu tarafından öğrenilmesi olasılığı “ticari sır” kavramıyla ortadan kaldırılmıştır. Üstelik yap-işlet-devret modeliyle yapılan santrallerin hiçbirisi için ilana çıkılmamış, başka şirketlerden teklif alınmamış ve ihale yapılmamıştır. Bütün sürecin ilgili bakan, bürokrat ve şirket arasında yaşanması gibi bir pratiğin dünyanın hiçbir yerinde uygulaması yoktur. Bu, olsa olsa liberalleşme adına kaba bir soygundur.

Kamunun hantallığı, verimsizliği, kaynak yetersizliği üzerinden özelleştirmeleri savunan ve gerçekleştirenler yolsuzluklarıyla kamuyu öyle bir kaynak sıkıntısına sokmuşlardır ki yıllardır ulusal bütçenin yatırım kalemi azala azala yok olma noktasına gelmiştir. Bundan sonra, yapılan anlaşmalardan dolayı ülke ekonomisinin altına sokulduğu ipoteğin maddi boyutunu hesaplamak bile olası değildir.

Doğal gaz çevrim santrallerinden alınıp kullanılmak zorunda kalınan ve kilovat maliyeti çoğu zaman 10 sentin üzerindeki elektrik yüzünden, kilovat maliyeti 2 sentlik kömür santralleri atıl hâle getirilerek elektrik enerjisi üretim payı yüzde 15'lere düşürülmüştür. Özelleştirmenin ucuz elektrik iddiasının trajikomik sonu işte budur.

Yönetici kadrolar, arkalarına aldıkları siyasi güç ve bu siyasi gücü iktidara getiren çıkar grupları arasında oluşan girift rant ilişkilerinde öylesine fütursuz olmuşlardır ki herhangi bir etik değere kendilerini bağlı hissetmekten öte hukuku da yok saymışlardır.

Ayrıca, enerjideki yolsuzlukları tek başına bireysel etik düşüklüğüyle de açıklamak olası değildir. Ülkemizde enerji sektöründe rüşvet kurumsallaşmıştır. Yolsuzluklarla mücadelenin yolu neoliberal politikalara karşı kamusal alanı savunan özelleştirme karşıtı politikalardan geçmektedir.

Son olarak, bugün bu teklifle yine klasik bir AKP politikası görüyoruz, halkın taleplerinden uzak, ülke sathını neoliberal politikalara teslim eden bir anlayışla karşı karşıya kaldığımızı vurgulamak isterim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özgökçe Ertan.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır.

Önergeyi oylamaya sunmadan önce yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini ismen tespit edeceğim.

Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Tarhan, Sayın Erdoğan, Sayın Bakır, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arslan, Sayın Sarihan, Sayın Torun, Sayın Engin, Sayın Demirtaş, Sayın Atıcı, Sayın Kuşoğlu, Sayın Arık, Sayın Emir, Sayın Erkek, Sayın Gökdağ, Sayın Yeşil, Sayın Bayraktutan, Sayın Tanal.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye

Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (3) numaralı alt bendinin “doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. Kurul depolama kapasitesinin denetim usul ve esaslarını bir Yönetmelik ile düzenler.” şeklinde, (5) numaralı alt bendinin ise “Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilerek yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir.” şeklinde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu (Hatay) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ahrazoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun vermiş olduğu önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 9'uncu maddesinde yapılan düzenlemeyle, doğal gaz arz güvenliğinin sağlanabilmesi için, gerekli günlük kapasite ihtiyacının kesinti olması durumunda da yönetilebilmesi amacıyla ulusal topraklarda depolanacak doğal gaz miktarının yüzde 20 olarak belirlenmesinin amaçlandığı ifade edilmektedir. Bu oran hâlihazırda yüzde 10 iken yüzde 20'ye çıkarılmıştır. Depolamanın nerelerde, nasıl yapılacağı, güvenlikle ilgili ne gibi bir önlem alınacağı, depolama kontrolünün nasıl yapılacağı kanun maddelerinde belirtilmemiştir. Millî stok kontrolleri akaryakıtta ithalatçı firmaların beyanı esas alınarak yapılırken, değerlendirmelerde denetimin yetersiz olduğu bilinmektedir. Yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği belirsizliğini korumaktadır. Komisyon toplantısında millî stokların son durumu hakkında somut bir bilgi sahibi olunamamıştır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer değişiklikle de dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamının, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak, il sınırlarını aşmayacak şekilde, Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenmesine veya genişletilmesine imkân verilmektedir. Bu ise Kamu İhale Kanunu'na aykırı bir düzenleme olup Kurula sonsuz yetki vermektedir. Genişleme yapılacak ise bu durum, tek bir şartnamede günün şartlarına göre yeniden ihale yapmaya engel değildir. Kamu yararı gözetmeyen bu yaklaşıma vatandaşımız adına karşı olduğumuzu belirtmek isterim. Vatandaşın “teknik ve teknik olmayan kayıp” adı altında her türlü yatırım, tesisat, kayıp kaçak giderler alınırken neden hâlâ dağıtım şirketleri lehine uygulama yasallaştırılmaktadır?

Değerli milletvekilleri, bölgesel farklılık, tüketici profili düşünülmeden yapılan bir başka değişiklikle, ilgili şehir için aynı il sınırları içerisinde faaliyet gösteren birden fazla dağıtım şirketinin genişleme talebinin bulunması hâlinde, Kurul tarafından dağıtım bölgesinin tamamındaki toplam abone sayısı daha fazla olan dağıtım şirketine öncelik verilmesi şeklindedir. Böylece, yatırım yapan ancak coğrafi şartlar nedeniyle abone sayısı az olan dağıtım şirketleri ile büyük dağıtım şirketlerine eşit hak tanınmamış olacaktır. Hükûmet, adil bir düzenleme yerine, kolaycılık yaparak, rekabet şartlarını bazı şirketlerin lehine uygulamaya imkân sağlamıştır. Rekabeti engelleyici bir tutum olan bu uygulama, yasal şartlar olarak 9'uncu maddede yerini almıştır.

Değerli milletvekilleri, depolama kapasitesinin denetim, usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenmesi ve dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamının, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak, il sınırlarını aşmayacak şekilde ihale edilerek yeniden belirlenmesi veya genişletilmesi konularında yapmış olduğumuz değişiklik önergelerinin kamu menfaatinin gözetilmesi açısından önemli olduğunu ısrarla söylememize rağmen Komisyon'da AKP milletvekilleri tarafından reddedilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, yasa teklifinin dağıtım şirketlerini korumaya yönelik şeffaflık ve denetimden uzak bir mantıkla hazırlanmış olduğunu bir kez daha ifade ediyor, yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ahrazoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi ile 4646 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasının (g) bendine eklenen (6) numaralı alt bendinde yer alan “veya mevcut dağıtım bölgeleri birden fazla lisans sahasına bölünebilir” ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Aykut Erdoğan, İstanbul Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 9’uncu madde üzerinde söz aldım. Son derece önemli düzenlemeler yapan, normalde on madde olması gereken bir madde, sadece beş dakikamız var.

İki başlık düzenliyorlar; birisi, dağıtım şirketleriyle alakalı, doğal gaz dağıtım şirketleriyle alakalı. Bunları özelleştirirken “tekel olmayacak”, “rekabet olmayacak...” Bir sürü. Bu neoliberalizm, bize yalanlar söyledi, işte şimdi tekel oluyorlar. “İki şehirde bir tek şirket görevlendirilebilir. Ancak, bu sayı şehirlerin gelişmişlik durumu, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak Kurul kararıyla artırılabilir.” diyor. Kaça artırılabilir? 10, 15, 20, 25, 30... Hiçbir sınırlama yok. Oysa tekelleşmeyi engellemek için iki şehrin bile yan yana verilmemesi gerekiyordu çünkü bu tür yatay tekelleşmeler fiyat artırarak tüketicinin belini kırabilir.

Burada bir dolu madde daha var, bir de depolama meselesi var, doğal gazın depolanması.

Arkadaşlar, bu doğal gazın yazın, bahar aylarında talebi çok düşük, kışın talebi çok yüksek ve biz uluslararası doğal gaz anlaşması yapıyoruz, miktar garantisi veriyoruz, diyoruz: “Senden 10 milyar metreküp alacağız, almasak dahi parasını ödeyeceğiz.” E, bu sefer yazın kullanamıyoruz, kışın ihtiyacımız var oradan alamıyoruz, ne yapmamız lazım? Doğru dürüst iletim hatları, kompresör tesisleri ve depolama tesisleri yapmamız lazım. On dört yıldır iktidardasınız yaptınız mı, doğal gaz depolama tesisleri yapıldı mı? Yapılamadı. Peki, bu kompresör tesisleri ve iletim hatları... Binbir türlü yolsuzluk var, binbir türlü. Ya, bunu da böyle şey demiyorum, mahkeme iddianamesinden... Mavi Akım iddianamesi var ve Mavi Akım iddianamesinde öyle yüz kızartıcı yolsuzluklar var ki, kimseye duyurulmasını istemiyorlar. Ya bu ülkede, bu ülkenin bürokratlarına, bu ülkenin iş adamlarınca -işte, Enerji Bakanlığı bürokratları orada, kendileri de biliyorlar- beş yıldızlı otellerde hayat kadınları rüşvet olarak verildi arkadaşlar ve niye verildi biliyor musunuz, nasıl oldu bu iş? Depolama tesisleri yapmamız gerekiyor Tuz Gölü’nün altına. Depoya koyarsak bunu, yazın depoya koyacağız, kışın o depodan kullanacağız, bu sayede milyarlarca dolar “Al ya da öde.” yükümlülüğüne girmeyeceğiz. Ta, 2000’li yıllarda 1 milyar dolarlık kredi alındı Dünya Bankasından, Tuz Gölü’nün altında doğal gaz depolama tesisi yapılsın diye, Sayıştay raporlarında yazıyor ve daha sonra, mahkeme iddianamelerinden okuyoruz ki, istedikleri şirkete veremedikleri için sürekli ve sürekli ihale iptal ediyor ve bunu iptal eden bürokrat ekibi de kendisine “Tuz Gölü çetesi” diyor; hüküm giydiler. O Tuz Gölü çetesi doğal gaz depolama tesislerini yapamadığı için ne oldu? Biz başladık doğal gazdan elektrik üretmeye. Niye? Doğal gaz alamıyoruz ya, bari elektrik üreterek bunu kullanalım diye. Başka ne oldu?

Bir de şimdi doğal gazın kışın fiyatı çok yükselmeye başladı. Kışın fiyatı çok yükselince bir de LNG ithalatına özel sektöre izin verdiler. Bu sefer, özel sektörden deposu olan 3 tane firma getirdiler, 3 katı, 4 katı fiyatına Türkiye’ye LNG çakmaya başladılar. E, ne oldu? 3 tane şirket zengin oldu. Niye oldu? Tuz Gölü’nün altına depolama tesislerini yapamadığımız için oldu, bunları kentlere dağıtamadığımız için oldu. Bu dağıtım -bir buçuk dakika vakit kalmış- şu dağıtım şirketlerinde, öyle, dağıtım ihalesinde... Mesela, bir ile dağıtım ihalesi yapıyorlar, iletim hattı içinde değil, Kocaeli’de, Adapazarı’nda, iletim hattını da koyuyorlar. “İletim hattı” dediğinizde, milyarlarca metreküp geçiyor elektrik santraline giden, onu da içine koyuyorlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, 2 temel problemimiz var. Birincisi, bu yolsuzluklar bizi kirliliyor; bir de iş bilememezlik, bu yolsuzluklar yüzünden hareket edememek bizi kirliyor. Sonuçta ne oluyor? Bütün ülkenin elektrik ve doğal gaz fiyatları yükseliyor. Elektrik ve doğal gaz sadece tüketiciye değil üreticiye de yükseldiği için ne oluyor? Bizim üreticimiz herhangi bir rakibiyle, Çinli rakibiyle, Bulgar rakibiyle, Afrikalı rakibiyle mücadele demiyor, girdilerimiz artıyor. E, siz bu durum karşısında ne diyorsunuz? “Biz tek başımıza iktidarız, istediğimiz kanunu getiririz.” Oysaki, bu kanunların altyapısını birlikte, demokratik olarak tartışabilsek, dertlerimizi ortaya koyabilsek, siz sıkıntılarınızı samimi olarak ortaya koyabilmeniz çok daha, ülke yararına hareket edebileceğiz.

Bugün 10 bin dolarda sürünüyor bu ülkenin geliri. Hatta, 10 bin dolarda sürünüyor da kişi başına düşmüyor. Öyle bir düzen kurdunuz ki, yüzde 1'lik bir kesim servetin yüzde 90'ını alıyor, yüzde 99'lık kesim sürünüyor. Bu şekilde daha fazla taşıyamazsınız, bu ülkeyi böyle götüremezsiniz, hele bu yasalarla... Bu yasalar tarihe geçecek. Yarın öbür gün -bakın, siz ilk geldiğinizde soruşturma komisyonları kurdunuz- bunlar konuşulacak. Size ricam ve tavsiyem, bu yasağı geri çekin. Gecenin bir vakti bu kadar yormayın bu ülkeyi, korkunç bir kaynak kaybı olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Aykut Bey bir iddiada bulundu, bürokratların rüşvet aldığından bahsetti. Şimdi, “Bürokratlar rüşvet aldı.” deyince herkes töhmet altında kaldı. Aykut Bey’in şimdi bir görevi var. Hukuken sübut etmiş bu rüşvet alma olayına ilişkin açıklama yapması gerekir, kendisinden bekliyoruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Bostancı.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, kendisi de bükrattı zaten.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, bir sataşma vardır bu anlamda, müsaade ederseniz açıklayayım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Erdoğan.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Naci Bey'in şunu öğrenmesi gerekiyor ki: Ben bürokrat kökenliyim ve elimde belge olmadan hiçbir şey söylemem. Yıl 2005, Mavi Akım dosyası, Hanefi Avcı tarafından bir rüşvet çetesi ortaya çıkarıldı. Bu rüşvet çetesi ağırlıklı olarak Enerji Bakanlığındaki ihaleler üzerinden kurulmuş bir rüşvet çetesi idi ve bu rüşvet çetesiyle ilgili bir dava açıldı, davada karar verildi. Demin bahsettiğim oteldeki bu yüz kızartıcı suçlar, rüşvetlerin verilmesi, çıkma paraların ödenmesi hepsi yargılandı, Ankara 7. ve 11. Ağır Ceza Mahkemesinde -ben, size isterseniz tutanakları da getireyim- daha sonra da Yargıtaya gitti, Yargıtay tarafından da onaylandı. Üstelik partinize çok yakın iş adamları da var bu işin içinde ve bu yüzden de bir sürü iletim hattını şu an teslim alamıyoruz, kompresör istasyonlarımız çalışmıyor. Eğer ben bir yolsuzluk hakkında konuşuyorsam emin olun, ilgili taraflarına sormadan, belgelerini görmeden, emin olmadan hiçbir yolsuzluğu anlatmam.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İsimleri açıklayın.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) - Eğer ki -ben de bir beşerim- hata yaparsam da -şimdiye kadar Allah yüzümü kara çıkarmadı- gelir buradan özür dilemeyi bilirim. Benim derdim insanları küçük düşürmek değil. Benim derdim sizleri bu konularda bilgilendirip hep beraber, ortak -en azından sessizce kendi aranızda hareket edin- hareket edelim, bunları engelleyelim diye uğraşıyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İsim, isim versin.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) - Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Aykut Bey’e çok teşekkür ediyorum. Bir kere, herkesin töhmet altında kalmasına engel oldu. İkincisi, 2005 yılı, AK PARTİ’nin iktidar olduğu bir zamanda kim yolsuzluk yaptıysa -AK PARTİ’ye yakın olanlar dâhil- onların üzerine giden bir iktidarı övdü.

Teşekkür ederim, sağ olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok özür dilerim.

Bu soruşturmayı yapan Hanefi Avcı, daha sonra Ergenekon iftirasıyla birlikte hapse konulup beş yıl hapiste kalmıştır. Dedikleri doğru değildir.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – O başka bir dava.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Şu herhâlde çok açık: Sayın Erdoğan yazılmış olan bir kitaptaki bilgidan hareketle bir olaya ismi karışmış olan bazı bürokratlarla ilgili bir iddiayı dile getirdi yoksa tüm bürokrasiyi ya da Enerji ve Tabii Kaynaklar bürokrasisini itham etmek diye bir şey düşünülemez.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kesinleşmiş mahkeme kararı efendim, Yargıtaydan kesinleşti rüşvet suçu.

BAŞKAN – Evet yani somut bir olaydan söz ediyor Sayın Erdoğan.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle eklenmesi öngörülen paragrafın ikinci cümlesinde geçen "tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere "hazırlanan" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Oktay Vural

Denizli

Hatay

İzmir

Kadir Koçdemir

Erkan Haberal

Kamil Aydın

Bursa

Ankara

Erzurum

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen "Kurul tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere "6 ay içinde hazırlanacak" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Balıkesir

Kocaeli

Samsun

Çetin Arık

Didem Engin

Özkan Yalım

Kayseri

İstanbul

Uşak

Erkan Aydın

Bülent Yener Bektaşoğlu

Ömer Fethi Gürer

Bursa

Giresun

Niğde

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin ikinci paragrafında yer alan "sadece" ibaresinin madde metninden çıkarılması arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Bitlis

Tunceli

BAŞKAN – Şimdi okuttuğum önerge, maddeye en aykırı önerge olup işleme alacağım.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Bu kadar sorunlu bir yasa teklifiyle ilgili hiç olmazsa bu görüşmeler esnasında TRT’ye ödenen katkı paylarının alınmamasıyla ilgili bir durumu dikkate almanızı beklerdik. Özellikle Komisyon aşamasında iki muhalefet partisinin bu konuda sunmuş olduğu kanun teklifleri vardı ancak öğrendiğimiz kadarıyla Komisyon aşamasında da bunları hiçbir şekilde siz dikkate almamışsınız.

Bakın, ben bir HDP’li yurttaş olarak, bırakın milletvekili kimliğini, tamamen AKP’nin yayın kuruluşu hâline gelmiş olan TRT’ye kendi vergilerimden herhangi bir şekilde hiçbir katkı yapılmasını istemiyorum ve bu benim en doğal hakkım. Çünkü TRT normalde tarafsız, bağımsız olması gereken, kamu yayıncılığı yapması gereken bir kurum ancak ortada ne tarafsızlığı kalmış ne bağımsızlığı kalmış ne de kamu yayıncılığı kalmış bir kurumdan bahsediyoruz. Tamamen AKP’nin denetiminde, AKP’nin talimatlarıyla çalışan bir kurumu, siz kendinize yakın iş adamlarından oluşturduğunuz o havuz üzerinden finanse ederek TRT’yi de havuz medyasının bir parçası olarak ele alabilirsiniz, bu sizin doğal hakkınız ama kamu yayıncılığı etiketini taşıdığı sürece biz de bununla ilgili hesap sormak durumundayız.

Bakın, ana haber bültenlerinde, canlı yayınlarda özel olarak çağırdığı konuklarla ilgili partimize yönelik özel bir ayrımcı uygulaması var. Gerçi diğer iki muhalefet partisine de bu yönlü ayrımcı uygulamalar var ama söz konusu HDP olunca o yayın hakkından yararlanma ilkesini sıfırlıyor TRT. Bir gün arkadaşlara dedim: “O günün verilerini bana tesadüfen çıkarın, gönderin.” İsterseniz her gün için bu incelemeyi yapabilirsiniz. Size sadece 16 Şubat 2016 tarihli Meclis grup toplantılarına dair canlı yayın sürelerini okuyayım, bakın: Mecliste yapılan grup toplantılarında TRT, AKP’nin grup toplantısını elli sekiz dakika elli iki saniye canlı yayında vermiş, CHP’nin grup toplantısını on dokuz dakika elli iki saniye vermiş, MHP’nin grup toplantısını on dakika elli iki saniye vermiş, HDP’nin -tahmin ettiğiniz gibi- grup toplantısında herhangi bir yayın yapmamış, sıfır saniye yani.

Yine, aynı şekilde, akşam yapılan ana haber bültenlerinde de her 3 siyasi partinin -doğal olarak AKP’nin 4-5 kat daha fazla olmak üzere- grup toplantılarıyla ilgili haberler verirken HDP’nin grup toplantısından tek bir cümle bile bahsedilmemiş. Yani bunları hangi gün ve haftaya uyarlarsanız aynı sonuç karşınıza çıkıyor.

Bakın, ben size seçim süreciyle ilgili, 1 Kasım seçim süreciyle ilgili 1 ile 30 Ekim tarihleri arasındaki, bir aylık, birkaç rakamı vereyim. Bir ay içerisinde, TRT’nin özel yayın konuğu olarak siyasi partilerin tanıtımını ya da kendisini tanıtma fırsatı verdiği programlarla ilgili AKP’den 37 konuk çağırılmış. Bu 37 konuk bin beş yüz bir dakika yani yirmi beş saat konuşmuşlar. Bununla ilgili bir eşitlik ilkesi ortaya çıkmış. CHP’ye bu süre içerisinde sıfır konuk, sıfır dakika; MHP’ye sıfır, HDP’ye sıfır konuk ve sıfır dakika, herhangi bir yer ayrılmamış.

Yine, 1-31 Ekim tarihleri arasında, canlı yayınlarda siyasi partilerin genel başkanlarının konuşma süreleri var burada. Sayın Davutoğlu bir aylık süre içerisinde iki bin dört yüz doksan dakika konuşmuş, Sayın Kılıçdaroğlu üç yüz seksen bir dakika, Sayın Bahçeli yetmiş dakika, Sayın Demirtaş da -sağ olsunlar- on sekiz dakika, bir aylık süre içerisinde on sekiz dakika TRT yayınlarında yer bulmuş.

Yani özetle, özcesi, tamamen arkabahçeniz hâline gelmiş, tamamen sizin politikalarınız doğrultusunda yayın yapmış bir kurumun kamu yayıncılığıyla uzaktan yakından hiçbir ilgisi yoktur. Madem bu hâle gelmiş, madem bu durumda, o zaman hiç olmazsa bu düzenlemeyle ilgili verilen teklifler ya da önergelerde TRT’ye hepimizin vergilerinden bir katkı sağlanmasıyla ilgili o süreci kapatın -çünkü haramdır, haram ediyoruz, bir HDP’li olarak ben haram ediyorum- kendi havuz medyanızın beslendiği o havuza katın. Oradan finanse edince istediğiniz kadar konuşursunuz, biz de gelip buraya şikâyet etmeyiz diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen "Kurul tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere "6 ay içinde hazırlanacak" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen Kazım Arslan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIMARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerine söz aldım. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Teklifin -yeniden düzenlenmesi istenen kanunun- 10'uncu maddesiyle, dağıtım şirketlerinin işlerini kolaylaştıracak, yüklerini hafifletecek yeni bir düzenlemeyi önümüze getirmişlerdir. Belirli şartları sağlayan dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin teknik ve ekonomik gerekçeleri dikkate alınarak Kurul tarafından uygun bulunması hâlinde kendi faaliyetleri alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerden sadece birine iştirak etmesini mümkün kılan bir ilave yapılmak isteniyor. "İştirake ilişkin şartlar ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından yönetmelikle belirlenir." denilmektedir. Dağıtım şirketlerine Özelleştirme İdaresi tarafından dağıtım iş verildikten sonra özel bir anlaşma yapılmamış olması ve burada kayıp kaçığın, tahsilatın, yatırım harcamalarının ne şekilde olacağı konusunda hiçbir açıklık konusu arada konuşulmadığı için, sözleşmeye de bağlanmadığı için bugün bu yüklerin tamamı tüketicinin üzerine fatura edilmek istenmektedir. İşin esası budur arkadaşlar.

Dağıtım şirketlerine kayıp kaçak yönüyle bir sorumluluk getirilmemiştir. Yine, dağıtım şirketlerinin bu kadar kazancına rağmen, onların yatırım harcamalarıyla ilgili, tüketiciye ulaştırma yönündeki yaptıkları harcamalarla ilgili bir yük ve sorumluluk da getirilmemiştir. Elektrik Piyasası Kanunu'nda bu değişiklikler, gerçekten genel anlamda değerlendirdiğimizde, 36 milyon abonemizi yakından ilgilendirmektedir, hepimizi yakinen ilgilendirmektedir. Onun için, dağıtım şirketlerine hiçbir yük getirilmeden, hiçbir sorumluluk getirilmeden piyasanın onlara bırakılmış olması... Daha sonra bu zorluklar, bu sıkıntılar çıkınca hem devlet yatırım yapmıyor hem dağıtım şirketi yatırım yapmıyor. Eğer yatırım ihtiyacı varsa bunun yükü de tüketicinin üzerine yüklenmek isteniyor. Kanunun genel kapsamı esas bu şekildedir değerli arkadaşlarım.

Şimdiye kadar kayıp kaçakla ilgili olarak 33 milyar Türk liralık bir iade söz konusu olduğu hâlde ve mahkeme kararlarına rağmen, bu paranın da tüketiciye iade edilmeyeceği noktasında bir karar ortaya çıkıyor. Ayrıca, bundan sonra, tarifenize hangi şekilde hangi madde eklenirse eklensin, ne tür bir ilave yapılırsa yapılsın tarifenin esasına, içeriğine itiraz edemiyorsunuz, maddi hata varsa sadece ona itiraz ediyorsunuz. Daha doğrusu, yargının önu tüketici aleyhine tamamen kapatılmış bulunmaktadır.

Bu teklif yasalarsıra tarifenin içeriğiyle ilgili bakın neler yer alıyor? Tüketicie verilen tarifenin içinde hizmetin özünü teşkil eden sayaç okuma, sistemi kullanım bedeli, dağıtım bedeli, enerji fonu, tüketim vergisi, KDV gibi ilavelerle, inanın, faturaların 2 misline çıktığını da açıklıkla görüyoruz. Dolayısıyla, tüketiciye yük getiren bir kanun düzenlemesi olduğunu belirtmek istiyorum.

Aslında özelleştirmeden amaç hem ucuz enerji elde etmek hem tüketiciye ucuz bir enerjiyi sunmaktır ama bu maalesef bugün gerçekleşmiş değildir, daha fazla, daha ağır bir şekilde yük gelmektedir.

Sözlerimi bitiriyorum, hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ama bir yoklama talebi vardır. Önce yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Tarhan, Sayın Sarıhan, Sayın Arslan, Sayın Bakır, Sayın Atıcı, Sayın Demirtaş, Sayın Engin, Sayın Torun, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Erdoğan, Sayın Gökdağ, Sayın Bayraktutan, Sayın Erkek, Sayın Emir, Sayın Yeşil, Sayın Kuşoğlu, Sayın Tanal, Sayın Arık.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi ile eklenmesi öngörülen paragrafın ikinci cümlesinde geçen “tarafından” ibaresinden sonra gelmek üzere “hazırlanan” ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kamil Aydın (Erzurum) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyonun takdire bırakıp Hükûmetin katıldığı önerge hakkında...

OKTAY VURAL (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu düzenleme ile maddenin daha anlaşılır olması sağlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi, kabul edilen önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde üçü aynı mahiyette olmak üzere toplam dört önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş
İstanbul

Osman Aşkın Bak
Rize

Ramazan Can
Kırıkkale

Fatih Şahin
Ankara

Murat Alparslan
Ankara

“MADDE 11- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.”

“(o) “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bağlı, ilgili veya ilişkili kurum veya kuruluşlarının, faaliyetleri ile ilgili olarak birbirlerinden veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından karşılanan enerji, yakıt, mal, hizmet ve danışmanlık alımları ile büyük onarım işleri, TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları,”

BAŞKAN – Şimdi okutacağım üç önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım, talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi, aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Erol Dora

Tunceli

Bitlis

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Balıkesir

Kocaeli

Samsun

Didem Engin

Özkan Yalım

Çetin Arık

İstanbul

Uşak

Kayseri

Ömer Fethi Gürer

Erkan Aydın

Bülent Yener Bektaşoğlu

Niğde

Bursa

Giresun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Erkan Haberal

Denizli

Hatay

Ankara

Kadir Koçdemir

Deniz Depboylu

Arzu Erdem

Bursa

Aydın

Ankara

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki üç önergeye Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeler hakkında söz isteyen sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Kadir Koçdemir, Bursa Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Koçdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Goethe'nin güzel bir sözü var, diyor ki: "Göz görür ama ancak bildiğini görür." Gerçekten de şu günlerde tabiatın ve mevsimlerden tecrit mekânları hâline getirdiğimiz şehirlerde yaşayıp toprakla, çiçekle, böceklerle hiç aşına olmamış birisi seyahat ederken rengârenk bezenmiş bir arazinin yanından geçse göreceği muhtemelen sadece bitki ya da otlar olacaktır. O kişi, oradaki çiğdemi, gelinciği, nevruzu, ağlayan gelini, anemonu, Arap otunu, menekşeyi, papatyayı, tavşan topuğunu, velhasıl pek çok çiçeği görmeyecektir.

Alman edebiyatının büyük ismi dün Alman Parlamentosu tarafından maalesef negatif manada bir kere daha teyit edildi. Alman Parlamentosu, olayların sebeplerini başta Rusya olmak üzere olaylarda yabancı güçlerin payını Ermeni yurttaşlarımızla yüzlerce yıl süregelen, onların kendini gerçekleştirme imkânlarını en iyi biçimde buldukları verimli birlikte yaşama ortamının niye bozulduğunu, tarihî gerçeklerle bağdaşmayan iftira için niye yüz yıl beklediklerini ve daha pek çok soruyu bir yana bırakıp iddia ettikleri amaca da zarar verecek bir adım atmıştır. Bu vesileyle, bu kararı kınadığımı ifade ediyorum. Aynı şekilde, buradaki eksik ya da yanlış bilginin sorumluluğunun başta Hükûmet olmak üzere hepimizde olduğunu da hatırlatmak isterim.

Evet, göz görür ama sadece bildiğini görür. Bu hüküm, AKP iktidarı bakımından da geçerlidir. Buraya gelen kanun tasarılarında sıkça rastlanan bir duruma dikkat çekmek istiyorum, üzerinde söz aldığım madde de bunu teyit ediyor. "Kamu İhale Kanunu" diye bir kanunumuz var. Bu kanunun amacı, kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak usul ve esasları belirlemek. Kanunun 3'üncü maddesinde istisnalar düzenlenmiş. Ancak bu madde o kadar büyümüş ki, sanki müstakil bir kanun hâline gelmiş. Bunlardan 12 tanesi 2004'ten sonra eklenmiş, 20 bendi tutmaktadır. Yani bu hâllerde ceza ve ihalelerden men dışında, kamu kuruluşları kamu kaynaklarını kullanırken Kamu İhale Kanunu'na tabi değildir. 2009 yılında da 5917 sayılı Kanun'un 31'inci maddesiyle elektrik üretimi, iletimi, ticareti ve dağıtım alanlarında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüslerinin bu faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yapacakları enerji ve yakıt alımları istisnalar arasına dâhil edilmiş yani ceza ve ihaleden men hariç Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkarılmıştır. Bugün yapılan teklifle TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları da bu kapsama dâhil edilmektedir. Daha önceki maddeyi "İki taraf da kamu kurum ve kuruluşu." diye savunmak mümkündür ama bugünkü maddeyi nasıl izah edeceğiz? Kamu kaynağı, kamu gücü kullanıp kamuyu yani hepimizi etkileyecek kararlar alan bir birimin alımları ve faaliyetleri niye istisnalar arasına sokuluyor? Demokrasi kararlardan etkilenenlerin kararlarda etkisinin olması durumu değil mi? Bu etkilemenin de birinci yolu bu yasama organının çıkardığı kanunlar değil mi? Niye biz burada çıkardığımız kanunlardan belli alımları istisna tutuyoruz? Bunun demokrasiyle izah edilecek tarafı yok.

Tekrar Goethe'ye dönersek, göz bildiğini görmektedir çünkü ülkenin kontrol ve sensör mekanizmaları felç edilmiş, fren ve dengeleme sistemleri devre dışı bırakılmıştır. Her baktığı yerde ayırma, kayırma ve buyurmayı gören iktidar her çıkardığı kanunda da zenginleşme ve zenginleştirmenin yollarını bulmaktadır ve bu kanundaki bu madde de buna hizmet etmektedir.

Bu maddeye tekrar yakından bakıp önergemiz doğrultusunda kanun metninden çıkarılmasını umuyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koçdemir.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında söz isteyen Tacettin Bayır, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gece saat 22.00, hepimiz yorulduk. Bu yorgunluğun sonunda bu gece gittiğimizde, sizi bilemiyorum ama ben rahat uyumayacağımı biliyorum. Bugünün, vatandaşlarımızın içinde bulunduğu sıkıntılı günlerin bir kat daha fazla artacağı kararların alındığı kara bir gün olarak tarihe geçeceğini düşünüyorum. Haksız bir uygulamanın yasalarla birlikte nasıl koruma altına alınacağı, işçimize, köylümüze, emeklimize, üretime katma değer sağlayan iş adamlarımıza dayatmanın yaşatılacağı bir gün olarak tarihte yerini alacak. Bugün, haksızlığa dur demenin, milletin vekili olanların milletini unutup unutmayacağının günü. Şimdi diyebilirsiniz ki: “Bu kadar önemli olan şey ne, bu adam neden bahsediyor?” Bu tasarıda getirilen haksızlıkların halka yansıtılacak olmasından bahsediyorum tabii ki.

Sayın AKP’li milletvekilleri, her yerde, her zaman, bütün kadrolarınızla dile getirdiğiniz “Bizler mazlumun yanındayız ve yanında olmaya devam edeceğiz.” sözlerini sizlerden hep duyuyoruz ve bunu size bu akşam hatırlatmak istiyorum. Peki, dillerden düşmeyen “mazlum” kelimesi ne demektir? “Mazlum” kelimesinin Türk Dil Kurumunda yer alan anlamlarından bir tanesi “haksızlığa uğramış, sessiz, uysal, boynu bükük”tür. Yani, parti yöneticilerinizden Reiscumhurunuza kadar “mazlum” kelimesi ağızdan düşmemekte ama teoriye geldiğinde ise tam tersi yaklaşım sergilemektesiniz. “Mazlum” kelimesinin sizin için sadece oy avcılığı anlamı içermekten başka hiçbir şey ifade etmediğini bu kanun teklifini bu Meclise getirerek açıkça gösteriyorsunuz.

AK PARTİ Programı’nın sonuç bölümünde şöyle bir kısım geçiyor, aynen okuyorum: “‘İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.’ felsefesinden hareketle partimiz -diyorsunuz- bütün politikalarının merkezine bireyi koymuştur.” Bu uygulamayla siz, insanımızın yoksullaşmasına, bireyin yoksullaşmasına, ülkemizde rahat bir nefes alamamasına sebep oluyorsunuz. Bakın, yine aynı bölümde diyorsunuz ki: “Haklı zayıfları, haksız güçlülere karşı korumak, vazgeçilmez prensiplerimizden biridir.” Gerçekten takdir edilecek bir şey ifade olarak. Peki, uygulamada? “Bu nedenle programımız, bir kısım veya kesimin huzur ve mutluluğunu değil, herkesin huzur ve mutluluğunu sağlamayı hedeflemektedir.” diyorsunuz. Böyle bir ibare geçiyor. Sizin haklı zayıfları haksız güçlülere karşı koruma anlayışınız bu mudur arkadaşlar? Sizin politika anlayışınız bu mudur? Elinizi vatandaşın cebinden çekin artık. Bırakın, AKP’nin beceriksiz politikalarının kurbanı faturalarını düzenli ödeyen, ülkesine bağlı, üretim sevdalı iş adamlarımız olmasın.

Getirdiğiniz bu tasarıdaki kayıp kaçak bedelini ve diğer kalemleri ekonomik olarak zaten zor durumda olan işçilerimizden, emeklilerimizden, iş adamlarımızdan, ülkemize katkı koyan tüm yurttaşlarımızdan çıkartmaktan vazgeçin; onlara bu haksızlığı yapmayın. İnsanlarımızı ekonomik açıdan daha da fazla darboğaza sokup “adalet” kelimesini sadece sözlükte yer alan bir terim olarak bırakmayın.

Ben bu maddede AKP’li birçok vekilin de bu tasarıya “Hayır.” demesi gerektiğini düşünüyorum çünkü yazdıklarınız yandaş kanallarınızda “Yoksulun yanındayız.” ifadelerinizle boşa düşüyor, örtüşmüyor, çakışmıyor. Yarın öbür gün seçim bölgelerinizde seçmenleriniz size “Biz neden bu kayıp kaçağı ödülüyor? Neden bu tasarıya ‘Evet...’ dediğinde...” Bize sorulduğu gibi size de sorulacak. Vatandaşa bakacak yüzünüz olması için başımız dik durmalı. Bu kanunsuz, hukuksuz, adalet anlayışına sığmayan duruma gelin hep birlikte “Dur.” diyelim. Milletvekillerimiz, hepimiz bu tasarıya “Hayır.” diyelim. Milletin vekili olarak milletimizin asla izin vermeyeceği bu tasarıya izin vermeyelim. Seçmenlerin gözü, kulağı, sesi olduğunuzu unutmuyarak “hayır” diyelim. Tasarıyı getiren partiyi değil, vicdanımızı, halkımızın sesini dinleyelim, ülkemize örnek olalım.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayır.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de enerji maliyetleri gerek hanelerde gerekse işletmelerde son derece yüksek bir gider kalemini teşkil etmektedir. Zaten pahalı olan enerji bedeli bir de kayıp kaçak bedeli, sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli, iletim bedeli, açma-kapama bedeli, gecikme bedeli adı altında eklenen ek ücretlerle birlikte çok daha artmaktadır.

Değerli milletvekilleri, AKP Hükûmeti tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan bu yasa tasarısında, elektrik kullanıcılarından tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin bugüne kadar açılan davalar nedeniyle iade edilen bölümü faturalara tekrar yansıtılarak tüm abonelerden tahsil edilecektir. Böylece kayıp ve kaçak bedelini ödemiş olan yurttaşlar, hiçbir sorumlulukları olmamasına rağmen, dava sonucu elde edilen tutarları da mükerrer olarak yeniden ödeyeceklerdir.

Değerli milletvekilleri, teklifle “kayıp ve kaçak bedeli” adı altında, 2006 ile 2014 yılları arasında vatandaşlarımızdan haksız bir biçimde tahsil edilen yaklaşık 33 milyar TL'nin kanunsuz olduğu da ironik bir biçimde kabul edilmektedir. İlk kez teklifle, “teknik ve teknik olmayan kayıp” adı altında kayıp ve kaçak elektrik tanımı yapılmaktadır. Yine dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin tarifede yer alacak kalemler yasal düzenleme hâline getirilmektedir. Bu düzenlemeler de bugüne kadar yasal dayanağı olmaksızın tüketicilerden hukuk dışı bir biçimde tahsilat yapıldığını açıkça doğrulamaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifin genel gerekçesi serbestleşme ve özelleştirme süreçlerinin elektrik kullanıcılarına haksız yeni maliyetler yarattığını itiraf etmektedir. Kayıp ve kaçak bedellerinin tahsil edilmesi yasal hâle getirilmekle kalmamakta, Enerji Piyasası Denetleme Kurumunun keyfiyet içerisinde hedef kayıp ve kaçak oranlarında yapacağı değişiklikler doğrultusunda faturalarda tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin artırılmasına da olanak sağlanmaktadır. Teklifte buna yönelik olarak “Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.” hükmü getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yine teklifle haksız olarak tahsil edilen kayıp ve kaçak bedelleriyle ilgili davaların geriye dönük olarak durdurulması ve uygulamanın yapıldığı dönemdeki yasal mevzuatın değil sonradan çıkarılacak yasa hükümlerinin geçerli kılınması öngörülmektedir. Daha önce açılmış olan davalar sonucunda elde edilen yargı kararları da etkisiz hâle getirilerek icra işlemlerinin geçersiz kılınması, dolayısıyla bedelin iadesine hükmedilmiş olmasının geçersiz kılınması söz konusudur. Hukukun genel ilkeleri ve hukuk devleti ilkesiyle yakından uzaktan bağdaşmayan bu düzenleme açıkça Anayasa'ya aykırılık taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, Hükûmetin sıkça propaganda amaçlı dile getirdiği “Avrupa, yurttaşlarına elektriği bizden daha pahalıya satıyor.” tespiti gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü AB ülkelerinin yurttaşlarının gelir düzeyleri ile Türkiye yurttaşları arasındaki gelir düzeyi arasındaki fark gözden kaçırılmak istenmektedir. Hepimiz biliyoruz ki Türkiye'deki asgari ücret 1.300 TL yapılmış olmasına rağmen hâlâ açlık sınırı rakamlarının altındadır. Türkiye'de 7 milyondan fazla yurttaşımız açlık sınırının altında yaşamak zorunda bırakılmaktadır. Yine Türkiye'de 46 milyon vatandaşımız yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Halkın içerisinde bulunduğu ekonomik tablo bu iken AKP Hükûmetinin yanlış iç ve dış politikaları sebebiyle ortaya çıkan ekonomik krizlerin faturasını elektrik kullanım bedellerine ek kalemler koyarak vatandaşın sırtına yüklemesi kabul edilemez.

Hükûmeti Anayasa'ya da açıkça aykırı olan bu düzenlemeyi geri çekmesi konusunda tekrar uyarıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır, o nedenle oylamada karar yeter sayısını arayacağım.

Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Karar yeter sayısı olup olmadığı konusunda Başkanlık Divanında görüş birliği olmadığından elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, efendim, bu önergeyi işleme almadan önce...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) - Efendim, şimdi, tekrar bir İhale Kanunu'na istisna getiriliyor yani sürekli deliniyor. Ama, özellikle burada sayılan istisnalarda deniyor ki: "Hizmet ve danışmanlık alımları." Zaten kanuna bakıldığında hizmetin içerisinde danışmanlık alımları da var yani İhale Kanunu'na bakıldığında hizmet tarifinde danışmanlık alımları da onun içinde. Dolayısıyla, kanun tekniğine uygun olmayan, alelacele getirilen bir kanun. Ayrıca, kanunun gerekçesinde diyor ki: "...enerji arz güvenliği ve kamu yararı amaçları doğrultusunda..." Büyük onarım işlerinde istisna ediliyor. Bu "ile" lafıyla... Büyük onarım işleri ile kamu kurumları arasındaki değil, doğrudan doğruya büyük onarım işlerinin dışarıya yaptırılmasına matuf. Dolayısıyla, bu önergeyi hazırlayan arkadaşların, büyük onarım işlerinin kamu kuruluşlarının kendi aralarında yaptığı işler olup olmadığını, ayrıca hizmet ile danışmanlık arasında ne fark olduğunu ortaya koyması lazım. Bu bakımdan, bu konuda gerekçe de yeterince açıklamıyor. Zannederim, bir açıklığa ihtiyaç var. Acaba önergeyi hazırlayanlar "büyük onarım işleri"nden, bunu ifade ederken kamu kurumlarının kendi aralarında yaptığı işlemler mi, yoksa...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Evet.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ama bu onu kapsamıyor. O zaman yapmanız gereken şey "enerji, yakıt, mal, hizmet alımları ve büyük onarım işleri" demeniz lazım, "ile onarım işleri" dediğiniz zaman büyük onarım işlerinin tamamını dışarıya yaptırabilme imkânı vermiş oluyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, Hükûmete soralım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Dolayısıyla "ve" bağlacıyla tamamlamanız gerekiyor. Ayrıca, hizmetin içerisinde de danışmanlık var, İhale Kanunu'na baktığınız zaman danışmanlık hizmetleri de onun içinde var.

BAŞKAN – Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına niyet ediliyor ise "ile" değil "ve" olması lazım.

OKTAY VURAL (İzmir) – "Ve" olması lazım.

BAŞKAN – Ama bilemiyorum tabii ki önerge sahipleri hangi yönde bir irade ortaya koymuştur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Böyle söylediler efendim. "Kamu kurum, kuruluşları arasındaki işler..."

BAŞKAN – Biz önerge sahiplerine veya Hükûmete soralım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Redaksiyonla herhâlde öyle bir talepte bulunacaklar.

BAŞKAN – Gerekirse...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Redaksiyonla... Şöyle: Burada kastedilen kamudan kamuya -danışmalık dâhil, danışmanlık kapsamında olmadığı için-danışmanlığı koyduk. Büyük onarımla HES santrallerimizdeki restorasyon veya özellikle rehabilitasyon hizmetlerini diğer bir kamu kuruluşumuzdan, mesela TEMSAN’dan almayı... Ben dikkat çektiğiniz hususu kesinlikle anladım. “Ve”yi kaldırıp oraya bir virgül koyuyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – “İle”den sonra da “ve” diyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – “Ve”yi koymak...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Öyle düzelterek, “ile” yerine de “ve” koyarak düzeltiyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Bizce uygundur.

BAŞKAN – Tabii ki önerge sahiplerine soracağız Sayın Bakan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Önerge sahipleri aynı kanaatte.

OKTAY VURAL (İzmir) – Aslında “hizmet”in içerisinde de danışmanlık var Sayın Bakan. Yani, kanuna bakın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – İlk ayrı olarak tanımlamış, onun için koyduk, yoktu burada.

BAŞKAN – Önerge sahipleri adına kim açıklama yapacak acaba?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı kanaatteyiz.

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Vural’ın dile getirdiği talebe ve Sayın Bakanın katıldığı bu düzeltme talebine biz de önerge sahibi olarak, imza atan birisi olarak ben de aynı şekilde katılıyorum.

BAŞKAN – Siz de uygun görüyor değilsiniz, sizin görüşünüz değil mi? Yoksa... Önerge sahibi sizsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Evet, ben uygun görüyorum.

Önergede bu şekilde bir düzeltmenin uygun olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle yapalım: Düzeltme iradenizi, beyanınızı ben tam alabilmiş değilim. Onu alabilmek için birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.29

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Sema KIRCI (Bahkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

11’inci madde üzerindeki...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök...

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, bizim de tereddüdümüz olan bir konu var.

BAŞKAN – Aynı önergeyle ilgili mi Sayın Gök?

LEVENT GÖK (Ankara) – Evet efendim.

BAŞKAN – Dinliyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Anlatacağım konudan şu mu anlaşılır diye sormak istiyorum: Şimdi, burada ihaleyi üstlenecek olan, onarımı yapacak olan kurumun kendi olanakları çerçevesinde mi yapacaklar yoksa o kurum herhâlde başka bir ihaleyle başka bir yerlere bunu ihale etmeyecek diye düşünüyoruz biz, öyle midir? Yani işin içine daha sonra özel sektör girmeyecek diye yorumladık biz açıklamaları.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle yapalım isterseniz: Önergeyi okutayım, biraz önce önerge sahiplerinin önergede yapılmasını arzu ettiği değişiklikler vardı; önerge sahipleri, o değişikliklerini önerge metnine yansıttılar. Şimdi önergeyi okutacağım, o çerçevede tekrar soru sorma ihtiyacı duyarsanız sorunuz burada cevap bulacaktır.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bizim arzu ettiğimiz, kamu kurumunun özel sektöre bunu vermemesi, kendi olanaklarıyla mı yapacak, bunu teyit ettirmek istiyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kendi aralarında.

BAŞKAN – 11’inci madde üzerindeki, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve arkadaşlarının önergesini değiştirilmiş hâliyle tekrar okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş (İstanbul) ve arkadaşları

“MADDE 11- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(o) “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bağlı, ilgili veya ilişkili kurum veya kuruluşlarının, faaliyetleri ile ilgili olarak birbirlerinden veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından karşılanan enerji, yakıt, mal, hizmet, danışmanlık alımları ve büyük onarım işleri, TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları,”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Bakan, Levent Bey’in bu konuyla ilgili sorusuna bir açıklama yapacak.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Kamuya ilgili kamu kuruluşu da herhangi bir noktada dışarıdan bir hizmet alacağı zaman yine Kamu İhale Kanunu’na tabi olarak da aynı şekilde yürüyecek. Demin sordu Aykut Bey zaten, “Diyelim, TEMSAN olursa...” dedi. TEMSAN kendi yaparsa sıkıntı yok. TEMSAN dışarıdan bir şey alırsa o da KİK’e tabi zaten. Sıkıntı yok yani.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle Bakanlığın bağlı, ilgili veya ilişkili kurum veya kuruluşlarının birbirleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında enerji arz güvenliği ve kamu yararı amaçları doğrultusunda söz konusu kanun hükümlerinden istisna tutulması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi kabul edilen önerge çerçevesinde yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinde geçen “üç defa” ibaresinin “iki defa” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Ömer Fethi Gürer

Balıkesir

Kocaeli

Niğde

Kemal Zeybek

Didem Engin

Özkan Yalım

Samsun

İstanbul

Uşak

Çetin Arık

Erkan Aydın

Bülent Yener Bektaşoğlu

Kayseri

Bursa

Giresun

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir." ifadesinin "lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir ve bir daha lisans verilmez." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde geçen "zararı" ifadesinden sonra gelmek üzere "üç ay içinde" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Deniz Depboylu

Mersin

Osmaniye

Aydın

Fahrettin Oğuz Tor

Arzu Erdem

Ahmet Selim Yurdakul

Kahramanmaraş

İstanbul

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Biz de katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Deniz Depboylu, Aydın Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumun verdiği önerge üzerinde söz almış bulunmaktayım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin bu maddesinde yer alan LPG'nin teknik düzenlemelere uygun olmaması kavramı, vatandaşımızın kullanacağı LPG'nin kokulandırma işleminin yeterli yapılmadığını ifade etmektedir. Bir başka deyişle, alışlageldik LPG kokusu olmayan yakıtın satışının yapılması durumunda, daha önceden var olan lisans iptali yerine, 3 defa aynı işlemi yapmaması durumunda lisansın iptal edilmesi teklife sunulmuştur.

TÜİK verilerine göre 2015 yılında trafiğe kayıtlı LPG'li araç sayısı, 4 milyon 226 bin 657'ye ulaşmıştır. Bu sayı, teklifin ilgilendirdiği vatandaş sayısıdır. Cezanın azaltılmasıyla 4,5 milyona yakın araç sahibinin can ve mal güvenliği tehlikeye atılmaktadır. Hükûmetin yapması gereken, koku kriterine uymayan yani kokusuz LPG'nin ülkemize girişini engellemek olmalıdır. Türkiye'de girişte koku kontrolü, gümrük ihtisas laboratuvarlarında yapılmaktadır. Bu laboratuvarlarda kontrol yapılıyor ise dağıtım şirketleri nasıl oluyor da kokusuz LPG satışı yapabiliyor, bunu merak etmekteyiz.

Değerli vekiller, ben, olması gereken LPG kokusunu şimdi bir kenara bırakıp tekrar seçim bölgem olan Aydın'a döneceğim ve olmaması gereken kokulardan bahsedeceğim sizlere. Maalesef, Aydın bu santrallerin kurulumundan önce yani jeotermal santrallerin kurulumundan önce hiç tanışık ve de alışık olmadığı kokularla tanıştı ki bu kükürt kokusu. Özel filtreleme sistemleri olması gereken bu santraller, herhâlde bu filtrelelere sahip değiller ki bu koku çıkaran, içinde kimyasal ve ağır metaller olduğunu düşündüğümüz buharı özellikle gece saat üçten sonra atmosfere salıyorlar. Niye üçten sonra? Herkes uyuyor oluyor ama bazı uyanık vatandaşlarımız, bu ülkede ne olup bitiyor diye uyumuyorlar herhâlde, bu kokuları hissediyor ve bize bildiriyorlar.

Jeotermal imtiyaz sahibi şirketlerinden bir kısmının buharın yoğunlaşması sonucu oluşan sıvıyı tarım alanlarına ve Büyük Menderes Nehri'ne akıttığı, tartışmaya yer vermeyecek şekilde açıktır. 31 Aralık 2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin su ortamına doğrudan boşaltımı esasa bağlayan 27'nci maddesine göre "Yeraltından çıkarılacak enerji üretme ve ısıtma gibi çeşitli amaçlarla kullanılan jeotermal kaynak sularının alındığı formasyona reenjeksiyon ile bertaraf edilmesi zorunludur." denmektedir; Reenjeksiyon ile bertaraf etmeyen işletmelere ise ruhsat verilmeyeceğini ifade etmektedir; "Reenjeksiyonun mümkün olmadığı bilimsel olarak ispatlanmış bu tür termal sularının bertaraf yöntemi yapılacak, bir çevresel etki değerlendirmesi sonucu belirlenir." denmektedir. Söz konusu sıvının doğaya salınması ile incir bahçelerinin topraklarında fiziksel ve kimyasal değişimlere yol açtığı, Adnan Menderes Üniversitesinde araştırma yapan Sayın Sunay Dağ tarafından hazırlanan ve Profesör Doktor Engin Ertan'ın danışmanlığında gerçekleşen doktora tezinde mevcuttur, incelemenizi tavsiye ediyorum ve özellikle rica ediyorum.

Ben, az önceki konuşmamda getirdiğim fotoğraflardan birini size tekrar göstermek istiyorum çünkü konuyla ilgili. Bakın, burada o yer altına reenjekte edilmesi gereken akışkanın, sıvının doğaya nasıl salındığı görülmekte yani bu kontroller yapılmıyor değerli vekiller.

Bu bilimsel incelemeyle jeotermal tesislerden havaya salınan gazın sadece incir üzerindeki etkisi araştırılmış ama daha birçok meyve var, sebze var araştırma henüz yok. Ben özellikle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu konuyu araştırmasını rica ediyorum. Ayrıca, temiz enerji olarak kabul edebileceğimiz bir enerji üretimi yönteminden, üretilen elektrikten fazla, çevreye ve insana bu kadar çok zarar çıkıyorsa nükleer santral, bize neler getirecek düşünmek bile bizi endişeye sürüklüyor. Zira, santrallerin kurulumundan başlayarak yapılan hatalar, kuralızsızlık, denetimsizlik, vurdumduymazlık ve en kötüsü çıkar ilişkileri üzerine kurulmuş görmezden gelme ve kusuru olanlara yönelik kayırcılık -kömür işletmelerinde olduğu gibi- endişelerimizi destekliyor.

Bütün bu bilgeleri yüce heyetinize sunuyor, saygılarımla ayrılıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Depboylu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir." ifadesinin "lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir ve bir daha lisans verilmez." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Berdan Öztürk (Ağrı) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Berdan Öztürk, Ağrı Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif’in 12’nci maddesiyle ilgili verdiğimiz değişiklik önergesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye enerji sektörünün önemli bir alt alanı LPG sektörüdür. LPG sektörü, 60 civarında dağıtım şirketi, 15 bini aşan yetkili bayisi, 30 bin dolayında tali bayisi ve 50 binden fazla adede ulaşan araç sayısı ile yaklaşık 500 binden fazla yurttaşın istihdam edildiği bir alandır.

Enerji kaynakları açısından gelişmiş, uzun yıllardır önemli miktarlarda doğal gaz kullanan İtalya’da yılda 3,8 milyon ton, Fransa’da 3,1 milyon, İspanya’da 2,5 milyon LPG kullanılmaktadır.

Ülkemizde doğal gaz, metropollerde gelir düzeyi nispeten daha iyi olan vatandaşlarımız tarafından kullanılmaktadır. Diğer illerimizde, ayrıca büyük kentlerin varoşlarında halkımız LPG kullanmaya devam etmektedir. LPG kullanan dar gelirli vatandaşlarımız, eş değer enerji için doğal gaz abonelerine kıyasla 3 kattan fazla bedel ödemektedirler.

Ürünün doğası gereği, emniyet kurallarının tam olarak uygulanması, hizmet kalite ve hızının sürdürülebilmesi için sürekli yatırım ve kaynak tahsisi gerektiren bu sektörde 100 binlerce kişiye istihdam sağlayan LPG sektörünün sorunlarını tek bir maddeyle çözmek mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz konusu olan elektrik olunca, vekili olduğum Ağrı ilinin elektrik sorunlarına değinmeden geçemeyeceğim. Genelde Ağrı, özelde de Patnos ilçemizde meydana gelen elektrik kesintileri had safhaya ulaşmış durumdadır. Günün her saatinde gerçekleşen bu kesintiler, vatandaşlarımızın yaşamını olumsuz bir şekilde etkilemekle kalmamış, özellikle elektrikle çalışan esnafı da iflas noktasına getirmiştir. Sık aralıklarla meydana gelen elektrik kesintileri ve gerilim dalgalanmaları nedeniyle, evlerde ve iş yerlerinde kullanılan elektronik cihazlar, beyaz eşyalar arızalanmakta ve kullanılamaz hâle gelmektedir. Bozulan sadece cihazlar değil, aynı zamanda insanların sinir sistemi de bu kesintilere bağlı olarak bozulmaktadır. Özellikle akşam saatlerinde gerçekleşen elektrik kesintileri, gece boyunca sürmekte ve ertesi güne kadar sarkan bir seyir izlemektedir.

Görüşüğümüz yetkili kişiler kesintileri mevsim bazlı tüketimin artmasına ve kayıp kaçak oranının artmasına bağlamışlardır. Oysaki sorun, mevsimsel olarak ne tüketimin artması ne de kayıp kaçak oranıdır. Sorun, özelleştirmeler ve serbest piyasa ısrarı sonucunda kalitesiz arz sorunu ve pahalı bir enerji teminiyle doğrudan ilgilidir. Elektrik Mühendisleri Odası tarafından da hakkında dava açılan Dağıtım Sistemindeki Kayıpların Azaltılmasına Dair Tedbirler Yönetmeliği nedeniyle dağıtım şirketlerinin sınırsız bir şekilde bildirimli kesinti yapabilmesinin önu açılmıştır.

Düzenlemeyle “güvenlik nedeniyle kaçak kontrolü yapılamayan yerler” tanımlaması getirilmiş. Bu belirlemenin hangi kurum olduğu anlaşılamayan “ilgili kurum” tarafından yapılacağı belirtilerek EPDK’ya OHAL yetkisi verilmiş durumdadır. Bazı kurumlara “yüksek kayıplı şirket” statüsü tanınmıştır. Bütün bu düzenlemeler nedeniyle Ağrı ve ilçelerinde bir süredir düzenli olarak yapılan kesintilerin yasal zemini oluşturulmuştur. Şimdi de yapacağınız yasal düzenlemelerle, sunamadığınız kaliteli hizmetin bedelini de tüm halkımız gibi Ağrı halkının üzerine yıkarak bir kez daha Ağrı halkını cezalandırıyorsunuz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır, oylamada karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde geçen "üç defa" ibaresinin "iki defa" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenal Sarıhan (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Şenal Sarıhan, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Sarıhan. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, değerli kâtip üye arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve yazman arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde konuşmakta olduğumuz yasaya değinmeden önce, bugün burada bir değerli ozanımızı, kendisini... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Lütfen susar mısınız!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle bir...

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, siz, Genel Kurula hitap edin.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Çok özür dilerim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, lütfen hatibi dinleyelim.

Sayın Sarıhan, buyurunuz efendim, siz, Genel Kurula hitap edin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, kürsüdeki bir milletvekilinin, başka milletvekillerini böyle azarlama hakkı yoktur, sadece sizin uyarma hakkınız vardır.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, sayın hatip...

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Azarlamıyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, bağırarak konuşamazsınız.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Azarlamıyorum; yaptığım, hatadır, Sayın Başkana iletmem gerekiyordu ama azarlamadım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bağırarak konuşamazsınız. Sayın Başkan o uyarıyı yapar.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, Sayın Sarıhan yapmış olduğu uyarıyla aslında bana yönelik bir hatırlatmada bulunuyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Size “Susar mısınız!” dememiştir. herhâlde Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, hayır, yani bana Genel Kurulu sükûnete davet etmem konusunda bir uyarıda bulunmak istemiştir.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Başkanım, sizden özür dilerim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, siz şu tarafta mısınız? Buraya yöneliyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakınız ama ben size şunu söyleyeyim: Şimdi, bir hatip kürsüde konuşurken milletvekillerinin bir yerde toplanıp sohbet etmesi de doğru bir şey değildir arkadaşlar; lütfen, rica ediyorum.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Önemli bir meseleyi tartışıyorlar, sohbet yok, konuşuyorlar, toplantı yapıyorlar.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök, sayın hatip kürsüdeyken isterseniz devam etmeyelim, Sayın Sarıhan konuşmasına devam etsin.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, bu sayın milletvekilleri konuşmuyorlar, kahkaha atarak sohbet ediyorlar orada. Öyle bir şey olabilir mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz de yapıyorsunuz aynı şeyleri, yapmıyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, sürenizi yeniden başlatıyorum.

Buyurunuz efendim.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz burada yasalar üzerinde konuşurken, esas olarak, AKP’li üye arkadaşlarımız, salon dışında kalmaya devam ederek buradaki tartışmaların, burada muhalefetin konuşmalarının değersizleştirilmesi konusunda bir çabaya girişiyorlar. Sadece oylamalara katılmak üzere karıncalar benzeri buraya gelmek, burada yasa yapmak anlamına gelmiyor.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, lütfen incitici sözlere yer vermeyelim efendim, lütfen efendim.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Hayret bir şey be, hayret bir şey ya!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Hiç yakışıyor mu size ya?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, hanımefendi hangi gün Türkiye Büyük Millet Meclisinde?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, lütfen...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Neye benzetiyorsun? Böyle bir şey olur mu? Sen kendi grubuna bak.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – CHP’ye bak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizdeki sayıya bak, bizdeki sayıya bak. Hangi taraf daha çok?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Kendi milletvekilleriniz dinlemiyor sizi. Neredeler? Neredeler?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kendi grubuna bak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 20 kişi yoksunuz ama, 20 kişi yoksunuz orada.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurunuz Sayın Sarıhan.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Hiç yakışmıyor! Hiç yakışmıyor!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 20 kişiyi bulamıyorsunuz orada.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – 21 değilsiniz, 21.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bak, 20’yi bulamıyorsunuz, 20’yi.

LEVENT GÖK (Ankara) – Devam edin, devam edin.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Evet, bu sözlere karşı sadece susuyorum ama sustuğum, kabul ettiğim anlamına gelmiyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama 20 kişi yoksunuz orada, bize “Yoksunuz.” diyorsunuz.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şu anda tartışmakta olduğumuz madde üzerinde konuşmadan önce sizi bir büyük ozana doğru yönlendirmek istiyorum. Bugün ölümünün 53’üncü yıl dönümüne gelmiş olduğumuz ve kendi adını memleketle özdeşleştirmiş olan, “Memleket Nazım Hikmet” diye kendisinden söz eden Nazım’ın şu dizelerinin bugün tartıştığımız yasaya çok uygun düştüğü düşüncesindeyim; anımsayın, diyor ki ozan:

“Kapıları çalan benim,

Kapıları birer birer.

Gözünüze görünemem,

Göze görünmez ölümler.

Hiroşima’da öleli,

Oluyor bir on yıl kadar.

Yedi yaşında bir kızım,

Büyümez ölü çocuklar.” 1956.

1956’dan sonra ben size yakın bir tarihi de anımsatmak isterim, o tarih Çernobil’in güzel Karadeniz’imizin üzerine bir ölüm çemberi gibi indiği tarihtir. Çernobil’in yarattığı kanser bugün hâlâ bizim çocuklarımızda -ben de Karadenizli çocuklara sahibim- bizim annelerimizde, bizim yakınlarımızda, her birimizin etrafında dolanmaktadır. Sabahleyin konuşmuş olan sağlıkçı arkadaşım, doktor arkadaşım, bu tehlike üzerine dikkatlerinizi çekti.

Bugün burada yaptığımız çalışmada, özünde, doğrudan doğruya bir çevre hakkının korunması olduğundan daha önce, sayabileceğimiz diğer hakların sıralanmasından da önce, yaşam hakkımıza yönelik bir madde üzerinde konuşmaktayız. Nasıl bir çevrede yaşıyor olduğumuzun en önemli etkeni o çevrede yaşam hakkımızı koruyor olup olmadığımızdır.

Şimdi bakalım, bugün tartışmakta olduğumuz tasarı 24’üncü Dönemde yeniden gündeme gelmiş ve kadük kalmış. Fakat, sadece kadük kalmakla kalmamış, aynı zamanda bu tasarı içinde yer alan kimi düzenlemeler, örneğin kayıp kaçakla ilgili olarak Yargıtayın çok önemli kararları gündeme gelmiş, bu konudaki düzenlemelerin hukuka aykırı olduğu noktasında Yargıtay kararlar vermiş. Daha önemlisi, çevre konusundaki düzenlemelere ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi ihlal kararı vermiş. Anayasa’nın 2’nci maddesine ve 56’ncı maddelerine aykırılıktan söz edilmiş. Şimdi biz oturuyoruz, açıkça, yasaya ve hukuka, var olan hukuka, var olan mevzuata uymayan konularda yeniden ihlal yaratacak bir düzenleme için burada tartışmaları sürdürüyoruz ve daha önemlisi, o kadar alelacele davranıyoruz ki yaptığımız hazırlığın hangi noktalarda eksiklik taşıdığını, biraz önce bu konuşmalar sırasında oralara doğru koşturarak, kendi aramızda konuşup düzeltmeye çalışarak yeni bir düzenleme kurmaya çalışıyoruz. Değerli damadın değerli kayınpederi tarafından bu yasanın yürürlüğe...

BAŞKAN – Sayın Sarıhan... Sayın Sarıhan...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size yakışmadı, size.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Neredesin sen ya? Kanunla ilgili konu, şahsiyatla ilgili ne konuşuyorsun ya! Sözün varsa onu söyle.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Cumhurbaşkanı var, Bakan var.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size hiç yakışmadı!

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, çok teşekkür ederim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Böyle bir şey olabilir mi ya?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Huzuru bozmak için mi çıktınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size yakışmadı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sözün mü bitti?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne konuştuğunu bilmiyorsun ya. Allah Allah ya! Ne konuştuğunu bilmiyorsun be!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size yakışmadı, hiç yakışmadı size.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yazıklar olsun size be!

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, teşekkür ederim efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sözünün bittiği yer. Hazırlanıp öyle çık.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dün konuşmamın...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bu ne ya? Ne konuştuğundan haberi yok.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Ayıp! Ayıp!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Size hiç yakışmadı bunlar, hiç.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, bir şey söyleyeceğim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bağırmayın ya.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Niye bağırmayalım ya? Tepki gösteriyoruz.

BAŞKAN - Dün konuşmamın başlangıcında, birleşimi açtığım zaman bir şey söylemişim. Sayın bakanları, sayın milletvekillerini, bütün siyasetçileri yapmış oldukları uygulamalar, politikalar nedeniyle elbette bütün milletvekilleri, bütün siyasetçiler eleştirebilir, en sert şekilde eleştirebilir ancak bu eleştirilerde aile ilişkileri, akrabalık ilişkileri konu edilirse bunlar doğru değil, bunlar siyasetin konusu değildir efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – O kadar.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Başkanım...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya Başkanım, bize söylemediği kalmadı zaten.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, tamam.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Osman, yeter, gecenin on biri oldu.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Gecenin on birinde bunu konuşuyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var? Gecenin on birinde öyle mi konuşulur?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ne dedi ya?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne mi dedi? Ona bağırdı, buna bağırdı.

BAŞKAN – 12’nci maddeyi kabul edilen önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.06

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

13’üncü madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesiyle değiştirilen 10/05/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun’un 3’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının (9) numaralı bendinde geçen “sonucu” ibaresinin “işletilmesiyle” olarak değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	İsparta
Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Kemal Zeybek
Kocaeli	Balıkesir	Samsun
Çetin Arık	Erkan Aydın	Özkan Yalım
Kayseri	Bursa	Uşak
Ömer Fethi Gürer	Bülent Yener Bektaşoğlu	Aytuğ Atıcı
Niğde	Giresun	Mersin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinde geçen “atık lastiklerin” ifadesinin “kullanılmış lastiklerin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mustafa Kalaycı	İsmail Faruk Aksu
Denizli	Konya	İstanbul
Baki Şimşek	Ruhi Ersoy	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Mersin	Osmaniye	Hatay
Fahrettin Oğuz Tor	Ahmet Selim Yurdakul	
Kahramanmaraş	Antalya	

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "İthal edilmemek kaydıyla," ibaresinin çıkartılmasını, "Kentsel atıkların yanı sıra" ibaresinin de "kentsel ve organik atıkların yanı sıra" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi bir kez daha partim adına selamlıyorum.

13'üncü maddede Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'da "biyokütle"nin tanımının değiştirilmesiyle ilgili bir düzenleme var. Ben, daha çok, bu kanun teklifinin içerisinde özel şirketleri kayıran bir anlayışın neden yurttaşla dokunmadığıyla ve AKP'nin neden ısrarla böyle bir tutum içerisinde olduğuyla ilgili bazı bilgiler aktarmak istiyorum.

Zaman zaman farklı siyasi partilerden bu kürsüde konuşan arkadaşlar özellikle kayıp kaçakla ilgili yurttaş suçlayan, daha çok vatandaşı suçlayan birtakım ifadelerde bulundular, öyle tanımlamalar kullandılar. Bakın, aslında meselenin özü, bu enerji sektörü üzerinde muazzam bir özelleştirme alanının yaratılması ve buranın tamamen özel sektörün kâr alanı, rant alanı hâline getirilmesidir ve bunun yurttaşla, vatandaşla getirdiği muazzam mağduriyetler vardır. Bugüne kadar bu mağduriyetlerle ilgili AKP Hükûmetinin tek bir düzenlemesine şahitlik etmiş değiliz. Cebini dolduran bu şirketler altyapı yatırımları yapma noktasında kendi üzerine düşen hiçbir sorumluluğu yerine getirmiyorlar. Eskimiş olan nakil hatlarının yenilenmesi amacıyla belki de sözleşmede bulunan birçok maddenin gereklerini yerine getirmiyorlar ve dolayısıyla aslında bu tavırlarıyla en fazla kayıp kaçığın müsebbibi olan bir anlayışı ortaya koyuyorlar. Bütün bunları yapmayanlar, işte bu kayıp kaçak üzerinden de bir toplu cezalandırma mekanizmasını her yerde hayata geçiriyorlar. Yani Diyarbakır'da, Urfa'da, Şırnak'ta kayıp kaçakla ilgili işte burada dile getirilen hususlardan arkadaşların bilmesi gereken şöylesi bir durum var: Bir kentin toplu cezalandırılmasıyla ilgili süreçler bu şirketler tarafından işletiliyor. Diyarbakır'da düzenli olarak ödemesini yapan da, ödemesini yapamayan da bu özel mantığın getirdiği elektrik kesintilerinin sonuçlarıyla uğraşmak zorunda kalıyor. Ben orada hekimlik yapan bir milletvekili arkadaşınız olarak söyleyeyim: Birçok nöbetimde kesilen elektrikler nedeniyle sıkışmış olan KOAH hastalarının, astım hastalarının, silikozis hastalarının yaşam mücadelesine tanıklık etmişim. Hangi kâr mantığının yurttaş üzerinde böyle bir uygulama yapmaya hakkı var? Açık bir insan hakkı ihlalidir. Kaldı ki, sık yapılan elektrik kesintileri birçok evdeki beyaz eşyaların, buzdolabı, çamaşır makinesi benzeri beyaz eşyaların bozulmasına yol açıyor. Mesela Hükûmet olarak, bu elektrik kesintilerinin, bu özel şirketin özerk kâr mantığının yurttaşla getirdiği bu zararları tazmin etmeye yönelik ya da bunu araştırmaya yönelik herhangi bir şey aklınıza geldi mi hiç? Gelemez yani böyle bir şey gelemez çünkü bütün önceliğiniz sadece bu şirketlerin kârını artırmaya yönelik uygulamalarla sınırlı.

Bakın, yapılan kesintilerden dolayı en fazla mağdur olan kesimlerden biri de çiftçiler. Çiftçilerin birçoğu, GAP sulama kanalları yapılmadığı için, orada birtakım özel elektrikli pompa mekanizmalarıyla kuyudan suyu çekip kendi ürünüyle ilgili sulamayı gerçekleştirmek zorunda kalıyor ve hem o pompalamanın getirmiş olduğu yük trafolarla çökmeye neden oluyor hem de bölgedeki çiftçiye muazzam düzeyde elektrik faturaları sürekli yansıtıyor. Bu konuda –hatırlarsanız- Mardin’de, Urfa’da, Batman’da kitlesel protesto gösterileri oldu. Yani bir çiftçiye 400 binlik, 500 binlik elektrik faturaları getiren bir mantıktan bahsediyoruz.

Bunun ortadan kaldırılmasıyla ilgili bir çalışmanız yok, sulama kanallarının bir an önce orada ilgili araziye ulaşmasıyla ilgili bir yoğunlaşmanız yok; bütün mağduriyeti çiftçiler üzerinde yoğunlaştırıyorsunuz. En son yaptığınız düzenlemeyle çiftçilerin -ki elektrik faturalarını düzenli ödeyen çiftçilerin- destekleme primlerini bile kestiniz.

Yani bir bütün olarak, bu özel şirketlerin yurttaşa getirmiş olduğu büyük mağduriyetler var ve maalesef, siz, bu mağduriyetlerle ilgili en küçük bir kaygı taşımıyorsunuz. ”Kârından kısıntı olan elektrik şirketlerine daha fazla nasıl kâr sağlayabiliriz?”in arayışıyla bu yasal düzenlemeleri getiriyorsunuz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinde geçen “atık lastiklerin” ifadesinin “kullanılmış lastiklerin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Oğuz Tor (Kahramanmaraş) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İsmail Faruk Aksu, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesine ilişkin olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’nin enerjide geldiği nokta göstermektedir ki AKP dönemi enerji sektörü, uzun vadeli planlamanın yapılmadığı, öz kaynaklara yeterli önemin verilmediği, alternatif enerji kaynak potansiyelinin yeterince harekete geçirilemediği, yanlış vergi politikaları, kaçakçılık ve yolsuzluklarla gündeme gelen bir sektör olmuştur. Enerji kaynaklarının verimli olarak kullanılamaması ve artan enerji ihtiyacı ülkemizi enerjide dışa bağımlı hâle getirmektedir. Oysa, dünyada söz sahibi olabilmek, sanayiye güçlendirmek ve ekonomiyi büyütmek için yeterli enerji kaynaklarına sahip olmak ve bunları verimli kullanmak şarttır. Kuşku yok ki enerji politikalarının doğru olarak belirlenip uygulanması ülkedeki üretim sektörlerinin rekabet gücünü de artıracaktır. Dünyada küresel olarak faaliyet gösteren birçok firmanın yatırım yerini seçerken göz önüne aldıkları faktörlerden önemli birisinin de enerjinin maliyeti

ve sürekliliği olduğu bilinmektedir. Ancak, AKP Hükûmetleri tarafından uygulanan enerji politikaları sonucu enerjide tamamen dışa bağımlı hâle gelinmiş olmasının yanı sıra, ülkemizde elektrik enerjisi büyük ölçüde doğal gaz çevrim istasyonlarından sağlanmaya başlamıştır. Bu durum hem elektriğin pahalı üretilmesine hem de doğal gaz bağımlılığına yol açmakta, bu yönüyle enerjinin sürekliliği konusunda riskler barındırmaktadır. Son Rusya krizi göstermiştir ki yerli enerji kaynaklarına ağırlık vermek ve doğal gaz sağlayıcılarında çeşitlenmeye gitmek millî güvenliğimizin bir gereğidir.

Bu çerçevede, enerji planlamasında kaynak ve ülke çeşitliliğine gidilmesi ve arz güvenliğinin güçlendirilmesi temel ilke olmalıdır. Hâlihazırda ülkemizde kullanılan elektrik enerjisinin yaklaşık yüzde 40'ı doğal gaz, yüzde 28'i kömür, yüzde 26'sı hidroelektrik ve yaklaşık yüzde 4'ü de rüzgâr enerjisi kullanılarak üretilmektedir. Bu tabloya bakıldığında, hem çevreye etkisi hem de maliyet olarak hidroelektrik, rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji üretimine katkısının potansiyelin çok altında olduğu görülmektedir. Ülkemizde enerji arz güvenliğinin sağlanabilmesi için rüzgâr, güneş, jeotermal gibi yerli kaynaklara dayanan enerji üretimine öncelik verilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir. Ayrıca, enerjinin üretimi, dağıtımı ve kullanımında verimlilik sağlanamamaktadır. Elektrik dağıtımında ortaya çıkan kayıp ve kaçak oranı yüksek düzeydedir. Kayıp ve kaçakları önleyecek tedbirler almak yerine bu kayıp ve kaçaklar elektrik faturasını düzenli ödeyen vatandaşların üzerine yüklenmektedir. Bu, hakkaniyete uygun bir durum değildir.

Değerli milletvekilleri, enerji sektöründe doğal gazın elektrik üretimindeki payının makul bir orana düşürülmesi için uygun tedbirler alınmalıdır. Bu kapsamda, öncelikle uzun vadeli bir enerji arz-talep projeksiyonu yapılmalı, belli bir süreye kadar doğal gazdan elektrik üretimi için yapılacak yeni lisans başvuruları kabul edilmeyerek öncelik yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmelidir. Doğal gaz depolama alanlarının sayısı, depolama ve günlük enjeksiyon kapasiteleri artırılmalı, olağanüstü durumlara ve mevsimsel dalgalanmalara karşı yüksek yedek imkânı oluşturulmalıdır.

Hukukun en temel ilkeleri arasında adalet duygusu ve eşitlik yatmakta olup başkaları tarafından herhangi bir bedel ödenmeksizin kullanılan elektrik maliyetinin diğer tüketicilere yansıtılması adalet ve eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır. Elektrik şirketlerinin kusurlarından kaynaklanan kayıp kaçak bedeli ile sayaç okuma ve benzeri tüketime bağlı olmayan giderlerin de vatandaşlarımıza yansıtılması haksızlıktır.

Bu düşüncelerle, vatandaşlarımızın mevcut mağduriyetini gidermek yerine hak arama yollarının önünü kapatan bu kanun teklifinin kabul edilemez olduğunu belirterek yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'ncü maddesi ile değiştirilen 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (9) numaralı bendinde geçen "sonucu" ibaresinin "işletilmesiyle" olarak değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Aytuğ Atıcı (Mersin) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen Ayтуğ Atıcı, Mersin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Atıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, güzel ülkemizi nükleer santral belasından korumak için mücadeleye devam ediyoruz. Ülkesine ve insanlığa ihanet etmeyen milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

312 sıra sayılı Teklif'in 13'üncü maddesiyle "biyokütle" tanımına bir açıklık getirilmiş, bunda bir sorun yok. Yenilenebilir enerjiyle ilgili getireceğiniz her olumlu teklife "Evet." diyeceğiz çünkü nükleer santrallerin zararlarını çok iyi biliyoruz. Sağlığa, denize, tarıma, hayvancılığa, turizme olan zararlarının yanı sıra, nükleer santralin Ecemiş fay hattı üzerine kurulduğunu sizlere hatırlatıyor ve konuyu vicdanlarınıza havale ediyorum.

Sayın Bakan, oraya lisans verildiği dönemde Ecemiş fay hattı henüz daha tanımlanmamıştı yani Mersin Akkuyu'da yapılacak olan nükleer santralin işlemi daha başlamadan önce yapılan yer tespiti sırasında Ecemiş fay hattı yoktu, daha sonra ortaya çıktı ve bunu defalarca bu kürsüden dile getirdik. Tıpkı sizin Fukuşima'da bahsettiğiniz o yüksek dalgalar nasıl hesaplanamadıysa Ecemiş fay hattı da hesapta yoktu. Şimdi siz bana diyeceksiniz ki: "Efendim, biz 8 büyüklüğündeki depreme dayanıklı bir nükleer santral inşa etmeye çalışıyoruz." Sayın Bakan, evet, bu doğru, 8 büyüklüğünde, 8 şiddetinde bir depreme dayanıklı nükleer santral yapmaya çalışıyorsunuz ancak bunun da altı bataklıktır. Yani, siz istediğiniz kadar dayanıklı yapın, bahsettiğimiz deprem bu nükleer santralin sallanıp yıkılmasından ziyade dibe çökmesine neden olacaktır çünkü bunun altının bataklık olduğu tespit edilmiştir. Şimdi, siz bataklığın ve Ecemiş fay hattının üzerine bir nükleer santral yapıyorsunuz. Bunu vicdanlarınıza tahvil ediyorum. Bakın, bu bilgiyi ben size aktardım, buna rağmen bunu yaparsanız taammüden, bilerek ve isteyerek bu suça ortak olmuş olacaksınız. Bilmeden el kaldırdığımız zamanlar oluyor ama şimdi artık biliyorsunuz.

Gelelim bir başka konuya, nükleer enerjinin fiyatına. Hani, bazılarının kafası sadece paraya çalışır ya, onlara sesleniyorum: Nükleer enerji ucuz değildir. Bakın, Rusya'ya verdiğiniz söz gereği on beş yıl boyunca kilovatsaatine 12,35 dolar/sent ödüyorsunuz Sayın Bakan, 12,35 Amerikan doları sentini ödüyorsunuz ve on beş yıl alım garantisi veriyorsunuz. Hâlbuki, ülkemizde 2014 yılı ortalama satış fiyatı ne kadar biliyor musunuz? 17,19 kuruş/kilovatsaat. Yaklaşık 3 katına vatandaşa bunu satacaksınız. Eğer bunu rüzgârdan elde etseydiniz 15 kuruş/kilovatsaat olacaktı yani çok çok daha ucuza mal olacaktı.

Peki, bizim önerimiz nedir, biz ne öneriyoruz, nükleer santral yerine enerjimizi nasıl elde edeceğiz? Bakın, hidroelektrik santraller eğer usulüne uygun yapılırsa, küçük dereler yerine değil de uygun yere yapılır ise birçok kaynakta 150 milyar kilovatsaatlik bir potansiyelimiz olduğu ifade ediliyor.

Rüzgâr, eğer kuşların göç yolu üzerine yapılmaz ise çok işe yarayacak ve biz, Türkiye'de rüzgâr enerji potansiyelinin sadece, sadece yüzde 2'sini kullanıyoruz.

Bakın, güneş: Allah bize öylesine güzel, öylesine zengin bir enerji kaynağı vermiş ki dünyanın neredeyse başka hiçbir yerinde yok. Günlük toplam 7,2 saat, en fazla metrekarede 2.640 saat bir enerjiye sahibiz ve yaklaşık üretim değeri 380 milyar kilovatsaat Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, 380 milyar kilovatsaat. Peki, biz bugün ortalama ne kadar harcıyoruz? 300 milyar kilovatsaat. Yani, biz eğer güneşi uygun bir şekilde kullanabilirsek bu iş tamamdır. Üzerine biyogazı, jeotermal, uygun yakılmış linyiti eklerseniz biz bu işi çözeriz. Hele bir de enerji verimliliğini sağlarsak bizim başka bir şey ihtiyacımız yok.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde üç önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 5346 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine eklenen fıkrada geçen "kapsamında" ibaresinin "dahilinde" olarak değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Ahmet Akın	Tahsin Tarhan	Özkan Yalım
Balıkesir	Kocaeli	Uşak
Kemal Zeybek	Çetin Arık	Ömer Fethi Gürer
Samsun	Kayseri	Niğde
Erkan Aydın	Bülent Yener Bektaşoğlu	
Bursa	Giresun	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde geçen "yönetmelikle" ifadesinin "yönetmelik hükümleri ile" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Fahrettin Oğuz Tor	Baki Şimşek	Ahmet Selim Yurdakul
Kahramanmaraş	Mersin	Antalya
Ruhi Ersoy	Mevlüt Karakaya	
Osmaniye	Adana	

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Alican Önlü	Mahmut Celadat Gaydalı	
Tunceli	Bitlis	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Behçet Yıldırım, Adıyaman Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif’in 14’üncü maddesiyle ilgili önerge üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Biz, burada yasalar çıkarırken enerji şirketlerine rant çekilmesinin yasal olanaklarını yaratıyoruz. Yalnız, kendi bölgelerinde, kendi yaşam çevresinde bu nükleer projelere muhatap olacak bölge yaşayanları hiçbir şekilde kendilerini ifade edemeyeceklerdir. İşte, binlerce yıllık yaşam döngüsü içerisinde kendisine bir yaşam alanı yaratmış olan insanların bu konuda fikirleri, düşünceleri ve iradeleri olmayacak mı? Herkesin bu çevreye ciddi anlamda etki edecek faaliyetlerde söz ve yetkisi olacak, ancak o bölgede yaşayan yurttaşlarımızın tek bir söz hakkı olmayacaktır.

Biz seçim bildiğimizde de söylemiştik. Yerellerin, bölgelerin doğal varlıkları ve kaynakları üzerinde doğrudan söz, yetki ve karar sahibi olduklarını ve olmaları gerektiğini ve bunun için mekanizmaların oluşturulması gerektiğini belirtmiştik.

Karadeniz’e Yeşil Yol’un, HES’lerin, İstanbul’a üçüncü köprünün, yeni bir havalimanının ya da bir boğazın, Gezi Parkı’na Topçu Kışlasının, Sinop ve Mersin’e nükleer santralin, Yırca veya Soma’ya elektrik santralının yapılıp yapılmayacağına Ankara değil, o bölge insanları karar vermelidir. Biz, bu nedenle, birkaç enerji şirketinin rant ihtiyacını sağlamaktan ziyade, tabii ki halktan ve emekten yana olan enerji politikalarını destekleyeceğiz.

Doğayı, suyu, ormanı, dereleri, meraları, sahilleri, tarım alanlarını, su ekosistemini koruyacak ve sermaye birikim sürecinde kâr ve rant alanı olarak kullanımını önleme yolunda mücadele edeceğiz.

Bakın, bildiğiniz gibi bir enerji ve sulama kaynağı olarak düşünülen Atatürk Barajı yapıldı. Atatürk Barajı nedeniyle Adıyaman ilinin bir ilçesi, Samsat ilçesi sular altında kaldı, onlarca köy haritadan silindi. Ancak, bugün Adıyaman’ın dört bir tarafı sularla çevrili olmasına rağmen, Adıyaman’da bugün tarım susuz olarak yapılmaktadır. Çok fazla bir maliyet gerektirmeyen ve Adıyaman’ın neredeyse bütün ova köylerini sulu tarıma dâhil edecek bir projeyi bile hayata geçirememiştir. Enerji şirketlerini bu kadar kollayacağınıza, bakın, bu sene Adıyaman’da kuraklık var, çiftçi perişan durumda. İşte, enerji politikalarınız biraz halktan ve emekten yana olsaydı Atatürk Barajı’nın yarattığı “göl” demeyeceğim, denizle Adıyaman’ın hepsini sulu tarıma dâhil edebilirdiniz. Ancak, hâlihazırda çok ciddi bir su potansiyelini ve maliyetsiz Bebek-1, Bebek-2 projelerini hayata geçireceğinize, Adıyaman’ın dağ köylerinde çok geniş bir alanın, yaşamın kaynağı olan pınar ve çayların önünü keserek, set yaparak hem bölge halkını yerinden, yurdundan, yaşamından ediyorsunuz hem de dünya iklim verileri dikkate alındığında yarın kuruyabilecek maliyetli bir projeyi hayata geçirmeye çalışıyorsunuz.

Atatürk Barajı’nın, neredeyse bir tatlı su denizinin hemen yanı başında insanlar su kuyularıyla, elektrikle tarlalarını suluyorsa, bu nedenle borçlarını ödemekte zorlanıyorsa; bu, o insanların ayıbı değil yürüttüğünüz enerji politikalarının ayıbıdır. Niye ayıbıdır? Siz oraya gittiğinizde tek bakış açınız tahsildar bakış açısıdır. “Bu elektrik borçlarını nasıl tahsil ederiz? Bu elektrik şirketleri nasıl zarar etmez, daha doğrusu nasıl daha fazla kâr eder?” gibi bir mantıkla, bakış açısıyla çalışıyorsunuz. Bu çiftçimiz niye bu kadar borçlanıyor, niye borçlarını ödeyemiyor, ona baksanız belki bir çözüm bulursunuz.

Her şeyde yerli ve millî istiyorsunuz, hatta yerli ve millî vekil istiyorsunuz, en azından halka böyle gidiyorsunuz ancak uyguladığınız bu enerji politikaları ise yerli ve millî olması bir yana, tamamen yerelde halkı mağdur eden, gelecekte çevre sağlığı dâhil, halkın vücut sağlığını yok edecek “Paranın dini, imanı yoktur.” anlayışının klasik bir tezahürüdür.

Sanki bu ülkenin bütün enerji açığını Diyarbakır, Şanlıurfa ve bölge illeri yaratıyormuş gibi, orada yaşayan insanları hırsızlıkla suçlayabilecek kadar ayrımcı ve duyarsız bir dille Meclis içinde karşılaşmanın, hem oralarda yaşayan insanları hem de tüm duyarlı insanları rahatsız ettiğini belirtmek istiyorum. Büyük şehirlerin organize sanayilerinde harcanan kayıp enerji miktarı ile firmaların silinen vergi borçlarını karşılaştırdığımızda enerji hırsızlığını kimlerin yaptığını net olarak söyleyebiliriz.

Az önce, Sayın Bakana Cengiz Holdingi sormuştum, “Cengiz Holdingi takip etmiyoruz.” dedi. Sayın Bakanım, ben bunu Sağlık Bakanına sormuyorum, ben bu Cengiz Holdingi size soruyorum çünkü sizin faaliyet alanınızda iştilgal ediyor. Halkın üç kuruşluk kayıp kaçak bedelinden bahsediyorsunuz, bu şirketlerin âdeta tahsildarlığını yapıyorsunuz. Bu kadar vergi borcu silinen, bu piyasada bu kadar ihale alan, iş yapan bir şirketi nasıl takip etmiyorsunuz? İsterseniz daha kapsamlı da sorabilirim, Cengiz Holdingin kaç tane kamu ihalesi aldığını sorabilirim, bugün bir çevre felaketiyle sonuçlanabilecek Mersin Nükleer Santrali’yle ilgisini sorabilirim. Bu holding ve ortaklıkları Cerattepe’de varsa, Mersin Akkuyu’da varsa, üçüncü havalimanında varsa sizin bu halk adına bunu takip etmenizi öneririm. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadesinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mevlüt Karakaya (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Mevlüt Karakaya Adana Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesiyle ilgili verilen önerge üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

AKP hükûmetlerinin en temel özelliği, yerli kaynaklara dayalı üretim karşıtı politikalar izlemeleri ve uygulamalarıdır. Ekonominin tüm sektör ve alanlarında bunun etkisini görebiliriz. Enerji üretimi de bunun bariz örneklerinden bir tanesi. Biliyorsunuz, Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda 25 öncelikli dönüşüm programına yer verildi. Birisi de yerli kaynaklara dayalı enerji üretim programıydı. Ayrıntılı bir de eylem planı yayımlandı.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir de kesinti planı var, kesinti.

MEVLÜT KARAKAYA (Devamla) – Türkiye’nin sürekli artan enerji ithalatının cari işlemler dengesi ve enerji arz güvenliği üzerinde oluşturduğu baskıdan bahisle, yüksek ve istikrarlı büyüebilmek için yerli kaynakların enerji üretim amacıyla değerlendirilmesi ve bu suretle enerjide dışa bağımlılığın azaltılması hedef olarak belirlenmişti. Bu, yıllardır bilinen ve tekrarlanan bir gerçektir. AKP de bu gerçeği yıllardır tekrarladı, durdu ama bu bir türlü sonuca ya da bir çare üretimine götürülemedi. Bırakın çare bulmayı, yerli üretimin enerji ihtiyacını karşılama oranı yüzde 32’lerden yüzde 26’lara geriletildi. Sözüm ona, dönüşüm programına göre, 2012 yılındaki yüzde 27’lerde olan bu oran, 2018 yılında yüzde 35’e çıkarılacaktı. Gerçi söylenen dünde kaldı, söyleyen de indi; yeni binen de artık “Dün dünde kaldı cancağızım, bugün yeni şeyler söylemek lazım.” deyip işin içinden sıyrılmaya kalkabilir. Bugün geline noktada, Türkiye, dünyada enerjide dışa bağımlılığın en yüksek olduğu ülkelerin başındadır.

Elektrik üretimine bakanak olursak: Evet, Türkiye’nin elektrik üretimi yaklaşık 2 katına çıktı ancak elektrik üretiminde kullanılan kaynakların bileşimine baktığımızda, yerli kömürün yerini önemli ölçüde ithal kömürün aldığını görüyoruz. Yerli kömürün payı yüzde 30’lardan yüzde 14’lere düştü, aradaki fark ithal kömürle karşılanıyor. Hidrolik kaynakların payında kayda değer bir artış yok, yenilenebilir enerji potansiyelimizin ve arzu ettiğimiz çok çok gerilerinde kaldı. Yabancı kaynak bağımlılığımız bu alt sektörde de gittikçe artmaktadır.

Tüketim konusunda da önemli sorunlar yaşıyoruz. Bugün, elektrik dağıtım ve tüketimi 21 bölgeye bölünmüş ve her bir bölgenin bir dağıtım şirketine teslim edildiği bir yapı içerisinde gerçekleşmekte. Türkiye’de elektrik kesintisi olmayan bölge yok denecek kadar az. 21’inci yüzyılda yaşamın tüm alanlarında elektrik bağımlılığının mutlak bir hâl aldığı bir dünyada elektrik kesintileri yaşanmasının izah edilebilir bir tarafı da yoktur.

Bugün, elektrik kesintilerine baktığımızda ve bunlardan en fazla payını alanın da seçim bölgem de olan Adana olduğunu görüyoruz. Elektrik kesintilerinin en fazla yaşandığı bölge ki nisan ayında iki gün içerisinde 86 elektrik kesintisinin olduğunu, yine bir günde 117 mahallede elektrik kesintisinin uygulandığını ki bunların içerisinde bölgenin en büyük hastanesi olan Balcalı Hastanesi ve yine, çok büyük bir üniversitemiz olan Çukurova Üniversitesi yerleşkesinin de olduğunu maalesef görüyoruz ve günlük ortalama 40 bölgede planlı olarak kesintinin yapıldığını, arızaları ve plansızları da dikkate aldığımızda bu sayının çok daha arttığını görüyoruz. Sadece burada değil, Osmaniye’de, Mersin’de, Hatay’da aynı şeyler var.

Bu konuda acil önlemler alınması ve elektrik kesintilerinin yaşanmadığı aydınlık günler dileğimle, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Önergeyi oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP ve HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – ...ancak bir yoklama talebi vardır, bu nedenle yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

Şimdi yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini tespit ediyorum: Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Tarhan, Sayın Bakır, Sayın Yılmaz, Sayın Arslan, Sayın Sarıhan, Sayın Torun, Sayın Engin, Sayın Demirtaş, Sayın Gökdağ, Sayın Erdoğan, Sayın Yeşil, Sayın Emir, Sayın Kuşoğlu, Sayın Tanal, Sayın Atıcı, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arık, Sayın Toğrul.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 5346 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine eklenen fıkrada geçen "kapsamında" ibaresinin "dahilinde" olarak değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır (İzmir) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Tacettin Bayır, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Sayın Bakanımıza ve arkadaşlarına takdire bıraktıkları için teşekkür ediyoruz. Ortak bir şeyler üretmenin keyfini belki ilerleyen saatlerde alabiliriz diye bekliyordum. Komisyonunda da benzer çalışmalar yaptık. Hepimiz bu ülke için bir şeyler yapmak istiyoruz.

Şimdi, bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. “Nükleer santral gelince dışa bağımlılık azalacak.” deniyor. Daha önce de ifade ettim, bu doğru değil çünkü nükleer santrali getiren Ruslar, kuracak olan onlar, hammaddeyi verecek olan onlar. Rusların üzerimizdeki, Türkiye üzerindeki enerji kontrolü yüzde 70’e çıkıyor arkadaşlar. Doğal gazda Rusya’ya bağımlıyız, nükleerde Rusya’ya bağımlı olacaksınız. Evet, ülke olarak, Türkiye’de yaşayan bir vatandaş olarak belki havamız biraz artacak “Nükleer enerjiye sahip olduk.” diye, sadece havamız artacak ama tamamen dışarıya bağımlı olacağız. Oysa bunun plansız bir yatırım örneği olduğunu yine, sizin iyi niyetle başlayan iki ayrı uygulamanızdan örnek vererek anlatmak istiyorum. Bunlardan bir tanesi, üzerinde deminden beri konuşulan, Akkuyu’daki nükleer santral, maliyeti ve enerji üretimi. Yine sizden bir örnek, ikincisi, Konya’da yapmak istediğiniz güneş enerjisi santralinin, GES’lerin maliyeti ve üretilen enerji. Bakın, bu iki yatırımınızı gelin bir mukayese edelim isterseniz. Hesaplamalara göre 4.800 megavat gücündeki Akkuyu Nükleer Santrali’ni yaklaşık 25 milyara mal ediyorsunuz. Bunun yanı sıra, eski Başbakanınız Davutoğlu’nun memleketi Konya’da yapılmakta olan 3 bin megavat gücündeki güneş enerjisi santralinin maliyeti ise yaklaşık olarak 6 milyar. Bakın, rakamlara dikkatinizi çekirim arkadaşlar. Nükleer santralde elde edeceğimiz güç 4.800 megavat, harcadığımız para 25 milyar dolar; Konya’da yapacağınız güneş enerjisi 3 bin megavat, harcadığımız para 6 milyar. Yani, kısa bir hesaplama ile 25 milyar dolara 4.800 megavat enerji elde ederken aynı rakamla, güneş enerjisiyle -Konya’da yaptığımız- 12 bin megavat enerji elde edebilirsiniz yani 3 kat fazla. Konya’da yapmayı düşündüğünüz yatırım doğru bir yatırımdır, güneş enerjisi. Doğru yaptığınızı doğrudur diyeceğiz ama yanlış yaptığınızı da buradan söylemek zorundayız.

Şimdi, ayrıca güneş enerjisi santralinin 3 kat daha fazla üretimi, daha az yatırımı var ve riski yok; bir de nükleerdeki gibi kurulum, üretim, sökülme ve atıklarının saklanması da dışa bağımlı olmayacağız Konya’da. En önemlisi bu santrallerin doğaya, ekosisteme vereceği zararları ben kişisel olarak düşünmek bile istemiyorum. Oysa, güneş enerji santrallerinde bu riskler yoktur.

Ayrıca, ülkemiz, Allah vergisi, güneşten en fazla yararlanabileceği bir coğrafyada yer almaktadır. İstanbul’dan Avrupa’ya, özellikle Almanya’ya güneş santrallerinde kullanılmak üzere çok ciddi miktarda alüminyum profiller ihraç edilmektedir yıllardır. Almanya’daki güneşi düşünecek olursanız Türkiye’den çok çok düşüktür. Hepsinden önemlisi GES, güneş enerji santralleri hem ekonomik hem riski yok hem de yerli sanayi ve üretimin kalkınmasına yani yerli üretimde istihdam sağlanmasına bir anlamda katkı sağlayacaktır.

Şimdi, Sayın Bakanım, sizin bize daha önce bu özellikle nükleer santralle ilgili söylediğiniz “istememezükçü” cümlesini sizin ifadenizle ters çevirip size şunu söyleyebilir miyim: Şimdi, sizin için yenilenebilir enerji meselesine “İstememezükçüsünüz yenilenebilir enerjide.” desem alınganlık gösterirsiniz değil mi? Tezinizde de vardı. Kusura bakmayın. Yani, burada, bakın, doğru yaptığınızı söylüyoruz; Konya’daki proje doğru bir proje arkadaşlar. Yani diğer projenin dörtte 1 maliyetine. Konya’daki proje Akkuyu Santrali’nden 4 kat fazla enerji üretebiliyor. Bunu gelin, gelin her tarafa yapalım. Allah’ın dağı taşı, her taraf güneş, gelin yapalım; GES’leri yapalım hem Türkiye sanayisi kalkınsın hem alüminyumcu istihdam yaratsın, ihracatımız artsın; gelin bunu yapalım.

NECİP KALKAN (İzmir) – Devamlılığı yok, devamlılığı.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Verimliliği düşük, verimliliği.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Arkadaş yeterli bilgi sahibi değil İzmir’den tanırım kendisini, Ticaret Odasında birlikte çalıştık. Yeterli araştırmayı yapmamış, dersini çalışmamış.

Hepinize saygılar sunuyorum, iyi akşamlar diliyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Onun sürekliliği yok, sürekliliği olmayan bir enerji.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi biraz önce kabul edilen önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm, çerçeve 26'ncı maddeyle ihdas olunan geçici madde 19 ve geçici madde 20 dâhil 15 ila 29'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi, ikinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım. Önce siyasi parti gruplarının sözcülerine söz vereceğim.

İkinci bölüm üzerinde ilk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erkan Haberal, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Haberal. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN HABERAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın ikinci bölümü üzerinde partim adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi ve değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde son yıllarda AKP hükümetleri tarafından uygulanan...

BAŞKAN – Sayın Haberal, bir saniye efendim.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda hatibin dinlenmesini zorlaştıracak ölçüde bir uğultu hissediyorum. Lütfen efendim hatibi dinleyelim.

Sürenizi yeniden başlatıyorum Sayın Haberal.

Buyurunuz.

ERKAN HABERAL (Devamla) – Ülkemizde son yıllarda AKP hükümetleri tarafından uygulanan yanlış enerji politikaları sonucunda, ne yazık ki enerjide dışa bağımlılık giderek artmıştır; üretimin tüketimi karşılama oranı düşmüş, yüksek kayıp kaçak oranları bir türlü kabul edilebilir sınırlara çekilememiştir. Elektrikteki kayıp kaçak miktarı, dağıtım şirketlerinin satın aldığı ve satabildiği elektrik enerjisi arasındaki farktan oluşmaktadır.

2012 yılında, kamu çatısı altında faaliyet gösteren elektrik dağıtım şirketleri, daha ucuz elektrik sağlanabilmesi, kayıp ve kaçakların azaltılması amacıyla özelleştirilmiştir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından, özelleştirme öncesi, elektrik kayıp ve kaçak hedefleri belirlenmiştir. İhaleyi kazanan dağıtım şirketleri de kayıp kaçak hedeflerini yakalamaları durumunda kâr edeceklerini, hedefi tutturamamaları hâlinde ise zarar edeceklerini bilmekteydiler.

Değerli milletvekilleri, elektrik dağıtımının özelleştirilmesiyle, sanayi ve konutlarda kullanılan elektriğin daha sıkı denetlenmesi, kayıp kaçak oranımızın Avrupa Birliği ülkelerindeki kayıp kaçak oranı ortalaması olan yüzde 6 seviyelerine çekilmesi hedeflenmiştir; daha ucuz, kesintisiz ve kaliteli elektrik sağlanabilmesi amaçlanmıştır. Ancak Hükümetin yanlış enerji politikalarıyla hedefler yine tutturulamamış, ne elektrik ucuzlamış ne de ülkemizde elektrik kesintileri son bulmuştur. Enerji arz güvenliğinin sağlanamaması, kayıp kaçığın önlenememesi faturalara yansımıştır. Vatandaş yüksek elektrik faturaları nedeniyle mağdur edilmiş, edilmeye devam edilmektedir.

Dünyada elektrikteki kayıp kaçak oranlarına baktığımızda, Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre, kayıp kaçak oranı ortalaması dünyada yüzde 8,1; Avrupa Birliğinde yüzde 6,2; Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzde 7, Japonya'da yüzde 4,6; Almanya'da yüzde 4,2; Çin'de ise yüzde 5,7 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'de ise şu anda kayıp kaçak oranı yüzde 14'tür. Dünyadaki oranlar kıyaslandığında, Hükûmet, elektrikte sınıfta kalmıştır. Elektrik dağıtım özelleştirilmelerinin üzerinden bu kadar zaman geçmesine rağmen, kayıp kaçak oranları yüzde 14'ün altına indirilememiştir. Kayıp kaçak oranlarındaki Avrupa ortalamasının 2019 yılında yakalanacağı iddia edilmektedir. Dolayısıyla, bu süreçte de vatandaşımızın cebi yanmaya devam edecektir. Sürdürülebilir büyüme için gerekli olan temiz, güvenilir ve ucuz enerji ihtiyacımızın karşılanabilmesi için öncelikli olarak kayıp kaçak oranının üzerine gidilmeliydi, gidilmemiştir.

Elektrik, üretiminden tüketimine pek çok aşama ve faaliyet geçerek tüketicilere ulaşmaktadır. Her bir faaliyet kapsamında niteliğine göre değişik maliyetler çıkmaktadır. Yasa teklifiyle, tüketiciye sunulan her türlü mal ve hizmette olduğu gibi, elektrik için de oluşan tüm maliyetlerin tüketiciye yansıtılması amaçlanmaktadır. Hükûmet, asgari ücretliyi, emekliyi, memuru, dar gelirliyi bu yasa tasarısında da düşünmediğini belli etmiştir, dağıtım şirketlerini kurtarma derdine düşmüştür.

Gerekli ve yeterli tedbirlerin alınmaması neticesinde kaçak elektrik kullanımı, telafisi olmayan, inanılmaz rakamlara ulaşmıştır. Kaçak elektrik kullanımı güneydoğuda terör örgütünün devlete karşı yürüttüğü mücadelenin bir alanı hâline gelmiş, terör örgütünün vatandaşlara “Bize ait olmayan devlete elektrik parası ödemeyin.” şeklinde baskı yaptığı, ne acıdır ki bu ülkenin Enerji Bakanı tarafından dile getirilmiştir.

“Çözüm süreci zarar görmesin.” denilerek gerekli mücadele yapılmamıştır. Nitekim, elektrik dağıtım şirketlerinin 2014 yılı kayıp kaçak oranlarına baktığımızda, Dicle yüzde 74,15; Vangölü yüzde 61,02; Aras yüzde 26,21; Toroslar yüzde 13,2; Yeşilırmak yüzde 8,27; Aydem yüzde 7,92 olarak gerçekleşirken son sıradaki Trakyanın kayıp kaçak oranı yüzde 6,33 olarak gerçekleşmiştir. Netice olarak, tutturulamayan kayıp kaçak bedelleri nedeniyle dağıtım şirketleri AKP tarafından korumaya alınırken vatandaş yüksek elektrik faturalarıyla karşı karşıya kalmıştır. Kayıp kaçak oranı hedefleri yükseldikçe elektrik fiyatlarında beklenen indirim de hayalden öteye geçemeyecektir. Toplam 21 elektrik dağıtım bölgesinin 3'ünde meydana gelen aşırı yüksek kayıp kaçak elektrik tüketimi ülkemizde yaşayan tüm vatandaşlarımıza yüklenerek faturalandırılmasına neden olmuştur. Hükûmetin uygulamaya koyduğu ulusal tarife nedeniyle kaçak elektrik kullanmayan dürüst vatandaşlarımız âdeta cezalandırılmaktadır. Bu haksızlıktır, adaletsizliktir, kabul edilebilir bir uygulama değildir.

Dağıtım özelleştirmelerinde başlangıçta belirlenen şartların uygulanması ve maç başladıktan sonra oyunun kurallarının değiştirilmesi söz konusudur. Hükûmet dağıtım şirketlerinin baskılarına dayanmamıştır. Verilen çok sayıda yargı kararına rağmen, Hükûmet oyunun kurallarını her defasında değiştirme yoluna gitmiştir, faturalardaki kayıp kaçak bedelini dağıtım bedelinin içinde gizlemeye kalkmıştır. 2015 yılına gelindiğinde EPDK'nın belirlediği hedeflerin dağıtım şirketleri tarafından tutturulamaması doğrudan dağıtım şirketlerinin nakit akışını etkilemeye başlamıştır. Dağıtım şirketleri hedefin altında kalan her puan için kasalarından kayıp kaçağın parasını ödemek zorunda kalmıştır. Bu nedenle, 2015 yılında kayıp kaçak hedeflerini yakalayamayan bazı dağıtım şirketleri mücbir sebep gerekçesiyle EPDK'ya başvurmuştur. EPDK elektrik kayıp kaçak hedefini tutturamayan bazı şirketlerle ilgili yeni bir düzenlemeye giderek kayıp kaçak hedef oranlarını yukarıya çekmiştir. 2015 yılının sonunda çıkarılan yönetmelikle de Hükûmet vatandaşlarımızın faturalarını kabartacak, daha da mağdur edecek yüksek kayıp kaçak oranına sahip bazı dağıtım şirketleri için ayrıcalıklar sağlama yolunu seçmiştir. Şimdi de bu yasa teklifiyle, Hükûmet kayıp kaçak bedelinin tahsilatını legal hâle getirmenin yolunu aramaktadır. Bu süreçte, vatandaşlarımız faturalara yansıtılan fahiş kayıp kaçak bedelini

yargıya taşımışlardır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu “Kayıp kaçak bedeli aboneye yansıtılamaz, geri ödenmelidir.” kararını vermiştir. Buna rağmen, Hükümet vatandaşı değil, dağıtım şirketlerini koruyup kollamanın derdine düşmüştür. Yargıtay kararını yok sayarak kayıp kaçak bedelini yasallaştırmaya çalışan bu iktidardır. Bu iktidar, şirketleri iflastan kurtarma gerekçesini açıklayabilmek için 2006-2014 yılları arasında elektrik kullanıcılarının tamamından 33 milyar TL kayıp kaçak bedeli tahsil edildiğini itiraf etmiştir. Yani, her yıl ortalama 3,7 milyar lira kayıp ve kaçak bedeli şirketlere aktarılmıştır. Yasa teklifiyle, yargı kararları nedeniyle kayıp kaçak bedellerini vatandaşa ödemek zorunda kalan dağıtım şirketleri bu büyük dertten kurtarılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sizlere son olarak 2 elektrik faturası göstermek istiyorum. 2016 Mart dönemine ait 52 TL tüketim bedeli olan bu faturada 28,85 TL dağıtım bedeli tahakkuk ettirilmiştir. Yine, 2016 Şubat dönemine ait 88 TL’lik tüketim bedeli olan bir faturada 48,90 TL dağıtım bedeli tahakkuk ettirilmiştir. Sonuç olarak, faturalardaki tüketim bedellerinin yüzde 50’sinden fazlası vatandaşlarımıza dağıtım bedeli olarak yansıtılmaktadır. Hükümet ve dağıtım şirketleri kayıp kaçakla gerekli mücadeleyi verememiş, kayıp kaçığa göz yummuş; tarafını haktan, hukuktan, adaletten ve vatandaştan değil, şirketlerden yana seçmiştir.

Bu yasa teklifi, Hükümetin enerjideki yanlış politikalarının sonucu olarak şirketler için bir iflas ertelemesi, dağıtım şirketlerini kurtarma projesidir. Enerjide arz güvenliğini sağlayacak somut adımlar atılması elzemdir. Bu konuda doğal gazın elektrik üretimindeki payının azaltılması şarttır. Yenilenebilir enerjinin yaygınlaştırılabilmesi, enerji üretimindeki payının artırılması için yenilenebilir enerji stratejisi oluşturulmalıdır. Elektrik üretimindeki kaynak çeşitliliği için etkili teşvik ve düzenlemeler hayata geçmelidir. Bu hâliyle yasa teklifinin, elektrik üretimini teşvik eden ve vatandaşlarımızın haklarını koruyan düzenlemelerden çok uzak olduğu aşikârdır.

Yüce Meclise ve siz değerli milletvekillerine saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Haberal.

Gruplar adına ikinci konuşmacı Halkların Demokratik Partisi Gurubu adına Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, netameli bir kanun teklifinin ikinci bölümünü görüşüyoruz. Aslında bu süreçte teklifin ne kadar eksikliklerle dolu olduğunu, nasıl sıkıntılı olduğunu hep beraber görüyoruz. Grup başkan vekilleri zaman zaman diğer grup başkan vekilleriyle diyaloga geçiyorlar ya da Sayın Bakanla diyaloga geçiyorlar ve üzerinde alelacele birtakım değişiklikler yapıyorlar. Hâlbuki biz bu hukuksuz düzenlemenin Anayasa’ya aykırı olan birçok yönünün tartışılması için -daha önce de belirtmiştim- bir toplantı yapmıştık ve bunun alelacele geçmemesi, hukuka aykırı yönlerinin telafi edilmesi için ya Anayasa Komisyonuna ya da alt komisyona gönderilerek eksikliklerinin giderilmesi şeklinde konunun tekrar etraflıca ele alınması ve eksikliklerinin giderilmesi konusunda görüş belirtmemize rağmen, maalesef, siyasi iktidar bunu bu şekilde buraya getirdi.

Kanun teklifine baktığımızda, aslında üç temel noktada çok sıkıntılı olduğunu ve Anayasa’ya aykırı olduğunu ifade etmiştik. Bunlardan bir tanesi, gerçekten daha önceki konuşmalarımızda da değindiğim gibi, birçok araziye, askerî alanı, zeytinlik alanlarını, özel güvenlik alanlarını Sayın Bakan, özel yetkiyle, rafineri vesaire gibi amaçlarla ya da nükleer amaçla hiç kimseye sormadan verebilecek. Bu, son derece sakıncalıdır diye düşünüyoruz.

İkincisi: Bu tür yapıların yapı denetiminin normal mevzuatın dışına çıkarılmasının sakıncalı olduğunu tekrar tekrar ifade ediyoruz.

Bakın, biraz önce Mersin milletvekilimiz, Akkuyu’da kurulacak nükleer santralin dibinin bataklık olduğunu ve sonradan orada bir fay hattı tespit edildiğini ifade etti ve buna rağmen, biz, bu binaları, bu santralleri kuracağız ama yapı denetimi için hiç alanı olmayan bir kuruluşu görevlendiriyoruz; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu görevlendiriyoruz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığını tamamen devre dışı bırakıyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının katkısı sadece görüş düzeyinde olacak yani aslında, özelde yok hükmünde olacak.

Değerli arkadaşlar, asıl önemli bir nokta, kayıp kaçaklarla ilgili. Biliyorsunuz, Türkiye’de 21 tane dağıtım şirketi var ve bu dağıtım şirketleri TETAŞ’tan satın aldığı elektriği tüketiciye ulaştırana kadar yüksek kayıplarla karşı karşıya kalıyor ve kayıpları şu anda doğrudan tüketiciye yüklüyor yani yurttaşa yüklüyor; yoksula, emekçiye yüklüyor. Bu kayıp kaçakların oranı yüzde 50’leri aşıyor. Şimdi, bir dağıtım şirketi düşünün ki kayıp kaçığın oranının yüzde 50’nin üzerinde olduğu bir durumda “Nasıl olsa ben bunu vatandaştan alıyorum.” diyeceği için, hiçbir şekilde iletim hatlarında yenilemeye gitmeyecektir çünkü buna ihtiyaç duymayacaktır, nasıl olsa vatandaşın cebinden kendi payını alıyor, vatandaş umurunda değil. Vatandaş düşünmesi gereken Hükümet ve AKP iktidarı, maalesef, 21 dağıtım şirketini kurtarmakla meşgul. Şimdi, kendisine sorumluluk getirmeyen bir noktada nasıl olsa alacağını alan 21 dağıtım şirketi peki, bu hatları nasıl yenileyecektir, kayıp kaçak oranını nasıl düşürecektir? Dolayısıyla, gerçekten bu kayıp kaçak oranının daha da düşürülme ihtimali bir hayalden ibarettir.

Bu kayıp kaçak bedelleri, biliyorsunuz, 2013 yılında EPDK kanunu bu Meclisten çıktığından beri sorunlu olmuştur ve bu kayıp kaçak bedelleri vatandaşa yüklenmiştir. Bunun üzerine vatandaş mahkemeye başvurmuştur ya da il hakem heyetlerine başvurmuştur. Bu konu çeşitli aşamalardan geçmiş, Yargıtaya gitmiş ve Yargıtay son noktayı koymuştur; kayıp kaçak bedelinin vatandaştan alınamayacağını yasaya değil, Anayasa’ya dayandırarak reddetmiştir, “Bunu vatandaştan alamazsınız.” demiştir. Şimdi, peki, biz ne yapıyoruz? Anayasal bir değişiklik yapmıyoruz, yasalarla mevcut kararın arkasından dolanarak kararı boşa çıkarmaya çalışıyoruz. Bu kararın alınması üzerine, dağıtım şirketleri 1 Ocak 2016’dan bu yana bu kayıp kaçak bedellerini önce faturalarda görünmez hâle getirdiler. Görünmez hâle getirilince... Şimdi biz bu yasayı çıkardığımızda peki, bu yasayla ne olmuş olacak? Bu görünmez hâle getirilmiş olan fatura bedelleri aslında vatandaştan alınmaya devam edilmiş, aslında vatandaşın hakkını aramasının önüne de engel konulmuştur.

Değerli arkadaşlar, kayıp kaçak bu kez yasa yoluyla vatandaştan alınmak isteniyor. Kayıp kaçak, aynı şekilde, yasa yoluyla alınırken 1 Ocaktan itibaren gizlenen kayıp kaçak bedelleri yasal güvenceye kavuşturulmuş olacaktır, Yargıtayın verdiği karar yok hükmünde bir karara dönüştürülecektir. Yargıtayın kararının yok hükmünde olmasının ötesinde, vatandaşın hakkını arayacağı yasal yollar tıkanıyor, vatandaşın hakkını aramasının önüne geçiliyor. Vatandaş, bundan sonra, faturasındaki ayrıntıları mahkemeye taşıyamayacak, bunun önü kapatılıyor. Ancak fatura bedelinin toplamının yüksekliğine itiraz edebilecek ve bu ayrıntılarda gizli olan soygunun mahkemelere taşınması bir şekilde engellenmiş olacak.

Değerli arkadaşlar, aslında bu ülke enerjiden, dışarıya bağımlılıktan ya da büyük şirketlere bağımlılıktan geçmişte büyük acılar çekti. Hatırlayın, büyük şirketlerce bir gün, bir bütün olarak tüm Türkiye genelinde -yanılmıyorsam 26 Ocak 2014 veya 2015 tarihiydi- elektrikler kesilebildi. Yani büyük enerji şirketleri Türkiye’ye orada bir mesaj verdi. AKP bu mesajı gördü ve büyük şirketlere hizmet edecek kimin iktidarı olduğunu, kimin lehine yasa ve yönetmelik çıkardığını bir kez daha bu teklifle göstermiş oldu.

Bu yasa, 21 dağıtım şirketini kurtarma yasasıdır. Bu teklifle kendi üzerine yük olan bu 21 şirketin normalde yapması gereken hatlardaki yenilemeler yapılmayarak, kayıp kaçak düşürülmeyle, bir şekilde yaratılan rant dağıtım şirketlerinin cebine indirilmeye çalışılmaktadır. Sadece 2013 yılında kayıp kaçak bedeli olarak 5,85 milyar TL halktan para toplanmış. 2013 yılındaki dağıtım maliyeti ise 3,5 milyarda kalmış değerli arkadaşlar. 2,35 milyar TL'yi dağıtım şirketleri halktan toplamış, kendi ceplerine indirmiştir.

Şimdi, AKP Hükümeti gerçekten, yoksuldan mı yana, kim için siyaset yapıyor; halkımızın bir kez daha bunu görmesi gerekiyor. Halkımız kim emekçiden yana, kim yoksuldan yana, kim çiftçiden yana bunu bir kez daha bu yasayla görmüş olacak. AKP'nin kimden yana olduğunu, holdingleri nasıl zenginleştirme peşinde olduğunu, holdinglere nasıl rant yaratma peşinde olduğunu bir kez daha görmüş olacak.

Bu yasa bu hâliyle -defalarca uyardık- Anayasa Mahkemesinden mutlak bir şekilde dönecektir. Dolayısıyla, biz burada aslında zamanı harcıyoruz, israf ediyoruz diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) - Gecenin bu saatinde herkese iyi geceler diliyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Gruplar adına üçüncü söz hakkı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Kazım Arslan'a aittir.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Teklifi'nin ikinci bölümünün geneli üzerinde grup adına söz aldım. Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, bu konuşmayı yaparken de gecenin bu vaktinde AKP'nin sıralarında da hiç kimsenin olmadığını görüyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Varız, buradayız.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Herhâlde, boş koltuklara konuşacağımı düşünüyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Boş değil, arkadaşlar burada.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Evet, arkadaşlar yoklama gelmeden burada olurlarsa iyi olur diye düşünüyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Televizyonlar canlı veriyor, sen konuş.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Değil mi?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Görmüyorsunuz arkadaşları.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, enerjide yaşadığımız sorunlar ve çözümleri açıkça ortadayken, aslında daha ucuz enerji, daha iyi bir enerji, maliyetleri aşağıya çeken bir enerji politikası izlenmesi gerekirken bu kanun teklifi, maalesef, burada tamamen günü kurtarmaya, dağıtım şirketlerini kurtarmaya, devletin üzerinde yük olarak kalacak olan kayıp kaçak gibi ağır bedelleri tüketicinin üzerine yıkmaya ve böylelikle bu işin üstesinden gelmeye yönelik olarak hazırlanmış bir kanun teklifidir.

Sorunlarımız açıktır. Enerji maliyetlerini düşüremediğimiz sürece, ucuz elektrik olarak fiyatı ucuz olan bir elektriği tüketicimize, üreticimize, sanayicimize, ihracatçımıza veremediğimiz sürece gerçekten hem maliyetler üzerindeki yükler artacak, sanayicinin ve üreticinin rekabet şansı azalacak hem de dar gelirli vatandaşlarımızın tüketim fiyatlarından dolayı da yükü azalmış olacak. Öyle görüyorum ki, böyle bir durum maalesef burada yok.

Ödediğimiz elektriğin yüzde 48'ine yakın miktarı vergilerden oluşmakta, dolayısıyla 52 liralık bir elektrik için 100 liranın üzerinde bir bedel ödediğimiz herkes tarafından bilinmektedir. Ham elektrik fiyatı, yüksek vergi ve ek yüklerle, gerçekten Türkiye'de hemen hemen tavan yapmış bulunmaktadır. Onun için, öncelikle bu yükü azaltmak için tüketicie vereceğimiz elektriğin üzerindeki vergileri azaltmak, KDV'yi sıfırlamak, TRT katılım payını kaldırmak suretiyle daha ucuz bir enerjiyi tüketicimize ulaştırmış olacağımızı belirtmek istiyorum. Üretimde kullanılan enerjinin de ucuza verilmesi hâlinde sanayicimiz ve üreticimiz daha ucuza üretecek, rakip ülkelerle daha iyi bir şekilde rekabet etme şansını bulacaktır. Böylelikle, ülkemizde üretilen ve dışa satılan malların kazanımında daha fazla bir şekilde gelir elde edilmiş olacaktır.

Şimdi, bakıyoruz, elektrik fiyatının içinde neler var daha? Enerji Fonu var, yüzde 1. TRT payı var, biraz önce söylediğim gibi, yüzde 2. Belediyeye ödenen yüzde 5'lik bir pay var, bir de KDV var. Ayrıca, "okuma parası" gibi, "sistem parası" gibi, "dağıtım parası" gibi birçok para da eklenmek suretiyle, dolayısıyla gerçekten yüklü bir şekilde enerji faturasının, elektrik faturasının karşımıza geldiğini görüyoruz.

Şimdi, zaman zaman konuşuluyor, Hükûmet de diyor ki: "Biz ucuz enerji üretiyoruz." Ancak şu var: Avrupa kıyaslamasına göre, satın alma gücüne göre elektriği en pahalı üreten 6 ülke içindeyiz. Onun için, gerçekten, enerjiyi, elektriği ucuza, maalesef, üretmiyoruz. "Türkiye'de enerji pahalı değil." derken bu hesabı satın alma gücüne göre yapmak gerektiğini bir kez daha söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, dağıtım şirketleri ve devlet elektrikteki teknik kaybı azaltmak için gerekli yatırımları, gerekli yenilikleri, hat değişimini ve hatlardaki revizyonu gerçekleştirmeden ve yeni teknik durumları da kullanmadan, gerçekten, bu yükün azaltılması ve bu kaybın azaltılması kesinlikle mümkün gözüküyor.

Elektrik dağıtım özelleştirmelerinden beklenen şuydu: "Daha çok enerji ürettirelim, elektrik ürettirelim, daha ucuza ürettirelim ve tüketicie de daha ucuza verelim." anlayışından hareket ediliyordu ve bunlar söylendi. Özelleştirmenin her zaman faydalı olduğu söyleniyordu, ifade ediliyordu ama bugün elektrikte geldiğimiz noktada, gerçekten, tam bir pahalılığın içine oturduğumuz ve pahalı elektrik kullanmak zorunda kaldığımız bir duruma gelmiş bulunmaktayız. Bunun nedeni birçok durum, başta teknik kayıplar, ayrıca kaçak elektrik durumları ve miktarları gereği gibi hesaplanmadan bu yüke daha önce devlet belirli ölçüde katlanırken bugün dağıtım şirketleri katlanmadığı için bu yükü tüketicinin üstüne yıkmaya çalışan bir kanun düzenlemesi olduğunu yine söylemek istiyorum. Dolayısıyla, kayıp ve kaçakların bütün bedeli, bütün yükü dürüst abonenin üzerine yüklenmek suretiyle alınmaya çalışılmıştır şimdiye kadar ve kanunsuz bir şekilde alınmaya çalışılmıştır. Bunun miktarı da 33 milyar TL'yi bulmuştur. Bununla ilgili birçok dava açılmıştır, mahkemeler karar vermiştir, bu kararlar bile bugün bu yasayla ortadan kaldırılmaktadır. Yargının önü tamamen kapatılmakta ve artık, tüketicinin, ödeyeceği bedel için herhangi itirazda bulunma hakkı maalesef kalmamış bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, ilk başta tasarı olarak Meclise gelen ve son dakikada da teklife çevrilen bu kanun teklifinin düzenlenmesinde gerçekten büyük haksızlık olduğunu kabul eden Sayın Davutoğlu'nun bile bu tasarıya, bu teklife karşı koyması nedeniyle onun Başbakanlığının gitmesine ve Genel Başkanlıktan da istifa etmesine neden olduğunu da burada söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin gerçekten öz kaynakları çok, fevkalade iyidir. Yenilenebilir enerjinin öne çıkarılarak, güneş enerjisinin, rüzgâr enerjisinin, HES'lerin öne çıkarılarak daha fazla, daha ucuza enerji üretme imkânımızı teşvik etmemiz, desteklememiz ve onların da daha fazla elektrik üreterek, daha ucuza üreterek tüketicimize ulaştırmamız gerektiğini belirtmek istiyorum.

Şimdi, tarifenin içine baktığımızda, yargıya hiçbir şekilde müdahale edemeyecek bir duruma getirilmektedir. Sadece maddi hata varsa sonucuna itiraz etme hakkınız olacak, ama içeriğiyle ilgili, tarifenin içinde bulunan kalemle ilgili hiçbir maddeye itiraz hakkınız bu kanunla maalesef kalmayacaktır.

Onun için, gerçekten, tüketicinin aleyhine, dağıtım şirketlerinin lehine, üretici firmaların lehine olan bu kanun teklifinin Anayasa'ya, yasalara, eşitlik ilkesine ve birçok hak arama özgürlüğüne de aykırı olduğunu açıklıkla belirtmek istiyorum. Tabii, buradan bu yasa çıkabilir ama Anayasa Mahkemesinden bu yasanın döneceğini de açıklıkla belirtmek istiyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

İkinci bölüm üzerinde gruplar adına olan konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi şahsı adına söz talep eden sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Şahsı adına ilk söz, Osman Boyraz, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Boyraz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin görüşlerimi belirtmek üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi selamlıyorum.

Yasa teklifimizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. Öncelikle bu kanunun hazırlanmasında emeği geçen Enerji Bakanlığımıza, bürokratlarına, her türlü öneri, eleştiri ve destekleriyle katkı sağlayan Komisyon üyelerimize de şükranlarımı sunuyorum.

Bu düzenlemeyle de hepinizin malumu olduğu üzere 12 kanunda düzenlemeler yapılmaktadır. Detaylarına girmeyeceğim, birçok konuşmacı bunları ifade etti. Tabii, gün boyu konuşmaları dikkatlice dinledim, özellikle muhalefetteki arkadaşlarımızın konuşmalarını dinledim. Onların ortaya sundukları tablolar ve elimizdeki grafikler, veriler, tablolar... Doğrusu, ikisini bir araya getirmekte zorlandığımı da ifade edeyim. Bir tarafta 2002 yılından itibaren yapılanlar, diğer tarafta söylenenler; bunlardan kısaca bahsetmem gerekir diye düşünüyorum. 2002 yılında 32 bin megavat olan kurulu gücümüz 2015 yılında yaklaşık 70 bin megavata çıkmış, 130 milyar kilovatsaat olan 260 milyar kilovatsaate çıkmış; 2002 yılında 12 bin megavat olan kurulu gücümüz 2015 yılı sonunda 32 bin megavata çıkartılmış yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak. Yine, 34 milyar kilovatsaat olan üretimimiz 82 milyar kilovatsaate çıkmış yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak.

Yine, doğal gazda. Doğal gaz derken de yaklaşık on beş yıldır doğal gaz şirketinde çalışmış biri olarak, özellikle İstanbul'da, 1997'yi sanırım, İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde doğal gaz çalışmaları yapmak için görevlendirildik. Gittik orada doğal gaz ölçümleri yapıyoruz harita mühendisiyim, tabii “total station”la ölçüm yapıyoruz. Vatandaşlar oradan ne yaptığımızı sordular. Biz de “Doğal gaz getireceğiz, fizibilite projesi yapacağız.” dedik. Tabii “Aklımızla alay mı ediyorsunuz?” diye bizi kovalamışlardı, yaklaşık 1 kilometre koşmuştum, dayak yemeden kurtulmuştum. Tabii, o gün hayal olan, düşünülmemesinin bile, gerçekleştirilmesinin bile hayal olduğu düşünülen İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde... Bugün Türkiye'nin 77 iline doğal gaz gitmiş, 350 ilçesine de doğal gaz ulaştırılmış. Böyle, ortada grafikler var, veriler var, tablolar var. Böyle bir tablo var, diğer tarafta da söylemler var. Gözünü kapatmakla güneşin varlığı da inkâr edilmiyor değil mi? Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

Yine, özellikle, tabii, ülkemiz hem jeopolitik konumunu hem de jeostratejik konumunu, imkân ve fırsatları, kabiliyetlerini çevirmek için bölgemizi çevreleyen kaynak ülkeler ile tüketici ülkeler arasında bir köprü vazifesi görüyor. Dolayısıyla da, hem kuzey güney hem de doğu batı yönüyle önemli projeler gerçekleştirdi. Hepiniz de bunları biliyorsunuz, bunların neler olduğunu, bunlardan da kısaca bahsetmek istiyorum, bunlardan da kısaca bahsedeceğim. Tabii, Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı, Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı, Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı, TANAP projesi ki hepimizin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının hepsinin gurur duyacağı bir proje, günümüzün İpek Yolu bence, yaklaşık 20 ilden, 67 ilçeden, 558 köyden geçerek Azeri gazının bu projeyle ülkemiz üzerinden Avrupa'ya transit taşınması sağlanmaktadır. Böyle büyük projeler yapılırken hepimizin de bu projelere destek vermesi gerekir.

Ülkemizin enerji kaynaklarını daha ileriye götürmemiz gerekiyor. Tabii, özellikle de nükleer enerjiyle ilgili defalarca konuşuldu burada. Birçok ülkede nükleer enerji olduğu hâlde bizim ülkemizde neden yapılmadığını hepimizin sorgulaması gerekir. Her şeye karşı olmak bir anlam ifade etmiyor. Bir şairin ifade ettiği gibi, aslında düzenledim onu da biraz, diyor ki:

“Bir mucize olaydı, kırk yıl geri gideydim,

Anam ile harman edip dağda davay yayaydım,

Sereydik yatağımızı damın orta düzüne,

Uyanaydık elektriksiz günlere.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yani kırk yıl geriye gitsek herhâlde elektriksiz günleri arzu etmeyeceğiz değil mi? Dolayısıyla da bugün bunların yapılması gerekiyor. Kırk yıl geriye gidip gaz lambalarının bulunduğu ortamı, eğer biz o günleri yaşamak istemiyorsak artan enerji talebinin de karşılanması gerekir. Bunun için de ne diyoruz? Enerjinin en basit tanımı: Durmak yok, yola devam. Duran cisim enerji üretmez efendim.

Hayırlı günler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Boyraz.

İkinci bölüm üzerinde şahsi adına ikinci konuşmacı İrfan Bakır, Isparta Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bakır. (CHP sıralarından alkışlar)

İRFAN BAKIR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarım; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde şahsım adına söz aldım.

79 milyon vatandaşımızı ilgilendiren böylesine önemli bir kanun teklifinde vatandaşlarımızın beklentileri karşılanmadığı gibi, daha da zora sokacak, kamu yararından uzak bir uygulamayla karşı karşıyayız. Maddelerin çoğunda büyük çekincelerimizin olmasıyla birlikte, vatandaşlarımızın en merak ettiği ve düzeltilmesini istediği kayıp kaçak bedelleri vatandaşın omuzlarına yük olmaya devam edecek. Yargı kararı sonucunda dağıtım şirketleri tarafından iade edilmek zorunda kalan kayıp ve kaçak bedellerinin tüm elektrik abonelerinden yeniden tahsil edilmesinin önu açılmıştır. Bu kanun teklifiyle elektrik kullanıcılarından tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin bugüne kadar açılan davalar nedeniyle iade edilen bölümü faturalara tekrar yansıtılacak; böylece, namusuyla vatandaşlık görevini yerine getiren, kullandığı elektriğin faturasını devlete ödeyen, hiçbir kusur ya da sorumlulukları olmamasına karşın, hırsızlık yapan, kaçak elektrik kullananların faturasını da vatandaşlarımız ödeyecek.

2006-2014 yılları arasında vatandaşlarımızdan kullanmadıkları enerjinin tahsili için 33 milyar lira kayıp kaçak bedelinin kanunsuz bir şekilde alındığı kabul edilmiş, buna kılıf için kanunda ilk kez “teknik ve teknik olmayan kayıp” adı altında kayıp kaçak elektrik tanımı yapılmıştır.

Ayrıca, teklifle, bugüne kadar dava sonucu iade edilen bedellerin yeniden faturalara yansıtılması sağlanmakta, bundan sonra açılan davalarda, hukuksuz olduğu gerekçesiyle kaçak bedellerin tahsilatına karşın, yargının iade kararı vermesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Yani, mahkeme ya da tüketici hakem heyeti kararıyla kayıp kaçak bedelini geri alma hakkını elde etmiş vatandaşlara geri ödenecek bedel dağıtım şirketlerinin kasasından değil, faturalara yansıtılarak tüm abonelerden tahsil edilecektir.

Teklif, vatandaşın yanında değil, daha çok şirketlerin yanında yer almıştır. Halkımız, üretim ve tüketimdeki maliyetlerin düşmesini beklerken dağıtım şirketlerinin maliyet ve tazminatlarının kendi omuzlarına yük olmasıyla karşı karşıyadır. Yapılacak düzenlemelerle kayıpların azaltılması, kaçakların takip edilip önlenmesi için yeni modeller geliştirmek gerekirken sorumluluk almayıp bu bedelleri vatandaşa fatura etmenin yolları aranmıştır.

Teklifin yasalaşmasıyla birlikte yasal faizi 33 milyar lira olan kayıp kaçak bedelleri artık yasa yoluyla vatandaşlarımıza ödetilecek, buna karşı açılacak yargı yolunun önü kapatılacak ve vatandaşlarımızın bugüne kadar ödemiş olduğu bu bedeller geri ödenmeyecektir.

Yine, çıkarılacak yasayla, haksız olarak tahsil edilen kayıp kaçak bedelleriyle ilgili davaların geriye dönük olarak durdurulması ve uygulamanın yapıldığı dönemdeki yasal mevzuatın değil, sonradan çıkarılacak yasa ve hükümlerin önüne geçilmek istenmektedir.

Nükleer santraller başta olmak üzere uluslararası anlaşmayla yapılan üretim tesislerinin inşaat için gerekli izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler olmaksızın üretim lisansı alabilmesine, lisans almadan üretim tesisiyle ilgili olmayan yapıların inşaatına başlanmasına olanak tanınmaktadır. Bu durumda, yapılan inşaatlar nedeniyle özel ya da kamu mülkiyetinin ihlal edilmesiyle doğaya zarar verilmesi söz konusu olacaktır. “Acele kamulaştırma” adı altında yapılan düzenlemeyle de vatandaşların mağduriyeti artacaktır. Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi hâlinde söz konusu alanlar üzerinde acele kamulaştırma yapılabilecektir. Ayrıca, tüketici lehine verilen kararlar sonucunda, tahsili beklenen tüm kayıp kaçak iade kararlarının hiçe sayılıp “teknik ve teknik olmayan kayıp”, “sistem işletim maliyeti”, “dağıtım şebekesi”, “kesme bağlama hizmet maliyeti”, “sayaç okuma maliyeti”, “reaktif enerji maliyeti”, “dağıtım sistemi yatırım harcamaları”, “perakende satış tarifeleri”, “son kaynak tedarik tarifesi” gibi tanımlarla kayıp kaçak bedellerinin tüketiciden alınmaya devam edeceğinin, yargı kararlarının hükümlerinin sınırlandırılacağına bir göstergesidir. Bunun yanında, kanun teklifiyle, nükleer tesis kurmak için farklı kanunlara istisnai hükümler getirilerek kıyı ve sahillere, askerî arazilere ve zeytinlik sahalara girilebilmenin önü açılacak; bu durumun ne gibi sonuçlara yol açacağı açıktır.

Çıkarılan yasaların amacı, vatandaşlarımızın beklentilerine karşılık vermek, sıkıntılarına, sorunlarına çözüm olmaktır. Kamu yararını gözetmek bizlerin en asli görevlerindendir. Ancak, gördüğümüz kanun teklifinde kamu yararı geri planda bırakılmış, başka beklentiler ön plana alınmıştır.

Vatandaşlarımız için yapılacak tüm gerekli, olumlu ve vatandaşlarımızın yararlarına olan uygulamalara her zaman destekçi olacağız. Ancak, bu yasa teklifine destek vermek, vatandaşlarımıza karşı olan sorumluluğumuzu görmezden gelmektir. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak vatandaşlarımızın beklentilerini hiçbir zaman görmezden gelmedik ve gelmeyeceğiz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakır.

Şimdi ikinci bölüm üzerinde on beş dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Sorulara başlıyorum.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakana soruyorum:

Nükleer enerjiyi öne çıkaran ve her türlü yasal düzenlemeleri askıya alarak bu nükleer enerjiyi yapmaya çalışan ülkemizde... Gelişmiş ülkelerden hangisinde yapılıyor? Yeni yapılan ve üretime geçen bir nükleer tesis var mıdır?

İki: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine göre Bakanlığınızın çıkardığı Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği ve Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği'yle, elektrik tesisleriyle ilgili onay ve kabul işlemlerinde elektrik tesisi kabulünde pek çok şirkete yetki dağıtılmıştır. Danıştay 10. Dairesi 17/11/2015 tarihi itibarıyla bunu iptal etmiştir ve durdurmuştur. Bugüne kadar Bakanlık tarafından kanuna aykırı bir şekilde kaç özel dağıtım şirketine ve organize sanayi bölgesine elektrik tesislerine ait projelerin onay ve kabul yetkisinin verildiğini soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, elektrik dağıtımını açısından Türkiye kaç bölgeye ayrılmıştır? Bununla bağlantılı olarak Enerji Piyasası Denetleme Kurulu kararlarıyla ulusal tarife uygulanmaktayken bölgesel tarife uygulansaydı bugün her bölgede kaçak elektrik oranı ne oranda olacaktı?

Bir başka soru: Mevcut olan bu teklifin 25'inci maddesinde çevre mevzuatına uyumuna yönelik 31/12/2019 tarihine kadar bir erteleme var. Bu, yaşam hakkı ihlali açısından, Anayasa'mızın 56'ncı maddesi açısından bir korumacılık değil mi, ayrımcılık değil midir? Aynı şekilde, yine devam ediyor burada, "Elektrik üretiminde faaliyeti durdurulamaz, idari para cezası uygulanamaz." Yani bu bazılarına, suçta ve cezada kanunilik ilkesi açısından, Anayasa'mızın 10'uncu maddesinde yine bir ayrımcılık teşkil etmiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 26'ncı maddesinde...

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün ülkeler için en riskli alan enerji yönetimi alanıdır. Tabii, enerji konusu her gündeme geldiğinde bu Parlamentoda birtakım çelişkilerle de karşı karşıya kalıyoruz. Hem enerji kesintilerinden, enerjinin dışarıdan ithal edilmesinden bahsediyoruz hem de ülkemizin enerji çeşitliliğini ortaya koymasından da rahatsız oluyoruz. Hem yenilenebilir ve yerli kaynaklara yönelen bir politika takip etmemiz lazım hem de ürünleri çeşitlendirmemiz lazım; hidroelektrik, rüzgâr, jeotermal, bunların yanında, mutlaka atom santrallerinin de olması gerektiğine inanıyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kayıp kaçak bedellerinin ne kadarı hanelere, ne kadarı sanayiye aittir?

BAŞKAN – Sayın Torun...

SEYİT TORUN (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına: İŞKUR tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programı çerçevesinde dokuz ay süreyle belediyelerde ve kamuda personel istihdam edilmekte, bu personel kura ve liste yöntemiyle belirlenmektedir. Çevre temizliği, ağaçlandırma, park düzenlemesi, dere ıslahları konusunda çalıştırılan bu personelin istihdamı konusunda özellikle Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin taleplerinin değerlendirilmediği yönünde pek çok şikâyet gelmektedir. İşsizlik sigortasından faydalanan işsiz sayısı son derece sınırlıyken bedeli bir önceki yılın İşsizlik Fonu'nun nemasından karşılanan bu program amaç dışı ve siyasal yarar sağlamak için mi kullanılmaktadır? Sayın Bakandan uygulanan bu ayrımcılığa bir son vermesini, İŞKUR kaynaklarının adaletli bir şekilde kullanılmasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerine göre 2015'te 1.730 işçi, 2016'nın ilk dört ayında ise 586 işçi yaşamını yitirdi. 2016 yılının ilk dört ayında neredeyse iki Soma kadar işçinin yaşamını iş hayatına bağlı olarak kazalarda yitirdiğini gösteriyor. Durum böyle iken madenlerde kullanılan ekipmanlarda Avrupa Birliğine uyumluluk şartını öngören zorunlu uygulama 2020'ye ötelendi, madenlerin AB'ye uyum belgesi olmayan ekipmanlarla çalışabilmesinin önü açıldı. Muhtemel patlayıcı ortamlarda kullanılan teçhizat ve koruyucu sistemlerle ilgili Avrupa Birliği direktifi olan ATEX'in uygulanma şartı ilk önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildi. Aradan bir yıl geçmeden 6 Ağustos 2006 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla bu şartın yerine getirilmesi için madenlere 2020'ye kadar süre verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlar Kurulunda, Elektrik Üretim AŞ'nin vergi cenneti olarak tanımlanan Jersey Kanal Adaları'nda bir şirket kurulması kararı verdiğiniz basına yansıdı. Bu doğru mudur? Doğru ise kamu kurumu vergi ödemekten neden kaçır? Daha da vahimi, siz bakanlar ve Cumhurbaşkanı buna nasıl izin verirsiniz? Bu şirket yani kamu şirketi yurt dışında kurulup Türkiye'de iş yapacak.

Verdiğiniz kararda atık yönetiminden de bahsediliyor. Bu durum akla nükleer santral pazarlıklarını getiriyor. Hangi kişi veya ülkelere nükleerle ilgili ne sözler verdiniz? Vergi kaçırılmasına nasıl göz yumdunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, muhtarlar, seçimle geliyor ve bu muhtarlık makamlarının elektrik paralarını kendi ceplerinden ödüyorlar. Bir kamu hizmeti ifa ettiği hâlde bunu -Bakanlığınızca karşılamamız- Bakanlığın bütçesi kaldıramıyor mu? Bakanlığınız yapmayacaksa bunu nereden karşılamak lazım? Muhtarların bu mağduriyetini nasıl gidereceğiz?

Bir başka konu: Hiç kimse hileli davranışından hukuki yarar sağlayamaz. Bu ilke, Roma hukuku döneminden ta çağdaş hukuk dönemlerine kadar, bugüne kadar geçerli olan bir ilke. Hem elektrik hırsızlığı yapılacak hem de parası dürüstçe ödeyen vatandaşlara yüklenecek, bu ilkeyle nasıl bağdaşır bu?

Üç: Kayıp kaçak bedeliyle ilgili biraz önce arkadaşlarımız söylediler ama mesken ve iş yerlerini söylediler -devamla- tarımsal sulamada, sanayi abonelerinde, ticarethanelerde, çift terimli sanayi abonelerinde ne kadar yansıtılmaktadır?

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, nükleer santral yapımı ve kullanımı gelişmiş ülkelerde terk edilmiştir. Bugün varsa eski bir teknolojiyle yapılmış ve onların ömrünün tamamlanması beklenmektedir. Bugün, Almanya'nın elektrik üretiminin yüzde 60'ını güneş enerjisinden sağladığı belirtilmektedir. Nükleer santral yapımı bugün üçüncü dünya ülkelerince tercih edilmektedir. Biz, üçüncü dünya ülkesi değiliz, buna rağmen nükleer enerji yapımına devam edecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Biraz önceki sözlerimi tamamlamak istiyorum. Bu teçhizatı sağlayamayan pek çok maden de kapatılmıştı geçmişte. Ancak, şartın ortadan kaldırılmasıyla bu madenlerin bir kısmı yeniden açıldı. Bu, Hükûmetin izni ve onayıyla ölümlerin artmasına olanak yaratılması anlamına gelmiyor mu, bu konuda bir önlem düşünülüyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sarıhan.

Şimdi, cevap için Hükûmete söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Şimdi, özellikle nükleerle alakalı bir soru gelmişti -Tacettin Bey zannediyorum- konuşmalar sırasında: “Güneş bu kadar ucuzken niye nükleere yöneliniyor, hem pahalı?”

Şimdi burada iki tane önemli husus var. Megavat miktarı önemli değildir, o megavatın baz yükte ne kadar verimlilikle çalıştığı da en az o kadar önemlidir. Ne demek istiyorum? Bir güneş santrali yaklaşık yüzde 18 verimlilikle çalışırken o megavatta, aynı megavatta bir nükleer santral ne kadar verimlilikle çalışır biliyor musunuz? Yüzde 92. Yani 3 bin megavat güneş santrali ile 3 bin megavat nükleer santral arasındaki verimlilik farkı minimum 5 kattır. Ayrıyeten “baz yük” dediğimiz yirmi dört saatlik zaman dilimi içerisinde baz yük sağlamak istediğiniz santralin yirmi dört saatin tamamında mı elektrik sağlıyor yoksa belirli saatlerde mi elektrik sağlıyor hususu da şebeke arz güvenliği açısından çok önemlidir. Yani ne gibi? Tıpkı güneşin gündüz vakitlerinde elektrik üretilip -ki depolama imkânınız yok, üretilen elektriği şebekeye basmak zorundasınız- hava karardığında, güneş olmadığında o saatlerde elektrik üretilmediğinden dolayı sistemin yoğun elektrik tüketiminin olduğu, insanlar gece elektriği daha fazla yaktığı için baz yük ihtiyacının çok fazla olduğu dönemlerde, saatlerde maalesef şebekeye güvenli arz edemediği için güneş enerjisinden elektrik üreten santraller çok da makbul olmaz o saatlerde. Dolayısıyla sistem baz yükü yirmi dört saat olarak istikrarlı bir şekilde beslenme ihtiyacı doğurduğundan dolayı, gaz santralleri, kömür santralleri, yani, iklimle, güneşe veya rüzgâr için de aynı şekilde, günün akşam saatlerinde, gece yarısından sonraki saatlerinde, çok fazla rüzgâr olduğu saatlerde çok fazla üretirken, farklı saatlerinde, gündüz, öğlen saatleri, daha sıcak, rüzgârın olmadığı saatlerde az ürettiği için sisteme, tıpkı rüzgâr da güneş gibi, farklı zaman dilimlerinde baz yük açısından sağlıklı ve istikrarlı enerji üretmez.

Tabii, kurulu gücün -burası hakikaten çok önemli- sistemli bir şekilde, istikrarlı bir şekilde, 24 saat, 365 gün boyunca... İşte, onun için, söylediğim bilgi, yani bir nükleer santralin, istikrarlı bir şekilde, bir takvim yılı içinde 8.500 saat istikrarlı elektrik üretmesi hususu çok önemlidir. Bu yüzde 92'lik verimlilik gaz santrallerinde yüzde 60'lar, 70'ler, kömür santrallerinde bu noktaya gelir. Rüzgâr santrallerinde yüzde 30'ları bulabilir. Ama dediğim gibi, güneşte yüzde 18'leri bulması önemli bir nokta. Yani hem 24 saat istikrarlı elektrik enerjisi üreteceksiniz hem de verimlilik açısından çok yüksek bir orana erişeceksiniz. Tabii ki bu çeşitlendirilebilirlik önemli çünkü burada bilmemiz gereken çok hassas bir şey var: Bu teknoloji gelişiyor. Biz bu teknolojiyi yakalamak için zaten YEKA kapsamında oluşturmaya çalıştığımız açık eksiltme usulüyle, özelleştirme üzerinden yapacağımız ihalelerle, sadece belirli bir miktardaki elektrik enerjisini garanti altına almayı düşünmüyoruz; aynı zamanda, bu aksamın, bu teknolojinin AR-GE yoluyla da Türkiye'de üretilmesinin de önünü açarak, bu yatırımın da önünü açarak neyi düşünüyoruz biliyor musunuz? Tıpkı bundan beş-altı sene önce yüzde 8, 10, 12 verimliliklerle faaliyette bulunan, elektrik enerjisi üreten güneş santrallerinin bugün itibarıyla yüzde 18-19'lara çıkmış olması, bu AR-GE çalışmalarının, dünyadaki ve bölgedeki gelişmelere dayalı tahminler üzerinde, önümüzdeki beş altı yıl içerisinde yüzde 22, 24, 25, 26'lara çıkacağı önemli bir konudur. İşte, biz de diyoruz ki: Tam bu zamanda, dünyada güneş enerjisinin verimlilik noktasında, teknolojinin gelişimi noktasında yükselen bir trend yakaladığında -ki burası çok önemli- bundan beş-altı sene önce 25, 30 euro, dolar sentler konuşulurken bugün çok daha düşük, yarısından bile daha aşağı maliyetlere düştüğü bir iklimde, önümüzdeki beş-altı sene içerisinde tek haneli rakamlara, hatta çok daha düşük rakamlara düşeceği gerçeğinden hareketle bu verimliliği tıpkı Türkiye'nin yeni bir yatırım ortamıyla yabancı, yerli üretim aksamı, yerli firmaların da işin içine katılacağı, yerli Türk mühendislerinin de AR-GE içinde olacağı bir iklimde sadece vagon olan değil, lokomotif olan bir ülke noktasında bu teknolojinin de Türkiye'de üretilmesinin önünü açacak bir düzenlemeyi yapmaya çalışıyoruz aslında. Bu Meclisten, inşallah, bu paket geçtiğinde, bunun da önünün açıldığı, daha fazla elektriğin üretildiği ama yenilenebilirin de teknolojisini yakından takip eden ülkelerden biri olarak, geliştiren ülkelerden biri olarak olması hususu önemlidir.

Dolayısıyla, nükleer gibi, kömür gibi, gaz santralleri gibi, bunlarda dışarıya bağımlılığı daha azaltarak alternatif yenilenebilir enerji kaynaklarıyla da çeşitlendirilebilir bir portföyü oluşturmamız önemli.

Şimdi, dünyadaki diğer enerjiye bağımlı ülkelerin portföylerine bakıyorsunuz, Japonya gibi, Kore gibi, tüm bunların yapmış olduğu yolculuğa bakıyorsunuz ki çok dramatik bir örnek aslında, bunu anlatmakta fayda var. Kore 1956-1957 yılında bizimle aynı bu yolculuğa başlayan bir ülke. 1956-1957 yılında biz de Uluslararası Enerji Kurumuna üye oluyoruz ama biliyorsunuz 1977'de Akkuyu ihalesi iptal oluyor, 1983'te ikinci ihale iptal oluyor, 1996'da iptal oluyor, 2008 falan derken, biz bu yeni yolculukta altmış sene kaybedip yeni yeni bir noktaya geliyoruz ama Kore 1957'de bizimle birlikte üye oluyor, 1977'de ilk santralini kuruyor, 1983'de 2'nci santral, 1996'da 11 santral, 2008'de 20 santral ve bundan sonraki süreçte 20'den fazla santrale sahip olurken, bakın, teknoloji üretimde 1978'de yani 1977'de ilk kurduğu santralden başlayarak yüzde 8 yerileştirmeye başlayıp 1983'te yüzde 14, 1986 yılında yüzde 29, 1987 yılında yüzde 35, 1990 yılında yüzde 40, 1996'da yüzde 74 ve 2002 yılında yüzde 100 yerileştirmeye bu teknolojiyi kendi ülkesinde geliştiren bir ülke konumuna geliyor enerjisini tamamen ithal eden bir ülke olarak. Japonya da bir benzeri. Bu teknolojileri hem istihdam için hem sanayinin, endüstrinin gelişimi için hem dünyada rekabet edebilecek bir ülke olma

noktasında, bizim gibi enerjide dışa bağımlı ülkeler olarak bu noktada çok önemli yatırımları ve adımları atan ülkeler oluyorlar. Bugün Japonya’da da aynı husus var. Bakıyorsunuz, elektrik enerjisi portföyünde gayet dengeli bir portföy yapısı var. Bakın, burası çok önemli; yüzde 20’lerde gaz, yüzde 20’lerde yenilenebilir hidroya bakıyor, yüzde 20-25’lerde kömür, yüzde 25’lerde diğeri. Yani bir ülke olarak siz ithalata bağımlıysanız ki Türkiye’de gazın ve petrolün yüzde 90’ından fazlasını ithal ettiğimiz gerçeğini buraya, hakikat dairesinde masanın üstüne koyuyorsak bu alternatifleri, bu çeşitlendirilebilirliği, bu riski elimine etmek için adımları yatırım anlamında, özel sektörün önünü açmak anlamında, AR-GE’nin geliştirilmesi anlamında yerli nüfus noktasında, yerli eğitim gören gençlerimizin bu teknolojileri, bu eğitimleri alıp dünyayla rekabet edebilecek altyapıyı, eğitimleri alması anlamında bütün bunları yapmak durumundayız.

Diğer sorulara geleceğim ama herhâlde Sayın Başkan, uzattınız siz, onları tekrardan not edeceğim, onlarla ilgili olarak farklı hususta olacağım. Ama “Almanya yüzde 60 güneşten enerjisini üretiyor.” bu bilgi doğru değil, benim aklımda kalan rakamlar yüzde 6’larda. Orada muhtemelen Kazım Bey, yanlış bir bilgi var ama ben hakikat noktasında bakayım, daha detaylı size iletirim. Yüzde 60 doğru değil, yüzde 6’larda olması lazım, güneşten yüzde 60 değil.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Yeni yapılan şeylerle yüksek bayağı o oran.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

15’inci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinde yer alan “teknik olmayan kayıp” sözcüğünün “kaçak elektrik” olarak maddede yer almasını arz ve teklif ederiz. 3/6/2016

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Şenal Sarıhan

Ünal Demirtaş

Bülent Yener Bektaşoğlu

Ankara

Zonguldak

Giresun

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinden “ve teknik olmayan” ifadesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Ruhi Ersoy

Baki Şimşek

Fahrettin Oğuz Tor

Osmaniye

Mersin

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“şş) Teknik Kayıp: Dağıtım sisteminde iletim hatları ve enerji nakil hatları başta olmak üzere bir bütün olarak gerçekleşen ve vatandaşa fatura edilemeyecek fiziki kayıpları,”

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HARUN KARACAN (Eskişehir) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi ve grubum adına, görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu elektrikle ilgili konular üzerine bayağı bir araştırma yaptım. Bulduğum donelerin hepsi burada. Yalnız, bulduğum bu doneler sıradan bir sunum için hazırlanan, profesyonelce olmayan bilgiler haricinde bir şey değil. “İşte, şu tarihte şu kadar ürettiyorduk, şu kadar artırdık.” tamam ama ben teknik detay ararken hiçbir şeye rastlayamadım.

Bendeniz de 90'lı yılların sonlarında aynı kurul içinde yönetim kurulu üyeliğim olduğu için bazı konulara değineceğim. Tabii, diyeceksiniz ki “O zaman AKP iktidarda değildi.” Haklısınız ama sistem aynı sistem, değişen hiçbir şey yok.

Şimdi, o dönemde bize verilen bilgiler, yüzde 7 civarında kayıp oranı dünyada kabul edilebilir bir standart. O zamanki kayıplar Türkiye’de yüzde 27’ydi yani yüzde 20 daha fazla, dünya standartlarının yüzde 20 üzerinde bir kaçak vardı.

Aynı dönemde beraber görev yaptığımız bir elektrik mühendisi arkadaşımın yaptığı bir analizi de ben size aktarayım. İstanbul’a müfettiş olarak arkadaşımızı gönderiyorlar, on günlük bir araştırma yapıyor, o zamanın parasıyla on günde bulduğu kaçak 10 trilyon yani her gün için 1 trilyon. Arkadaşımın bana aktardığı şu: Bu kaçakların tümü endüstriyel alanda kullanılan, sanayide kullanılan elektrikti. Şimdi, bu verileri görünce ben onda ısrar ediyorum, aynı kaçaklar gene aynı kanallardan gidiyor.

Sayın Bakanımız da “Nükleer santraller yapılırsa yedi gün yirmi dört saat elektrik olacak.” diyor. Güzel bir şey çünkü Mutki’deki vatandaşlarımız dağ köylerinde bırakın yedi gün yirmi dört saati haftada bir gün elektrik alma şansları var, inşallah yedi gün yirmi dört saat oraya da uygulanır.

Tabii, benim demin anlattığım 1990’lı yılların sonu, özelleştirmeye yeni adım atılan dönemdi. Özelleştirmeden beklenen de şuydu: Her şey dümdüz olacak, daha güzel çalışacak, tıkr tıkr çalışacak.

Ne yazık ki bu sistem de tamamen arapsaçına dönmüş durumda. Özel sektör enerji direklerini diktiği arazi sahiplerine beş kuruş para ödemiyor. Bitlis'in Ahlat'ında 100 ailenin ödemesini birkaç senedir erteliyor, vermiyor. Mutki'de dağ köyleri örneğini verdim, Hizan'da da aynı şeyler yaşanıyor. Ne yazık ki vatandaşlarımız haftada ortalama bir gün elektrik alıyorlar. Şimdi, haftada bir gün elektrik almışsınız, bunun parasını verseniz ne olur vermeseniz ne olur onu bilmiyorum.

Bir de geçmiş yıllardan bazı örnekler size vereyim. Benim yaşımda olanlar bunu çok iyi bilecekler, Keban Barajı, Karakaya Barajı bittikten sonra üretilen enerjinin yüzde 90'ı batıya nakledildi, ta İstanbul'a kadar uzandı. Bu, teknik olarak da zaten enerji kaybı; hat uzadıkça kayıplar daha yüksek olur, gayet doğal bir şeydir. Bu, enterkonnekte sistemdir. Enerji bu tarafa nakledildi, orada sanayi var, enerjiye ihtiyaç var; tabii, doğal. Acaba bu sistem hâlâ aynı şekilde devam mı ediyor? Orada üretilen elektrik batıya naklediliyorsa kayıp tabii ki doğal olarak yüksek olacak. Tabii, bir de burada bir "chart" verilmiş "Dicle Elektrikte kayıp yüzde 75." diye. E, tabii -sistem- orada elektriği üretir, başka tarafta satarsanız... Tarifte de dendiği gibi "Burada ürettik." Üretimle satış yeri arasındaki kayıp, doğal olarak batıda onu harcadıysanız yüzde 100 de kaybedebilirsiniz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinden "ve teknik olmayan" ifadesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ HARUN KARACAN (Eskişehir) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Emin Haluk Ayhan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ayhan. (MHP sıralarından alkışlar)

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

312 sıra sayılı Teklif'in 15'inci maddesiyle ilgili verdiğimiz önerge üzerine söz aldım. Bu vesileyle yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz maddeyle bu kanuna "teknik ve teknik olmayan kayıp" ile "dağıtım şebekesi" tanımları ekleniyor. Kaçak kullanımda "teknik ve teknik olmayan kayıp" tanımının içinde yer almakta. Bu düzenlemenin temel amacı, kaçak kullanım bedelini elektrik faturalarını düzenli ödeyen abonelere ödetirilmesinin yasal altyapısı.

Şimdi, gerekçesine baktım, her ne kadar “Bu teklifi milletvekilleri hazırladı.” diyorsak da idare biliyor. Şimdi, burada normal bir kanun tasarısı veya teklifte gerekçe ne yapar Sayın Bakan? Gerekçe maddeyi anlatır, neden olduğunu anlatır. Burada madde gerekçeyi açıklıyor, tam tersi, burada madde gerekçeyi açıklıyor. Yani böyle bir garabet olmaz. Hatta gecenin bu saatinde bu kadar sıkıntılı bir şeyden sonra burada yaşanmış bir olayı da anlatmak istiyorum: Yine Sanayi Komisyonunda 3 sayfalık bir madde için 1 satırlık bir gerekçe yazmış. Adalet Bakanlığından da bir genel müdür arkadaş Hükümeti temsil ediyor, ben dedim ki: Ya, bu 1 maddelik gerekçe 3 sayfalık maddeyi karşılıyor mu? Dedi ki bize: “Gerekçeyi ne kadar uzun yazarsak o kadar yanlış anlaşılıyor, birbirine giriyor.” E, hiç yazmasaydın zaten girmezdi, dedim. Şimdi, bu ona benziyor, hakikaten madde gerekçeyi açıklıyor. Bu, sıkıntılı bir durum. Bundan ne yapmak lazım? Geçmek lazım. Biz de önergemize ne yapıyoruz? Destek istiyoruz. Destek de ne? Dağıtım sisteminde tanımlanması açık olarak istenmeyen kayıp ve kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan kaybı yine tüketiciye yük olarak yasada yer almasının haklı bir gerekçesinin olmadığını düşünüyoruz, gerekçemiz bu. Bunun çıkarılmasını istiyoruz.

Burada önemli olan şey, işin yapılması, işin görülmesi. Görülürken de bakmak lazım bu kanun ne zaman çıkmış, 2003’te mi çıkmış? Çıkmış. O zaman buraya bu tanım konmuş mu? Konmamış. “Maddede var.” diyorsunuz. Ama bunun bir izahının da olması lazım. Bizim görüşümüz bu. Siz “değil” diyebilirsiniz. Bunu da net bir şekilde değerlendirmek lazım.

Tabii ki -hakikaten, daha önce de bunları söyledik ama- nüfus artışı olsun, teknolojik gelişme olsun, ekonomik kalkınma, ekonomik refah artışı, mutlaka neyi artırıyor? Elektrik kullanımını artırıyor, talebi artırıyor. Arzın da buna yetişmesi güç ama operatif devlet modunda oradakini oraya, oradakini oraya, Barzani’ninkini buraya, ötekininkini oraya dediğiniz zaman bu operatif devlet modunda olmuyor. Ne olacak? Ciddi, kaideli devlet modunda anlaşmalarınızı yapacaksınız, hatta muhalefete de açık olacaksınız. Biz, doğru olan, açık olan bir şeye niye karşı çıkalım? Ben söylüyorum size: 130 milyar kilovatsaat, geldiğinizde 260’a çıktıysa tebrik de ediyoruz, bunu karşılamak kolay bir şey değil. Zaten buradaki problemler, bunu karşılarken aceleden ne yapacağımızı bilmememizden kaynaklanıyor. “Buraya bunu yapacağız, muhalefet de buna engel olmasın.” diye hızlandırıyorsunuz, hızlanınca bu... Bizim özellikle çocukluğumuzda plastik topların teknolojisi biraz daha şey olduğu için, top bir iki vurmada inerti; bu tarafından vurdun mu orası göçerdi, öbür tarafı şişerdi, karşıdaki de öbür taraftan vurur, bu tarafı şişerdi. Şimdi bu öyle bir şey ama bunu samimi olarak getirip anlattığınız zaman muhalefet de neticede... Önümüzdeki dönemde başka biri iktidara gelse bu mevzuata ne yapacak? Çözüm bulmak zorunda kalacak, aynı şeyi bulacağız, aynı şeyi konuşacağız. Dolayısıyla, bunlara çok iyi bakmak lazım.

Bakın, burada bir millî enerji politikasının ciddi bir şekilde oturması lazım. Neyi, ne zaman yapacağız? Bakın, çevre ülkelerle operatif devlet modunda işe girdiniz birçok şeyde. Nükleeri hadi buraya getirdiniz, o çıktı ayrı mesele; Rusya’yla olsun, Irak’la olsun, başka yerlerle olsun. Ciddi iş yapmadığınız zaman, sonra başınıza bela olarak dönüyor bu. Bu enerji arz güvenliği açısından uyguladığınız politikaların Türkiye’nin geleceği açısından çok faydalı olduğunu söylemek mümkün değil.

Akşamın bu vaktinde fazla uzatmayayım, sürem de bitti.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan "teknik olmayan kayıp" sözcüğünün "kaçak elektrik" olarak maddede yer almasını arz ve teklif ederiz. 3/6/2016

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HARUN KARACAN (Eskişehir) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Kazım Arslan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 312 sıra sayılı Teklif'in 15'inci maddesinde istediğimiz değişiklikle ilgili söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Teklifle getirilen bu tanım bir aydır Türkiye'nin gündemini gerçekten meşgul etmiş, hem tüketiciyi hem üreticiyi hem de bu enerjiyi kullanan insanları da oldukça rahatsız etmiştir. Aslında, tüketiciye karşı dürüst olmak gerekir. Onun için, teknik kayıpla ilgili iyi bir hesabın yapılması, bu hesabın yapılmasından sonra da tarifenin içine konması ve fiyatın ona göre belirlenmesi en doğru yoldur. Çünkü, teknik kayıp gerçek anlamda üreticiden tüketiciye varıncaya kadar olan ve hiç kimsenin istemediği, beklemediği teknik konuların eksik olmasından kaynaklanan bir kayıptır ki bunu elbette ki tüketici doğal olarak ödeyecektir. Ancak, gerçekçi fiyatı tüketiciye sunmak gerekirken teknik olmayan, "kayıp" olarak telakki edilen, aslında kaçak elektriğin ifadesi olan bu terimi bana göre kanundan, taslaktan çıkarmak gerekiyor. Çünkü, eğer, bir kaçak varsa, gerçekten elektrik hırsızlığı varsa, gerçekten vatandaş haksız yere bir enerjiyi kullanıyor parasını ödemiyorsa bu ödemeyen, gerçekten suistimal eden, hırsızlık yapan vatandaşın ödeyeceği parayı dürüst olan vatandaşın üzerine yıkmamanın kesinlikle doğru olmadığını, hakkaniyete uygun olmadığını ve adaletili de olmadığını açıkça belirtmek istiyorum.

Görüştüğümüz teklifin 21'inci maddesinin (10)'uncu bendinde yapılan düzenlemeyle 15'inci maddedeki tanımdan güç alacak kayıp kaçaklara dair mahkeme ve tüketici hakem heyetinin yetkisini sınırlandıracak burada ibareler bulunmaktadır. Yine devamında, madde 26 kapsamında ise, yine 15'teki tanım çerçevesinde vücut bulmakta, yine aynı şekilde uygulamaya geçmektedir. Derdest davalara bu kayıp kaçak tanımının uygulanacağı ve abonelerin bu bedele mahkûm edeceği alacakların geriye ödenmesinin de doğru olacağını açıklıkla belirtmek istiyorum.

Şimdi, burada vatandaşın 33 milyar TL'ye yakın haksız bir ödeme alınmış. Geriye alınması için mahkeme, Yargıtay karar vermiş ama ne devlet ne de dağıtım şirketleri bunu ödemek niyetinde değil. Hatta daha ileriye giderek geçmişten bugüne yapmış oldukları yatırım masraflarını bile geriye doğru alma niyetinde olan bir dağıtım şirketi var, bir bakanlık var.

Şimdi, böyle bir durum karşısında gerçekten dağıtım şirketlerine belirli bir yükü yüklemek, bu kaçak elektrik kullanımının takibini iyi bir şekilde yaptırmak, bunları iyi bir şekilde sorgulamak sonuçta devletin gücünü, imkânını iyi bir şekilde kullanarak bu haksızlığı devletin eliyle gidermek

gerekiyor ki burada Bakanlığınızın çok önemli görevi olduğunu belirtmek istiyorum. Onun için, dağıtım şirketlerinin almış oldukları bu ihaleler sonucunda yapılan sözleşmeler varsa bunların yeniden gözden geçirilmesinde, bunların iyileştirilmesinde gerçekten tüketiciye yük olmayacak şekilde, haksız şekilde para ödettirilmeyecek bir şekilde düzenlemenin yapılmasında fayda vardır diye düşünüyorum. Bu vakitte, gerçekten, haksızlıkların önleneceği bir yasanın bu Meclisten çıkmasını bekliyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Arslan.

LEVENT GÖK (Ankara) - Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN - Efendim, önerge oylamasıyla ilgili karar yeter sayısı talebiniz var, değil mi?

LEVENT GÖK (Ankara) - Evet efendim.

BAŞKAN - Evet, önergeyi oylarınıza sunacağım. Bir karar yeter sayısı talebi vardır, karar yeter sayısını arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, teklifin 15'inci maddesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir istem vardır. Şimdi istem sahibi sayın milletvekillerinin salonda bulunup bulunmadıklarını tespit edeceğim.

Sayın Oktay Vural, İzmir? Burada.

Sayın Levent Gök, Ankara? Burada.

Sayın Şenal Sarıhan, Ankara? Burada.

Sayın Bülent Yener Bektaşoğlu, Giresun? Burada.

Sayın Seyit Torun, Ordu? Burada.

Sayın İsmail Faruk Aksu, İstanbul? Burada.

Sayın Didem Engin, İstanbul? Burada.

Sayın Mehmet Gökdağ, Gaziantep? Burada.

Sayın Murat Emir, Ankara? Burada.

Sayın Tacettin Bayır, İzmir? Burada.

Sayın Çetin Arık, Kayseri? Burada.

Sayın Necati Yılmaz, Ankara? Burada.

Sayın Aytuğ Atıcı, Mersin? Burada.

Sayın Mevlüt Karakaya, Adana? Burada.

Sayın Bülent Kuşoğlu, Ankara? Burada.

Sayın Aykut Erdoğdu, İstanbul? Burada.

Sayın Deniz Depboylu, Aydın? Burada.

Sayın Nihat Yeşil, Ankara? Burada.

Sayın İrfan Bakır, Isparta? Burada.

Sayın Emin Haluk Ayhan, Denizli? Burada.

Sayın Kamil Aydın, Erzurum? Burada.

Sayın Kadir Koçdemir, Bursa? Burada.

Sayın Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay? Burada.

Evet, 20 isim tamam.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik cihazla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince, açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen iki dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını yine oylama için öngörülen iki dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Oy pusulaları ile elektronik cihaz oylama sonuçları karşılaştırılıyor, sonucu birazdan açıklayacağım.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin açık oylama sonucunu:

“Kullanılan oy sayısı : 220

Kabul : 190

Ret : 30(x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Sema Kırıcı

Nevşehir

Balıkesir”

Böylece, 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde üç adet önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadelerinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Kahramanmaraş

Mersin

Osmaniye

Ahmet Selim Yurdakul

Mevlüt Karakaya

Antalya

Adana

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle eklenen 13'üncü fıkrasında geçen "Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir." ifadesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aytuğ Atıcı	Kazım Arslan	Tacetin Bayır
Mersin	Denizli	İzmir
İrfan Bakır	Ahmet Akın	Tahsin Tarhan
Isparta	Balıkesir	Kocaeli
Çetin Arık	Didem Engin	Kemal Zeybek
Kayseri	İstanbul	Samsun
Ömer Fethi Gürer	Özkan Yalım	Erkan Aydın
Niğde	Uşak	Bursa

Bülent Yener Bektaşoğlu

Giresun

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Alican Önlü	Mahmut Celadet Gaydalı	Erol Dora
Tunceli	Bitlis	Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 22 Kasım 2003 tarihinde Karaman'ın Ermenek ilçesinde kömür ocağında grizu patlaması sebebiyle 10 işçi, 10 Aralık 2009 tarihinde Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesinde grizu patlaması sebebiyle 19 işçi, 17 Mayıs 2010 tarihinde Zonguldak'ta meydana gelen grizu patlaması ve oluşan göçükler sebebiyle 30 işçi, 23 Şubat 2010 tarihinde Balıkesir'in Dursunbey ilçesinde meydana gelen grizu patlamasında 17 işçi, 8 Ocak 2013'te Zonguldak'ın Kozlu ilçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait kömür ocağında metan gazı patlamasının yol açtığı göçük sebebiyle 8 işçi, 13 Mayıs 2014'te Manisa'nın Soma ilçesinde maden ocağında çıkan yangın sonucu 301 işçi,

28 Ekim 2014'te Karaman'ın Ermenek ilçesine bağlı Pamuklu Mahallesi yakınlarında bir kömür madeninde meydana gelen su baskını sonucu 18 işçi hayatını yitirdi. Burada sadece birkaçını saydığım bu maden faciaları, sizin iktidarlarınız döneminde yaşandı. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin raporuna göre AKP'li yıllarda madenlerde en az 1.470 işçi yaşamını yitirdi.

On dört yılda bu ölümler neden engellenemedi? Çünkü iktidarlarınız döneminde enerji politikanızın özü, piyasa ve kâr odaklı oldu. Pratikteki denetim başta olmak üzere, kamu otoritesi olarak görev ve sorumluluklarınızı tam ve eksiksiz bir şekilde yerine getirmediniz. Yandaş şirketlerin hata, kusur ve eksikliklerini görmezden geldiniz. Emekçinin değil sermayenin lehine yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirdiniz. Yaşanan facialara ilişkin topluma hesap vermediğiniz gibi, yaşamını yitiren maden emekçilerinin yakınlarının çığlığını da ayaklar altına aldınız. Bu yasa teklifi, politikalarınızda ve yaklaşımınızda hiçbir değişiklik olmadığını göstermektedir. Örneğin bu yasa teklifinde nükleer santraller ve kömür santrallerine teşvikler, imtiyazlar getiriliyor, sermaye lehine çok sayıda düzenleme yapılıyor. Nükleer santraller için İmar Kanunu ve yapı denetimi devre dışı bırakılırken kamuya ait baraj ve kömür santrallerinin, değer tespiti yapılmaksızın haraç mezat satışının önü açılıyor.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakana sormak istiyorum: Enerji Bakanı olarak inşa edilmesine öncülük ettiğiniz nükleer santrallerde herhangi bir facia yaşanmayacağını garanti edebiliyor musunuz? Olası bir facia durumunda sorumluluğunuz olacak mıdır? Sizden tüm kamuoyu adına ve net bir ifade beklediğimizi belirtmek istiyorum. Sadece uyarıcı olmak için şunu da belirtmek istiyorum: Her ne sebeple olursa olsun, burada muhalefet olarak ifade ettiğimiz bütün bilimsel gerçekleri ve toplumsal tepkileri hiçe sayarak inşa etmeyi planladığınız nükleer santrallerde yaşanacak olası bir facianın birincil sorumlusu, öncelikli olarak siz olacaksınız. Daha sonra, AKP sıralarında oturan ve bu düzenlemelere onay veren vekiller olacaklardır.

Değerli milletvekilleri, burada birçok hatibin de ifade ettiği üzere, Türkiye, yenilenebilir enerji potansiyelinin çok az bir bölümünü kullanmaktadır. Örneğin, enerji kaynaklarından hidroelektrik potansiyelinin yüzde 41,3'ünü, rüzgâr potansiyelinin yüzde 4,8'ini, jeotermal elektrik potansiyelinin yüzde 25,3'ünü, biyokütle potansiyelinin yüzde 7,9'unu kullanabilmektedir, güneş enerjisinde ise bu oran çok daha düşüktür.

Ülkemizde yenilenebilir enerji kullanımı giderek yaygınlaşmasına rağmen, enerji ihtiyacının büyük bir kısmı, hâlen yenilenemeyen enerji kaynaklarından sağlanmaktadır. Ülkemizin yenilenebilir enerji potansiyelinden daha fazla yararlanmak amacıyla mevcut projeler hızla tamamlanmalı ve ülkemizdeki enerji iletim altyapısı güçlendirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükûmetin, geleceğimizi tehdit eden bu düzenlemelerden vazgeçerek yenilenebilir enerji kaynaklarının harekete geçirilmesi için toplum ve doğa yararına bir seferberlik başlatması gerektiğini belirtiyor, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır, oylamada karar yeter sayısını arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle eklenen, (13)'üncü fıkrasında geçen "Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir." ifadesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aytuğ Atıcı (Mersin) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Aytuğ Atıcı, Mersin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Atıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16'ncı maddesiyle ilgili olarak verdiğimiz önerge üzerine söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu maddeye eklediğiniz bir ibareyle özel mülkiyete konu taşınmazlar, eğer yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmişse, diyorsunuz ki: "Acele kamulaştırma yapabiliriz." Şimdi, bir yandan, yenilenebilir enerji kaynakları için alan arıyorsunuz; bu güzel, aramaya devam edin. Diğer yandan da diyorsunuz ki: "Bulduk mu kapatırız." Bugüne kadar yaptığınız bütün acele kamulaştırmalarda ciddi sorunlar çıktı ve devletimiz, bundan çok ciddi şekilde mağdur oldu. O yüzden, bunun, bu ibarelerin kaldırılmasını istiyoruz buradan ve yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili çalışmalara devam etmenizi istirham ediyoruz.

Demin size bazı rakamlar vereceğimi söylemiştim. Bakın, bu rakamlar bana ait rakamlar değil. TEİAŞ ve TÜBİTAK ortak bir çalışma yapıyorlar. Bunlar ciddi kurumlar, her ne kadar çok dejenere edildiyse de yine de kısmen teknokratların ve bilim insanlarının verdiği bilgilere güvenmek durumundayız. 21 Haziran 2013'te bir çalışma yapıyorlar, diyorlar ki: "2022 yılında acaba bizim ülkemizin enerji ihtiyacı ne kadar?" Giderek artıyor, giderek büyüyor ve diyorlar ki: "2022 yılına kadar da büyüme oranımızı yüzde 7,5 alalım." -olmaz ya, hiç olmadı ya- ve her iki kurum da birlikte diyorlar ki: "2022 yılındaki elektrik talebimiz 450 milyar kilovatsaattir." Böyle bir hesap çıkarıyorlar bize. Biz de yenilenebilir enerji kaynaklarına baktığımız zaman bunun tamamının karşılanabileceğini görüyoruz, tamamının.

Şimdi, deminden beri garip bir tartışma var. Her ne kadar Enerji Bakanı ayrılmış, Spor Bakanı gelmişse de sonuçta Genel Kurulun dikkatine sunmak zorundayız. Burada ciddi bir, garip bir tartışma var; insanlar diyor ki: "Efendim, gündüz hadi güneşi anladık da gece nasıl sistemi sağlayacağız?" Değerli arkadaşlar, bunlar, gerçekten bilgi sahibi olmayan insanların söylediği işlerdir. Elbette ki gece güneş olmayacak ama biz bugün, şu dakikada nasıl enerji elde ediyorsak o yöntemleri kullanmaya zaten devam edeceğiz. Sadece diyoruz ki size: Rüzgâr çıktığı zaman rüzgârı kullanalım, güneş çıktığı zaman, gündüz vakti güneşi kullanalım, gece vakti de bugün kullanmakta olduğumuz ve fosil yakıtlardan elde ettiğimiz enerjiyi kullanmaya devam edelim. Ne zamana kadar? Güneş enerjisini depolayabildiğimiz zamana kadar. Teknoloji hızla ilerliyor, bunu çok rahat bir şekilde yapabiliriz.

Peki, bakın, biz bunu yapabiliriz, Japonya bunu yapamadı, yapamadığı için de nükleere mahkûm kaldı. Onlar zannettiler ki nükleer iyi bir şey. Ne zamana kadar? Başlarına Fukuşima belası gelene kadar. Bakın, Japonya Başbakanı Naoto Kan bizimle anlaşma yaptıktan beş yıl sonra itirafta bulunuyor, diyor ki: “Erdoğan’a Japon nükleer teknolojisini tavsiye ettiğime pişman oldum.” Bunu bir Başbakan söylüyor, hâlâ, şu anda bir milletvekilidir bu insan. Diyor ki: “Türkiye gibi sismik ve terör riski olan bir ülke nükleer santralden vazgeçmelidir. Bunu insanîyet namına söylüyorum.” Bakın, arkadaşlar, Japonya bizi tehlike olarak görmüyor, kendine rakip olarak görmüyor, sadece diyor ki: “Benim başıma Fukuşima diye bir bela geldi, milyonlarca insan bundan etkilendi, ben, Türkiye’ye bunu önerdim, pişman oldum. Allah aşkına, yapmayın.” Şimdi, biz eğer bundan vazgeçmez isek gerçekten aklımızı iyice kullanmamış olacağız. Diyor ki bu adam: “Fukuşima’dan sonra vardığım sonuç şu: En güvenli nükleer santral demek, hiç nükleer santrali olmamak demektir. En güvenilir enerji politikasının da nükleer santrale sahip olmamak olduğuna inandım.” Ya, biz akıllı insanlarız. Akıllı insanlar, deneyimlerden ders alır. Ya, siz, bizden daha akıllısiniz, başkalarının deneyiminden ders alın, gelin bu işi birlikte nükleersiz çözelim.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadelerinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mevlüt Karakaya (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Mevlüt Karakaya, Adana Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enerji piyasası kanunu ve diğer kanunlarda değişikliğe dair teklifin 16’ncı maddesi üzerine verilen önerge üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün enerji piyasasıyla ilgili bir kanun teklifi görüşüyoruz. Enerji, temel girdi unsurlarından bir tanesi. Daha önce de buradan defaatle ifade edildiği gibi üretimsizlik, Adalet ve Kalkınma Partisinin son yıllarda uyguladığı ekonomi politikalarının özünü oluşturmakta. Bugün tarım, sanayi, hizmet sektörlerine baktığımızda özellikle üreten kesimlerde ciddi sıkıntılar olduğunu hepimiz biliyoruz. Tarımda ithalat, geçmişte hiç olmadığı kadar yapıldı; samana kadar ithal ettik; Kurban Bayramı’nda kesecek yerli dana bulamadık, Angus ithal etmek zorunda kaldık. Diğer alanlarda da çok farklı değil. Ama, bu dönemde yapılan, üretilen ve burada da başarılı olan bir alan var ki o da ranttı. Bu konuda maşallah, çok da güzel üretimler yapıldı, özellikle arsa, arazi rantına dayalı olarak ciddi katma değerler, değer artışları gerçekleştirildi. İthalat da keza aynı şekilde.

Türkiye'nin bir an önce, üreten ekonomi programını uygulaması gerekir; bu, bir zarurettir. Üreten ekonomi programının bugünkü şartlarda baktığımızda 3 temel unsurundan bahsedebiliriz. Bunun birincisi, düşük girdi maliyeti; diğeri, yüksek küresel rekabet gücü ve yerli kaynak kullanımındaki etkinliğin artırılması.

Temel girdi maliyetlerine baktığımızda başta enerji maliyetleri konusunda şikâyetler geliyor. Esas itibarıyla, üreten kesime baktığımızda en temel, en acil çözüme kavuşturulması gereken sorunlarının girdi maliyetlerinin yüksekliği olduğunu hepimiz biliyoruz. İşte, bunların başında da enerji geliyor. Emek de farklı değil, sermaye keza aynı şekilde.

Bugün, biz nominal faizlerin düştüğünden bahsediyoruz ancak reel faizleri konuşmuyoruz. Karşılaştırmaları da hep geçmişle, kendimizle yapıyoruz. Oysa, bugün dünyada baktığımızda, diğer ülkelerle, rekabet ettiğimiz ülkelerle bir karşılaştırma yaptığımızda ciddi düzeyde bir reel faiz ödediğimizi görüyoruz. Daha son günlerde yabancı yatırımcıların hisse senedi piyasalarından çıkıp tahvil piyasalarına girdiğini ve bu tahvil piyasalarına girmelerinde reel faizlerin, diğer ülkelerle mukayese ettiğimizde son derece yüksek olduğunu, iki yıl vadeli tahvillerde Brezilya'dan sonra ikinci sırada olduğumuzu, on yıllık tahvillerde keza durumun çok farklı olmadığını hepimiz görüyoruz.

Enerji maliyetlerini düşürme konusunda yerli kaynakların kullanılması -biraz önce de ifade ettik- önemli ölçüde düşmeye başladı. Yenilenebilir enerji konusunda maliyetleri düşürmeye katkı sağlayacağı konusunda herkes hemfikir, ittifakla buna katılıyor ama on dört yıl içerisinde bu konuda yapılabilmiş, bir arpa boyu yol alınabilmiş bir durum söz konusu değil.

Yine, acele kamulaştırma konusu da önemli bir sorun olarak bu yasa teklifinin üzerinde konuştuğum maddesiyle getirilmekte. TOKİ uygulamalarında olduğu gibi -inşallah- buradaki getirilen acele kamulaştırma uygulaması da bir rant oluşturma ve bunları yandaşlara aktarma aracı olarak uygulanmaz diyor, yüce heyetinizi saygılarla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.49

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 02.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

17’nci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere toplam üç önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin (10)’uncu fıkrasının sonunda geçen “üretim tesisi ile” ifadesinin metinden çıkarılmasını...

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, biz çekiyoruz önergemizi, madde 17’deki önergemizi çekiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Sayın Emin Haluk Ayhan çekti.

BAŞKAN – Önerge çekilmiştir.

Şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım, talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Aytuğ Atıcı

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

Mersin

Denizli

İzmir

İrfan Bakır

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Isparta

Balıkesir

Kocaeli

Çetin Arık

Didem Engin

Kemal Zeybek

Kayseri

İstanbul

Samsun

Ömer Fethi Gürer

Özkan Yalım

Erkan Aydın

Niğde

Uşak

Bursa

Bülent Yener Bektaşoğlu

Giresun

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükûmetin katılmadığı önergelerle ilgili söz talep eden sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Berdan Öztürk, Ağrı Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesiyle ilgili verdiğimiz değişiklik önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Enerji Bakanlığının kendi rakamları da gösteriyor ki nükleer santral yapılırsa dahi önümüzdeki yıllarda fosil yakıtlara daha da bağımlı olacağız. Nükleer enerjinin maliyetleri de ortadayken böyle bir yatırımın Türkiye’nin enerji ve iklim politikalarını büyük bir açmaza sürükleyeceği muhakkak. Bu anlamsız ısrarın temelde iki sebebi vardır: Birincisi, enerji bürokratları enerjilerin dünya üzerindeki gelişimini görmezden geliyorlar. İkincisi ise, çok daha ucuz, güvenilir ve temiz alternatifler varken nükleer enerji yatırımı yapmanın sadece ve sadece AKP Hükûmetinin politik bir tercihi olduğunu belirtebiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sürekli millî iradeden, sandıktan ve halkın egemenliğinden söz eden bir partinin halkın bu konudaki istek ve taleplerini dikkate almaması oldukça manidardır.

A&G Araştırma Şirketinin yaptığı kamuoyu araştırması sonuçları Türkiye’nin nükleer istemediğini somut bir şekilde ortaya koymuştur. Nükleer enerji santralleri konusunda bugün bir referanduma gidilmesi durumunda halkın yüzde 64’ü nükleer santral kurulmasına “hayır” diyor. Araştırma sonuçlarına göre halkın yüzde 86,4’ü nükleer santrale yakın bir yerde yaşamak istemediği yönünde görüş belirtiyor. Enerji ihtiyacımızı karşılamak için riske girmeyip temiz kaynaklara yönelmemiz gerektiği görüşünde olanların oranı ise yüzde 84,2.

KONDA Barometresi araştırma dizisinde “Çevre Bilinci ve Farkındalığı” konulu Şubat 2012 araştırmasının iki temel bulgusunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Toplumun üçte 2’ye yakını nükleer enerjiye de HES’lere de karşı çıkıyor. Her hafta sonu yeniden, yeniden referandum yapsak ve toplumun fikrini alsak, tüm kutuplaşmaların zihni ve ruhi ambargolarına karşın yine de toplum nükleer enerjiye “evet” demeyecektir.

Bununla birlikte aslında Avrupa Birliği’ne katılım sürecinde olan Türkiye’yi bu süreci daha demokratik bir şekilde yürütmeye zorlayan yasa ve direktifler de mevcuttur. Bunlardan sadece birisini Sayın Bakan ve bürokratlara hatırlatmakta yarar görüyoruz: Aarhus Konvansiyonu’na göre, projelerde bilgiye erişim, halkın katılımı ve yargıya erişim sağlanmalıdır. Bu şekilde, Aarhus Konvansiyonu’nda bu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, halkı doğrudan etkileyen enerji politikalarına sivil toplumun daha aktif katılımını AKP Hükûmetinin öncelikli politikalardan biri hâline getirmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bununla ilgili çok çarpıcı bir örneği Sayın Bakan ve bürokratlara hatırlatma gereği duyuyorum. Hindistan’da hükûmet, 2013 yılında, en azından nükleer santrallerde kaza olması hâlinde, bunun bedelinin halka yüklenmemesi konusunda bir kanun çıkardı. Çıkarılan kanunla, kazaların maliyetinden reaktör yapımcıları sorumlu tutuldu. General Electric firması bu kanun değişmediği takdirde Hindistan’da santral inşa etmeyeceğini ilan etti, “Biz bir özel şirketiz ve bu ölçüde bir riski yüklenemeyiz.” dedi.

Bilindiği gibi, Japonya’da 6 reaktörden 3’ünün kalbi eriyen yani en çok korkulan türden kaza yaşanan Fukushima Daiçi Nükleer Santrali’ni işleten TEPCO şirketi, kazanın yol açtığı masrafları karşılayamadığı için Japon Hükûmeti tarafından kamulaştırıldı ve böylelikle 250 milyar doları bulacağı tahmin edilen nükleer temizliğin maliyeti Japon halkının sırtına yüklendi. Madem bu kadar nükleer enerji meraklısınız, cesaretiniz varsa buyurun böyle bir yasa çıkarın da halkı ne kadar düşündüğünüzü hepimiz hep birlikte takdir edelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında, Aytuğ Atıcı, Mersin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Atıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşmekte olduğumuz 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Teklifi’nin 17’nci maddesiyle ilgili olarak verdiğimiz önerge üzerine söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemeyle bir oldubitti yapıyorsunuz. Bu düzenlemeyle geçmişte Mersin Akkuyu’da yaptığımız hukuksuz işlere bir kılıf uyduruyorsunuz. Ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? Bakın, mülkiyet veya kullanım hakkını henüz edinmemiş, yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklı izin, onay, lisans, ruhsat ve diğer işlemleri henüz bitirilmemiş işletmelere önce üretim lisansı veriyorsunuz. Yani, hiçbir şeyi yok, her şeyi eksik; diyorsunuz ki al sana üretim lisansı, nükleer enerji üret; sonra da diyorsunuz ki eksiklerin tamamlanması için sana süre veriyorum. Bununla da kalmıyorsunuz, diyorsunuz ki üretim lisansı almadan önce -yani üretim lisansını da öyle beleştten veriyorsunuz ya hemen, ondan da önce diyorsunuz ki- üretim tesisiyle doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilir. Yani, ne demek istediğinizi ben şimdi size yaşadığım bir olayla anlatayım. Şimdi çok daha iyi anlıyorum; Sayın Enerji Bakanı ve Bakan Yardımcısı Ali Rıza Alaboyun neden benim Mersin Akkuyu Nükleer Santrali’ne girmeme izin vermediler, şimdi daha iyi anlıyorum. Burada kurnazlık yapıyorsunuz; diyorsunuz ki nükleer santralin lisansı henüz alınmadı, ÇED raporu onaylanmadı, ÇED raporu şu anda Danıştayda ama bizim beklemeye tahammülümüz yok, para gelmesi lazım, o hâlde biz orada inşaata başlayalım. Ben bir kere Akkuyu Nükleer Santrali’ne girdim. ÇED raporu henüz yok, şu anda bile yok ve orada çalışan bütün kamyonların, bütün inşaat araçlarının tek tek resimlerini çektim, bütün gazetelere manşet oldu.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – “Giremiyoruz.” dediniz.

AYTUĞ ATICI (Devamla) - Sonra tekrar girmek için izin istedim, Bakan da, Bakan Yardımcısı da bütün ısrarıma ve yazıma rağmen bana izin vermediler. Şimdi bu yasayı, bu kanunu, bu düzenlemeyi getirdiğinizde anlıyorum ki kötü niyetlisiniz, niyetiniz kötü çünkü içeride yine hukuka aykırı, kanuna aykırı işler yapıyorsunuz. Bunu anlamak için hiç de âlim olmaya gerek yok. Eğer orada kanuna aykırı iş yapmasaydınız bu milletin vekilinin içeriye izinle girmesine müsaade ederdiniz. Yazıma cevap bile vermediniz.

Yaptığımız araştırmada... Milletin aklıyla, milletin izanıyla dalga geçtiniz ve dediniz ki: “Biz Akkuyu’da taş ocağı işletmesine ruhsat veriyoruz.” Allah aşkına, seviyeyi bu kadar düşürmeye gerek var mıydı? Ne için bunu yapıyorsunuz? Ya, bakın, biz sizin uygulamalarınızı beğenmiyoruz, tamam ama ne yapalım ki Hükûmetsiniz, ne yapalım ki bütün dünya bizi izliyor. Buna engel olmak istiyoruz ama halk size yetki verdi. Ama halk size “Gidin, Türk milletinin başını öne eğin.” demedi. Allah aşkına, özel güvenlikli bölge ilan ettiniz Akkuyu Nükleer Santrali bölgesini, özel güvenlikli. Utanmadan, “Taş ocağı işletiyorum.” diye, gittiniz, koskoca Mersin Valisine izin verdirdiniz. Şimdi, yaptığınız ayyuka çıkınca, bunu ben ayyuka çıkarınca bir madde getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: “Efendim, üretim tesisiyle doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilir.” Böyle bir rezalet daha Türkiye Cumhuriyeti’nde olmadı. Bir işi yapıyorsanız namusunuzla yapın ya!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne diyorsun sen ya!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Çok ayıp ya! Yakışıyor mu öyle bir laf ya, öyle bir laf yakışıyor mu? Terbiyesizlik bu!

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Bu bir siyasi sorumluluktur. Nükleer santral yapma işi siyasi bir sorumluluktur. Deyin ki: “Biz bu sorumluluğu alıyoruz, aslanlar gibi yapıyoruz.” Niye dalavere yapıyorsunuz?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aslanlar gibi yapıyoruz, aslanlar gibi. Sana mı soracağız? Aslanlar gibi yapıyoruz.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Niye “Taş ocağı işletiyoruz.” diye ruhsat verip de orada nükleer santralde “taş ocağı” adı altında altyapıları yapıyorsunuz? Hiç utanma yok mu Allah aşkına? Hiç sıkılma yok mu yalan söylüyorsunuz bu kadar millete?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aslanlar gibi yapıyoruz.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Bu kadar millete yalan söylemeye hakkınız yok. Yapın santrali, alın sorumluluğu, biz de hesabını soralım. Bu kadar alçalmaya gerek yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi bakalım! Aslanlar gibi çalışıyoruz. Sen alçalıyorsun!

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Başkanım, nasıl bir dil kullanıyor bu ya?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Karar yeter sayısı Başkanım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır, karar yeter sayısını arayacağım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, dinleyeceğim sizi. Şimdi oylamaya geçtim.

Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önergeler kabul edilmemiştir. Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, milletin başını öne eğdirecek hiçbir iş yapmadık. Milletimiz başını öne eğdireceklere güç ve destek vermez. AK PARTİ on dört yıldır iktidarda, milletin başını dik tuttuğu için iktidarda; bu bir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İkincisi: Akkuyu Nükleer Santrali’nin yapılacağını dünya âlem biliyor. Her şey kurallara ve hiç şüphesiz, namusa uygun bir şekilde yürüyor. Bunu burada bir namus tartışmasına getirmek talihsizliktir, haksızlıktır, hadsizliktir. Dolayısıyla, evet, eleştiri yapabilir, dile getirebilir ama bu işi bir namus tartışmasına dönüştürmek son derece ayıptır.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dün de “Namuslu bir iş değil.” dedi.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, açıkça hadsizlik yaptığımı söyleyerek sataşmada bulunmuştur.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öyle yaptın zaten.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim...

Buyurunuz Sayın Atıcı.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Değerli arkadaşlar, Akkuyu Nükleer Santrali'nin yapıldığı yere Mersin Valiliği izniyle taş ocağı lisansı verildiğini size belgelesem bu söylediklerinizi geri alır mısınız? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sen kendi sözünü geri al ya.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Yani, bana diyorsunuz ki “Her şey kanuna uygun.” Sayın Bostancı, şu anda kanun size diyor ki: Buraya nükleer santral yapma arzunuz var ama bu arzu için belirli yasal düzenlemeleri yerine getirmeniz gerekiyor, ÇED raporu almanız gerekiyor, ÇED raporu almadan orada kılınızı kıpırdatamazsınız diyor kanunlar. Siz ne yaptınız? ÇED raporu almadan dediniz ki: Biz başka bir yöntem deneyelim, buraya taş ocağı ruhsatı alalım.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Taş ocağına ihtiyaç olabilir.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Taş ocağı ruhsatı alıp orada bir işlem yapmaya başladınız. Orası özel güvenli bölgedir, milletvekili olarak ben bile giremiyorum, nükleer santrale tahsisli bir bölgedir, taş ocağına değil. Milletin aklıyla dalga geçtiniz, onu söylemeye çalışıyorum. Orada siz kalkıp da taş ocağı işletseydiniz, eyvallah. Gittim gördüm, yüzlerce ağaç kesilmiş. Dedim ki oradaki yetkiliye: Bu ağaçlar niye kesildi madem taş ocağı işletiyorsunuz?

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Hani giremiyordunuz oraya?

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Bana dediler ki: “Yangın yolu yapıyoruz.” Taş ocağında yangın yolu yapmanın bana biriniz mantığını açıklayın. Eğer yasalara uygun yapacak iseniz bir işi ÇED raporunu bekleyeceksiniz. O yüzden, ben size diyorum ki: Hükûmetsiniz, böyle bir iddianız, böyle bir arzunuz olabilir; bu bir siyasi sorumluluk gerektirir ama yetmez, insani sorumluluk da gerektirir. Ben size siyasi sorumluluğunuzu öğretecek değilim ama ben size insani olarak yaptığının yanlış olduğunu, sağlıksız olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Ama, siz bu maddeyi getirerek -iyice inceleyin, ara verin, bakın- geçmişte yaptığınız hukuksuzluklara bir kılıf buluyorsunuz. Bu maddenin başka bir anlamı yoktur, o yüzden bu bir namus tartışmasıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bakın, sayın milletvekili hâlâ namus meselesini gündeme getiriyor, AK PARTİ Grubunu namussuzlukla itham ediyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Estağfurullah, öyle bir şey söylemedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sözünü geri alması gerekir.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Aslanlar gibi yapıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biz, bu yapacağı konuşmada bunu yapacak diye bekledik ama sayın milletvekili hâlâ namus meselesini gündeme getirip önceki sözlerinin arkasında olduğunu ifade ediyor. Lütfen, sözünü geri alsın.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, şimdi, ben Sayın Atıcı'yı dikkatle dinledim. Sayın Atıcı, Akkuyu Nükleer Santrali'nin yapıldığı ilin milletvekili, kendi gözlemlerini kendi görüşleri çerçevesinde anlatıyor. “AK PARTİ Grubu namussuzdur.” şeklinde bir ithamda bulunmadı.

LEVENT GÖK (Ankara) – Asla!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Namuslu bir konuşma yapmadı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, öyle değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Namusa uygun bir konuşma yapmadı. Namuslu bir konuşma yapmadı.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Evet, namussuzca bir konuşma yaptı.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, bakın, ben bütün hatiplerin karşı tarafı, diğerlerini, diğer milletvekillerini incitici konuşma yapmamasına özen gösteririm, öyle bir şeyi fark ettiğim an ya da uyarılar üzerine...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Biz incindik ama çok.

BAŞKAN - ...bilgim dâhiline girdiği anda gerekli uyarıyı yaparım. Sayın Atıcı şimdi yapmış olduğu konuşmada dikkatli bir dille tespitlerini aktardı, bir gözlemini aktardı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öncesini diyorum ben.

BAŞKAN – “Namus” kavramının geçtiği bütün cümleler, kelimeler, bütün ifadeler karşı tarafı, bütün bir grubu itham eden, namussuzlukla suçlayan ifadeler değildir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, tutanaklara bakarsanız, o konuşmada var.

BAŞKAN – Bir yanlış, yani kendi görüşleri çerçevesinde yanlış olduğunu ifade ettiği, yanlış olarak değerlendirdiği bir hususu Genel Kurulun bilgisine sunuyor efendim.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Hayır efendim, tutanaklara bakın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, önerge üzerinde yaptığı konuşmada tutanaklara bakarsanız görürsünüz, önerge üzerindeki yalnız.

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım Sayın Elitaş, tutanakları getireceğim, bakacağım, değerlendireceğim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, şimdi, bakın, Sayın Elitaş bir açıklama yaptı. Sayın Elitaş'ın açıklamasını yetersiz mi buldunuz, o nedenle mi? (AK PARTİ sıralarından “Hadi be! Ne alakası var?” sesi)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ne alakası var?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ekleyeceğim bir husus var, o da şudur: Sayın Atıcı, elbette nükleere karşı olabilir.

BAŞKAN – Kim o? Bana “Hadi be!” diyen birisi mi var orada acaba?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Atıcı nükleer reaktöre karşı olabilir, santrale karşı olabilir, buna ilişkin kendi iddialarını ortaya koyabilir, elbette AK PARTİ'nin yaklaşımını da eleştirebilir ama bu eleştirileri bir tür ahlak, namus ve insanlık meselesi olarak takdim etmek, işin bağlamının ötesinde spekülatif bir iştir ve uygun değildir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Naci Bey, öyle bir kastının olmadığını söyledi ama ya.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Üstelik “Yaptığınız işi namusluca yapın.” şeklindeki çağrı -şu anda yaptığınız iş- herhâlde namusa ilişkin başka bir kavramı çağrıştırır. O bakımdan hadsizliktir, bizim söylediğimiz bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tutanakları inceleyin Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeleri oylamıştık.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının sonunda geçen “aranmaz” ibaresinin “aranır” biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Ahmet Akın	Tahsin Tarhan	Kemal Zeybek
Balıkesir	Kocaeli	Samsun
Çetin Arık	Özkan Yalım	Ömer Fethi Gürer
Kayseri	Uşak	Niğde
Bülent Yener Bektaşoğlu	Erkan Aydın	Şenal Sarıhan
Giresun	Bursa	Ankara

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına...”

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim önergeyi çekiyoruz.

BAŞKAN – Önerge, önerge sahipleri tarafından geri çekiliyor.

Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'ini maddesinin (b) bendinde yer alan “ölçüm verisi aranmaz” ifadesinin “da belirli süreli ölçüm verisi bulunması istenir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Bitlis

Tunceli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşma isteyen Behçet Yıldırım, Adıyaman Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Yine şirketleri, holdingleri ihya edecek, tamamen sermayenin istediği bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Burada göz ardı edilen, sosyal devlet anlayışıdır. Sosyal devletin en önemli görevi, birinci vazifesi yurttaşlarımızın temel gereksinimleri olan yol, su, elektrik, eğitim, sağlık gibi ihtiyaçlarını hiçbir ücret almadan karşılamaktır. İktidar bu temel gereksinimleri yolsuzluk olarak algılamış, hırsızlıkları, yolsuzlukları aklama yoluna gitmektedir.

Tabii, Elektrik Piyasası Kanunu görüşülürken özelleştirmenin de işçilerin, emekçilerin yararına olmadığını somut örneklerini görmekteyiz. Özelleştirmeye muhalefet ettiğimiz zaman öngördüğümüz olumsuzluklar bugün yaşanmaktadır. Somut bir örnekle açıklayayım: Doğup büyüdüğüm Adıyaman merkeze bağlı Turunç köyü geçenlerde bir hafta susuz kaldı. Niye? Trafonun elektrik borcu zamanında ödenmemiş diye hemen özel şirket gelip köyün suyunu kesiyor. Bir hafta 5 bin nüfuslu köyün suyu kesiliyor. Hastalık riski var, bulaşıcı hastalık riski var. Millet su ihtiyacını 5 kilometre uzaktaki Fırat Nehri'nden karşılamak zorunda kaldı. Bu suyun kesilmesiyle temizlik, hijyen gibi olmazsa olmaz olan... Temizlikten dolayı bulaşıcı hastalıklara davetiye çıkarıldı. Eğer TEK yani Türkiye Elektrik Kurumu özelleştirilmemiş olsaydı devlet elektriği kesmeyecek dolayısıyla köy susuz kalmayacaktı. Doğrusu da budur, sosyal devlet içme suyundan para almaz, vatandaşlarını karanlıkta bırakmaz.

Yine biliyorsunuz, Adıyaman tarımla uğraşan bir ilimiz. Büyük çoğunluğu susuz tarımla uğraşıyor. Bu sene yağışlar az oldu; yağışların az olmasından dolayı yeterince ürün alınamadı, rekolte ve ürün kalitesi düştü yani kuraklık gibi bir şey yaşandı. Ama, bir iç deniz, göl büyüklüğündeki Atatürk Barajı'nın ne suyundan ne de elektriğinden yararlanmaktayız. Çok az bir maliyetle hayata geçirebileceğimiz bazı projeler vardı; maalesef, bunlar iktidar tarafından hayata geçirilemedi. Acaba halkın bu kayıplarını devlet karşılayabilecek mi? Parti programımızda hedeflediğimiz özerklik yani yerellerin güçlenmesi ideallerimiz gerçekleşseydi inanın bu sorunların çoğu kısa zamanda halledilirdi.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Halledersiniz siz(!)

BEHÇET YILDIRIM (Devamla) - Bunlardan doğrudan demokrasi ilkelerine uygun olarak katılımcı yerel yönetim modelini geliştirmek, halkı mağdur eden, ranta dayalı kentsel dönüşüm politikalarını durdurarak sosyal projeler desteklenmiş, yerinde dönüşüm modeliyle insanca yaşanabilir kentleri geliştirmek, yine merkez ile yerel arasındaki ilişkiyi yerinden yönetimin güçlendirilmesi yönünde düzenlemek, yerel yönetimleri toplumsal ihtiyaçlar temelinde geliştirmek, yerel kaynakların adil ve etkin kullanımını sağlamak, doğayı, suyu, ormanı, dereleri, meraları, sahilleri, tarım alanlarını, su ekosistemini korumak ve bunların sermaye birikim sürecinde kâr ve rant alanı olarak kullanımını önlemek yönünde mücadele etmek. Yine, sağlık, eğitim, çevre, kültür, ulaştırma, bayındırlık, tarım, trafik ve güvenlik hizmetleri hakkındaki kararların alınmasında, yürütülmesinde asıl yetkili yerel yönetimlerdir. Merkezî vesayeti ortadan kaldırmak, yetkinin yerele azami ölçüde devriyle valilerin seçilmesini, yerellerin kendilerini, topraklarını, bölgelerini ve kaynaklarını etkileyen gelişmeler üzerinde söz ve karar sahibi olmalarını sağlamak demokratik bir hedef olmalıdır. Eğer biz bunları gerçekleştirmiş olsaydık inanırım, bugün sermaye için değil halkımız için çalışıyor olacaktık.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının sonunda geçen "aranmaz" ibaresinin "aranır" biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenal Sarıhan (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Şenal Sarıhan, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Sarıhan. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkanım, değerli kâtip üye arkadaşlar, değerli bürokratlar, milletvekilleri ve emekçi arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, esas olarak ulusal bir isteği karşılamak üzere, ulusal nitelikli bir teklif üzerinde konuşuyoruz. Elektrik enerjisinin, yenilenebilir elektrik enerjisinin Türkiye'ye hâkim olması hepimizin yararına. Bu, bizi birleştirecek bir konu. Belki diğer yasalar üzerinde farklı grupların menfaatleri olduğundan söz edebiliriz ancak bu madde üzerinde, bu yasa teklifi üzerinde bütün bir Türkiye'nin geleceğinden söz etmek mümkün. Bunu değerlendirerek nasıl bir çalışma yapılmalıydı diye düşünüyorum. Muhalefetteki siyasi partiler ile iktidar partisinin ortaklaşa, verimlilik ve halka hizmet anlayışıyla hareket ederek bütün maddeler üzerinde tek tek görüşmeler yapması ve bu görüşmelerle esas olarak anlaşmanın sağlandığı bir metinle buraya gelmesi gerekirdi. Bunu ne yazık ki başarabilmiş durumda değiliz. Bu, bir yöntem olarak uzunca zamandır burada var olan bir yöntem. Ben bu konudaki düşüncelerimi, esas olarak doğrudan alanımda olmayan bir konuda yaptığım incelemeyle ilgili bazı sonuçları sizinle kalan süre içinde bölüşmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, yenilenebilir enerji yani rüzgâr ve güneş kaynaklarının rekabeti, teşvik edilmesi, korunması, kullanılması, uygulama yönetmelikleri 2013 yılında çıkarılmış. Elektrik dağıtımı, bağlantı sistem kullanımı, şebeke kodu, bildirim, ithalat ve ihracat ile tüketici hizmetleri yönetmelikleri de 2014’te kabul edilmiş. Ancak, mevzuatın karışık olması ve bürokratik işlemlerin çok uzun sürmesi ve bu durumun maliyetleri artırması nedeniyle girişimci sayısı ve kapasite çok az. Güneş enerjisinden fotovoltaik panel kurmak için bürokratik işlemler en az bir yıl sürüyor, sistem bedeli kadar bürokratik sürece para harcanması gerekiyor. Bu durum, ucuz teknolojiyle yerli yatırım ve istihdam potansiyeli büyük bir alanı, bu yıl teşviksiz sisteme geçecek olan Avrupa karşısında dezavantajlı duruma sokuyor.

Bugün güneş enerjisinde kurulu güç ancak 50 megavata ulaşabilmiş durumda. Oysa, Türkiye’de çorak arazilerde toplam 200 gigavatlık bir enerjiye ulaşabilme kapasitesi var. Şu anda Türkiye’nin tüm santralleri dâhil üretim gücünün 65 gigavat olduğu düşünülürse bu çok büyük bir potansiyeli ifade ediyor. Bu potansiyeli harekete geçirmek için mevzuat ve prosedürün hızlandırılması ve birleştirilmesi, aynı zamanda yalınlaştırılması gerekiyor.

Nükleer enerjiden vazgeçmek şart gibi görünüyor. Almanya, Türkiye’deki güneşin yarısına bile sahip değilken güneş enerjisindeki kurulu gücü Türkiye’nin tam 100 kat üzerinde. Türkiye’nin toplam elektrik enerjisi kurulu gücü 73 bin megavat olarak ifade ediliyor. Güneş enerjisinin toplam içindeki payı ise sadece 0,4 oranında. Almanya’nın güneş enerjisinde kurulu gücü 39 bin megavat olarak karışımıza çıkıyor.

Şimdi, biz tüketiciye haklar tanıırken, esas olarak acaba tüketicinin ihtiyaçları üzerinden mi yoksa bu konuda genel anlamda ulusal çıkarlarımız ve halkın çıkarları yönünden mi değerlendirme yapmalıyız? Bu yasa metninin hazırlanışı sırasında asıl bakış açısının, bu konudaki çıkarın hangi noktada olduğu olmalıydı. Oysa görüyoruz ki... Biraz önce de ifade etmeye çalıştım çok da rahat konuşamadığım bölümde. Biz ne yaptık? Biz hem Anayasa Mahkemesinin hem de Yargıtayın iptal etmiş olduğu noktaları yeniden bugün gündeme getirdik ve bunun üzerinden kısa bir süre sonra Anayasa’ya aykırılık sebebiyle Anayasa Mahkemesi önüne gidecek ve oradan dönecek bir yasa metnini kaleme aldık. Bu, aslında bize zaman kaybettiriyor ve bizi kendi alanımızda döndürüp duruyor. Bildiğiniz gibi hem 6446 sayılı Yasa hem de 5346 sayılı Yasa çok yeni yasalar.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Sarıhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadesinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Kahramanmaraş

Mersin

Osmaniye

Ahmet Selim Yurdakul

Antalya

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde yer alan "Milli güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların" ibaresinin "Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet ve Jandarma Teşkilatının" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Mahmut Toğrul

Tunceli

Bitlis

Gaziantep

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde geçen "Bu tesislerde yatırım gerekmesi durumunda bu yatırım ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılır." ibaresinin "Bu tesislerde yatırım gerekmesi durumunda bu yatırım ilgili dağıtım şirketi tarafından yapılır." biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Balıkesir

Kocaeli

Samsun

Çetin Arık

Didem Engin

Özkan Yalım

Kayseri

İstanbul

Uşak

Ömer Fethi Gürer

Bülent Yener Bektaşoğlu

Erkan Aydın

Niğde

Giresun

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Çetin Arık, Kayseri Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Arık. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz bu kanun teklifi AKP Grubunun getirdiğı birçok kanun tasarısında olduğı gibi yurttaşlarımızın değıl de şirketlerin çıkarlarını güvence altına alan bir kanun teklifi. Burada çıkarları korunmak istenen vatandaşlarımız değıl, asla ve asla milletimiz değıl, elektrik dağıtım şirketleridir. Bu yasa teklifiyle her zaman "millet" diyen "millî irade" diyen "milletin adamı" diye posterler bastıran AKP'nin bir kez daha milleti nasıl aldattığına şahitlik ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, yıllardır yurttaşlarımızdan "kayıp kaçak bedeli" adı altında ücret alınmaktadır. Kısaca, dürüst vatandaşlara elektriğı kaçak kullananların faturası zorla ödettirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, bazı vatandaşlarımız, geçtiğimiz yıllarda, çocuğuma harçlık verebilmek için otobüse binemiyorum, çocuğuma vereceğim harçlığı benden alıyorlar, benden alınan paramın iadesini istiyorum diyerek yargıya başvurdu. Yargı da “kayıp kaçak bedeli” adı altında alınan paranın vatandaşa iadesine karar verdi. Hukuk da vicdan da etik kurallar da bunu gerektiriyor. Hatta dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı hemşehrim Sayın Taner Yıldız da kayıp kaçak bedelinin dağıtım şirketlerine kesileceğini açıklamıştı. İşte havuz medyasından manşetler: “Kayıp kaçağın faturası dağıtan şirkete, vatandaşa yansıtana ceza verilecek.” Yine “Elektrikte kayıp kaçak bedelini vatandaş ödemeyecek.” Peki, ne değişti, neden bugün bu haksız bedel vatandaşın omuzlarına yükleniyor? Anlaşıyor ki AKP için hukuk, vicdan, etik kurallar, verilen sözler yandaş söz konusu olduğunda rafa kalkıyor.

Değerli milletvekilleri, her şeyden önce, kayıp kaçak uygulaması Anayasa’mızın temel ilkesi olan eşitlik ilkesine de aykırıdır. Dolayısıyla, Anayasa ve kanunları delmeyi, kendi çıkarları doğrultusunda eğip bükmeyi alışkanlık hâline getiren, bunu bir marifet sayan AKP Grubu, vatandaşımızın açıkça aleyhine olan bu haksız uygulamayı ne kadar uğraşırsa uğraşsın hukuki bir temele dayandıramayacaktır. Hiçbir kanun hükmüyle Anayasa’mızın bu ilkesi geçersiz duruma düşürülemez, bu hukuken mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, bu haksız ve eşitlikçi olmayan uygulama, aynı zamanda yurttaşlarımızın devlet, hukuk ve adalet sistemine olan inancını da köreltecektir. Bu sorun, haksızlığı kestirme yoldan kanunlaştırarak değil, sahada kayıp kaçak oranını yok edecek teklifler geliştirilerek çözülebilir. Biz de bu konuda bir kanun teklifi hazırladık. Kayıp kaçak bedelleri genele yayılamaz, her bölgede kayıp kaçak bedeli o bölgedeki yerel yönetimler tarafından ödensin dedik. Çünkü, bölgeler arasında çok ciddi farklar var; bazı bölgelerde kayıp kaçak oranı yüzde 7’ler civarındayken bu oran bazı bölgelerde yüzde 80’ler civarında. Bu daha adil bir yaklaşım olacaktı ama iktidar bu teklifimizi görmezden geldi. Kaçak elektrik parasını dahi tahsil edemeyen bir yönetim bu ülkeyi yönetemiyor demektir.

Değerli milletvekilleri, sizin bu uygulamanızı bir örnekle anlatmak isterim. Arkadaşlarınızla bir lokantaya gidiyorsunuz, lokanta tıklım tıklım dolu. Sonrasında bir grup geliyor, onlar da yiyip içiyorlar, masalarında bir kuş sütü eksik. Sonra, o masadakiler hesabı ödmeden çekip gidiyorlar. Sonra siz hesabı isteyince önünüze şişirilmiş bir hesap geliyor; 52 liralık hesap olmuş 105 lira. İtiraz ettiğinizde lokanta sahibi size “Aslında sizin hesabınız bu kadar değil ama yan masadakiler yediler, içtiler, sonra da hesabı ödmeden çekip gittiler, ben de onların hesabını size yazdım.” diyor. “Başkasının yediği yemeğin faturasını neden bana kesiyorsunuz?” diye itiraz etmez misiniz Sayın Bakan? Sizin kanun teklifinizin bu durumdan ne farkı var? Bakınız, 52 liralık elektrik tüketen bir vatandaşımıza tam 105 liralık elektrik faturası geliyor. Tükettiği 52 lira ama gelen fatura 105 lira. Sayın Bakan, siz itiraz etmiyorsunuz ama ben millet adına bu haksızlığa itiraz ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, burası milletin Meclisi. Gelin, burada yaptığımız yasalarımızla dürüst, namuslu vatandaşları cezalandırmayalım. Gelin, hep birlikte milletin sesi olalım. Lütfen, talimatla değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN ARIK (Devamla) - ...gelin, bir kez de olsa vicdanlarımızla karar verelim.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arik.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde yer alan "Millî güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların" ibaresinin "Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet ve Jandarma Teşkilatının" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul (Gaziantep) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, gecenin bu vaktinde maalesef, Türkiye yararına yasa yaptığımızı iddia ediyoruz; bu, başlı başına bir garabet.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de 2023 yılına kadar 2.500 tane HES yapılması planlanmaktadır. AKP döneminde yaratılan ekolojik tahribat ve halk sağlığına yönelik yaşamsal tehditler göz ardı edilerek kısa dönemli kârların gerçekleşmesi amacıyla doğayla ilişkilerde piyasa mantığını hâkim kılan yasal düzenlemeler yapıldı ve yapılmaktadır.

Hidroelektrik santrallerine Türkiye’deki gelişim tarihi açısından bakıldığında, 4628 sayılı Yasa bir dönüm noktası olarak görülmektedir. 2003 tarihi itibarıyla 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde yürürlüğe giren Su Kullanım Hakkı Anlaşması Yönetmeliği ve takip eden yasal düzenlemelerle Türkiye’deki bütün akarsuların kullanım hakları kontrolsüz bir biçimde özel sektöre devredilmiş, doğa üzerinde sermaye hâkimiyetinin kurulması ve yaygınlaştırılması yasal bir zemine kavuşturulmuştur. Bu santrallerin tamamı tamamlanıp üretime geçtiğinde bile ülkemizdeki enerji ihtiyacının sadece yüzde 5’ini karşılayacaktır, üstelik sadece yirmi beş otuz yıl için. Derelerin getireceği alüvyona bağlı, ömrü biten her bir HES’e yeniden işlev kazandırabilmek için derelerin yönü tekrar değiştirilecek ve eğer şimdiden dur demezsek bu doğa katliamı, bir ölüm oyunuyla, kurumayan tek bir dere kalmayınca kadar devam edecektir.

“Yenilenebilir” adı altında dayatılan HES’ler, yenilenebilir kavramından zararsız yanılması yaratan, havza planlaması temelinde bütüncül bir su politikasından yoksun, tüm akarsuların her noktasının parsellenmesiyle kontrolsüz ve denetimsiz bir şekilde inşa edilmeye çalışılan HES’ler doğanın dengesine çok boyutlu bir müdahaleye denk geldiğinden büyük bir ekolojik yıkımın esasını teşkil edecektir. Dere yatağına yapılan müdahaleyle dere içinde ve etrafındaki canlı yaşamı büyük ölçüde zarar görmekte, yüzlerce endemik tür yok olmakta, taban suyu ve yer altı suyu seviyeleriyle oynanmakta, inşa aşamasında etrafındaki ağaçlar kesilmekte, orman kalitesi düşürülüp erozyonun önü açılmaktadır, tarım ürünlerinin türü değişmektedir. Özetle, binlerce yıllık bir süreçte oluşmuş doğal dengeye yenilenebilir gibi değerlendirilen, “HES” adı altında yapılan müdahalelerle doğa katliamları gerçekleştirilecektir.

Değerli milletvekilleri, sadece Dersim’de 25 barajın yapılması gündeme getirilmektedir. Bunların hiçbir tanesi aslında enerji amaçlı değil. Türkiye literatürüne ve dünya literatürüne kazandırdığımız bir kavram var, “güvenlik barajları” adı altında, özellikle, bölgemiz büyük bir baraj yığınağı hâline getiriliyor.

Sınır boyunda ve bölgede yapılacak olan HES’lerle tüm dereeler yok edildiği gibi, aynı zamanda, bölgenin kültürü, tarihi, coğrafyası da yok edilmektedir. Bunların başında, yine, tarihi Hasankeyf var. Ilısu Barajı’yla yok edilecek, on iki bin yıllık tarihi Hasankeyf’in maalesef enerjiye kurban edildiği söyleniyor ama gerçek bu değil. Gerçekte olan nedir? Gerçekte olan, aslında bir tarihin, bir coğrafyanın, bir kültürün, daha doğrusu yılların kültürlerinin, medeniyetlerinin yok edilmesidir, oraya ait olan ne varsa tarihin derinliklerine gömülmesidir. Bu anlayışla, maalesef, yaşadığımız ekosistemi yok ettiğimiz gerçeğini de unutmaktayız. Bu evreni biz teslim almadık, bu evren çocuklarımızın bize emanetidir, onlara devretmekle yükümlüyüz, onlara bırakmakla yükümlüyüz. Dolayısıyla, bu talana bir an önce “Dur.” demek zorundayız. Her yeri talan ediyorsunuz, her yeri yok ediyorsunuz, tarihi, coğrafyayı, kültürü ne varsa önünüze gelen, bir miktar kâr için, bir miktar zenginleşme için, bir miktar yandaşa para kazandırmak için her şeyi yok ediyorsunuz. Bu ülkeyi yok ettiğiniz gerçeği de bir gerçektir.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadesinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu (Hatay) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ahrazoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’yla ilgili Teklif’in 19’uncu maddesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, maddeyle millî güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların mülkiyetinde olup bu kurum ve kuruluşların tesislerinin elektrik enerjisi sağlayan orta gerilim seviyesine bağlı hat ve tesislerin işletme, bakım ve onarımının ilgili kurum ve kuruluşların talep etmesi hâlinde, bölgede görevli dağıtım şirketleri tarafından yapılacağı belirtilmektedir. Bu tesislerde yatırım gereksinimi duyulmasında ise yatırımın ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılacağı ve bu kapsamda verilecek hizmetlere ilişkin alınacak bedeller ile uygulamaya ilişkin usul ve esasların kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir. Yani, burada dağıtım şirketlerine bir avantaj verilmektedir.

Bu teklifte “Dağıtım şebekesi, tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisi” şeklinde ifade edilmektedir. Bu düzenlemeyle lisanslı dağıtım şirketlerinin işletimine verilmiş olan dağıtım sisteminin sınırları değiştirilmektedir.

Kanundaki tanımdan anlaşılacağı üzere, yapı, bina giriş noktalarına kadar olan tüm tesisat yani bağlantı hatları da dâhil her şey, dağıtım tesisi kapsamında iken ve bu hatlar bedelleri lisanslı dağıtım şirketleri tarafından ödenerek yapılmak zorunda iken kanuna bir “bağlantı hattı” kavramı eklenerek yapılan değişikle, bağlantı hattı dağıtım tesisinin bir parçası olmaktan çıkarılmakta, maliyeti vatandaşın yani tüketicinin sırtına sarılmış olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 21 elektrik dağıtım şirketi olduğu...

Sayın Başkan, sayın vekillerimizden rica etsek...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Ahrazoğlu...

Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, sükûnete davet ediyorum sizi. Biliyorum vakit çok ilerledi.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Devamla) - Kendi kanununuz. Kendi kanununuzu çıkarıyorsunuz, şu saate kadar muhalefet olarak bekliyoruz. Kanunla ilgili, kusura bakmayın...

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Senin arkadaşların nerede?

BAŞKAN – Evet, Sayın Ahrazoğlu, siz buyurun Genel Kurula hitap edin efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Çok ayıp ediyorlar Sayın Başkan ya!

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, ülkemizde 21 elektrik dağıtım şirketinin bulunduğu, OECD verilerine göre kayıp oranının dünya ortalamasının yüzde 6,4 olduğunu, bizde ise bu oranın yüzde 14-15 civarında olduğunu; en çok kayıp oranının ise 3 şirketin bulunduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde olduğunu birinci bölüm üzerinde yaptığım konuşmada belirtmiştim. Ayrıca, güney bölgesindeki elektrik dağıtım şirketince, Suriye’de yaşanan olaylar nedeniyle göç sonucu kurulan kamplardaki elektrik ücretlerinin ödendiği ancak kamplar dışında konutlarda oturanların kaçak elektrik kullandığı, fatura bedellerinin ödenmediği, bu nedenle de de EPDK tarafından tespit edilen kayıp kaçak hedeflerinin yükseltilmesi talep edilmiştir. Hatay, Kilis, Gaziantep, Osmaniye, Mersin, Adana gibi illerde kaçak oranı yüksek olduğundan dolayı dağıtıcı şirket tarafından bu bedeller istenmektedir.

Burada sormak istiyorum Sayın Bakan, Suriyeliler tarafından kullanılan ancak yöre insanına ödetilmek istenen veyahüt da yüklenici şirket tarafından bunun karşılanması, tarifenin yükseltilmesi istenilen hususun AB’den gelen geri kabul parasından Hatay yöresindeki ve bu saydığım illerdeki insanlara ve konut sahiplerine ödenecek mi?

Değerli milletvekilleri, 15’inci maddeden “teknik olmayan kayıp” ibaresinin çıkarılması üzerine verdiğimiz değişiklik önergemiz, kayıp kaçak bedellerinin tüketiciden alınmasını ve bu bedellerin faturaya yansıtılmasını yasalaştıran uygulama ile aynı zamanda teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi hakkında yetkinin Kurula verilmesi konularına ilişkin iptal talebini içeren değişiklik önergemiz maalesef yine AKP’li milletvekilleri tarafından kabul edilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız Sayın Ahrazoğlu.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tüketiciyi korumaya yönelik yaptığımız tüm uyarılara kulağını tıkayan AKP milletvekilleri ve Hükümet, bu yasa teklifiyle vatandaş bir kere daha mağdur edecek diyor, hepimize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ahrazoğlu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum:

Karar yeter sayısı talebi vardır, karar yeter sayısını arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

20’nci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 20’nci maddesinde geçen “dağıtım bölgesinde” ifadesinden sonra gelmek üzere “ve “komşu dağıtım bölgesinde” ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Mevlüt Karakaya	Baki Şimşek	Ruhi Ersoy
Adana	Mersin	Osmaniye
	Fahrettin Oğuz Tor	
	Kahramanmaraş	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesiyle getirilen 6446 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesinin (6)’ncı fıkrasında geçen “kurul tarafından yönetmelikle belirlenen istisnalar dışında” ibaresinin çıkarılması için gereğini saygılarımızla arz ve tekiif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Ahmet Akın	Kemal Zeybek	Tahsin Tarhan
Balıkesir	Samsun	Kocaeli
Didem Engin	Çetin Arık	Özkan Yalım
İstanbul	Kayseri	Uşak
Bülent Yener Bektaşoğlu	Ömer Fethi Gürer	Erkan Aydın
Giresun	Niğde	Bursa

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz. Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifinin 20’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 20- 6446 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aşağıdaki ek fıkra eklenmiştir.

‘b) Kurulu gücü azami on megavatlık yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi,

(6) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı enerji üretim tesisleri için devlet desteği sunulur. Desteğin ne kadar olacağı, yararlanma ve başvuru koşulları ile denetim süreçlerine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Tabii, enerji politikaları dış politikayla doğrudan ilişkili olan hususlardır. Şu anda Orta Doğu coğrafyasında kopan kıyametin aslında altında yatan temel neden, küresel emperyal güçlerin ve onların bölgesel iş birlikçilerinin Orta Doğu’nun enerji rezervlerine hâkim olma arayışlarıdır. Bu anlamıyla Türkiye’nin önünde önemli bir fırsat vardı yani Türkiye, bölgede, Orta Doğu’da sağlayacağı etkin bir güçle bölgedeki enerji rezervleri, petrol, doğal gaz rezervleri üzerinde bölge halklarıyla geliştirdiği ilişkiler üzerinden çok avantajlı bir pozisyon sağlayabilirdi ama maalesef yanlış dış politika, öngörüsüz yaklaşımlar ve tamamen Kürt karşıtlığı üzerinden geliştirilen Suriye politikası Türkiye’nin böyle tarihî bir fırsatı kaçırmaya neden oldu. Dolayısıyla da burada enerji piyasasıyla ilgili teknik birtakım düzenlemelerle, biz, Türkiye’nin enerji politikalarında kısmi, palyatif değişiklikler yapabileceğimizin arayışı içerisindeyiz.

Şunu ifade edelim: Yani, Türkiye, aslında çözüm süreci içerisinde Rojava’yla ilgili doğru temelde birtakım politikalar üzerinden yürüyebilseydi, Suriye politikalarını doğru okuyabilseydi, demokratik Suriye cumhuriyetine gidecek barışçıl diplomatik çabalarda sözü dinlenen etkin bir aktör konumuna gelseydi bugün enerji konusunda da birkaç ülkenin iki dudağı arasında çıkacak olan cümlelere mahkûm olan bir pozisyona da gelmezdi. Maalesef, IŞİD’le, El Nusra’yla, Ahrar el-Şam benzeri çete örgütlerle her türlü kirliliğe girildi AKP eliyle, petrol ticaretleri yapıldı, sınırdan milyon dolarlık -TÜİK rakamlarıyla belirlenecek olan- ticaretler yapıldı.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Yalan!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bütün bunları bütün dünya biliyor, bütün dünya konuşuyor, bir tek ben söylemiyorum; bütün dünya konuşuyor ve önünüze de gelecek.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Bırak dünyayı ya, gerçeklere bak, gerçeklere. “Bütün dünya konuşuyor...” Boyuna yalan söylüyorsun, aylardır burada yalan söylüyorsun.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bütün bunların tamamının tek sebebi Kürt karşıtlığı üzerinde oluşturmuş olduğunuz dış politikadır ancak bu dış politikayı siz doğru temelde revize etmediğiniz sürece de bu yanlışlara bu ülkeyi maalesef sürüklemeye devam edeceksiniz.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Aylardır aynı yalanı söylüyorsun, bıkmadın.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Şimdi, basında çıkan haberlere bakıyoruz; Kürtler statü elde etmesin diye yavaş yavaş “kardeş Esad” dönemine yeniden geri dönüşün arayışlarını başlattınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Sen neredesin? Sen Türkiye’nin neresindesin?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, lütfen...

İDRİS BALUKEN (Devamla) – O diplomatik görüşmeleri şimdi el altından yeniden sağlamaya çalışıyorsunuz.

Bakin, bizim burada yaptığımız uyarıların tamamını bugüne kadar hiçbir şekilde dikkate almadınız. Almayabilirsiniz...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Türkiye’nin zararına ne varsa oradasınız be!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...ama almadığınız zaman, önümüze gelen faturayı kürsüden dile getirdiğimizde ya da uluslararası alanda sizin önünüze geldiğinde o sorumluluktan kaçmayacaksınız.

Suriye’de yaptığınız yanlış politikalarla Rusya’yla ilişkileri getirdiğiniz nokta ortada. Yani önce böyle bir efelenme durumu oldu, şimdi bir pilotaj hatasına getirip “Acaba nasıl toparlayabilirim?”in arayışı üzerinde aslında ülkenin dış politikasını küçük düşürüyorsunuz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – O kadar anlıyorsun işte.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bütün dünya bunları tartışıyor, bütün dünya bunları tartışıyor. Bunu yapan, dediğim gibi, sizin yanlış dış politikalarınızdır.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Halay çekiyordun orada, halay.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Şimdi, bütün bu dış politika yanlışlarını Sayın Davutoğlu’na havale ederek bu işin içerisinden sıyrılmayı düşünüyorsunuz ama dünya bütün gerçekliği gördüğü için böylesi bir arayış içerisinden herhangi bir sonuç yakalamanız mümkün değil.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Milleti kandıramazsın.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Hele hele Sayın Binali Yıldırım’ın yaptığı dış politika açıklamalarına baktığımızda da maalesef önümüzde daha kötü günlerin olduğunu şimdiden öngörebiliyoruz. Alman Parlamentosunun tavrıyla ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan “Biz bütün ilişkileri gözden geçireceğiz ve ciddi şekilde etkilenecek.” diyor. Sayın Binali Yıldırım da “Endişe edecek bir şey yok, biz ilişkileri kontrol altında tutacağız...” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Sen ne biliyorsun, nereden biliyorsun!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya beni şuradan dolayı ilgilendiriyor.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Halay çekiyorsunuz, halay.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, efendim, lütfen.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Büyükelçinin Türkiye’ye gelip gelmemesinden haberin yok.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Grup Başkan Vekili, ne bu koro hâlinde ya!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Gazeteci soruyor: “Büyükelçiyi ülkeye çağıracak mısınız?” Büyükelçi Türkiye’ye gelmiş, Başbakanın haberi yok. Şimdi, böyle bir vizyondan hangi enerji politikası doğru oluşturulabilir, hangi dış politika doğru oluşturulabilir?

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Üç siyasi parti burada karar aldı, siz ne yaptınız, onu söyleyin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Baluken, yüzlerce defa burada dile getirdiği, AK PARTİ’nin Orta Doğu’da İŞİD, El Nusra gibi birtakım gayrimişru örgütlerle ilişki kurduğu tarzındaki iddialarını bir kez daha tekrar etmiştir. Bunu yüzlerce defa dile getirdi, esasen biz de yüzlerce defa buna cevap verdik; kayıtlarda mevcuttur, bir kez daha bu kayıtları hatırlatmakta iktifa ediyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Reddettik ret, her seferinde reddettik.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Baluken, Sayın Gök vardı sizden önce.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Baluken görüşün efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu verdiğim bilgiler kendi bakış açımıza göre uydurmuş olduğum bilgiler değil. (AK PARTİ sıralarından “Tamamen uydurma.” sesleri)

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Aynen öyle, aynen.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Tamamen uydurma.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, dinlerseniz, bakın...

BAŞKAN - Bir saniye Sayın Baluken, Sayın Baluken bir saniye.

Sayın milletvekilleri, Sayın Baluken demin kürsüden konuştu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Konuşamadık.

BAŞKAN - Şu taraftan, Genel Kurulun bu tarafından çok yoğun laf atmalar oldu, kendisini burada duymakta zorlandım. Şimdi ayağa kalktı bir şey söylüyor, konuşmasına fırsat vermiyorsunuz; rica ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Aynı koro devam ediyor, koro bunlar.

BAŞKAN - Bir hatibi dinlemek bütün Genel Kurulun görevidir efendim, rica ediyorum.

Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, öncelikle şu hatırlatmayı yapayım: Şu anda bu saatte Genel Kurulda çalışmayı biz tercih etmedik. AKP’nin getirdiği grup önerisi üzerinden yarın ve bitmemesi durumunda pazar gününü de dâhil edecek şekilde bir çalışma takvimi üzerinden şu anda burada Meclis çalışması yürütüyoruz. Dolayısıyla, AKP’li vekiller de kendi gruplarının getirmiş olduğu önerilerle ortaya çıkan bu çalışma takvimi doğrultusunda Meclis çalışmalarına saygı duymak

durumundadırlar. Muhalefetin dile getirdiği, kürsüden dile getirdiği söz hakkına katılmasalar bile saygı duyup cevabını da kürsüde vermek durumundadırlar. Kaldı ki bugün sizin vermiş olduğunuz arada da biz bu saat itibarıyla bu görüşmelerin yapılmasının uygun olmadığını, görüşmelerin burada sonlandırılması ve müteakip günde ya da önümüzdeki haftada devam ettirilmesinin uygun olduğunu söyledik.

Dolayısıyla, şu anda bu saatte bulunuyor olmanızın sebebi biz değil, sizin getirmiş olduğunuz öneri ve uzlaşmaz tutumdur, bunu ifade edeyim.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Yeter Başkan, yeter ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hâlâ konuşuyor ya!

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Git o zaman.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Yeter! Dinlemek istemiyoruz, yeter! Bırakın bu izinli memuru.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yine koro başladı. Bu ne biçim iş ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Evet, buyurunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İkincisi, İŞİD'i...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) - Burada iki kişiyle çalışıyorsunuz, daha ne konuşuyorsun?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sana ne?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz kaç kişiyle çalışacağımızı sana mı soracağız?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hayret bir şey ya!

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, yeter! Yok böyle bir usul.

BAŞKAN – Bir saniye.

Sayın milletvekili, siz Başkanlık Divanına görevini mi öğretiyorsunuz?

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hatırlatıyorum.

BAŞKAN – Siz kim oluyorsunuz da Başkanlık Divanına görevini hatırlatıyorsunuz?

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hatırlatıyorum, evet. Bir Milletvekili olarak görevim.

BAŞKAN – Kendinize gelin. Kendinize gelin.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Siz kendinize gelin. Nedir yani?

BAŞKAN – Sayın milletvekili, tekrar size tutumunuzu gözden geçirmenizi hatırlatıyorum.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Geçiriyorum, tamam. Sizin de bana söz söyleme...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) - Hiç hoş olmadı o.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Bana söylemesi de hoş değil.

BAŞKAN – Sayın milletvekili, bir şey mi söylediniz, duyamadım?

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hayır size söylemedim, arkadaşınıza söyledim.

BAŞKAN – Bir de bu el kol işaretlerini de anlayamadım. Ne demek istiyorsunuz siz?

FATİH ŞAHİN (Ankara) – El kol işaretim yok. Konuşurken elim kalkıyor havaya, size bir saygısızlık ifadesi değil.

BAŞKAN – Saygısızlık etmeyin, dinleyin!

Sayın Baluken, buyurun.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – O “sayın” oluyor, biz “siz” oluyoruz; böyle bir şey mi var?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, İŞİD’le ilgili, sınır ticaretiyle ilgili bu Meclis tutanaklarına bütçe görüşmeleri sırasında geçen kayıtlar var. TÜİK verileri üzerinden biz 2014 ve 2016 yılları arasında Akçakale Kapısı’ndan ve Cerablus Kapısı’ndan yapılan sınır ticaretlerinin miktarlarını sorduk.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hâlâ konuşturuyor ya!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Onlarla ilgili de Hükûmetin ilgili bakanlarının vermiş olduğu cevaplar Meclis tutanaklarına geçmiş durumda. Dolayısıyla, kendi kafamıza göre uydurduğumuz birtakım uydurmalar üzerinden değil, Meclis tutanaklarına geçen, TÜİK rakamlarında da olan hakikatler üzerinden görüşlerimizi dile getirdik.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rusların uydurduğu hikâyeler onlar ya, Rusların uydurduğu hikâyeler. Siz de katılıyorsunuz. Bu ülkenin İŞİD’le hiçbir alakası yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken, tutanaklara geçmiştir.

Sayın Gök...

III.- YOKLAMA

(CHP ve HDP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

LEVENT GÖK (Ankara) – Bizim yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Evet henüz oylama işlemine geçmemiştim ama şimdi geçiyorum.

Bir yoklama talebi vardır.

Önce, yoklama isteminde bulunan sayın milletvekillerini tespit edeceğim.

Sayın Gök, Sayın Bayır, Sayın Emir, Sayın Arık, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arslan, Sayın Sarıhan, Sayın Atıcı, Sayın Yılmaz, Sayın Engin, Sayın Gökdağ, Sayın Torun, Sayın Tarhan, Sayın Bakır, Sayın Yeşil, Sayın Tanal, Sayın Toğrul, Sayın Baluken, Sayın Dora, Sayın Yıldırım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – İki parti 20 kişiyi zor buluyorsunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – 20 kişi, sizin 200’ünüzden daha fazla kürsüyü kullanıyor, 20 kişi 200 kişiden daha fazla kullanıyor kürsüyü. Bir de öyle bir durum var.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – 20 kişinin etkisi olsaydı bu hâlde olmazdınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Maalesef 200 kişinin etkisi olsaydı bu hâlde olmazdınız.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – 200 kişinin etkisi devam ediyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – E, belli zaten, belli.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Son sözü yine biz söyleriz, son sözü hep biz söyleriz; hiç merak etmeyin.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Eyvallah.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesiyle getirilen 6446 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin (6)'ncı fıkrasında geçen “kurul tarafından yönetmelikle belirlenen istisnalar dışında” ibaresinin çıkarılması için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili girişimde pay devri gibi bir konuda istisnaların yönetmelikle belirlenmesi doğru bir yaklaşım değildir. Teklif edilen değişiklikle bu konuda adım atacak kişi ya da kurumların konunun önemiyle bağdaşacak nitelikte bir çerçeve içinde hareket etmeleri amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 20'nci maddesinde geçen “dağıtım bölgesinde” ifadesinden sonra gelmek üzere “ve komşu dağıtım bölgesinde” ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mevlüt Karakaya (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mevlüt Karakaya, Adana Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elektrik Piyasası Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik öngören yasa teklifinin 20'nci maddesiyle ilgili verilen önerge üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Görüşüğümüz teklifin ana fikri: Ülkemizde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması ve artan enerji talebine yönelik üretimin dengelenmeye çalışılması. AKP Hükümeti çok geç de olsa bu yönde adım atmaya karar vermiş ve bir yasa teklifiyle karşımıza gelmiştir.

Bildiğiniz gibi, bugün dünyada en önemli yenilenebilir enerji kaynağı güneş enerjisidir. Güneş enerjisinden yararlanmak içinse gerekli olan iki koşul bulunmaktadır. Bunlardan ilki, ülkelerin kurulu gücü yani güneş enerjisine yapmış oldukları yatırımlar. İkincisi ise ülkelerin coğrafi konumu yani güneşlenme kapasiteleridir.

Ülkemizin de bu koşullardan ikincisinde çok şanslı bir konumda olduğunu biliyoruz. Türkiye, İspanya'dan sonra Avrupa'da en iyi güneşlenme potansiyeline ve kapasitesine sahip ikinci ülke. Lakin ülkemiz, kurulu güç olarak, Allah vergisi coğrafi konumumuz kadar şanslı değildir. Ülkemizi yöneten iktidarlar bu avantajımızı yıllarca kullanmamış ve milletimizi dış ülkelere bağımlı hâle getirmişlerdir. Avrupa ülkeleri 2000'li yılların başında yenilenebilir enerji kaynakları için yatırımlarına başladıkları hâlde, ülkemizde ilk lisanslı güneş enerjisi ihalesi 2014 yılında yapılmıştır. Güneşlenme kapasitesi ülkemizin üçte 1'inden daha az olan Almanya'nın kurulu gücü 38 bin megavat olduğu hâlde, bizim ülkemizin kurulu güç kapasitesi 410 megavatır sadece.

Değerli milletvekilleri, konu, sadece güneş enerjisinde ya da diğer yenilenebilir enerji kaynaklarındaki başarısızlık değildir. Asıl konu, enerji politikalarımızın tamamen yanlış olmasıyla alakalıdır. Bu geri kalmışlığı bitirmenin, bu dışa bağımlılıktan kurtulmanın yolu ise büyük yapısal değişikliklere başvurmakla mümkündür. Bu kapsamda Enerji Bakanlığının, bağlı ve ilgili kuruluşların, enerjiyle ilgili KİT'lerin, EPDK'nın yapısal durumunun mutlaka gözden geçirilmesi gerekiyor.

Yenilenebilir enerjinin yaygınlaştırılması ve enerji üretimindeki payının artırılması için, sektörün tüm taraflarıyla bir araya gelerek, geniş kapsamlı, yenilenebilir enerji politikası oluşturulmalıdır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının diğer bir önemli ayağını oluşturan hidroelektrik santral yapımında toplumda oluşan duyarlılığın da göz önünde bulundurulması gerekir. Havza planlaması çerçevesinde ekosistemi tahrip etme riski bulunmayan projeler hayata geçirilmelidir. Ayrıca, bu konuda, çevresel etki değerlendirmesi mevzuatı ve ilgili kurumları yeniden gözden geçirmek gerekir. Enerji politikaları

oluştururken ekosistemimizi de düşünmeli ve bir tarım ülkesi olduğumuzu da unutmamalıyız. Tarım ürünleri içerisinde biyoyakıt üretimini en az zararlar ve en yüksek faydayla gerçekleştirecek ürünler belirlenmeli ve üretimi yapılmalı. Bugün hoyratça kullandığımız, hiç ettiğimiz tarım topraklarının, verimli tarım topraklarının 1 santimetresinin beş yüz yılda oluştuğunu biliyor muyuz?

Değerli milletvekilleri, buradan iktidara şu mesajı vermek istiyorum: Enerji politikalarınız iflas etmiştir. Bu saatten itibaren enerjinizi milletimizin, devletimizin menfaatlerine olacak şekilde harcayın, önerilerimizi dikkate alın, daha fazla geç kalmayalım.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin (ç) bendinden “ve teknik olmayan kayıp” ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Kahramanmaraş

Mersin

Osmaniye

Deniz Depboylu

Aydın

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Mahmut Toğrul

Bitlis

Tunceli

Gaziantep

MADDE 21- 6446 sayılı Kanunun 17'inci maddesinin (6) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Tüketicieye doğrudan tükettiği enerji miktarı dışında hiçbir şekilde ek maliyet fatura edilmez, kayıplar tüketicilere yansıtılamaz. Tüketicilere, bugüne kadar tüketim dışı fatura edilen miktar tüketicinin başvurusu üzerine Kurulca tespit edilir ve yasal faizi ile birlikte tüketicieye bu paranın eşdeğeri kadar enerji tüketim hakkı verilir. Bu temel ilke doğrultusunda kurulca düzenlemeye tabi tarife türleri şunlardır:”

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Mahmut Toğrul

Bitlis

Tunceli

Gaziantep

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21 inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Tahsin Tarhan
Denizli	İzmir	Kocaeli
Kemal Zeybek	Didem Engin	Çetin Arık
Samsun	İstanbul	Kayseri
Özkan Yalım	Ömer Fethi Gürer	Bülent Yener Bektaşoğlu
Uşak	Niğde	Giresun
	Erkan Aydın	
	Bursa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Aykut Erdoğan, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, gecenin bir vakti yoruluyoruz. Şimdi, iktidar partisi diyor ki: “Muhalefet bizi niye yoruyor?”

Birincisi şunu söyleyelim... Elektrik gibi önemli bir kanunda yasa çıkıyor. Bizler de bu halkın yüzde 25 oyunu aldık ve şu kanunda bir virgülüne bile dokunamıyoruz ama bizim seçmenimiz de bu kanunla ilgili vergiler ödeyecek, bedeller ödeyecek.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Komisyondan geçti bu.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Şimdi, Komisyondan geçmiş olması bunun bir demokratik uzlaşma içerisinde geçtiği anlamına gelmiyor.

Şimdi, bizim derdimiz şu. Öncelik farkımız var aramızda, siz şöyle düşünüyorsunuz: Bu elektrik üretim şirketleri var, dağıtım şirketleri var, bunların maliyetleri var. Eğer bunların maliyetlerini yükseltirsek bu şirketler zarar eder, batarlar, kapanırlar. Biz de tüketici tarafından bakıyoruz, diyoruz ki: Bunları bunlara bu şirketler yansıtamaz.

Şimdi, iki tarafa baktığımızda hangi taraf daha büyük haksızlığa uğruyor? Türkiye'deki geniş halk yığınlarının durumuna bakın. Bir örnek vardı: Hacire Arslan diye bir kadın var. Hacire Arslan'ın 5 çocuğu var. Hacire Arslan'ın elektriği kesilmiş; ertesi gün ödevleri var, soğuk. Hacire Arslan da dul bir kadın. Gidiyor, elektriğini kaçak olarak bağlıyor. Ve yakalandı Hacire Arslan, kaçak elektrik kullanmaktan iki buçuk yıl hapis cezası aldı. Kendisi kanser hastasıymış. Ben aradım Hacire Arslan'ın çocuklarını, korkunç bir durumdalar. Ben, tabii, kişisel olarak belediyelerden -kendi belediyelerimiz de dâhil- bir yardım talep etmiyorum. Bir arkadaşşıma söyledim, evlerine gıda bıraktılar. Hacire Arslan 400 milyon liralık elektrik faturası için bütün bu dertleri çekti ama mesela benim anlattığım bu kömür şirketlerinin,

elektrik dağıtım şirketlerinin hepsinin sahiplerinin de Boğaz'da yalısı var. Şimdi, biz bu, Boğaz'da yalısı olanları... Bunların siyasal eğiliminin hiç önemi yok, hangi partiye oy verdiklerinin önemi yok ama burada bir sınıfsal mekanizma var: Siz önceliğinizi her zaman sermayeden yana koyuyorsunuz, biz de mümkün olduğu kadar emekten yana koymaya çalışıyoruz. Sizin bu felsefeniz dünyada da artık çalışmamaya başladı, şöyle çalışmamaya başladı: Gittikçe servet tekelleşiyor, gittikçe daha fazla zengin oluyorlar, biz çok pahalı arabaları yollarda daha fazla görüyoruz ama bu elektrik faturasını ödeyen insanlar gittikçe daha fazla yoksullaşıyor, gittikçe çocukları daha kötü okullarda okuyor, gittikçe sağlık masraflarını karşılayamaz hâle geliyorlar ve bu artarak devam ediyor. Buna beraber bir çözüm bulmalıyız. Bu şu demek değil: “Gelin, beraberce bu şirketleri batıralım. Gelin, bu şirketlerin mal varlıklarına el koyalım.” anlamında söylemiyoruz ama burada çok iyi niyetli çıkardığımız kanunların uygulamada nasıl olduğunu biliyoruz.

Mesela az evvel bir kanun maddesi geçti. Aslında fena bir madde değil, daha doğrusu bir kötülüğü düzeltiyor. Diyor ki mesela: “Pay devri yapılamaz.” Hepimiz biliyoruz ki EPDK'da ciddi “çantacı” denen bir grup çıktı, bu ruhsatları aldı, bürokrasideki ilişkilerini kullandı, siyasetteki ilişkilerini kullandı ve çok ciddi paralar kazandılar. On sene sonra geldik, bu çantacıları engellemek amacıyla bir düzenleme getiriyoruz. Bakın, bu, elektrikte böyle, ulaşımda böyle, bütün projelerde böyle. Eğer bu haksızlıklar bu şekilde devam ederse haksızlığın sonucu gelir dağılımı adaletsizliği olarak yansıyor ve bu gelir dağılımı adaletsizliği bu kadar hızla bozulmaya başlarsa şu an kimlik siyaseti üzerinden Türkiye duruyor, insanlar bu yüzden isyan etmiyor. Mesela, biz bir şey söylüyoruz, kimliği, inancı, bilmem neyi dolayısıyla, “Ha, CHP'liler söylüyor.” diye inanmıyor. Veya siz bir şey söylediğinizde yine benzer bir ayrışma dolayısıyla insanlar bu haksızlığa dayanıyorlar ama dayanamayacağı anlar geliyor. Dünyada ve Türkiye'deki ekonomik gidişe baktığınızda artık geniş halk yığınları size, bize, bütün Parlamenta, bütün bir düzene, bütün bir hukuka bir isyan içine girecekler. Bize düşen ise toplumsal barışı, kutuplaşmayı bu kadar germeden bu işe bir çözüm bulmak.

Ben hepinizi -sabah mı diyeyim artık, gece mi diyeyim, bu saatte- saygıyla selamlıyorum. Biraz sonra tekrar geleceğim yalnız.

İyi akşamlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken (Diyarbakır) ve arkadaşları

MADDE 21- 6446 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin (6) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Tüketicie doğrudan tükettiği enerji miktarı dışında hiçbir şekilde ek maliyet fatura edilmez, kayıplar tüketicilere yansıtılmaz. Tüketicilere, bugüne kadar tüketim dışı fatura edilen miktar tüketicinin başvurusu üzerine Kurulca tespit edilir ve yasal faizi ile birlikte tüketicie bu paranın eşdeğeri kadar enerji tüketim hakkı verilir. Bu temel ilke doğrultusunda kurulca düzenlemeye tabi tarife türleri şunlardır:”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, aslında üzerinde konuştuğumuz belki de en önemli maddelerden bir tanesi bu yani kayıp kaçakların vatandaşa ödettilmesi. AKP Hükûmeti, bu düzenlemeyle, yargı kararı sonucunda dağıtım şirketleri tarafından iade edilmek zorunda kalan kayıp ve kaçak bedellerinin tüm elektrik abonelerinden yeniden tahsil edilmesini planlamaktadır.

Bu düzenlemenin yasalaşması hâlinde, elektrik kullanıcılarından tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin bugüne kadar açılan davalar nedeniyle iade edilen bölümü faturalara yansıtılarak tüm abonelerden tekrar tahsil edilecektir. Böylece, kayıp ve kaçak bedelini ödemiş olan yurttaşlar, hiçbir kusur ya da sorumlulukları olmamasına karşın, dava sonucu iade edilen tutarları da mükerrer olarak yeniden ödeyecekler.

İlk kez, teklifle “teknik ve teknik olmayan kayıp” adı altında kayıp ve kaçak elektrik tanımı yapılmaktadır. Yine, dağıtım ve perakende satış hizmetine ilişkin tarifede yer alacak kalemler yasal düzenleme hâline getirilmektedir. Bu düzenlemeler de bugüne kadar yasal dayanağı olmaksızın tüketicilerden tahsilat yapıldığını doğrulamaktadır.

Tasarının genel gerekçesi, serbestleşme ve özelleştirme süreçlerinin elektrik kullanıcılarına yeni maliyetler yarattığını itiraf etmektedir. Kayıp ve kaçak bedellerinin tahsil edilmesi yasal hâle getirilmekle kalmamakta, EPDK’nın keyfiyet içerisinde hedef kayıp ve kaçak oranlarında yapacağı değişiklikler doğrultusunda faturalarda tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin artırılmasına da olanak sağlanmaktadır.

Teklifte buna yönelik “Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından -çıkarılan yönetmelikle- düzenlenir.” hükmü getirilmektedir.

Bugüne kadar dava sonucu iade edilen bedellerin yeniden faturalara yansıtılması sağlanmakta, bundan sonra açılan davalarda da hukuksuz olduğu gerekçesiyle kaçak bedellerinin tahsilatına karşı yargının iade kararı vermesinin önüne geçilmek istenmektedir.

“Ürün veya hizmet bedeline ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, ürün veya hizmet bedellerinin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile de sınırlıdır.” düzenlemesi yapılmaktadır.

Yine, teklifle, haksız olarak tahsil edilen kayıp ve kaçak bedelleriyle ilgili davaların geriye dönük olarak durdurulması ve uygulamanın yapıldığı dönemdeki yasal mevzuatın değil sonradan çıkarılacak yasa hükümlerinin geçerli kılınması öngörülmektedir. Daha önce açılmış olan davalar sonucunda elde edilen yargı kararları da etkisiz hâle getirilerek icra işlemlerinin geçersiz kılınması, dolayısıyla bedelin iadesine hükmedilmiş olmasının geçersiz kılınması söz konusudur. Hukukun genel ilkeleri ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan bu düzenleme açıkça Anayasa’ya aykırılık taşımaktadır.

AKP iktidarının yaptığı bu düzenleme, kayıp ve kaçak bedelinin düşürülmesine yönelik şirketleri özendirici, zorlayıcı hiçbir düzenleme içermekzen yurttaşları cezalandırmaktadır.

Söz konusu önergeyle, bugüne kadar tüketicilerden “kayıp kaçak”, “iletim”, “dağıtım”, “satış” ve benzeri isimler adı altında alınan enerji hariç bedellerin geri ödenmesi ve bir daha alınmaması amaçlanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, AKP, aslında bu teklifle kimden yana olduğunu bir kez daha halkımıza ispat etmiştir. Biraz önce sayın hatip söyledi, evet, sizler zenginlerin, tekellerin, dağıtım şirketlerinin, yalıları olanların, gemileri olanların tarafındasınız; bizler emekçinin, yoksulun ve bu ülkede dar gelirli durumda yaşayanların tarafındayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır, karar yeter sayısını arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Karar yeter sayısının mevcut olup olmadığı konusunda Başkanlık Divanı üyeleri arasında tereddüt vardır. Oylamayı elektronik cihazla yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin (ç) bendinden “ve teknik olmayan kayıp” ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Deniz Depboylu (Aydın) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Deniz Depboylu, Aydın Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklife göre, elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin kayıp kaçak, sayaç okuma, perakende satış hizmeti, iletim sistemi kullanım ve dağıtım bedelinin tamamı tüketicilerden tahsil edilecektir. Önergemizde tüketicimizin hak kaybını önlemek istiyoruz. Elektrik üretim, dağıtım ve iletim hizmeti bütün olarak bir kamu hizmetidir ve kamu yararına yönetilmesi gerekmektedir. Ülkemizin ve insanımızın tüm maddi ve manevi değerlerini birer siyasal ve ekonomik rant olarak gören iktidar, elektrik faturaları üzerinden vatandaşın cüzdanından elini çekmemektedir. On dört yıldır, evlerde ve iş yerlerinde kullanılan elektrik kullanım bedelleri üzerinden değişik kalemler adı altında haksız ücretler ve bedeller alınması hukuksuzluğuna göz yummuştur. Dağıtım bedeli, kayıp kaçak bedeli, sayaç okumaya ilişkin hizmet bedeli, perakende satış hizmeti bedeli, iletim sistemleri bedeli, Enerji Fonu kesintisi, TRT payı adı altında toplanan bu haksız ve hukuksuz bedeller vatandaşın elektrik faturalarını şişirmektedir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun yayımladığı Ocak 2016'dan geçerli elektrik tarifesine göre, organize sanayi bölgelerinden perakende satış hizmeti bedeli alınması girişimcilerimizi de isyan noktasına getirmiştir. Bu yüzden, vermiş olduğumuz kanun teklifimizle Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, vatandaşımızdan bu ücretlerin alınmamasını, elektrik faturalarının düşürülmesini istemekteyiz. Ancak, geline nokta iktidar, bizim tam tersimiz düşünceyle bu ücretlerin alınmasını yasal hâle getirirken mahkeme yolunu da kapatmaktadır. Soruyoruz: Neden vatandaşımızı değil de yanlış özelleştirme politikalarınızı desteklemeye devam ediyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, elektrik dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesiyle tüketicilerin daha kaliteli ve daha ucuz hizmet alacağı öngörüsüne rağmen, uygulamada bu etkilerin görülmediği ve tüketiciye herhangi bir iyileşmenin yansımadağı on dört yıldır görülmektedir. Diğer taraftan, özelleştirmeye kayıp ve kaçakların daha da azalacağı ifade edilmiş olmasına rağmen, uygulamada bunun tam tersi olmuş, kayıp ve kaçığın faturası tükettiği elektriğin ücretini ödeyen dürüst vatandaşın üzerine yıkılmıştır. Yaklaşık 38,5 milyon vatandaşımız, elektrik faturaları üzerinden cebindeki paraya haksız ve hukuksuz bir şekilde el konulmasını yasalaştırmaya çalışan şu üç kesimi unutmayacaktır. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin efendim.

DENİZ DEPBOYLU (Devamla) – Efendim, geç oldu. Şu andan itibaren Aydın'ın havasına girmeyeceğim, bu konuyla sınırlayacağım.

Evet, kimleri unutmayacaktır?

Birincisi: Bu kanun tasarısını hazırlayıp burada onaylayan milletvekillerini.

İkincisi: Enerji Bakanlığını ve üçüncüsü:

Ona bağlı kuruluş hâline getirilen sözde özerk Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu maalesef unutmayacaktır.

Verilen yargı kararları, devam eden adli süreçler, tüketici hakem heyetlerinin tüketici lehine sonuçları ve tahsil bekleyen tüm kayıp kaçak bedelleri bu teklifle vatandaşımızın aleyhine olacaktır. Bugüne kadar yasal olmayan şekilde, dürüst vatandaşın faturasına hukuksuz bir şekilde yansıtılan kaçak elektrik bedeli ve bu kapsamdaki zararlar, artık bu teklifle elektrik faturasına yasal olarak girecektir. Şirketler kaybı önlemek için yatırım yapmaz ve kötü niyetli abonelerin kaçak kullanımı ne kadar artarsa vatandaşın elektrik faturaları da o kadar artacaktır. Devletin, ürettiği elektriğin bedelini tahsil etmekte zaafa düşüyorsa, bu zafiyetin faturasını, hiçbir sorumluluğu olmayan dürüst vatandaşlara yüklemesinde ahlaki bir taraf görmemekteyiz. Hukuki olarak da mümkün olmayan böyle bir uygulamayla yargı kararlarını baypas ederek yapılacak bir yasal düzenleme de Hükûmetin ayıbı olarak tarihe geçecektir.

Geliniz, yol yakinken bu ısrarınızdan vazgeçerek önergemize destek olunuz ve sizlere oy veren vatandaşlarımızdan yana olduğunuzu samimi bir şekilde göstererek iyi niyetinizi ortaya koyunuz diyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Depboylu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, teklifin 21’inci maddesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir istem vardır.

Şimdi, istem sahibi milletvekillerinin adlarını okumak suretiyle Genel Kuruldaki mevcudiyetlerini tespit edeceğim.

Levent Gök, Ankara? Burada.

Oktay Vural, İzmir? Burada.

Tahsin Tarhan, Kocaeli? Burada.

Tacettin Bayır, İzmir? Burada.

Bülent Bektaşoğlu, Giresun? Burada.

Çetin Arık, Kayseri? Burada.

Kazım Arslan, Denizli? Burada.

Necati Yılmaz, Ankara? Burada.

Didem Engin, İstanbul? Burada.

Şenal Sarihan, Ankara? Burada.

Mehmet Gökdağ, Gaziantep? Burada.

Nihat Yeşil, Ankara? Burada.

Seyit Torun, Ordu? Burada.

Mevlüt Karakaya, Adana? Burada.

Murat Emir, Ankara? Burada.

Mahmut Tanal, İstanbul? Burada.

Bülent Kuşoğlu, Ankara? Sayın Kuşoğlu yok.

İrfan Bakır, Isparta? Sayın Bakır burada.

Kadir Koçdemir, Bursa? Sayın Koçdemir burada.

İsmail Faruk Aksu, İstanbul? Sayın Aksu burada.

Kamil Aydın, Erzurum? Sayın Aydın burada.

Aytuğ Atıcı, Mersin? Sayın Atıcı burada.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen iki dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullanıldığını, oyun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını yine oylama için öngörülen iki dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 224

Kabul : 195

Ret : 29(x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Sema Kırıcı

Nevşehir

Balıkesir”

Evet, 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinde geçen “değer tespiti yapılamaz” ibaresinin “değer tespiti yapılır” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Kemal Zeybek

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Samsun

Balıkesir

Kocaeli

Didem Engin

Bülent Yener Bektaşoğlu

Erkan Aydın

İstanbul

Giresun

Bursa

Özkan Yalın

Çetin Arık

Ömer Fethi Gürer

Uşak

Kayseri

Niğde

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin 5 numaralı bendinden “Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz.” ifadesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Fahrettin Oğuz Tor

Mersin

Osmaniye

Kahramanmaraş

Mevlüt Karakaya

Adana

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz
Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Berdan Öztürk, Ağrı Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in 22'nci maddesi üzerinde konuşma için grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi madenler kamunun yani halkın ortak malıdır ve devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Halk adına madenlerin yönetilmesi, aranması ve işletilmesi hakkı devlete aittir. Devlet, madenleri arama ve işletme hakkını, belli bir süre için, Anayasa'nın öngördüğü çerçevede gerçek ve tüzel kişilere devredebilmektedir. Bu devir, mülkiyet devri anlamına gelmemekte, madenler bu anlamda özel mülkiyet konusu olamamaktadır. Maden Mühendisleri Odasının yaptığı bir tespitte belirttiği gibi, "Madencilik iş kolu, özellikle yer altı madenciliği gelişmiş kömür endüstrilerine sahip ülkelerde dahi çalışma ortamının en ağır, en zor ve en riskli olduğu kabul edilen iş kollarının başında gelmektedir. Bu nedenle, böylesi bir iş kolunda çalışanların sağlığı, iş güvenliği, alınacak önlemler ve yapılacak yatırımlar son derece önemlidir." tespitinde bulunmaktadır. Yine aynı odanın yaptığı bir başka tespit de yer altı madenciliği işletme yönetiminden tahkimat sistemine, havalandırmadan kazı teknolojisine, nakliyatından yıkanmasına, personel istihdamından eğitimine ve fizibilite etüdünden yatırımına kadar bir bütün olarak düşünülmesi gerektiği söylenmektedir. Özelleştirme politikaları, redevans sistemi ve güvencesizleştirme politikalarının yarattığı en büyük zafiyet daha fazla kâr için iş sağlığı ve iş güvenliğinin tali plana atılmasıdır. Geline aşama itibarıyla özel sektörün bu alandaki yatırımları devletin yaptığı yatırımların çok gerisinde kalmaktadır. Kamu eliyle üretimin yapıldığı madenler özel sektöre devredildikten sonra iş kazalarındaki artış çok dikkat çekmektedir. Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin verilerine göre, 2002 yılından 2011 yılına kadar kömür madenlerindeki iş cinayetleri yüzde 40 artmıştır. Bu artışın başlıca nedenleri arasında öne çıkan faktörler ise şu şekilde sıralanmaktadır: Özelleştirme, taşeronlaştırma, maliyetleri düşürmek için işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin savsaklanması, TTK bünyesinde çalışan işçi sayısının üçte 1 oranında azaltılması gibi faktörler sıralanmaktadır. Nitekim, devletin redevans sistemiyle kömürün tonunun maliyetini 130 dolardan 23 dolara düşürerek bunun tasarrufunun bedelini de yüzlerce işçinin ölümüyle trampa etmesi durumunun en vahim yanı olarak ortaya çıkmaktadır. Tablo sanıldığından da karanlıktır. Özelleştirme

ve taşeronlaştırma politikaları sonrası Türkiye ölümlü maden kazalarında Avrupa’da birinci, dünyada ise bu alanda ilk üç sıradaki yerini almış bulunmaktadır. Bunun için iş cinayetlerinin artışına neden olan taşeron çalıştırma yasaklanmalı, işçi sağlığı ve işçi güvenliğini piyasaya devreden İş Güvenliği Yasası kaldırılarak tüm denetim yetkisi emek ve meslek örgütlerine verilmesini de kapsayan teferruatlı bir değişim ve dönüşümünün yapılması acil bir zaruret arz etmektedir. Ancak, AKP Hükûmetinin değişim ve dönüşümden anladığı tek şey, kamuya ait tüm malları özelleştirerek kendi yandaşlarına peşkeş çekmektir. Bu peşkeşin bedelini Soma’da ne yazık ki 301 canla ödemiş olmanın hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur çünkü insanın, insana verilen değer bu Hükûmet nazarında pek bir kıymeti yoktur. Bu Hükûmetin nazarıdikkatinde olan tek şey, doymak bilmeyen para ve kâr hırsıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin 5 numaralı bendinden “Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz.” ifadesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mevlüt Karakaya (Adana) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mevlüt Karakaya, Adana Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesiyle ilgili verilen önerge üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, aslında, ülkemizde elektrik enerjisi sisteminin bir denge sorunu mevcut. Bu dengenin arz talep, fiyat ve enerji güvenliği çerçevesinde oluştuğunu görüyoruz. Tabii, doğal olarak artan talepler, makul ve ödenebilir fiyatlar ile enerji güvenliğinin birbiriyle çelişen gerekleri arasında bir dengenin oluşturulması sürdürülebilirlik açısından son derece önemli. Ekonomik büyüme, sosyal ve insani gelişmişlik doğal olarak elektrik tüketiminde talebi de artırmakta. Buna bağlı olarak açığın karşılanması için yerli ve yenilenebilir kaynaklardan yeterince yararlanılamaması dışa bağımlılığı daha da artırarak enerji güvenliğini zora sokmaktadır. Yanlış kaynak tercihleri, yanlış uygulanan teşvikler, kayıp ve kaçakların önlenememesi kamu yükleri ve benzeri unsurlarda maliyetler üzerinde baskı yaratarak fiyatların yükselmesine, ödenebilir makul seviyelerde olmamasına neden olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tasarının 22’nci maddesiyle EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların ve bu bağlı ortaklıkların hisselerinin yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması amacıyla özelleştirilmesinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Bilindiği üzere, EÜAŞ 2009 yılından itibaren hidroelektrik ve termik santralleri özelleştirilmeye başlanmış, bu kapsamda 52 hidroelektrik santrali özelleştirilmiş, 33 santralin özelleştirilme süreci de devam etmektedir. Bunun yanında 11 termik santral özelleştirilmiş, 8 santralin ise özelleştirme ve devir işlemleri devam etmektedir. Özelleştirmeler neticesinde EÜAŞ’ın Türkiye kurulu gücü içerisindeki payı yüzde 28’e, Türkiye elektrik üretimindeki payı ise yüzde 18,32’ye düşmüştür.

Sayın milletvekilleri, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak özelleştirmeye karşı değiliz. Bu noktada beklentimiz, özelleştirmelerin yapılmasında hakkaniyetli olunması ve elektrik piyasasında yeni bir tekel oluşturulmasının engellenmesidir. Hükûmet, özelleştirmelerle gittikçe belirgin hâle gelen piyasada hâkim güç oluşturma hareketlerini dizginlemeli, sektörle iş birliği içinde olarak tam rekabetçi piyasa yapısını tesis etmelidir. Özelleştirmelerde öncelikli olarak halka arz yoluyla özelleştirme yöntemi uygulanmalı, sermayenin tabana yayılması sağlanmalıdır. Devlet tekellerinin yerini özel sektör tekellerinin alması engellenmeli, piyasa düzenleyici çalışmalar etkinleştirilerek rekabetçi piyasaların oluşması mutlaka sağlanmalıdır. Özelleştirilen santrallerin uluslararası rekabet şartlarında üretim yapabilmesi, tüketici menfaatlerinin korunması ve kamuya ilave yük getirilmemesi için tüm tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, başlangıçta da söylediğim, dengeli bir elektrik üretim sisteminin oluşturulabilmesi, bunun sürdürülebilmesi açısından elzem olan şartlardan birisi de piyasanın regülasyonudur.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinde geçen “değer tespiti yapılmaz” ibaresinin “değer tespiti yapılır” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aykut Erdoğan (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Aykut Erdoğan, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerine konuşacağım önergede çok tehlikeli iki ibare var, “değer” ve “pazarlık.” Şimdi, madde metni... Bu kömür havzaları özelleştirilecek, bu kömür havzalarının yapılacak ihalesinde de en düşük elektrik satış fiyatı verilecek. Biraz evvel bürokratlarla konuştum -samimiyetsizlik etmeyeyim- kısmen açıkladılar. Kısmen mantıklı ama kısmen hâlâ mantıksız. Bunun sebebini anlatayım. Biz bu değer tespiti ve pazarlık usulü ihaleden

niye korkuyoruz? Şimdi, özelleştirme şöyle bir şey: Kamuya ait bir varlığı satacaksanız o varlığın değerini bilmeniz gerekiyor. Mesela bu Meclis salonunu satacaksanız işte kaç koltuğu var, ışıkları, yeri bilmem ne, bir değer ortaya çıkarıyorsunuz ve o sizin ihalenize bir bedel, kısmen böyle yaklaşık maliyet bedeli gibi bir şey ortaya çıkarıyor. Özelleştirme Kanunu diyor ki: “Özelleştirme öncesi değer tespiti yapılır, özelleştirme tamamlandıktan sonra da bu değerlendirme raporu halka açıklanır.” Mesela, sizin yaptığınız özelleştirmelerde herhangi bir değerlendirme raporu halka açıklandı mı sizce? Açıklanmadı. Niye açıklanmadığını bir örnekle vereyim: Şimdi, mesela TEKEL’in bir alkol fabrikası vardı, bu alkol fabrikası 280 milyon dolara partinize çok yakın bir iş adamına, hatta havuzda olan bir iş adamına satıldı. Bu iş adamı 280 milyon dolara aldığı bu fabrikayı aldıktan sekiz ay sonra 1 milyar dolara sattı, ondan alan da iki yıl sonra 2,5 milyar dolara sattı.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Abo!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Eğer değerlendirme olmuş olsaydı, değerlendirme yapılmış olsaydı bu 280 milyon dolara satılan -bu arada da korkunç kârlar ettiler- varlığın en az 10 katı olduğu ortaya çıkabilirdi. İşte bu yüzden değerlendirme raporu açıklanmadı. Mesela TELEKOM şirketi satıldı; 11,5 milyar dolar üzerinden satıldı ama TELEKOM şirketi satıldıktan sonra vergi indirildi, sabit ücretler getirildi, rekabet konulmadı. İşte, bu kötü tecrübeler bizde olduğu için, “Değerlendirme yapılmaz.” sözünü duyduğumuz anda, bürokratların makul açıklamalarına rağmen -çünkü, o dönemlerde de makul açıklamalar yapılıyordu- böyle endişeler duyuyoruz.

İkinci mesele: İhalenin pazarlık usulü yapılacağı söyleniyor. Şimdi, bu tip ihalelerde en doğru yöntem kapalı teklif usulü, normal ihalelerde de açık ihale. E, niye peki tek başına pazarlık usulü ihaleye indiriyorsunuz? Çünkü, pazarlık usulü ihalede idarenin çok geniş yetkileri var. Normalde idarenin geniş yetkilerinin nasıl kullanıldığına yönelik de tecrübelerimiz var. İdarenin geniş yetkileri genelde muhalif iş adamlarının girmemesine veya önceden anlaşılmış şirketlere yönelik birtakım telkinlerde bulunulmasına yol açıyor.

Arkadaşlar, bu mantık daha fazla yürümez. Mesela, biraz evvel Sayın Bakan nükleer enerjiyle alakalı makul süreçler olduğunu anlattı ama tabii bizim böyle bir şansımız yok, karşı bir argüman geliştiremedik. Nükleer tesis yapacaksınız -ben kesinlikle karşıyım ve çaresiz değilim karşılığında- ama bunun da bir sürü yöntemi var. Mesela, diplomatik çıkarlarımız var. Diplomatik çıkarlarımız dolayısıyla ihale yapmıyorsunuz. Tek kaynaktan, “single source” diye bir yöntem var. Bu “single source” yani tek kaynaktan seçimin bile bir sürü yöntemi var. Ama, bu yöntem içinde Sayın Bakanın daha önce CEO’luğunu veya genel müdürlüğünü yaptığı şirketin o ülkeyle şaibeli görünen ticari ilişkileri yok bu yöntemlerde. İşte, bunlar yanlış olan şeyler. Şimdi, siz bu yanlışları bize kabul ettirmeye çalışıyorsunuz. O nükleer santral sadece sizin değil, hepimizin; o nükleer santral patladığında sadece size veya bize zarar vermeyecek, hepimize zarar verecek.

Biz şimdi enerji politikaları hakkında bilgi almaya çalışıyoruz. Mesela, bizim bu nükleer santraller hakkında doğru bilgi almamızın yolu neydi? Çünkü, bizim anayasal bir yetkimiz var, sizi denetleyebiliriz; siz kural koyarsınız ama biz sizi denetleyebiliriz. Sağlam Sayıştay raporları olması vardı. Muhalefet partilerine geldi mi? Gelmedi. Gelmeyince ne oluyor? Bilgi tekelleşiyor. Sayın Bakan oradan çıkıyor... Allah’tan biz de okuyoruz da hemen inanmıyoruz bu şeylere. Bu yöntemle daha fazla gidemezsiniz.

Bakın, anlattığım şu TELEKOM meselesi ile TEKEL meselesinde en az 30 milyar dolar zarar var. Bir gün fırsat olursa nasıl oluştuğunu da size anlatırım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Aykut Bey’in konusuyla ilgili, burada bir değer satışı yok. Onun için bir değerlemeye de gerek yok. Özelleştirme İdaresi bu maddeyi kendisi hazırladı, bahsettiğimiz model üzerinden sahayı tahsis edeceğimiz Özelleştirme İdaresi bu kapsamda hazırladı. Nasıl bir tahsis olduğunu çok kısa, otuz saniyede anlatayım:

Biz burada sahaların devrini özelleştirmeye, özelleştirme de ihale yönteminde açık eksiltme usulüyle... Yani devlet olarak benim ne ihtiyacım var? Elektrik. En ucuza kim verirse tahsisle sahanın devri, sahanın satılması değil; tahsisle on yıl, on beş yıl o sahayı işletip en ucuz kim elektriği devlete, bana verirse ona işletme hakkı verecek. Dolayısıyla bir satma yok, satma olmadığı için de değerlendirme yok. Onunla ilgili Meclise kısa bir not düşeyim istedim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok kısa bir açıklama da ben yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değerleme sadece satışta olmaz.

İkinci mesele: Temiz bir ihale yapacaksanız mesela kapalı teklif usulü yaparsınız, mesela biri 12 sent verir, biri 9 sent verir, biri 6 sent verir. Kim verdi 6 sent ona verirsiniz ihaleyi. Ama siz pazarlık usulü yöntemde ne yapacaksınız?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Gelir kapasitesinin değerlendirilmesi yani oradaki normal satış değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Pazarlık usulü ihalede görüşmeler başlayacak, ayrı ayrı görüşmeler, tek tek görüşmeler; korkunç bir takdir hakkı var. Bu Özelleştirme Kanunu’nu yazan insanlar da boşuna yazmamış. Bakan Bey diyor ki: “Normal bir özelleştirme değil.” Bu maden sahasının devri, madem böyle bir şey var, bu kadar önemli bir konuda ayrı bir kanun getirirler, bütün süreçleri yazarlar, bu şekilde şeffaf bir ihale süreci olur.

Saygılarımı sunuyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bravo Aykutcuğum!

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Sayın milletvekilleri, 22’nci maddenin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir istem vardır.

Şimdi, istem sahibi milletvekillerinin adlarını okumak suretiyle Genel Kurulda mevcut olup olmadıklarını tespit edeceğim:

Oktay Vural, İzmir? Burada.

Levent Gök, Ankara? Burada.

Tacettin Bayır, İzmir? Burada.

Kazım Arslan, Denizli? Burada.

Şenal Sarıhan, Ankara? Burada.

Mahmut Tanal, İstanbul? Burada.

Mevlüt Karakaya, Adana? Burada.

Bülent Bektaşoğlu, Giresun? Burada.

Çetin Arık, Kayseri? Burada.

Mehmet Ahrazoğlu, Hatay? Burada.

Mehmet Gökdağ, Gaziantep? Burada.

Seyit Torun, Ordu? Burada.

Nihat Yeşil, Ankara? Burada.

Kadir Koçdemir, Bursa? Burada.

Necati Yılmaz, Ankara? Burada.

Murat Emir, Ankara? Burada.

Aytuğ Atıcı, Mersin? Burada.

Aykut Erdoğan, İstanbul? Burada.

Tahsin Tarhan, Kocaeli? Burada.

Kamil Aydın, Erzurum? Burada.

20 isim tamam.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince, açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen iki dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine oylama için öngörülen iki dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 219

Kabul : 190

Ret : 29 (x)

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Nevşehir

Kâtip Üye

Sema Kırıcı

Balıkesir”

22'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.23

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 04.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

23’üncü madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) - Bizim önergeyi çekiyoruz, Emin Haluk Ayhan’la başlayan.

BAŞKAN - Evet, Milliyetçi Hareket Partisinin önergesi geri çekiliyor.

Diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesinde geçen “ile ilgili diğer giderler” ibaresinin, “ilişkili giderler” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Balıkesir

Kocaeli

Samsun

Çetin Arık

Özkan Yalım

Erkan Aydın

Kayseri

Uşak

Bursa

Ömer Fethi Gürer

Bülent Yener Bektaşoğlu

Niğde

Giresun

BAŞKAN - Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesinde yer alan “sonra gelmek üzere” ifadesinin “sonra gelecek şekilde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili... Yok sanıyorum.

Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önerge ile madde metninin daha anlaşılır olması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinde geçen "ile ilgili diğer giderler" ibaresinin, "ilişkili giderler" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

LEVENT GÖK (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Söz konusu değişiklikle, maddenin daha anlaşılabilir bir anlam taşıması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

24'üncü madde üzerinde üç önerge vardır, okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "sonra gelmek üzere" ifadesinin "sonra gelecek şekilde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Erol Dora

Tunceli

Bitlis

Mardin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinde geçen "Kurulunca" ifadesinin "Kurulu tarafından" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Kahramanmaraş

Mersin

Osmaniye

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinde yer alan "Söz konusu teminle ilgili miktar, süre ve fiyat belirleme dahil diğer usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir." ibaresinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Söz konusu teminle ilgili miktar, süre ve fiyat belirleme dahil diğer usul ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alınacak görüş doğrultusunda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Özkan Yalım

Balıkesir

Kocaeli

Uşak

Didem Engin

Kemal Zeybek

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Samsun

Niğde

Çetin Arık

Bülent Yener Bektaşoğlu

Erkan Aydın

Kayseri

Giresun

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Kazım Arslan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in 24'üncü maddesinde istediğimiz değişiklik önergesiyle ilgili söz aldım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bu yasanın genelini değerlendirdiğimizde, dağıtım şirketleriyle ilgili hiçbir yük getirilmediği gibi, tamamen tüketicinin üzerine yük getiren ve tüketicinin özellikle elektrik alımında fiyatı şişiren bir düzenleme olduğu ortaya çıkıyor. Tüketicilere ilişkin ise gerçekten tüketicinin ödeyemeyeceği katbekat

birçok kalemlerle fiyatın şişirildiği, haksız ve hukuksuz bir şekilde elektrik parasının alınmaya çalışıldığı ve bu şekilde de tüketiciler üzerine ağır bir yük getirdiği açıkça ortadadır. Kayıp kaçakların dürtüst aboneler üzerine yüklenerek alınmaya çalışıldığı, yatırım harcamalarının da yine tüketicilerin üzerine yüklenmeye çalışıldığı görülmektedir.

Şimdi iş hayatımıza bir bakalım. Birçok iş yapan arkadaşımız da vardır. Ama, ben iş hayatımda sattığım malın faturasının altına hiçbir zaman “yatırım masrafları” diye bir şey ilave etmedim şimdiye kadar, “nakliye parası” diye bir şey ilave etmedim, “iletişim parası” diye bir şey ilave etmedim, “sistem parası” diye bir şey ilave etmedim. Ama, gelin görün ki bu yasanın düzenlemesiyle getirilecek bir çalışmanın sonucunda elektrik faturalarının içinde birçok kalemin yazılarak tüketicinin üzerine yüklendiği görülmektedir.

Şimdi, bu gerçekten nasıl bir özelleştirmedir ki aslında özelleştirmeyle birlikte hem rekabetin artacağı hem de fiyatların ucuzlayacağı şekilde kamuoyuna mesaj verilirken sonuçta bir baktık ki tamamen tekelleşmeye yönelik bir yapı, bir tutum ortaya çıkmış bulunmaktadır. İşte, bu şartlar çerçevesinde başta da dağıtım şirketleriyle iyi bir sözleşme yapılmadığı için, sözleşmenin yürütmesi sırasında çıkacak aksaklıkların ortaya konulmaması sebebiyle sonradan ortaya çıkan bu sorunların tamamen giderilebilmesi için tüketicinin üzerine yüklenmek suretiyle, fiyatların üzerine koyulmak suretiyle tamamen tüketicinin üzerine yük getiren bir düzenleme olduğu açıklıkla görülmektedir.

Şimdi dağıtım şirketlerine bir bakıyoruz, dağıtım şirketlerinin bu işte hiçbir riski görülüyor, alıyor TETAŞ’tan elektriği, tüketiciye veriyor. Ne yapıyor dağıtım şirketi burada? Sadece bir hizmet veriyor, bir aracılık yapıyor ama tüketicinin sırtından bir sürü para kazanıyor ama hiçbir riske razı olmuyor, hiçbir riskin altına da girmiyor. Şimdi, böyle bir piyasa şartlarında, böyle bir elektrik piyasasında gerçekten haksızlığın, hukuksuzluğun her zaman ortaya çıkabileceği ve sonuçta bunun hem devletin üzerinde hem de vatandaşların üzerinde kalacağı açık ve kesindir. Onun için, şirketlerin, aslında asli görevi olan elektriği satarken sayacı okumak ve sonunda da bedelini tespit etmek, tüketiciden almak şeklindeki sayaç okuma bedeli gibi anlamsız, iletişim bedeli gibi anlamsız, sistem bedeli gibi anlamsız, fiyatların faturaya ilave edilmesi kabul edilir değildir. Onun için, bunların düzeltilmesi gerekir, tüketiciye, gerçek anlamda rekabetin sonucunda ortaya çıkan bir bedel karşısında elektrik verilmelidir diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesinde geçen “Kurulunca” ifadesinin “Kurulu tarafından” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan (Denizli) ve arkadaşlar

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Biz de Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Mehmet Necmettin Ahrazoğlu.

Buyurunuz Sayın Ahrazoğlu.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Günün bu saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 24'üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt AŞ'nin taraf olduğu yap-işlet, yap-işlet-devret ve işletme hakkı devri santrallerine ilişkin sözleşmelerin süreleri peyderpey dolmaktadır. Bu düzenlemeyle, TETAŞ'ın 6446 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirebilmesini teminen elektrik enerjisi alım ihaleleri yapabilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Yerli kömür yakıtlı elektrik üretim tesislerinin teşvik edilmesi amacıyla TETAŞ'ın söz konusu elektrik alımını öncelikle bu tesislerden yapması hususu da düzenlenmiştir. Teklifin bu maddesinde çevre duyarlılığı göz ardı edilmekte ve geleceğimizi ilgilendiren çok ciddi bir çevre sorununun yaşanacağı süreçlere gidilmektedir.

Maddeyle, TETAŞ'ın karşılaması gereken elektrik miktarını karşılayamaması durumunda yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden gerekli teminin sağlanacağı belirtilirken, bu temine ilişkin miktar, süre ve fiyat belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmektedir. Ancak, özellikle fiyat belirleme yetkisinin yandaş şirketlere kaydırılması şeklinde kullanılacağı yönünde vatandaşlarda endişe bulunmaktadır.

Ayrıca, gelişmiş ülkeler çevreye duyarlı yenilenebilir enerji kaynaklarına önem verirken, ülkemizde bu konuya yeterli önem verilmemesini anlamak da mümkün değildir. Gelecekte enerji ihtiyacı daha da artacak olan ülkemizde enerji üretiminin ve verimliliğinin artırılması, enerji arz güvenliğinin sağlanması ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yatırımların teşvik edilerek hızlandırılması gerekmektedir ancak Kyoto Protokolü'ne imza koyan ve bu sözleşme hükümlerini kabul eden yasayı çıkaran ülkemiz, özellikle termik enerji kaynaklarının kullanımında daha dikkatli davranmak zorundadır. Çevre dostu ve duyarlı bir anlayışa, gelişmiş atık kontrol ve bertarafına, havza ve kaynak planlamasına dayalı bir yaklaşımla enerjinin, çevre ve insan sağlığına zarar vermeden üretilmesi gerekmektedir. Dünyamızı tehdit eden küresel ısınma ve iklim değişikliğiyle mücadele edebilmek için kömüre dayalı enerji üretimi, çevresel boyutları dikkate alınarak yapılması gerekmektedir. Ancak, birazdan bahsedeceğimiz madde ve hükümlerle daha da iyi anlaşılacağı gibi, amaç, birileri için günün kurtarmaksa, vatandaş ya da ülkenin geleceğini düşünmek değilse yapacak da bir şey yok.

Değerli milletvekilleri, maalesef teklif bu konuda da büyük bir tehdit içermektedir. Geçici madde 8/1'de çevre mevzuatına tümüyle aykırı büyük yapılaşmalara 2019 yılına kadar cezadan muafiyet getirilecek, ÇED mevzuatına istisna tutulacak yapılarla doğa talan edilecektir. Bu düzenleme, Anayasa'mızın 56'ncı maddesine de aykırıdır.

Bir yandan TEDAŞ kömür yakıtlı elektrik üretim şirketlerinden alım üretim yapacak derken, bir yandan da bu şirketlere “Çevreye yatırım yapma, doğayı istediğin gibi kirlet.” denilmektedir. Ayrıca, Enerji Piyasaları Düzenleme Kurumunun temel işlevlerinden bir tanesinin de elektrik dağıtımında vatandaşın en uygun arz güvenliğiyle ve uygun fiyatla elektrik almasını sağlamak olduğu düşünüldüğünde, ilgili düzenlemelerin, vatandaşın uygun fiyatla elektrik tüketmesinin önünü kesen düzenlemeler olduğunu görmekteyiz diyor, sabahın bu saatinde hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ahrazoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “sonra gelmek üzere” ifadesinin “sonra gelecek şekilde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken (Diyarbakır) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen, Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Dora.

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Diyarbakır'da DEDAŞ'ta çalışan emekçilerin, uğradıkları hak kayıplarına ilişkin olarak bizlere gönderdikleri mesajı sizlerle paylaşmak istiyorum. “Sayın Milletvekilim, bizler DEDAŞ bünyesinde, çeşitli tarihlerde arıza bakım ve onarım personelleri olarak çalışmaktaydık. 01/06/2013 tarihinde yapılan özelleştirme sonrasında EKSİM Holding AŞ, DEDAŞ kurumunun bütün birim ve personellerinin sorumluluğunu üstlenmiştir. EKSİM Holding yönetimi de tıpkı devlet yönetimindeki DEDAŞ kurumu gibi, özellikle arıza bakım onarım birikimini alt taşeronlara, hatta taşeronun taşeronlarına devretmek suretiyle, biz arıza bakım onarım emekçilerini âdeta köleleştirip sömürdüler.

Bu taşeron süreçlerinde, en tabii ve doğal haklarımız olan fazla mesai, yol ve yemek ücretlerimiz kesinlikle tarafımıza ödenmemiştir. Bu nedenle, 418 arıza bakım onarım personelinin 350'si yukarıda bahsi geçen haklarımızdan dolayı alt taşeron şirketler ve asıl işveren olan EKSİM Holding aleyhinde, fazla mesai, yol ve yemek ücretlerimizin mahkeme yoluyla ödenmesi için dava açtık. 01/06/2016 tarihinde EKSİM Holding şirketi, DEDAŞ'ın arıza bakım onarım birikimini de devralmasıyla birlikte, bizlere kölelik olarak tabir edebileceğimiz bir sözleşme dayattı ve sözleşmeyi imzalamak için iki şart koştu. Bir: EKSİM Holding aleyhinde açılan bütün davalarımızdan ve haklarımızdan vazgeçeceğimize dair feragatnameyi imzalamak. İki: Anayasal hakkımız olan sendikadan istifa etmemiz istenmiştir. Bizler de DEDAŞ arıza bakım onarım bünyesinde çalışma yürüten emekçiler olarak bize dayatılan kölelik sözleşmesini imzalamayarak direneceğimizi işverene bildirdik. Onlar da bu dik duruşumuzu kabullenmeyip 350 personelin 01/05/2016 tarihi itibarıyla işine son verdiklerini tarafımıza bildirdiler.”

Değerli milletvekilleri, okuduğum mesaj, enerji üretiminin sermayeye peşkeş çekilmesinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Sayın Bakana da şu an Diyarbakır'da DEDAŞ emekçilerinin yaşadıkları bu soruna acil bir çözüm bulunması gerekliliğini ifade ediyoruz.

Yasa tasarısıyla yargının hiçe sayılması ile EKSİM Holdingin emekçilere açtıkları davalardan feragat etmeleri yönünde baskı kurması, iktidar ve sermaye ilişkisini açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca, emekçilerden sendikalarından istifa etmelerinin istenmesi ise kabul edilebilir değildir. Bu şirket, Anayasa'yı hiçe sayacak bu cüreti nereden ve nasıl gösterebilmektedir? Tabii, gücünü aldığı iktidarın Anayasa'yı hiçe sayan, hukuku askıya alan yaklaşımının emek alanındaki tezahürü tam da bu şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Hükûmeti, bu tasarıyla, haksız olarak tahsil edilen kayıp ve kaçak bedelleriyle ilgili davaların geriye dönük olarak durdurulmasını veya uygulamanın yapıldığı dönemdeki yasal mevzuatın değil, sonradan çıkarılacak yasa hükümlerinin geçerli kılınmasını öngörmektedir. Daha önce açılmış olan davalar sonucunda elde edilen yargı kararları da etkisiz hâle getirilerek icra işlemlerinin geçersiz kılınması, dolayısıyla bedelin iadesine hükmedilmiş olmasının geçersiz kılınması, söz konusudur. Hukukun genel ilkeleri ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan bu düzenleme açıkça Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir.

Anayasa'nın mahkemelerin bağımsızlığını düzenleyen 138'inci maddesinde de açıkça belirtildiği üzere “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”

Bu yasa teklifinde de olduğu gibi iktidarın Anayasa'yı hiçe saydığı bir ülkede yandaş şirketlerin de hukuku tanınamasının şaşırtıcı olmadığını belirtiyor, tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

24'üncü maddeyi kabul edilen önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir.

25'inci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere toplam üç önerge vardır, önergeleleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadesinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Mehmet Parsak

Kahramanmaraş

Mersin

Afyonkarahisar

Kamil Aydın

Erzurum

BAŞKAN – Şimdi, okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım, talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi, aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Bitlis

Tunceli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Kemal Zeybek

Balıkesir

Kocaeli

Samsun

Özkan Yalım

Didem Engin

Çetin Arık

Uşak

İstanbul

Kayseri

Ömer Fethi Gürer

Bülent Yener Bektasoğlu

Erkan Aydın

Niğde

Giresun

Bursa

Murat Emir

Ankara

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki iki önergeye komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeler hakkında konuşmak isteyen sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Murat Emir, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri sabahın bu saatlerinde saygıyla selamlarım.

Tabii, biz Meclisin daha nitelikli çalıştırılmasını, daha insani koşullarda çalıştırılmasını, yasamanın daha kaliteli yapılmasını önerdikçe siz bize “Biz çok hızlı bir partiyiz, hızlı çalışırız, hızlı sonuç alırız, siz de buna alışın.” diyorsunuz. Peki, öyle mi? Değil, maalesef değil.

Söz almış bulunduğum 25'inci maddeye baktığımız zaman sizin işinize gelmediği zaman ne kadar yavaş olduğunuzu açık bir şekilde görüyoruz. Maddeden okuyorum: “...çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır.” diyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, 2019’da seçim var, ondan.

MURAT EMİR (Devamla) – Bakınız, bu şu anlama geliyor: Bir şirket düşünün, elektrik üretimiyle dağıtımıyla ilgili bir şirket düşünün, o şirketin çevreyi kirlettiğini düşünün, o şirketin yapması gereken yatırımları yapmadığını düşünün ve bunu da siz biliyorsunuz ama diyorsunuz ki: “Varsın olsun, Aralık 2019’un sonuna kadar bekleyebiliriz.”

Değerli arkadaşlar, biz sizden hesap sorarız, bizi bırakın, bu millet sizden hesap sorar. Bu millet hesap sormazsa o kirletilen dereler çaylar, karıncalar böcekler, ağaçlar sizden hesap sorar, o nehirler sizden hesap sorar. Gelin bunu böyle yapmayın. Bir yasada neredeyse beş yıllık bir süreyi “Çevre varsın kirletilsin.” yaklaşımıyla önermek hiçbir şekilde vicdani bir yaklaşım olmamıştır arkadaşlar.

Tabii burada kayıp kaçak bedellerinin aslında bunu tüketmeyen vatandaşlarımızın sırtına nasıl yüklendiğini neredeyse her konuşmacı burada ifade etti. Tabii ben bunu bir kere daha kayıtlara geçirmekle beraber bunun aslında üç bin yıl öncesinde terk edildiğini sizlere anımsatmak isterim. Üç bin yıl önce gerçekten ilkel hukuk döneminde kolektif ceza vardı, toplumlar, kabileler birbirini kolektif cezalandırırdı ama bilmelisiniz ki üç bin yıldır bu terk edildi. Sizin burada bir şekilde cevap vermediğiniz, açıklama ihtiyacı dahi duymadığınız insanların -kullanmayan insanların- tüketmediği elektriğin bedelini sırtına yüklemeye çalışmanız bizim hukukumuzu, dolayısıyla da sizin anlayışınızı aslında üç bin yıl geriye götürmenizden farksız değildir.

Değerli arkadaşlar, sizlere Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve bizim Yargıtayımızın da verdiği bir karardan bahsetmek isterim. 2008 yılında bir yasa çıkarıldı ve bu yasayla, ibadethanelerin elektrik giderlerinin Diyanet İşlerinin bütçesinden karşılanacağı hükme bağlandı. Ancak, cemevleri söz konusu olduğunda, ayrımcılığınız, görmezden gelmeniz ve “Biz burayı ibadethane saymıyoruz.” buyurganlığınız sürekli olarak devam etti ve cemevlerinin elektrik parasını almak için icra yolları takip ettirdiniz, hacizler takip ettirdiniz. Ancak İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi 2014 yılında “Sizin devlet olarak, Hükûmet olarak, idare olarak kimsenin inancını belirlemeye, düzenlemeye, dikte etmeye hakkınız yok.” dendi ve bu Hükûmetin yaptığının, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’nin 14’üncü maddesine, yani ayrımcılığın yasaklandığı maddeye açıkça aykırılık oluşturduğunu tespit etti. Aynı şekilde, Yargıtayımız da 2015 yılında buna dönük bir karar verdi ve bu yönüyle de artık cemevlerinin ibadethane sayılması gerçeğiyle karşı karşıyayız. Türk yargısı bu konuda doğru bir karar vermiştir; Hükûmetin, kimsenin kimseyi ayırtırmaya, kimseyi ötekileştirmeye, “Beğeniyorsan camiye gel, camiye gelmiyorsan nereye gidersen git.” demeye, “Benim önermediğim yere sen ibadethane diyemezsin, orada ibadet yapamazsın.” demeye kimsenin hakkı olmadığını ortaya koydu. Şu anda yapılması gereken, buna yasal bir statü sağlamaktır.

Aleviler temel haklarını istiyorlar, eşit haklar istiyorlar, eşit yurttaşlık talebiyle geliyorlar ve onların bu taleplerini daha fazla göz ardı etmemelisiniz.

Sözlerime son verirken de daha eşit bir Türkiye kurmanın umuduyla sizlere iyi akşamlar demek isterdim ama herhalde günaydın demek daha doğru olacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emir.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında söz isteyen Berdan Öztürk, Ağrı Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesiyle ilgili verdiğimiz değişiklik önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Kaynağı sınırlı olan fosil yakıtlar gibi, nükleer enerji de sonu olmayan bir yoldur çünkü nükleer santrallerde kullanılan uranyum, doğada çok az miktarda bulunan bir maddedir. Bu problemi çözmek için ortaya atılan nükleer atıklardan tekrar ham madde kazanmayı öngören teknolojik projeler ise teknik ve ekonomik nedenlerden dolayı uygulanır duruma getirilemiyor. Birkaç on yıl içinde atom endüstrisinin yakıtı tükenecek. Belli bir süre sonra uranyumla beraber petrol ve doğal gaz da tükeneceği için insanlık enerji ihtiyacını uzun vadede ancak yenilenebilir enerjilerle ve enerji kullanımında gereksiz kayıpları önleyerek karşılayabilecek.

Her ne kadar nükleer endüstrisi bizi aksine inandırmaya çalışsa da “güvenli nükleer santral” diye bir şey yoktur. 2011 yılında Japonya’da yaşanan Fukuşima felaketinin de ortaya koyduğu üzere, kazalar sadece eski teknolojiye sahip nükleer santrallerde veya az gelişmiş ülkelerde yaşanmıyor. Almanya’daki nükleer santrallerde her üç günde bir güvenlik olayı yaşanıyor. Federal Radyasyon Koruma Ajansı, her yıl Almanya’nın nükleer santrallerinden güvenlikle ilgili 100 ila 200 arasında olay raporu almaktadır. Fransız nükleer reaktörlerinde ise her yıl ortalama 900 olay yaşanıyor. Bunlardan herhangi biri kolaylıkla yeni bir Çernobil veya Fukuşima felaketine sebep olabilir.

1986’da yaşanan Çernobil faciası, 26 Nisanda 30’uncu yılını geride bıraktı. Patlayan nükleer santralden kaynaklanan radyoaktif serpintiyle yayılan radyasyonun zararlı etkileri ise yaşamı etkilemeye devam ediyor. Kanser oluşma süreci olan yirmi otuz yılın geçtiği bugünlerde Çernobil’den yayılan radyasyondan etkilenen kişilerde hem çeşitli kanser tiplerinde hem de başta kalp damar hastalıkları olmak üzere kanser dışı hastalıklarda da belirgin artışlar görüldüğü dikkat çekiyor. Tüm bu hastalıklara ilave olarak son yıllarda erken yaşlanmanın da radyasyonla ilişkili olduğu tespit edilmiş durumda. Radyoaktivite toprakla, havayla ve besin zinciri yoluyla çevrime girerek radyoaktif etkinin canlılarda yeniden ve yeniden ortaya çıkmasına yol açar. Bu etkinin somut olarak görülmesi için de uzun süre geçmesi gerekiyor. Radyasyonun genetik materyal üzerine olan etkisi de bütün canlı türlerinde en çok gelecek kuşakların etkileneceği anlamına geliyor.

Nükleer enerjinin önemini vurgulamak için atom endüstrisi, nükleer enerjinin elektrik üretimindeki payına dikkat çekiyor. Oysa nükleer enerjinin dünya genelinde enerji tüketimindeki payına bakıldığında insanlığın enerji ihtiyacının karşılanmasında hemen hemen hiç öneminin olmadığı ortaya çıkıyor. 2011 yılında nükleer elektrik dünya enerji gereksiniminin sadece yüzde 6’sını karşıladı. Yenilenebilir enerjinin dünya genelindeki ihtiyacın karşılanmasına katkısı hâlihazırda daha fazladır. Türkiye nükleer enerjinin sahip olduğu çok çok küçük bir paydan rahatlıkla vazgeçebilir. Nükleer kaza riskleri, yüksek radyoaktivite yayan nükleer atıklar ve bunların güvenli bir şekilde saklanması getirdiği masraflar da göz önünde tutulursa nükleer enerjinin kısa bir süre için sürebilecek olan küçük getirisi hiç de ekonomik olmayacaktır. Nükleer enerji tehlikelidir ve gereksizdir.

Çocuklarımızdan emanet aldığımız doğayı tertemiz bir şekilde tekrar çocuklarımıza, emanete ihanet etmeden teslim etmek hepimizin boynunun borcudur.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesinde geçen “yönetmelikle” ifadesinin “yönetmelik hükümleri ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mehmet Parsak, Afyonkarahisar Milletvekili.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili.

BAŞKAN – Buyurunuz Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Belki konuşmanızla kabule yönelebilirler.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, ikna edici oluruz inşallah.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayırlı sabahlar dileklerimizle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ama, sabah oldu, güneş doğdu, yenilediğim bir enerjimle Sayın Bakana sataşmak istiyorum birazcık.

Şimdi, Sayın Bakanımız biraz önce sorular faslında cevaplarını iletirken, her ne hikmetse, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki bizim kayıp kaçakla ilgili bu saate kadar konuştuğumuz şeylere cevap verirken dedi ki: “Yani, Amerika Birleşik Devletleri’nde 6 milyar dolar kayıp kaçak var. Bu kadar da abartmayalım.” Amerika’da bile kayıp evet ama, kaçak biraz sıkıntılı, o konuda biraz niyeysel endişelerimiz var.

Şimdi, Sayın Bakanım, bu iki türlü yorumlanır eleştirel bakış açısıyla. Bir: Yani, şu anda halkımızda büyük bir infial var, buna bir çözüm üretilsin istiyor. Ama biz diyoruz ki... Ya, bu, hani kadı kızında da bu kadarcık olur gibi hafife alarak, sanki kullananlara, bu işi, bu suçu işleyenlere bir yol açma, bir teşvik; hatta yapmayanlara da, dürüst davranıp olabildiğince vatandaşlık sorumluluğuyla, bilinciyle hareket edenlere de sanki bir ceza içeriyormuş gibi ters bir motivasyon içeriyor. Bu anlamda, bu algıyı gidermek için suimisalleri emsal olarak vermemekte yarar var diye düşünüyorum.

Bir de şimdi rakamsal şeyler çok konuşuldu, kayıp kaçaklar çok konuşuldu, süremiz de az. Ben bu bağlamda, enerji, özellikle elektriğin üretimi ve dağıtımı konusunda gerçekten hepinize gelebilecek ya da şu ana kadar seçim bölgelerinizden hepinize ulaşmış bir iki şeye değinmek istiyorum, bunlar da sıkıntılı şeyler, özellikle idare olarak. Gerçekten özelleştirme sonrası TEDAŞ ve kurumlarındaki, bağlı bulunan kurumlardaki personelin farklı kurumlara dağıtılmasıyla sanki pozisyonlarında, görev, sorumluluk ve yetkilerinde bir tanımlama sıkıntısı yaşandı. Gerçekten, bize gelen şikâyetlerde, yani mesela mühendis kendisi, elektrik mühendisi ama gönderildiği kurumda inanın yaptığı işe muadil bir iş yapamıyor, o kurumun amiri tarafından, keyfi bir şekilde, istediği bir yerde görevlendirilebiliyor. Bu tarz şeyler olduğu gibi, bir de önceki aldığı ücretlerinin dışında, gerçekten, tenzilirütbe bir tarafa, madden de mağduriyetler yaşıyorlar. Bu, doğrudan belki Enerji Bakanlığını ilgilendiren bir şey değil ama bu Bakanlığımızın da katkısıyla bu çözülebilir bir sıkıntı yani yetki ve sorumluluk tanımı ve özlük hakları noktasında bu çalışan arkadaşlarımızın sıkıntılarına yardımcı olalım diyoruz.

Bir başka şey de yine özelleştirme sonrası özellikle taşra birimlerinde, ilçelerimizde kaymakamlara büyük şikâyetler oluyor. İklim şartlarının ağır olduğu bölgelerde bu daha çok hissediliyor. Yani, bir kar fırtınası, bir yağmur, bir rüzgâr, böyle herhangi bir ağır şart şart söz konusu olduğunda köydeki elektrik direği devriliyor ya da lamba kılıyor, bir şey oluyor, teller kopuyor. Muhatap kim? Muhtar

direkt bölgenin ita amiri olarak kaymakamı arıyor. Kaymakam diyor ki efendim şirketi arayın. Şirketi arıyorlar, şirket diyor ki bu bizim sorumluluğumuzda değil, bunu TEDAŞ yapacak; biz tadilatı, tamirati, şunu, bunu TEDAŞ üzerinden yapıyoruz. Orayı arıyor zavallı muhtar, bu sefer diyorlar ki hayır efendim, olur mu, bu şirketin sorumluluğu arasında. İnanın aylarca karanlıkta kalan köylerimiz oluyor, feneriyle camiye giden köy muhtarlarımız, köy sakinlerimiz oluyor.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Çok doğru.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Bu anlamda da gerçekten bir sıkıntı yaşanmaktadır.

Bütün bunları bir arada tutarak, bu sıkıntıların giderilmesi noktasında, Sayın Bakan ve değerli milletvekilleri, öncülük edersek hep beraber, milletimize zaten faturayla ağır bedeller ödetiyoruz, bari hak ettikleri, parasıyla, ücret mukabilinde kullandıkları elektriği gönül rahatlığıyla, huzur içerisinde kullansınlar diyorum.

Tekrar hayırlı sabahlar diliyorum, Saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, 25'inci maddenin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına ilişkin bir istem vardır.

Şimdi, istem sahibi sayın milletvekillerinin adlarını okumak suretiyle Genel Kurulda olup olmadıklarını tespit edeceğim.

Oktay Vural, İzmir? Burada.

Levent Gök, Ankara? Burada.

Tacettin Bayır, İzmir? Burada.

Tahsin Tarhan, Kocaeli? Burada.

Çetin Arık, Kayseri? Burada.

Bülent Yener Bektaşoğlu, Giresun? Burada.

Kazım Arslan, Denizli? Yok.

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay? Burada.

Şenal Sarıhan, Ankara? Burada.

Didem Engin, İstanbul? Burada.

Necati Yılmaz, Ankara? Burada.

Mehmet Gökdağ, Gaziantep? Burada.

Nihat Yeşil, Ankara? Burada.

İrfan Bakır, Isparta? Burada.

Mahmut Tanal, İstanbul? Burada.

Murat Emir, Ankara? Burada.

Aytuğ Atıcı, Mersin? Burada.

Bülent Kuşoğlu, Ankara? Yok.

Kamil Aydın, Erzurum? Burada.

Kadir Koçdemir, Bursa? Burada.

Mevlüt Karakaya, Adana? Burada.

Emin Haluk Ayhan, Denizli? Burada.

İsmail Faruk Aksu, İstanbul? Sayın Aksu da burada, 20'yi bulduk.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince, açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 215

Kabul : 190

Ret : 25 (x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Sema Kırıcı

Nevşehir

Balıkesir”

25'inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı maddeye bağlı geçici madde 19 üzerinde iki önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

312 sayılı elektrik piyasası kanununun geçici 19'uncu maddesinin “Kanunla öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmelik uygulanmaz.” şeklinde değiştirilmesini arz ve talep ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

Bülent Yener Bektaşoğlu

Denizli

İzmir

Giresun

Çetin Arık

Necati Yılmaz

Şenal Sarıhan

Kayseri

Ankara

Ankara

Didem Engin

İstanbul

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesiyle 6446 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici madde 19'un teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Mahmut Toğrul

Tunceli

Bitlis

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, özelleştirmeler, elektriğin maliyetini ve satış fiyatını gittikçe yükseltmektedir. Şimdi yapılması gereken, özelleştirmelerden bir an evvel vazgeçilerek, ülkemizin koşullarına uygun, kamu yararı gözetilerek enerji politikaları geliştirmektir. Enerji alanındaki bu özelleştirmeler işsizliği ve taşeronlaştırmayı, buna bağlı olarak da iş güvencesini ortadan kaldıracak kâr marjını artırma hırsı nedeniyle maliyet düşürmek için iş sağlığı ve güvenliği ikinci plana itilecek, bu da iş cinayetlerinin artmasına sebep olacaktır. Ekonomik, sosyal kalkınma ve insanca bir yaşam için güvenilir, ucuz ve temiz enerji arzı ülkemizin en önemli sorunu hâline gelmiştir. Sürdürülen özelleştirme ve serbest piyasa uygulamaları ülkemizi enerji sıkıntısıyla, halkımızı pahalı elektrik fiyatlarıyla karşı karşıya getirmiştir. Bu yanlış uygulamalara karşı mücadele etmek ve karşı durmak öncelikli bir yurtseverlik görevidir. Yoksullaşan halkın giderek pahalılaşan elektriği kullanma imkânı kalmamıştır. Linyit sahaları ve termik santrallerinin neredeyse hibe edilerek özelleştirilmelerine karşı çıkıyoruz. Enerji ihtiyacının karşılanması bakımından tek çözümün kamusal üretim ve hizmet sunumu olduğunu vurguluyoruz, vurgulamaya devam edeceğiz. Termik santraller, HES’ler, nükleer enerji santralleri, maden ocakları, konvansiyonel ve yeni metotlarla kaya gazı, petrol ve doğal gazın yer altından çıkarılması gibi enerji sömürü ve üretim türleriyle mevcut enerji politikası tüm dünyaya dayatılmaktadır. Bu dayatmalar sonucunda ekosistemin ve biyoçeşitliliğin yok edilmesinin yanında dünyadaki iklim dengesi de son çeyrek yüzyılda hızla değişmekte ve tehlikeli bir duruma gelmektedir. İklim değişikliği ciddi bir şekilde durdurulamazsa ekolojik ve sosyal yıkım çok daha tehlikeli boyutları alacak, bu ise ekonomik, toplumsal çatışmaları derinleştirecektir. Türkiye Cumhuriyeti sera gazı salınımının kişi başına artışında dünyada başı çeken devletler arasında yer alarak bu olumsuz gelişmeye azami katkı yapmaktadır. Egemen olan merkezîyetçi ve sömürücü enerji politikaları, antisosyal kentleşme, madde ve gıda tüketiminin artarak yeni boyutlar alması, kent içi ve şehirler arası otoyollarla hızlanmaktadır. Açık bir şekilde, mevcut enerji politikaları daha fazla iklim değişikliğine, ekolojik tahribata ve savaş politikalarına yol açmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu evrende yaşıyoruz ve maalesef, bu evrenin gittikçe, hızla sonunu getiriyoruz. Kimilerini daha zengin etmek ve önü alınmaz bir şekilde ha bire enerji tüketimini artıran politikalarla gittikçe dünyayı, ekosistemi ve evreni yaşanılmaz hâle getiriyoruz. Özellikle nükleer konusunda, dünyada artık arızalı olduğu, sıkıntılı olduğu ve dünyanın sonunu getirmekte, ekosistemi bozmakta ve çeşitli sağlık ve çevresel sorunlara neden olduğu bilinen nükleere karşı durmak artık dünyada bir gelenek hâlindeyken, bizler üçüncü dünya ülkeleri gibi bu meseleyle yeni heves salmış durumdayız ve Akkuyu’yu, Sinop’u yok etmeye çalışıyoruz.

Yine aynı şekilde, HES’lerle derelerimizi, meralarımızı, sucul alanlarımızı hızla tüketmekteyiz. Bu politika kısa sürede maalesef tarihi, coğrafyayı, kültürü yok ettiği gibi, aslında iklim değişikliğiyle, sera gazı salınımıyla evreni de ekosistemi de yok edecektir. Kendi yaşadığı coğrafyayı tüketen birer mahlukat

durumuna düşmekteyiz. Bu vesileyle, sabahın bu saatinde maalesef, AKP'ye “günaydın” demek istiyorum. İnşallah, söylediklerimizden bir parça etkilenirler diye umuyorum ama etkilenmediklerini de görerek üzülmeye devam ediyoruz.

Saygılarımla sizleri selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

312 sayılı elektrik piyasası kanununun geçici 19'uncu maddesinin “Kanunla öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmelik uygulanmaz.” şeklinde değiştirilmesini arz ve talep ederiz.

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz.

LEVENT GÖK (Ankara) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Mevcut yönetmelik eksik olduğundan yasa yürürlüğe girinceye kadar uygulanmamalıdır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde 26'ya bağlı geçici 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 19'uncu madde kabul edilmiştir.

Madde 26'ya bağlı geçici madde 20 üzerinde üç önerge vardır. Aynı mahiyetteki bu önergeleri okutacağım ve birlikte işleme alacağım. Talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesiyle düzenlenen geçici 20'nci maddenin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Mustafa Kalaycı

Denizli

Hatay

Konya

Fahrettin Oğuz Tor

Baki Şimşek

Ruhi Ersoy

Kahramanmaraş

Mersin

Osmaniye

Seyfettin Yılmaz

Mevlüt Karakaya

Adana

Adana

Diğer önerenin imza sahipleri:

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Mahmut Celadet Gaydalı

Alican Önlü

Bitlis

Tunceli

Aynı önerenin imza sahipleri:

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

İrfan Bakır

Denizli

İzmir

Isparta

Ahmet Akın

Tahsin Tarhan

Didem Engin

Balıkesir

Kocaeli

İstanbul

Kemal Zeybek

Özkan Yalım

Erkan Aydın

Samsun

Uşak

Bursa

Çetin Arık

Bülent Yener Bektaşoğlu

Ömer Fethi Gürer

Kayseri

Giresun

Niğde

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) - Katılmıyoruz
Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelerle ilgili önerge sahiplerine söz vereceğim.

Didem Engin, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Engin. (CHP sıralarından alkışlar)

DİDEM ENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum ve sabah saat beş buçuk olduğu için iyi sabahlar diliyorum.

AKP'nin hazırladığı Elektrik Piyasası Kanun Teklifi bütün vatandaşlarımızı yakından ilgilendiren elektrik faturalarındaki kayıp kaçak bedellerinin vatandaşlarımıza iadesini engelleyen bir dizi düzenleme içeriyor. Söz aldığım kanun teklifindeki 26'ncı madde de bu kayıp kaçak konusuyla ilgili bir madde.

Biliyorsunuz, her elektrik faturamızda kayıp kaçak bedeli ödüyoruz. Örneğin, 50 liralık elektrik kullanan bir abonenin faturası vergilerle, TRT payıyla, kayıp kaçak bedeliyle birlikte toplamda yaklaşık 100 TL'ye yükseliyor. Bundan bir süre önce bazı vatandaşlarımız dava açtılar, “Elektriği kaçak kullanan biz değiliz. Niye bunun parasını bizden alıyorsunuz?” diye itiraz ettiler. Yargıtay da vatandaşlarımızı haklı buldu ve tahsil edilen kaçak elektrik bedellerinin iadesi yönünde bir karar verdi. Ayrıca, “Kaçakları önlemek ve bu bedelleri kaçak kullananlardan tahsil etmek dağıtım şirketinin görevidir.” dedi Yargıtay. Tabii, Yargıtaydan böyle bir karar çıkınca dağıtım şirketleri son derece rahatsız oldular çünkü 2006-2010 yılları arasında bizlerin, vatandaşların dağıtım şirketlerine ödediğimiz kayıp kaçak bedeli 33 milyar TL. Dolayısıyla, böyle bir bedeli vatandaşa geri ödemek istemiyorlar. Hükûmet, hazırladığı bu kanun teklifiyle mahkemelerin vatandaşın lehine verdiği tüm iade bedellerinin ve mahkeme masraflarının tekrar tüm abonelere faturalarda yansıtılmasını istedi.

Dikkatinizi çekiyorum, mahkeme masraflarını bile abonelere yani bizlere ödetmek istedi Hükûmet. Ayrıca, dağıtım şirketlerinin 2006-2010 yılları arasında yaptığı yatırım harcamalarının da 2016 yılından itibaren vatandaşların faturalarına yansıtılmasını istedi Hükûmet. Muhalefet partisi olarak bizler buna tepki gösterince ve siz vatandaşın kazanılmış haklarını nasıl yok sayarsınız deyince bazı kısımları Komisyonunda geri çekmek mecburiyetinde kaldılar ve şimdi Danıştayın alacağı karar bekleniyor. Buna ek olarak, bundan sonra benzer davalar açılmasın diye Hükûmet, bu kanun teklifine tüketici hakem heyetlerinin ve mahkemelerin yetkisini sınırlandıran bir madde ekledi. Söz aldığım bu maddede de hâlihazırda devam eden davalarda kaçak elektrik bedellerinin iadesine yönelik karar çıkmasını diye bu sınırlandırılmış yetkiyle karar alınmasını sağlayan bir ibare var yani kısacası, kaçak elektrik bedelleri 36 milyon aboneden yasa zoruyla alınmak isteniyor.

Ayrıca, birkaç saat önce AKP oylarıyla geçen 15'inci maddede ise kaçak elektrik yasal bir tanıma kavuşturuldu; yasal olmayan kaçak konusu "teknik olmayan kayıp" tanımıyla yasallaştırıldı. Yani, Hükûmet artık "kaçak" kelimesini kullanmak istemiyor ve zannediyor ki "kaçak" kelimesini kullanmayınca vatandaş fark etmeyecek ve ödeyecek.

Hükûmetin görevi elektrik dağıtım şirketlerinin kârını artırmak değildir, Hükûmetin öncelikli görevi kendi vatandaşlarının hakkını korumaktır. Hükûmet "Kayıp kaçak bedelini elektrik faturasını düzenli ödeyen dürüst abonelere nasıl yüklerim?", "Bundan sonra iade davası açılmasını nasıl engellerim?" arayışından vazgeçmeli.

2011 yılında 61'inci Hükûmet Programı'nı Meclis Genel Kurulunda okuyan şimdiki Cumhurbaşkanı, o dönemki Başbakanımız aynen şöyle demişti: "2010 yılı sonu itibarıyla yüzde 15'ler mertebesinde olan elektrik kayıp kaçak oranının 2015 yılı sonunda yüzde 6 seviyesine inmesini hedefliyoruz." Kayıp kaçak oranı 2016 yılında hâlâ yüzde 14'ler, 15'ler seviyesinde yani AKP bu konuda hiçbir ilerleme kaydedemedi.

Hedef koymak çok kolay, önemli olan bu hedeflerin gerçekleşmesi için gerekli adımları kararlı bir şekilde atabilmek. Hükûmetin bu başarısızlığının faturasını vatandaşlarımıza kesmeye hakkı yok. Bu kanun teklifi on dört yıldır ülkemizi tek başına yöneten AKP'nin vatandaşlarımıza ne kadar değer verdiğinin ve hak, hukuk, adalet gibi kavramlara ne kadar önem verdiğinin bir göstergesidir.

Hükûmetin getirdiği bu düzenleme Anayasa'mızın pek çok maddesine aykırı. Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki sosyal hukuk devleti ilkesine, 5'inci maddedeki devletin temel amaç ve görevlerine, 38'inci maddedeki "Ceza sorumluluğu şahsîdir." hükmüne, 172'nci maddedeki "Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder." hükmüne açık aykırılık vardır.

Zaten vergilerin yüksekliği altında ezilen vatandaşlarımızın cebine göz diken, hakkını aramak isteyenlerin mahkemeye gitmesini engellemeye çalışan bu yaklaşımın yüce Meclis tarafından reddedilmesini umuyor, Anayasa'mıza açık aykırılık içeren bu maddelerin kanun metninden çıkartılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Engin.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında söz isteyen İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize günaydın diyerek son konuşmalarımızı, son cümlelerimizi artık yapıyoruz.

Bir kere, bu kanun teklifinin Anayasa'ya aykırılığı noktasında sanırım Genel Kurulda bir anlayış birliği oluşmuştur. Yani, buradan geçse bile Anayasa Mahkemesinden dönecek olan bir kanun nedeniyle bu kadar uzun mesai yaptık. Ama, tabii, yine de enerji politikalarıyla ilgili mümkün olduğunca kendi parti görüşlerimizi bu görüşmeler vesilesiyle ifade etmeye çalıştık.

Özcesi şunu ifade edelim: AKP'nin enerji politikasıyla -yenilenebilir enerjiye dayanmadan yani güneş, rüzgâr, jeotermal gibi enerji politikalarına dayanmadan- Türkiye'de temel sorunları çözmek mümkün değildir. Üzülerek görüyoruz ki AKP hâlâ HES'lerde, termik santrallerde, nükleer santrallerde ısrar etmeye devam ediyor.

Peki, biz niye bu kadar karşı çıkıyoruz? Yani, bu enerji şekillerine, termik santral, nükleer ya da HES'le ilgili itirazlarımızın iki önemli boyutu var: Birincisi, alabildiğince özelleştirmenin önünü açıyor ve özelleştirmeyi de emek sömürüsü üzerinden ucuz emek karşılığında sermaye sahiplerine rant sağlama üzerinden değerlendiriyor. İkincisi de ekolojik yıkım. Yani, ne insan yaşamına ne doğa yaşamına herhangi bir katkı sağlamadan tamamen ekosistemi bozmaya yönelik bir anlayış üzerinden yürüdüğü için karşı çıkıyoruz.

Şimdi, bir tarafta emek sömürüsü, özelleştirme, diğer tarafta ekolojik yıkım, bunların sonucunda da halka yönelen, halkın önüne gelen kabarmış faturalar. E, bunlara tabii ki bizim onay vermemiz mümkün değildir. Bakın, sadece elektrik faturalarıyla ilgili AKP döneminde dört yıllık bir süre içerisinde yüzde 88'lik fiyat artışı olmuştur. Dolayısıyla, hani bu tarz palyatif çözümlerle herhangi bir ilerleme sağlamanın mümkün olmadığı kanaatindeyiz. Bakın, uyguladığınız politikalarla ülkemizi neredeyse bir HES çöplüğüne çevirdiniz yani nerede akan bir dere varsa onun üzerine bir HES kurdunuz ve orada canlıya ait olan her şeyi ortadan kaldırdınız. Bundan önceki Kabinede yer alan AKP'li Bakan Sayın Bayraktar da en son geline aşamada "HES'le bu işler olmaz, haklısınız, biz ufak dereleri mahvediyoruz." dedi. Yani, Kabineye mensup bir bakanın bile kabul ettiği bir realite ortadayken hâlâ bunda ısrar etmenin hiçbir mantığı yok. Kaldı ki HES'lerle mevcut enerji açığının yüzde 10'unun bile karşılanmayacağını bu işin uzmanı olan bütün sivil toplum örgütleri ya da bütün kanaat önderleri söylüyorlar. Oradan sağlanacak enerji miktarı, sadece enerji nakil hatlarındaki yenilenme ve altyapıyla ilgili eksikliklerin giderilmesi noktasında da çok rahatlıkla giderilebilir olmasına rağmen, maalesef, bu tutumunuz hâlâ devam ediyor. Tabii ki emek karşıtı, ekoloji, çevre karşıtı, insan yaşamı karşıtı olan bu enerji politikalarınız devam ettiği sürece de bizler de itirazlarımızı yükseltmeye devam edeceğiz.

Yaklaşık, herhâlde on altı, on yedi saattir aralıksız çalışıyoruz. Keşke, bugün, burada rantı değil halkı esas alan bir yasa teklifi, yasa tasarısı getirmiş olsaydınız da bu kadar zahmetli, uzun bir mesaiye değmiş olsaydı, biz de gönül rahatlığıyla burada rant adına değil halk adına iyi bir iş yaptık demenin vicdani rahatlığıyla eve dönmüş olsaydık diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Aynı mahiyetteki diğer önerge hakkında konuşmak isteyen Mevlüt Karakaya Adana Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize hayırlı sabahlar diyorum.

Görüşülmekte olan teklifle ilgili olarak verilmiş olan önerge üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, aslında, tasarının 26'ncı maddesinde yer alan geçici 20'nci madde gerçek anlamıyla bir tahsilatı garantileyen bir düzenleme. Bu düzenlemeye göre “Kurul kararlarına uygun şekilde tahakkuk ettirilmiş dağıtım, sayaç okuma, perakende satış hizmeti, iletim ve kayıp-kaçak bedelleri ile ilgili olarak açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında 17 inci madde hükümleri uygulanır.” diyor. Yani, bu süreçte, tahsilatla ilgili gecikmelerin garanti altına alınmasını sağlayacak bir madde olmaktan öte gitmeyecek, piyasaya yönelik katkı sağlayacak bir madde değil.

Özelleştirme konularıyla ilgili bu kürsüden defaatle eleştiriler yapıldı. Sektörle ilgili yapılacak özelleştirme konuları diğer alanlardan çok farklı değil. Hatta, sektörün kendine has özelliği, karmaşıklığı dolayısıyla bazı konular burada gözden kaçırılmaya çalışıldı. Biraz önce özelleştirme konusunda yapılan bir itirazda, Sayın Bakan “Bu, özelleştirme değil, buradaki yapılacak olan uygulama bir mal ve varlık satışını gerektirmiyor, onun için de bir değerlendirme yapılmasına ihtiyaç yok.” şeklinde ve bu maddeyi, bu kısım da Özelleştirme İdaresinin verdiği ifade ettiler. Yani, öncelikle şunu belirtelim ki burada bir değer hareketi vardır, bir ekonomik değer bir şekilde bırakılması vardır. Bunun karşılığı bir satış olmayabilir, nakdi bir satış gerektirmeyebilir, aynı bir değiş tokuş biçiminde, bir menfaat değiş tokuşu biçiminde de olabilir ama sonuç itibarıyla, ekonomik bir değer değişimi söz konusuysa ortada bir ekonomik değer vardır, bırakılan sahanın, alanın bir gelir yaratma kapasitesi vardır ve bu yaratılan gelir kapasitesinin bugünkü cari değerle ifade edilmesi söz konusudur. Yapılan ekonomik değer değişimiyle ilgili bir alternatif ya da fırsat maliyeti olarak ifade edebileceğimiz, buna bağlı olarak da net ekonomik kayıp ve kazançları ortaya çıkarabileceğimiz mutlaka değerlendirme vardır.

Evet, elektrik piyasası, diğer piyasalarla mukayese ettiğimizde, hem aktörleri itibarıyla hem ürün itibarıyla hem yapısı itibarıyla karmaşıktır, komplike bir yapısı vardır; ürün maliyetlemesinde de aynı şey söz konusudur, fiyatların oluşumunda da aynı şey söz konusudur. Kayıp ve kaçak bedellerini, bugün, evet, vatandaşa yüklüyoruz, burada oluşan maliyetleri ve işletme maliyetlerini aşağı çekmenin bir yolu olarak bunun finansmanını vatandaşın sağlaması yönünde bu kanun teklifi geçti ve vatandaşa maalesef, bu yükü yüklemeyi uygun gördünüz.

Ama değerli milletvekilleri, bir başka maliyet daha, bizim burada “stranded cost”lar olarak ifade ettiğimiz, “emre amade maliyetler” olarak tanımladığımız maliyetlerin de uygun bir şekilde, özelleştirmelerin uygun bir biçimde yapılamamasından, genel olarak kapasitelerin oluşumunu ve buralardan gelecek maliyet yüklerini dikkate almamamızdan, uygun planlama yapmamamızdan kaynaklanan ilave maliyetler de aslında, görülmemekle birlikte bu faturalara yansımaktadır.

Bu konuya da dikkat çekerek tekrar hepimize hayırlı sabahlar diyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, 26'ncı maddeye bağlı geçici 20'nci maddenin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına ilişkin bir istem vardır.

Şimdi, istem sahibi sayın milletvekillerinin adlarını okumak suretiyle Genel Kurulda mevcut olup olmadıklarını tespit edeceğim.

Oktay Vural, İzmir? Burada.

Levent Gök, Ankara? Burada.

Tacettin Bayır, İzmir? Burada.

Tahsin Tarhan, Kocaeli? Burada.

Çetin Arık, Kayseri? Burada.

Bülent Bektaşoğlu, Giresun? Burada.

Kazım Arslan, Denizli? Sayın Arslan yok.

Mehmet Ahrazoğlu, Hatay? Sayın Ahrazoğlu burada.

Şenal Sarıhan, Ankara? Burada.

Didem Ergin, İstanbul? Sayın Engin burada.

Necati Yılmaz, Ankara? Sayın Yılmaz burada.

Mehmet Gökdağ, Gaziantep? Burada.

Nihat Yeşil, Ankara? Burada.

İrfan Bakır, Isparta? Burada.

Murat Emir, Ankara? Burada.

Bülent Kuşoğlu, Ankara? Yok.

Mahmut Tanal, İstanbul? Burada.

Kamil Aydın, Erzurum? Burada.

İsmail Faruk Aksu, İstanbul? Burada.

Kadir Koçdemir, Bursa? Burada.

Emin Haluk Ayhan, Denizli? Burada.

Mevlüt Karakaya, Adana? Burada.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesine bağlı geçici madde 20'nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 214

Kabul : 188

Ret : 26 (x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Sema Kırıcı

Nevşehir

Balıkesir”

Teklifin 26'ncı maddesine bağlı geçici 20'nci madde kabul edilmiştir.

27'nci madde üzerinde üç önerge vardır, okutuyorum:

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesi ile getirilen 30/05/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde geçen "veya" ibarelerinin "ya da" şeklinde değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	İrfan Bakır
Denizli	İzmir	Isparta
Ahmet Akın	Tahsin Tarhan	Kemal Zeybek
Balıkesir	Kocaeli	Samsun
Çetin Arık	Özkan Yalım	Bülent Yener Bektaşoğlu
Kayseri	Uşak	Giresun
Erkan Aydın	Ömer Fethi Gürer	
Bursa	Niğde	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'inci maddesinde geçen "iki" ifadesinin "dört" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan	Mehmet Necmettin Ahrazoğlu	Mustafa Kalaycı
Denizli	Hatay	Konya
Fahrettin Oğuz Tor	Baki Şimşek	Ruhi Ersoy
Kahramanmaraş	Mersin	Osmaniye

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının 1'inci cümlesinde yer alan "veya ocak içerisinde" ibaresinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Berdan Öztürk	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Ağrı	Adıyaman
Mahmut Celadet Gaydalı	Alican Önlü	
Bitlis	Tunceli	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Biz de katılmıyoruz Sayın Başkan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye’de madenlerde meydana gelen can kayıplarının en önemli nedenlerinin başında, metan gazına bağlı sızıntı ve patlamaların neden olduğu bilinmektedir. Tarihimizin en büyük maden faciası olan Soma bu durumun en acı örneğini teşkil etmektedir. Maden mühendisleri ve ilgili uzmanlar, kömürden önce metan gazının çıkartılmasına dikkat çekmektedir. Bu temelde metan gazını çıkarmanın en güvenli yolu, yeryüzünde yürütülecek çalışmalardır. Önergeyle metan gazlarının yeryüzüne çıkartılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 27’nci maddesinde geçen “iki” ifadesinin “dört” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kalaycı (Konya) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Biz de takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

OKTAY VURAL (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Bu düzenlemeyle, üretilecek metan gazından alınacak devlet hissesinin oranını 4 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olması sağlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 27’nci maddesiyle getirilen 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu’nun 8’inci maddesinde geçen “veya” ibarelerinin “ya da” şeklinde değiştirilmesi için gereğini saygılarımızla değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Madde metninin daha net olması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27'nci maddeyi kabul edilen önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

28'inci madde üzerinde üç önerge vardır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim önergeyi çekiyoruz efendim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna ilişkin önerge geri çekilmiştir.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesinde yer alan “tarihinde” ibaresinin “tarihinden itibaren” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Berdan Öztürk

Behçet Yıldırım

Diyarbakır

Ağrı

Adıyaman

Alican Önlü

Mahmut Celadet Gaydalı

Tunceli

Bitlis

BAŞKAN – Şimdi maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'yla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu kanun yayımı tarihini izleyen 5'inci yılın sonunda yürürlüğe girer.”

Kazım Arslan

Tahsin Tarhan

İrfan Bakır

Denizli

Kocaeli

Isparta

Bülent Yener Bektaşoğlu

Tacettin Bayır

Giresun

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif birçok maddesiyle Anayasa’ya açıkça aykırılık içermekte, kabul edilen hâliyle kanunlaşması ve yürürlüğe girmesi hâlinde telafisi imkânsız zararlar doğuracak niteliktedir. Teklifin, piyasa şartları, anayasal ilkeleri, ilgili mevzuat ve çevre, mülkiyet hakkı, kuvvetler ayrılığı, hak arama hürriyeti, hukuk devleti ve sosyal devlet gibi ilkeleri göz önünde bulundurarak yürürlüğünün beş yıl süreyle ertelenmesi öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 28’inci maddesinde yer alan “tarihinde” ibaresinin “tarihinden itibaren” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken (Diyarbakır) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle madde metninin daha anlaşılır olması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28’inci madde kabul edilmiştir.

29’uncu madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç önerge vardır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Çekiyoruz.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi önergesini geri çekmiştir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, biz de geri çekiyoruz.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi de önergesini geri çekmiştir.

29’uncu madde üzerinde bu durumda bir önerge vardır...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – CHP de çekiyor Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Ankara) – Biz de çekelim efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – CHP de çekti efendim.

BAŞKAN – Duyulmuyor Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Biz de çekelim.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu da çekiyor.

29’uncu madde üzerinde önerge kalmamıştır.

29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29’uncu madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylamadan önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince, oyunun rengini belli etmek üzere söz isteyen 2 sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehte, İzmir Milletvekili Sayın Necip Kalkan.

Buyurunuz Sayın Kalkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NECİP KALKAN (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Divan, siyasi partilerimizin çok değerli grup başkan vekilleri, kıymetli milletvekilleri; efendim, herkesi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Hayırlı sabahlar, sabahışerifleriniz hayır olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Efendim, takribi on sekiz saattir buradayız. Tabii, on sekiz saatin sonunda en son konuşmacılardan biri benim. Ne derler? Sona kalan, dona kalır ama unutmayın ki en son söyleyenin lafı da akıllarda kalır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birinci lafım, bu kürsüden konuşurken bize lafı değdiren ama söz alamayan arkadaşımız Sayın Tacettin Bayır'a.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bak, yapma, yapma!

NECİP KALKAN (Devamla) – Lütfen, efendim...

Tacettin Bayır konuşmasında dedi ki: “Sayın Necip Kalkan bu işlerden anlamaz, ben onu ticaret odasından tanırım, dersini iyi çalışmamış.”

TACETTİN BAYIR (İzmir) – İkincisi doğru, birincisi yanlış.

NECİP KALKAN (Devamla) – Ticaret odasından tanır, o normal üyeydi, ben de onun on beş sene başkanlığını yaptım; bir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi: Efendim, Tacettin Bayır konuşurken rüzgâr ve güneşin verimliliğinden bahsetti. Ben de oradan, yerimden “Onların kapasitesinden ziyade üretim değerini, verimliliğini hesap et.” dedim. Tabii, o da bize bu lafları söyledi. Ben Tacettin Bey'e şunu...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – İzmirililer uyuyor.

NECİP KALKAN (Devamla) – ...söylüyorum: Siz evinizde pijamalarınızı giymiş, televizyon seyredirken ben Urla'da, Karaburun'da, Çeşme'de rüzgâr ölçümü yapıyordum. (AK PARTİ sıralarından “Ooo!” sesleri, alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Demek hep Çeşme'de dolaşıyorsun ha!

NECİP KALKAN (Devamla) – Sayın Mesut Yılmaz Başbakan'dı, Cumhurbaşm Enerji Bakan'ydı -bunu koydum kıyıya- rahmetli Ersin Faralyalı Enerji Bakan'ydı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Karış karış gezdi her tarafı.

NECİP KALKAN (Devamla) – İzmir'de, 1992 senesinde, İzmir'de değil, Türkiye'de büyük bir şirket kuruldu, ENDA Enerji Dağıtım. Şu an, 264 megavat üretim yapan bir şirketin de kurucu ortağıyım. Düne kadar yönetim kurulu üyesiydim ancak milletvekili olunca istifa edip geldik. Bir kere bunu söylüyorum; kim biliyormuş, kim bilmiyormuş, bu ortaya çıksın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sataşma var.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Vallahi, İzmir kavgası geri başladı.

NECİP KALKAN (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, lafı fazla uzatmayacağım. Dedğim gibi, bu enerji piyasasıyla ilgili 2001 yılında bir kanun çıkmış, sonra 2013 yılında bir kanun daha çıkmış. Bu kanunla ilgili bugün -bu kanunun numarası da 6446- ilaveler yapıyoruz.

Ben şunu söylemek istiyorum: Bugün Türkiye'de biz tam 74.039 megavat enerji üretiyoruz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Kim üretiyor?

NECİP KALKAN (Devamla) – Bunlar akıllarda kalsın diye söylüyorum, bizzat arkadaşımın aklında kalsın. Bu 74 bin megavatı üretirken şu an yüzde 37,9’unu doğal gazdan, yüzde 28’ini kömürden, yüzde 25,8’ini hidrolikten, sadece yüzde 4,4’ünü rüzgârdan ve diğerlerinden; bunun içinde jeotermal var, değeri de binde 8. Biz bunlarla 260 milyar kilovatsaat elektrik üretiyoruz. Türkiye’nin enerji temini için bütün ithal ettiklerine ödediği para da -Sayın Bakanımızın ağzından dün not aldım- 38 milyar dolar. En yüksek ithal ettiğimiz enerji doğal gaz, doğal gaza da ödediğimiz para; metreküp fiyatına göre 11-12 milyar dolar parayı ödüyoruz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Dersine çalışmışsın, çalışmışsın.

NECİP KALKAN (Devamla) – Şimdi, bu kanunun amacı Türkiye’nin... Hatırlar mısınız bir reklam vardı yaşı benim kadar olanlar? Renkli televizyon yoktu, siyah beyaz televizyon vardı. Siyah beyaz televizyonda, reklamda: “Taş gibi televizyon Schaub Lorenz.” diyordu. (Gülüşmeler) Bir reklam daha vardı, bir dakika: “Anında görüntü: Nasional.” diyordu. Bir reklam daha vardı: “Paralarımız uçuyor mu? Yetiş İzocam!” diye bağıırıyordu. Nasıl “İzocam” diye bağıırıyordu, İzocam geliyordu, kayıpları kaçakları önlüyordu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Meclis kürsüsünde reklam yasak.

NECİP KALKAN (Devamla) - İşte bizim bu ülkenin -fuzuli olarak- yerli kaynakları kullanmamaktan, kullanamamaktan, kullanma ortamı sağlayamamaktan kaynaklanan para kaçmasını, paranın Türkiye’de kalmasını sağlayan bir kanun bu. Ben bu kanuna “evet” oyu veriyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECİP KALKAN (Devamla) - Ama, ben tabii arkadaşlarımı burada heyecanla dinledim, heyecanla dinledim arkadaşlarımı. Sağ olsun Mersinli arkadaşımız arkada. Aydınli jeotermalci arkadaşımız yok. Sayın Tacettin Bayır burada.

Bakıyorum, baraja karşılar, rüzgâra karşılar, jeotermale karşılar, nükleer enerjiye karşılar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalkan.

NECİP KALKAN (Devamla) - Karşı olmadığınız bir şey var mı, bir söyleyin? 260 milyar kilovatsaat elektriği...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Seni seviyoruz Necip Baba!

NECİP KALKAN (Devamla) - Oldu olacak bir tane pil yapalım 260 milyar kilovatsaat elektriği üretin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, bitti, süre bitti.

BAŞKAN – Sayın Kalkan, lütfen...

Teşekkür ederim efendim.

NECİP KALKAN (Devamla) - Efendim, oyum “evet” oyudur.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bayır...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, konuşmacı arkadaş adımı bizzat kullanarak ciddi boyutta satışmada bulunmuştur. 69’uncu maddeye göre söz hakkı talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayır, size söz vereceğim ama ondan önce bir şeyi hatırlatmak zorundayım. Sayın Kalkan bir şey söylemişti: “En son kim konuşursa onun söylediği akılda kalır.” diyerek, size bir pas mı vermiş oldu acaba?

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Evet, çatmayacaktı, o zaman satışmayacaktı. Evet, aynen öyle oldu.

BAŞKAN – Peki, buyurunuz Sayın Bayır, satışmadan dolayı size söz veriyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama yeni satışmaya meydan vermemek üzere.

BAŞKAN – Yani, bilemem, işte en son konuşaninki akılda kalacak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O zaman aman ha, ona göre bak!

VII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sevgili arkadaşlar, gerçekten, İzmir Milletvekili Necip Kalkan ağabeyimle uzun yıllar ticaret odasında birlikte çalıştık ama beni yeterince tanımamış. Öncelikle, hani bahsettiği “Sabah saatlerinde sen pijamayla gezerken...” ifadesini düzeltelim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öyle demedi.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Ben pijama kullanmıyorum, şortla uyuyorum genelde, İzmir çocuğuyum. (Gülüşmeler) Onu bir düzeltelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yatak odana girecek hâli yok ya.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – İkincisi: Sayın Bakan da Sayın Komisyon Başkanı da verdiğimiz aralarda yaptığımız olumlu eleştirilerle ilgili kendileri teşekkürlerini iletiler bana. Yani sizden de teşekkür beklerdim doğrusu.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Orada satıştınız ama Necip ağabeye satıştınız, “Bilmiyor.” dediniz.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Ama bir şey söyleyeyim: Kesin olan bir şey var, İzmir’de ben başım dik geleceğim bu kanuna “hayır” dediğim için ama siz nasıl geleceksiniz onu bilemiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Biz her zaman dik geziyoruz, alınımız ak geziyoruz.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Hepinize hayırlı sabahlar diliyorum.

Hayırlısı olsun efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayır.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, aynı gerekçeyle bana da satışma olmuştur, ben söz istiyorum.

BAŞKAN – Duyamadım Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, aynı gerekçeyle ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – Hangi gerekçeyle Sayın Atıcı?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “Mersin Milletvekili jeotermale karşı, şuna karşı buna karşı.” diye ismimi de zikrederek satışmada bulunmuştur.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öyle bir şey demedi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bir sürü Mersin vekili var ya.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Atıcı.

Lütfen yeni bir satışmaya meydan vermeyiniz Sayın Atıcı.

10.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, evet biz nükleer santrallere karşıyız hem de tam otuz beş yıldır karşıyız.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Siz bize de karşısınız.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Her şeye karşısınız, karşı olmadığınız bir şey var mı?

AYTUĞ ATICI (Devam) – Buradan, otuz beş yıldır Mersin’de nükleer santral yapılmasına karşı çıkan Mersin halkını saygıyla selamlıyorum. Mersin halkı sizlere bu nükleer santrali yaptırmayacak.

Sayın Bakan, devletin parasını çarçur etmeyin, milletle oynamayın. Millete rağmen bu işi yapamayacaksınız. Bakın, Mersin’de yaptığımız araştırmada -AKP’li, MHP’li, HDP’li, CHP’li hiç fark etmez- orada yaşayan halkın yüzde 80’i nükleer santrale “Hayır.” diyor.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Size rağmen yapacağız, size rağmen yapacağız.

AYTUĞ ATICI (Devam) – Gelin bir araştırma yapın, bir anket yapın, Mersin’de eğer halk nükleer santrale “Evet.” diyorsa ben bir daha bu kürsüye bu amaçla çıkmayacağım, size söz veriyorum.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Kaç vekiliniz var, Mersin’de kaç vekiliniz var?

AYTUĞ ATICI (Devam) – Ama eğer Mersin halkı “Nükleer santral istemiyoruz.” derse Allah aşkına millete rağmen bu işi yapmayın. Bu işin vebali büyük arkadaşlar. Bakın, bir çocuk hekimi olarak size söylüyorum: Bu işin vebali büyüktür. Biz oradaki her türlü yolsuzluğu telafi ederiz, orada kesilen ağaçların yerine yenisini dikeriz, hiç merak etmeyin, bunların hepsi gelip geçici işler; maddiyata bağlı işleri çözeriz ama orada kanser olacak olan çocukları iyileştiremeyiz, orada sakat doğum yapan annelerin acısını dindiremeyiz, orada bir patlama olursa hafızanallah veya herhangi bir kaza olur ise bütün Türkiye ve komşularında meydana gelecek olan hasarı ortadan kaldıramayız. Elinizi vicdanınıza koyun, oyunuzu bu şekilde kullanın.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Aleyhte, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal.

Buyurunuz Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize günaydın. Hayırlı bir hafta sonu diliyorum ben herkese, mutlu bir gelecek diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bu yasa ne getiriyor? Bu yasa teklifiyle -tabii ki Sayın Bakana hep sorularla söyledik ama- dağıtım şirketleri elektriği çalan hırsızların peşine düşmeyecek. İkinci bir husus: Elektrik şirketleri elektrik hatlarındaki kayıpların önlenmesi için yatırım yapmayacak. Nedir? Biz “kayıp ve kaçaklar” diyoruz, kayıpları ikiye ayırıyoruz: Bir, “teknik kayıp” dediğimiz iletim hatlarındaki kayıp; ikincisi, kaçaklar. İletim hatlarında Türkiye’deki kayıplar 7 ve 8 oranında, dünyada 4 ve 7 oranında. Ancak, yatırımın yapılmaması nedeniyle bu maliyetler düşürülebilir iken özelleştirilme neticesinde denetim yeteri kadar yapılmadığı için, bu maliyetler halka mal oluyor. Bu konuda siyasi iktidarın üzerine gitmesi gerekir.

İkinci bir husus: Anayasa’mızın mevcut 2’nci maddesi “Türkiye Cumhuriyeti devleti sosyal bir hukuk devletidir.” diyor. Ancak ulusal tarifname var, bölgesel tarifname var. Ulusal tarifname ile bölgesel tarifnamenin arasındaki fark şu: Bir sefer, yoksul olan kesimde elektrik fiyatlarının daha ucuz, maliyetinin daha düşük olabilmesi gerekçesiyle Anayasa’mız buna icazet, izin verdiği hâlde bunu yapmamış durumdayız, bu gerçekten kabul edilebilir bir durum değil.

Ben aynı zamanda tüketici derneklerinin de üyesiyim, hâlen üyesiyim. Biz, tüketici derneklerinin üyesi olarak, tüketiciler olarak şunu görmek isterdik ve hâle zamanı da geçmiş değil, bizim burada önerilerimiz şu:

Elektrikten alınan 5 kalemden oluşan; kayıp, kaçak, dağıtım, iletim, perakende satış hizmetleri ve sayaç okuma bedelleri Yargıtay kararlarına uygun olarak elektrik abonelerinden alınmaz.

İkinci madde önerimiz, tüketicilerden kayıp, kaçak, dağıtım, iletim, perakende satış hizmeti ve sayaç okuma bedeli adı altında haksız yere tahsil edilen tutarlar ile bedellerden alınan yüzde 18 KDV ticari faizle birlikte on yıl geriye dönük olarak iade edilir.

Üçüncü teklifimiz, yoksul olan dar geliri ya da hiç geliri olmayan abonelere tüketicilerin evrensel haklarından olan temel ihtiyaçlarının giderilmesi hakkı gereğince ücretsiz ya da düşük elektrik sağlanır. Bu üç öneri hem insani hem sosyal devlet ilkesi uyarınca olması gereken hususlar.

Gelelim, kaçak elektriğin bedelinin namuslu, dürüst ödeyen vatandaşlardan alınmasına. Tabii, içimizde hukukçu arkadaşlarımız var, Roma hukukundan beri şöyle bir ilke var: “Ahlaka aykırı olan işlemler geçersizdir.” Bu ahlaka aykırı işlem... Parlamento da ahlaka aykırı bir işlem yapsa bu da butlandır, geçersizdir, yok hükmündedir. Neden? Şimdi değerli müftümüz burada, sol tarafımda bulunuyor, hangi dini ele alırsak alalım, hangi dinî kutsal kitabı ele alırsak alalım hırsızlık yapmak suç mu, günah mı? Değerli Müftüm, ne dersiniz bu işe? (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

Peki, madem hırsızlık her dine göre, her kutsal kitaba göre suçsa, suç olan bir şey ahlaka da aykırı. Peki, ahlaka aykırı, pozitif tüm hukuki düzenlemelere aykırı, dinî hükümlerin tamamına aykırı ama buna rağmen bu kabul ediliyor değerli arkadaşlar. Bunun kabul edilebilir bir yanı yok. Bu düzenleme, mevcut olan Anayasa’mızın 2’nci maddesine, 10’uncu maddesine, 56’ncı maddesine, 172’nci maddesine ve 36’ncı maddesine, Anayasa’mızın 90’ıncı maddesi uyarınca imzalamış olduğumuz uluslararası sözleşmelerden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin de 14’üncü maddesindeki ayrımcılık ilkesine aykırı değerli arkadaşlar.

Onun için, benim sizden istirhamım: İç Tüzük’ümüzün 88 ve 87’nci maddesi tekrar buna izin veriyor, bu belirttiğim gerekçelerden dolayı düzeltilebilir. Eğer sizi ikna edebildiysem ne mutlu bana.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Beş yıldır yapamadın, gene ikna edemedin Tanal. Boş konuşuyorsun her seferinde, boş. Sadece boş konuşuyorsun.

MAHMUT TANAL (Devamla) – İkna edemediysem ya benim biraz daha çok çalışmam gerekiyor veya sizlerin biraz daha okumanız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ne kadar çalışsan da fayda etmez.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Hepinize teşekkür ediyorum. İyi günler diliyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Fayda etmez Tanal, fayda etmez!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Mahmut Bey, müftü hocamla biraz daha çalışın siz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Teklifin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunacağım ancak tümünün oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına ilişkin bir istem vardır.

Bu nedenle, şimdi istem sahibi sayın milletvekillerinin adlarını okumak suretiyle Genel Kurulda mevcut olup olmadıklarını tespit edeceğim.

Oktay Vural, İzmir? Burada.

Levent Gök, Ankara? Burada.

Tacettin Bayır, İzmir? Burada.

Tahsin Tarhan, Kocaeli? Burada.

Çetin Arık, Kayseri? Burada.

Bülent Bektaşoğlu, Giresun? Burada.

Kazım Arslan, Denizli? Yok.

Şenal Sarıhan, Ankara? Burada.

Mevlüt Karakaya, Adana? Burada.

Didem Engin, İstanbul? Burada.

Necati Yılmaz, Ankara? Burada.

Mehmet Gökdağ, Gaziantep? Burada.

Emin Haluk Ayhan, Denizli? Burada.

Seyit Torun, Ordu? Yok.

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu, Hatay? Burada.

Nihat Yeşil, Ankara? Burada.

Murat Emir, Ankara? Burada.

Mahmut Tanal, İstanbul? Burada.

Aytuğ Atıcı, Mersin? Burada.

Kamil Aydın, Erzurum? Burada.

İsmail Faruk Aksu, İstanbul? Burada.

Kadir Koçdemir, Bursa? Burada.

İrfan Bakır, Isparta? 20'yi bulduk, Sayın Bakır da burada.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümünün açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 215

Kabul : 189

Ret : 25

Çekimser : 1 (x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Mustafa Açıkgöz

Sema Kırıcı

Nevşehir

Balıkesir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır. Hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 7 Haziran 2016 Salı günü ve daha önce alınan karar gereğince çalışmasına karar verilen 4 Haziran 2016 Cumartesi ve 5 Haziran 2016 Pazar günleri toplanmamasına ilişkin önerisi

4/6/2016

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 4/6/2016 Cumartesi günü yaptığı toplantıda, aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mehmet Akif Hamzaçebi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı Vekili

Levent Gök

Cumhuriyet Halk Partisi

Grubu Başkan Vekili

Oktay Vural

Milliyetçi Hareket Partisi

Grubu Başkan Vekili

Mustafa Elitaş

Adalet ve Kalkınma Partisi

Grubu Başkan Vekili

İdris Baluken

Halkların Demokratik Partisi

Grubu Başkan Vekili

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Öneri:

Genel Kurulun 7 Haziran 2016 Salı günü ve daha önce alınan karar gereğince çalışmasına karar verilen 4 Haziran 2016 Cumartesi ve 5 Haziran 2016 Pazar günleri toplanmaması önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN - Sayın Bakanın, teklifin kanunlaşmış olması nedeniyle bir teşekkür konuşması talebi vardır.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Kıymetli Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık on altı saati geçtik. Her ne kadar salı, çarşamba ve perşembe bu yasa maddeleriyle ilgili bir çalışma süreci başlasa da cuma gününden itibaren başlayan, bugün sabaha karşı nihayete eren, bence Türkiye için, enerji piyasaları için çok önemli olduğunu düşündüğüm bu yasa paketinin geçmesinde emeği geçen bürokratlarımız başta olmak üzere -hazırlık aşamasında- sizlerin bu yasama sürecinde fedakârca, saatlerce burada bu yasanın geçmesi için verdiğiniz destekten dolayı çok teşekkür ediyorum. Tabii ki iktidar partisi olarak iktidar partimizin siz değerli vekillerine, fedakârca, on sekiz saatten fazla burada destek verdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Temennim, Cenab-ı Allah'ın, bu yasa maddeleri esasında ülkeye Bakanlığımız döneminde çok daha hayırlı, çok daha bereketli hizmetleri vermemizi, hayırlı hizmetlerin önünü açmasını nasip etmesi yönünde.

Tekrardan, çok da vaktinizi almadan, uçak saatini bekleyen vekillerimizin de gözlerine bakarak çok teşekkür ediyorum. Allah'a emanet olun diyorum, hayırlı günler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, ramazan ayının hayırlar getirmesini dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, pazartesi günü başlayacak olan ramazan ayının, milletvekillerimize, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışanlarımıza, ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/505) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 238)

BAŞKAN - 2'nci sırada bulunan, Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulanmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 8 Haziran 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hepinize günaydın diyorum, iyi bir gün diliyorum.

Kapanma Saati: 06.32

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 15'inci Maddesine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 21'inci Maddesine Verilen Oyların Sonucu:

3.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 22'nci Maddesine Verilen Oyların Sonucu:

4.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 25'inci Maddesine Verilen Oyların Sonucu:

5.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Madde 26'ya Bağlı Geçici Madde 20 Verilen Oyların Sonucu:

6.- (S. Sayısı: 312) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı	312/M.15	Sıra Sayısı	312/M.21	Sıra Sayısı	312/M.22	Sıra Sayısı	312/M.25	Sıra Sayısı	312/M.26	Sıra Sayısı	312
Oylama Saati	01:25	Oylama Saati	03:51	Oylama Saati	04:18	Oylama Saati	05:23	Oylama Saati	05:52	Oylama Saati	06:22
Üye Sayısı	550	Üye Sayısı	550	Üye Sayısı	550	Üye Sayısı	550	Üye Sayısı	550	Üye Sayısı	550
Kabul Edenler	190	Kabul Edenler	191	Kabul Edenler	187	Kabul Edenler	190	Kabul Edenler	187	Kabul Edenler	189
Reddedenler	29	Reddedenler	29	Reddedenler	29	Reddedenler	25	Reddedenler	26	Reddedenler	25
Çekimserler	0	Çekimserler	0	Çekimserler	0	Çekimserler	0	Çekimserler	0	Çekimserler	1
Geçersiz Oylar	0	Geçersiz Oylar	0	Geçersiz Oylar	1	Geçersiz Oylar	0	Geçersiz Oylar	0	Geçersiz Oylar	0
Mükerrer Oylar	1	Mükerrer Oylar	0	Mükerrer Oylar	1	Mükerrer Oylar	0	Mükerrer Oylar	1	Mükerrer Oylar	0
Toplam	220	Toplam	220	Toplam	218	Toplam	215	Toplam	214	Toplam	215
Açık Üyelikler	1	Açık Üyelikler	1	Açık Üyelikler	1	Açık Üyelikler	1	Açık Üyelikler	1	Açık Üyelikler	1
Kabul Edilmiştir.		Kabul Edilmiştir.		Kabul Edilmiştir.		Kabul Edilmiştir.		Kabul Edilmiştir.		Kabul Edilmiştir.	

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdoğan	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Karakaya	Mevlut	MHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Adana	Küçükcan	Talip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Özdeş	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sarı	Fatma Güldemet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Tüner	Zulfiyar İbnü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Türkmen	Elif Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Uslupehlivan	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ünivar	Necdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Almet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Boynukara	Adnan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Yıldırım	Behçet	HDP	Red	Red	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkal	Hatice Dudu	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Parsak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Gökçe	Cesim	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Özürk	Berdan	HDP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Ağrı	Taşdemir	Dirayet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Ankara	Aydın	Ertan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Geçersiz	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çetin	Şefkat	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Ankara	Gök	Levent	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Ankara	Gündoğdu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Ankara	İymaya	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Miti	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Nazlıaka	Aylin	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Önder	Sirri Süreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sarıeroglu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sarhan	Şenal	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Topecu	Zühral	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünal	Aydın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Ankara	Yılmaz	Necati	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Antalya	Akaydın	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Günel	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kara	Niyazi Nefi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kök	Devrim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Uslu	Aliay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Yurdakul	Ahmet Selim	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Depboylu	Deniz	MHP	Red	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Öz	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydınlioğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Bostan	Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Kırcı	Sema	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Poyrazlı	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Tüm	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Fehmioğlu	Enver	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	İrgat	Mizgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Bolu	Eroşkun	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Küpcü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özcelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Petek	Reşat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altın Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Bursa	Birkan	Zekeriya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	İrgil	Ceyhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karaburun	Bennur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Koçdemir	Kadir	MHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Muezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sarbul	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Öz	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbağcıoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceritoğlu Kurt	Luftiye İlksen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul/Mükerrer	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Red	Red	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Red/Mükerrer	Red	Red	Red	Red	Red
Denizli	Basmacı	Melike	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Ramazanoğlu	Sema	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Baluken	İdris	HDP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Diyarbakır	Demirel	Çağlar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Erdogmus	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Pir	Ziya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tan	Allan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yığılalp	Sibel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Bircan	Erdin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Sezen	Rafet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Öztürk	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Serdar	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Akdag	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Erzurum	Deligöz	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	İlcalı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Eskişehir	Çakıröz	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Usluer	Gaye	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Yüksel	Cemal Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Ekici	Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gökdağ	Mehmet	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Gaziantep	Gül	Abdullahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Özdağ	Ümit	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yüksel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Bektaşoğlu	Bülent Yener	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Çhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkari	Akdoğan	Nihat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	İrmak	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Zeydan	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ahazzoğlu	Mehmet Necmettin	MHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Hatay	Dudu	Mevlut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ertem	Brol	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasaray	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Şanverdi	Fevzi	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Türkoglu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Hatay	Yarayıcı	Hilmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Bakır	İrfan	CHP	Red	Red	Red	Katılmadı	Red	Red
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Isparta	Okutan	Nuri	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Yüce	Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Altıcı	Ayтуğ	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Mersin	Çamak	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Elvan	Lutfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kuyucuoglu	Serdar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Sağlar	Duruş Fikri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Tezcan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkaya	Yakup	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkus İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
İstanbul	Albayrak	Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bahçekaplı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Başçı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bekaroglu	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Benli	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoglu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çiçek	Dursun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Selma	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Celal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Engin	Didem	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Eren	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İlsanoğlu	Ekmeleddin Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kahraman	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Atilla	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tulay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Keresetcioğlu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklik	Feyzullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İii	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Özcan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Puleu	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sarkaya	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satr	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Seferinoğlu	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sert	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Tamay/İgİL	Bihun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Red	Red	Red
İstanbul	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yarkadaş	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yedekci	Gülray	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Hürşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
İstanbul	Yıldız	Haydar Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zengin	Mürreza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Altok	Zeynep	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çiray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Doğan	Müslüm	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Hotar	Fatma Seniha Nükhet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kocabıyık	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kürkçü	Ertuğrul	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Süreklî	Keren Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Tarınkulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Temizel	Zekeriya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Turhan	İbrahim Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Vural	Oktaç	MHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
İzmir	Yıldırım	Binalı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yiğit	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Demir	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Kayseri	Dedeoğlu	Sami	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Halacıoğlu	Yusuf	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Taner	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Turabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Mınsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Çetinkaya	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Red	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Safet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Red	Red	Red	Red	Red
Kocaeli	Yanan	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunvaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Babaoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Bozkurt	Mustafa Hüsnü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdogan	Hüsnüye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kaleli	Muhammet Ugur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ünal	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Gazel	Işak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Nazlı	Mustafa Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Özhan	Taha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Yaşar	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Nurlu	Mazlum	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özdağ	Seçuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yıldız Biçer	Tur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Çitil	Mehmet İlker	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Dilipak	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kaynak	Veysi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Reyhanhoğlu	Nursel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Tor	Fahrettin Oğuz	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Atalan	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Mardin	Bölümmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Dora	Erol	HDP	Red	Red	Katılmadı	Red	Red	Katılmadı
Mardin	Miroğlu	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Demir	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Öztürk	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Özyer	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Üstündağ	Akın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Çelik Özkan	Burcu	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Yıldırım	Aliyet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Neveşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Neveşehir	Gizlişider	Eubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Neveşehir	Gökürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fehi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Çanak	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Tonun	Seyit	CHP	Red	Red	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Ayar	Hikmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Açba	Zihni	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	İsen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kurt	Hasan Basri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Tekin	Hayati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Aktay	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Siirt	Konca	Besime	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Yıldırım	Kadri	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Akyıldız	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Dursun	Selim	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Akgün	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Doğan	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Zeyid	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Aslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Çakır	Coşkun	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Göçer	Celil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Günar	Adnan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Trabzon	Köseoğlu	Ayşe Sula	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Pekşen	Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önli	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Baydemir	Osman	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Çelik	Fanuk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbhacı	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Dilek	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yılmaztekin	Kemalettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Tunç	Alim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Botan	Lezzin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Geveri	Adem	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Hezer Öztürk	Tuğba	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kayattürk	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Özgökeç Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yıldırım	Nadir	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yükseladağ Şenoğlu	Figen	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Soyсал	Ertuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Çaturoğlu	Fanuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Zonguldak	Özbakır	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Turpucu	Şerafettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Uluonar	Özcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Aksaray	Serdengeçti	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Ağbal	Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Kavcıoğlu	Şahap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Konuk	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Çekimser
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Aslan	Mehmet Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Becerekli	Saadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Hamidi	Atullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Encu	Ferhat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İmez	Aycan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Yalçınkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Özürk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Adıyaman	Mehmet Emin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Aras	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Demirel	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Uysal	Burhanettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Polat	Reşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İii	Soyadı	Adı	Parti	S. S.: 312/M.15	S. S.: 312/M.21	S. S.: 312/M.22	S. S.: 312/M.25	S. S.: 312/M.26	S. S.: 312
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mükerrer	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ersoy	Ruhi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Özlü	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

**98'İNCİ BİRLEŞİM
3 HAZİRAN 2016 CUMA
SAAT: 14.00**

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 1’inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 - 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.-307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun;

7, 14, 21 ve 28 Haziran 2016 Salı günü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

8, 15, 22 ve 29 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

Haftalık çalışma günlerinin dışında 3 ve 4 Haziran 2016 Cuma ve Cumartesi günleri saat 14.00’te toplanması ve bu birleşimlerinde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

3 Haziran 2016 Cuma günü Birleşiminde 328 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

4 Haziran 2016 Cumartesi günü Birleşiminde 338 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

338 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin 4 Haziran 2016 Cumartesi günü Birleşiminde tamamlanamaması halinde Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Haziran 2016 Pazar günü saat 14.00’te toplanarak bu Birleşiminde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 338 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

7 Haziran 2016 Salı günü Birleşiminde 88 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

8 Haziran 2016 Çarşamba günü Birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

9 Haziran 2016 Perşembe günü Birleşiminde 187 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00’te günlük programın tamamlanamaması halinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi,

312 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 14’üncü maddelerden; ikinci bölümünün, çerçeve 26’ncı madde ile ihdas olunan Geçici 19 ve Geçici 20’nci maddeler dâhil olmak üzere 15 ila 29’uncu maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 1.6.2016 tarihli 96’ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

98'İNCİ BİRLEŞİM

3 HAZİRAN 2016 CUMA

SAAT: 14.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 - SEÇİM

4 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 - SÖZLÜ SORULAR

1.- **(S. Sayısı: 312)** İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (*) (**)

2.- **(S. Sayısı: 238)** Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/505) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

3.- **(S. Sayısı: 263)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

4.- **(S. Sayısı: 328)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

5.- **(S. Sayısı: 338)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

6.- **(S. Sayısı: 339)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan kanun tasarı ve tekliflerini gösterir.

() İhtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

8.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

9.- **(S. Sayısı: 289)** Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

10.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

11.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/527) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

12.- **(S. Sayısı: 187)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 270)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına Ek Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) Statüsüne Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 306)** Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 69)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

19.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 307) Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)

22.- (S. Sayısı: 248) Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

24.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

25.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

26.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 32) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

32.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 57)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 58)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 59)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 62)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 107)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

82.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

83.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

84.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

85.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

86.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

87.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 116) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

89.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

90.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

91.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

92.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

93.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

94.- **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 127)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 128)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 129)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

103.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

104.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

105.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

106.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 137) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 141) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/493) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 145) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/515) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkanlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/549) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 208) Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/475) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 229) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 249) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/344) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 250) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 251) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

198.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

201.- (S. Sayısı: 199) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 200) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 206) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 213) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/623) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 214) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 215) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (S. Sayısı: 241) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

211.- (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

212.- (S. Sayısı: 245) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyışleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

213.- (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

214.- (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

215.- (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

216.- (S. Sayısı: 255) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

217.- (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

218.- (S. Sayısı: 258) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

219.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

220.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

221.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

222.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

223.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 285) Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 286) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 302) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

241.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

242.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

243.- (S. Sayısı: 152) 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

244.- (S. Sayısı: 293) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

245.- (S. Sayısı: 301) Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

246.- (S. Sayısı: 303) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

247.- (S. Sayısı: 308) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana’da Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

248.- (S. Sayısı: 309) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

249.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

250.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

251.- (S. Sayısı: 314) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

252.- (S. Sayısı: 316) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

253.- (S. Sayısı: 317) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

254.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

255.- (S. Sayısı: 319) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye’de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

256.- (S. Sayısı: 320) Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

257.- (S. Sayısı: 322) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G’nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

258.- (S. Sayısı: 323) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

259.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

260.- (S. Sayısı: 329) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

261.- (S. Sayısı: 330) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

262.- (S. Sayısı: 331) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

263.- (S. Sayısı: 333) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

264.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

265.- (S. Sayısı: 336) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

266.- (S. Sayısı: 340) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

267.- (S. Sayısı: 341) Sınai Mülkiyet Kanunu Tasarısı (1/699) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

268.- (S. Sayısı: 315) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

269.- (S. Sayısı: 321) Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

270.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

271.- (S. Sayısı: 326) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

272.- (S. Sayısı: 327) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

273.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

274.- (S. Sayısı: 335) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

275.- (S. Sayısı: 337) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

276.- (S. Sayısı: 224) Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

277.- (S. Sayısı: 343) Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Sekizinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/643) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

278.- (S. Sayısı: 344) Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

